

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KENTSEL AÇIK ALANLARIN GELİŞTİRİLMESİ VE KALİTE
KRİTERLERİ ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR: ESKİŞEHİR ÖRNEĞİ**

Nehar BÜYÜKBAYRAKTAR

**DANIŞMAN
Prof. Dr. Hakan ALTINÇEKİÇ**

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Peyzaj Mimarlığı Programı

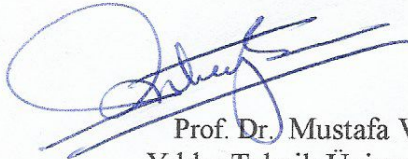
İSTANBUL-2019

Bu çalışma 05.04.2019 Tarihinde aşağıdaki jüri tarafından
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Peyzaj Mimarlığı Programı Yüksek Lisans Tezi olarak
kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ

Prof. Dr. Hakan ALTINÇEKİÇ
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Orman Fakültesi

Prof. Dr. Mustafa VAR
Yıldız Teknik Üniversitesi
Mimarlık Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer KART AKTAŞ
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Orman Fakültesi

20.04.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 9/2 ve 22/2 maddeleri gereğince; Bu Lisansüstü teze, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa'nın aboneliği olduğu intihal yazılım programı kullanılarak Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nün belirlemiş olduğu ölçütlere uygun rapor alınmıştır.

ÖNSÖZ

Tez çalışmam boyunca fikirleriyle bana yol gösteren, destek ve yardımlarını esirgemeyen değerli danışmanım Prof. Dr. Hakan ALTINÇEKİÇ' e, destek ve yardımlarından dolayı Dr.Öğr. Üyesi Nilüfer KART AKTAŞ, Dr. Öğr.Üyesi Emrah ÖZDEMİR, Dr.Öğr. Üyesi Aysel ULUS ve Dr. Öğr. Üyesi Doğanay YENER hocalarıma ve değerli meslektaşım Araş. Gör. Selim BAYRAKTAR'a ve bu süreçte daima yanımda olan değerli aileme ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Nisan 2019

Nehar BÜYÜKBAYRAKTAR

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖNSÖZ	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
ŞEKİL LİSTESİ	viii
TABLO LİSTESİ.....	xiv
SİMGE VE KISALTMA LİSTESİ	xx
ÖZET	xxi
SUMMARY	xxiii
1. GİRİŞ	1
1.1. TEZİN AMACI.....	2
1.2. TEZİN KAPSAMI	2
2. GENEL KISIMLAR.....	4
2.1. AÇIK YEŞİL ALAN KAVRAMI	4
2.1.1. Açık ve Yeşil Alan Tanımları.....	4
2.1.2. Açık ve Yeşil Alan Sınıflandırılması	8
2.1.3. Açık ve Yeşil Alan Normları.....	12
2.1.4. Türkiye'de Yeşil Alanlarla İlgili Yasal Düzenlemeler	21
2.2. AÇIK ALANLARDA KALİTE BELİRLEME KRİTERLERİ.....	23
3. MALZEME VE YÖNTEM.....	35
3.1. MALZEME	35
3.1.1. Eskişehir İlinin Konumu, Doğal ve Kültürel Özellikleri.....	35
3.1.1.1. Konum.....	35
3.1.1.2. Topografya.....	36
3.1.1.3. İklim Özellikleri	38
3.1.1.4. Akarsular	39
3.1.1.5. Doğal Bitki Örtüsü.....	40
3.1.1.6. Nüfus	41
3.1.2. Kentpark	43
3.1.3. Sazova Park	60
3.1.4. Araştırmada Kullanılan Altlıklar ve Yazılı Materyaller.....	82
3.2. YÖNTEM.....	82

3.2.1. Literatür Araştırması	82
3.2.2. Arazi Çalışması ve Belirlenen Kriterlere Göre İncelemenin Yapılması	83
3.2.3. Anket Uygulamaları ve Değerlendirilmesi.....	83
4. BULGULAR.....	84
4.1. ESKİŞEHİR İLİNE AİT YEŞİL ALAN ENVANTERİ.....	84
4.2. BELİRLENEN KALİTE KRİTERLERİNE GÖRE ARAŞTIRMA ALANININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	85
4.2.1. Kentpark için yapılan Alan Fiziksel Değerlendirme Formu'nun Değerlendirilmesi	85
4.2.2. Sazova Park için yapılan Alan Fiziksel Değerlendirme Formu'nun Değerlendirilmesi	94
4.3. ANKET UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	102
4.3.1. Kentpark için Uygulanan Anketlerin Frekans Analizi	103
4.3.1.1. Kentpark Kullanıcılarının Sosyo-Ekonomik Durumunu Ortaya Koyan Analizler.....	103
4.3.1.2. Alana Ulaşılabilirlik ile İlgili Analizler.....	106
4.3.1.3. Alan İçi Sirkülasyon Sisteminin Uygunluğu ile İlgili Analizler.....	109
4.3.1.4. Aktiviteler ile İlgili Analizler	110
4.3.1.5. Konfor ve Kimlik ile İlgili Analizler	115
4.3.1.6. Sosyalleşme Olanakları ile İlgili Analizler.....	117
4.3.2. Kentpark için Uygulanan Anketlerin Ki Kare Analizi	119
4.3.2.1. Sosyo-Ekonomik Özellikler ve Anket Sorularının Karşılaştırmalı Analizi	120
4.3.2.2. Parka Ulaşım Süresi ile İlgili Analizler.....	140
4.3.2.3. Parka Ulaşım Türü ile İlgili Analizler.....	144
4.3.2.4. Parka Geliş Sıklığı ile İlgili Analizler	146
4.3.2.5. Parkı Ziyaret Süresi ile İlgili Analizler	150
4.3.2.6. Aktiviteler ve Konfor ve Kimlik ile İlgili Analizler	152
4.3.3. Sazova Park için Uygulanan Anketlerin Frekans Analizi	153
4.3.3.1. Sazova Park Kullanıcılarının Sosyo-Ekonomik Durumunu Ortaya Koyan Analizler	153
4.3.3.2. Alana Ulaşılabilirlik ile İlgili Analizler.....	157
4.3.3.3. Alan İçi Sirkülasyon Sisteminin Uygunluğu ile İlgili Analizler.....	160
4.3.3.4. Aktiviteler ile İlgili Analizler	161
4.3.1.5. Konfor ve Kimlik İle İlgili Analizler	166
4.3.1.6. Sosyalleşme Olanakları ile İlgili Analizler.....	168

4.3.4. Sazova Park için Uygulanan Anketlerin Ki Kare Analizi	170
4.3.4.1. Sosyo-Ekonomik Özellikler ve Anket Sorularının Karşılaştırmalı Analizi	170
4.3.4.2. Parka Ulaşım Süresi ile İlgili Analizler.....	191
4.3.3.3. Parka Ulaşım Türü ile İlgili Analizler.....	194
4.3.3.4. Parka Geliş Sıklığı ile İlgili Analizler	196
4.3.3.5. Parkı Ziyaret Süresi ile İlgili Analizler	199
4.3.3.6. Aktiviteler ve Konfor ve Kimlik ile İlgili Analizler	201
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	203
KAYNAKLAR.....	215
EKLER	221
EK 1. Alan Fiziksel Değerlendirme Formu.....	221
EK 2. Anket Formu	223
ÖZGEÇMİŞ	228

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No

Şekil 2.1: Kentsel alanın sınıflandırılması (Swanwick ve diğ., 2003).....	9
Şekil 3.1: Eskişehir ilinin Türkiye içerisindeki konumu, ilçeleri ve merkez belediyeleri (Kemeç ve Düzgün, 2002).....	36
Şekil 3.2: Eskişehir'deki bazı mahallelerin yükseltiye göre konumları (Değerliyurt, 2009).....	37
Şekil 3.3: 1927- 2017 yılları arasında ölçülmüş, Eskişehir iline ait aylara göre sıcaklık değerleri, yağışlı gün sayısı, en yüksek yağış miktarı, en hızlı rüzgar ve en yüksek kar değerleri (Meteoroloji Genel Müdürlüğü, 2017).....	38
Şekil 3.4: Eskişehir ili nüfus grafiği.....	42
Şekil 3.5: Kentpark ve Sazova Park'ın konumları.....	46
Şekil 3.6: Kentpark çevresi güncel arazi kullanımı	47
Şekil 3.7: Kentpark'ta bulunan fonksiyon alanları ve yapısal alanlar	48
Şekil 3.8: Kentpark genel görünüm.	49
Şekil 3.9: Park içerisinde yer alan girişler ve güvenlik kulübeleri.	49
Şekil 3.10: Açık yüzme havuzu ve yapay plajı.	50
Şekil 3.11: Kapalı yüzme havuzu.....	49
Şekil 3.12: Manej, at binicilik tesisi ve at biniş parkuru.....	52
Şekil 3.13: Alanda bulunan restoran ve kafelerden bazıları.	53
Şekil 3.14: Büyük çocuk oyun alanında bulunan oyun gruplarından bazıları... ..	53
Şekil 3.15: Büyük çocuk oyun alanında bulunan bazı oyun grupları.. ..	54
Şekil 3.16: Engelli çocuklara özel oyun grupları.....	53
Şekil 3.17: Kültür fizik alanı.....	54
Şekil 3.18: Alanda bulunan amfi tiyatro, iskeleler ve balık tutulan alan.	55
Şekil 3.19: Gölet, göletin içinde ve çevresinde bulunan alanlar, fonksiyonlar ve yapısal öğeler.....	56

Şekil 3.20: Kentpark'ta bulunan bazı heykel ve anıtlar.....	57
Şekil 3.21: Alanda yer alan donatılar.....	58
Şekil 3.22: Alanda yer alan tuvaletler.....	58
Şekil 3.23: Alanda yer alan otoparklar.....	58
Şekil 3.24: Kentpark ve Sazova Park'ın konumları.....	60
Şekil 3.25: Sazova park çevresi güncel arazi kullanımı	61
Şekil 3.26: Sazova park'ın yakın çevresinde yer alan bilim, kültür ve sanat merkezi, esminyatürk ve spor kompleksi.	62
Şekil 3.27: Sazova park'ın genel görünümü	63
Şekil 3.28: Sazova park'ta bulunan fonksiyon alanları ve yapısal alanlar..	65
Şekil 3.29: Sazova park'ta yer alan giriş kapıları, parkın isminin yazılı olduğu tabela ve güvenlik kulübesi	66
Şekil 3.30: Parkı iki bölüme ayıran ana aks ve aks üzerindeki refüjde yer alan tel çit.....	67
Şekil 3.31: Sabancı Uzay Evi ve içerisinde yer alan etkinliklerden bazıları.	68
Şekil 3.32: Sazova park'ta yer alan hayvanat bahçesi ve japon bahçesinin planı ve bu alanlarla ilgili bilgilendirme panosu.....	69
Şekil 3.33: Hayvanat bahçesi, sualtı dünyası ve japon bahçesinden görünüm.....	70
Şekil 3.34: Mini tren, yol güzergahı ve durak noktaları	71
Şekil 3.35: Gölet içinde ve çevresinde yer alan fonksiyonlar	72
Şekil 3.36: Alanda yer alan korsan gemisi.....	73
Şekil 3.37: Parkta yer alan masal şatosu ve şatonun içerisinde yer alan heykeller.....	73
Şekil 3.38: Parkta yer alan amfi tiyatro.....	74
Şekil 3.39: Sazova parkta yer alan klasik ve özel tasarım oyun grupları.....	75
Şekil 3.40: Alanda yer alan cafe,restoranlar ve yapay şelale.....	76
Şekil 3.41: Alanda yer alan standlar.	76
Şekil 3.42: Alanda bulunan heykeller.	77
Şekil 3.43: Alanda yer alan bilgilendirme ve yönlendirme tabelaları.....	78

Şekil 3.44: Alanda bulunan tuvalet, çöp kutusu, oturma donatısı ve aydınlatma elemanları.....	79
Şekil 3.45: Park kullanıcılarının kullanabildiği alan içinde ve dışında bulunan otoparklar.....	80
Şekil 4.1: Kentpark ve yakın çevresinde yer alan otoparklar ve toplu taşıma durakları.....	86
Şekil 4.2: Kentpark'ta bulunan bisiklet parkları.....	86
Şekil 4.3: Kentpark'ta bulunan çekici ana girişler.....	87
Şekil 4.4: Kentpark'ta bulunan yönlendirme levhaları.....	88
Şekil 4.5: Kentpark'ta bulunan ana akslar ve tali yollar.....	88
Şekil 4.6: Kentpark'ta bulunan özel fonksiyon alanları.....	89
Şekil 4.7: Kentpark'ta bulunan güvenlik kulübeleri.....	90
Şekil 4.8: Kentpark'ta bulunan bitkisel alanlar.....	90
Şekil 4.9: Kentpark'ta temizlik ve bakım çalışması.....	91
Şekil 4.10: Kentpark'ta görsel ve işitsel duyulara hitap eden mekanlar.....	92
Şekil 4.11: Kentpark'ta su elemanının farklı kullanımları.....	93
Şekil 4.12: Sazova Park ve yakın çevresinde yer alan otoparklar ve toplu taşıma durakları.....	95
Şekil 4.13: ' Sazova Park'ta bulunan çekici ana girişler.....	96
Şekil 4.14: Sazova Park'ta bulunan yönlendirici ve bilgilendirici tabelalar.....	96
Şekil 4.15: Sazova Park'ta yer alan ana akslar ve tali akslar.....	97
Şekil 4.16: Sazova Park'ta bulunan özel fonksiyon alanları.....	98
Şekil 4.17: Sazova Park'ta bulunan güvenlik kulübesi.....	99
Şekil 4.18: Sazova Park'ta bulunan bitkisel alanlar.....	99
Şekil 4.19: Sazova Park'ta görsel ve işitsel duyulara hitap eden mekanlar.....	100
Şekil 4.20: Sazova Park'ta su elemanının farklı kullanımları.....	101
Şekil 4.21: ‘‘Cinsiyetiniz?’’ sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.....	103
Şekil 4.22: ‘Kaç yaşındasınız?’ sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.....	104
Şekil 4.23: ‘Eğitim durumunuz?’ sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.....	104

Şekil 4.24: 'Mesleğiniz?' sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları	105
Şekil 4.25: "Aylık ortalama geliriniz?" sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.....	105
Şekil 4.26: Katılımcıların Eskişehir'de ikamet sürelerinin yüzde bazında oranları.....	106
Şekil 4.27: Katılımcıların ikamet ettikleri konut tipinin yüzde bazında oranları.....	106
Şekil 4.28: "Parka ne kadar sürede ulaşıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.....	107
Şekil 4.29: "Parka hangi semtten geliyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların birbirlerine göre oranları.....	108
Şekil 4.30: Semtlere göre Kentpark kullanıcı yoğunlukları.....	108
Şekil 4.31: "Parka nasıl ulaşım sağlıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların birbirlerine göre oranları.....	109
Şekil 4.32: "Bu parka geliş sıklığınız nedir?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.....	110
Şekil 4.33: "Bu parkı haftanın hangi günlerinde kullanıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları	111
Şekil 4.34: "Parkta ne kadar süre kalıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.....	111
Şekil 4.35: "Bu parkı hangi zaman diliminde kullanıyorsunuz" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.	112
Şekil 4.36: "Bu parkı hangi aktivite için kullanıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.....	112
Şekil 4.37: "Park içerisinde yer alan aktiviteleri yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.	113
Şekil 4.38: "Parkta arkadaşlarınızla beraber vakit geçirebileceğiniz alanlar bulunmakta mı?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.....	114
Şekil 4.39: "Parkta bulunan donatıları yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.	115
Şekil 4.40: "Park içerisindeki aydınlatmayı yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.	116
Şekil 4.41: "Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları..	117
Şekil 4.42: "Parka kimlerle geliyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.....	117

Şekil 4.43: "Parka kimlerle geliyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.....	118
Şekil 4.44: "Parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istiyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.	119
Şekil 4.45: 'Cinsiyetiniz?' sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.....	154
Şekil 4.46: "Kaç yaşındasınız?" sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları	154
Şekil 4.47: "Kaç yaşındasınız?" sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.....	155
Şekil 4.48: "Mesleğiniz?" sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.....	155
Şekil 4.49: "Aylık ortalama geliriniz?" sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.....	156
Şekil 4.50: Katılımcıların Eskişehir'de ikamet sürelerinin yüzde bazında oranları.....	156
Şekil 4.51: Katılımcıların ikamet ettikleri konut tiplerinin yüzde bazında oranları.	157
Şekil 4.52: "Parka ne kadar sürede ulaşıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.....	157
Şekil 4.53: "Parka hangi semtten geliyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların birbirlerine göre oranları.....	158
Şekil 4.54: Semtlere göre Sazova Park kullanıcı yoğunlukları.....	159
Şekil 4.55: "Parka nasıl ulaşım sağlıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların birbirlerine göre oranları.....	160
Şekil 4.56: "Bu parka geliş sıklığınız nedir?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.....	161
Şekil 4.57: "Bu parkı haftanın hangi günlerinde kullanıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.	162
Şekil 4.58: "Parkta ne kadar süre kalıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.....	162
Şekil 4.59: "Bu parkı hangi zaman diliminde kullanıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.	163
Şekil 4.60: "Bu parkı hangi zaman diliminde kullanıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları... ..	163
Şekil 4.61: "Park içerisinde yer alan aktiviteleri yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.	164
Şekil 4.62: "Parkta arkadaşlarınızla beraber vakit geçirebileceğiniz alanlar bulunmakta mı?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.....	165

Şekil 4.63: "Parkta bulunan donatıları yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları..	166
Şekil 4.64: "Park içerisindeki aydınlatmayı yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları..	167
Şekil 4.65: "Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları..	168
Şekil 4.66: "Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları..	168
Şekil 4.67: "Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.	169
Şekil 4.68: " Parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istiyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları..	170

TABLO LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 2.1: Tarih boyunca kentsel yeşil alanların farklı kullanımları (Leeuwen ve diğ., 2010).....	5
Tablo 2.2: Açık yeşil alanların kente ve kentliye sunduğu faydalar ve fırsatlar (Wooley,2003).....	7
Tablo 2.3: Kentsel yeşil alanların sınıflandırılması (Swanwick ve diğ., 2003).....	9
Tablo 2.4: Açık ve yeşil alanların yerleşim hiyerarşisi açısından sınıflandırılması (Öztürk, 2004).	11
Tablo 2.5: PPG17 Planlama Kanunu Rehberinde yer alan, açık alan standartlarının belirlenmesi süreci.....	13
Tablo 2.5 (devam): PPG17 Planlama Kanunu Rehberinde yer alan, açık alan standartlarının belirlenmesi süreci.....	14
Tablo 2.6: Kentsel açık alanları planlama standartları (Veal, 2013).....	15
Tablo 2.7: Dünyada kişi başına düşmesi gereken minimum yeşil alan standartları (Khalil, 2014; Veal, 2013; Aldous, 2010).....	16
Tablo 2.8: Bazı şehir ve ülkelerin belirlemiş olduğu yeşil alan standartları (Khan, 2012; Khan, 2014; Aldous, 2010).	16
Tablo 2.9: Kentsel yeşil alanlar için minimum standartlar (Herzele ve Wiedeman, 2003; Haq, 2011).....	17
Tablo 2.10: Kentsel Yeşil Alanların Planlanmasında Temel Ölçütler (Gold, 1980; Ersoy, 1994; Altunkasa, 1999; Yücel ve Altunkasa, 1999; Altunkasa,2004).....	18
Tablo 2.11: Londra için açık alan standartları (The City of London Corporation, 2015).....	19
Tablo 2.12: Türkiye kentsel standartlar araştırmasında nüfus büyüklüklerine göre belirlenen standartlar (Uz, 2005; Gedikli, 1998).....	19
Tablo 2.13: Minimum açık ve yeşil alan standartları (Uz, 2005; Odabaş, 1990).....	20
Tablo 2.14: Bazı şehirlerin yeşil alan miktarları (The Telegraph, 2018; Bagherian, 2017; Kabisch, N ve diğ., 2017; Anonim, 2011; Park ve Bahçeler Müdürlüğü, 2010; Yılmaz, 2016).....	20
Tablo 2.15: Nüfusa göre kentsel alanların minimum büyüklük standartları (Belediye ve Yapı Yolları Kanunu, 1933).	21

Tablo 2.16: İmar yönetmeliğindeki kişi başına düşen 7 m ² standardının dağılımı (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, 1933).....	22
Tablo 2.17: Kentsel, sosyal ve teknik altyapı (Aksoylu ve diğ., 2005).....	22
Tablo 2.18: 10 m ² aktif yeşil alan standardının dağılımı (Aksoy, 2001).....	23
Tablo 2.19: Kaliteli bir mekan için prensipler (İnceoğlu ve Aytuğ, 2009).	25
Tablo 2.20: Jan Gehl'in 12 kalite kriteri (Svarre, 2015; Dietrich ve Kengyel, 2016).....	26
Tablo 2.21: Yeşil alanların kalitesinin belirleme kullanılan kriterler (Rapor, 2001).	27
Tablo 2.22: 1984-2010 arasında yapılmış olan kentsel açık yeşil alanlar ile ilgili çalışmalarda kullanılan kalite kriterleri (Malek ve diğ., 2010).	27
Tablo 2.23: Kentsel yeşil alanların kalitesini değerlendirmede kullanılan kriterler ve sorular (CABE, 2006).....	30
Tablo 2.24: Açık ve yeşil alanların değerlendirilmesinde kullanılacak ölçütler (Elicott, 2016).....	31
Tablo 2.25: Park alanları için kalite kriterleri (Gökçen, 2005).....	32
Tablo 2.26: Mekan Diyagramı.....	33
Tablo 3.1: Eskişehir ilinin yıllara ve cinsiyete göre nüfus verisi (TÜİK, 2017).	41
Tablo 3.2: Eskişehir ilinin ilçelerine ve cinsiyete göre nüfus verisi (TÜİK, 2017).....	42
Tablo 3.3: Eskişehir nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımı.	43
Tablo 3.4: Kentpark'ta bulunan bitki türlerinin listesi.....	59
Tablo 3.5: Sazova Park'ta bulunan bitki türlerinin listesi.....	81
Tablo 3.6: Çalışma alanları için belirlenen kalite kriterleri.....	82
Tablo 4.1: Eskişehir iline ait yeşil alan envanteri.....	84
Tablo 4.2: Cinsiyet-parkı ziyaret süresi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	120
Tablo 4.3: Cinsiyet-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	121
Tablo 4.4: Cinsiyet-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	122
Tablo 4.5: Cinsiyet-parkın kimlerle ziyaret edildiği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	122

Tablo 4.6: Cinsiyet-parkta insanların iletişim kurma isteği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	123
Tablo 4.7: Cinsiyet-parka ulaşım süresi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	124
Tablo 4.8: Tablo 4.8: Cinsiyet-parka ulaşım türü verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	125
Tablo 4.9: Yaş-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	126
Tablo 4.10: Yaş- parkın ziyaret edildiği zaman dilimi ki kare testi sonucu.....	126
Tablo 4.11: Yaş-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	127
Tablo 4.12: Yaş-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	128
Tablo 4.13: Yaş-parkın kimlerle ziyaret edildiği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	129
Tablo 4.14: Eğitim düzeyi-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	132
Tablo 4.15: Eğitim düzeyi-parkı ziyaret süresi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	133
Tablo 4.16: Eğitim düzeyi- parkın kullanıldığı zaman dilimi ki kare testi sonucu.....	133
Tablo 4.17: Eğitim düzeyi-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	134
Tablo 4.18: Eğitim düzeyi-parkın kimlerle ziyaret edildiği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	135
Tablo 4.19: Meslek grubu-parkın ziyaret edilme günleri verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	137
Tablo 4.20: Meslek grubu-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	138
Tablo 4.21: Gelir düzeyi-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	139
Tablo 4.22: Gelir düzeyi-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	140
Tablo 4.23: Ulaşım süresi-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	141

Tablo 4.24: Ulaşım süresi-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	142
Tablo 4.25: Ulaşım süresi-parkta yapılan aktiviteler sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	143
Tablo 4.26: Özel oto ile parka ulaşım-otopark yeterliliği ve okunabilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	145
Tablo 4.27: Parka ulaşım türü-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	146
Tablo 4.28: Parka geliş sıklığı-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	148
Tablo 4.29: Parka geliş sıklığı-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	150
Tablo 4.30: Parkı ziyaret süresi ve parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	151
Tablo 4.31: Parkı ziyaret süresi-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	151
Tablo 4.32: Çocuk oyun alanı kullanımı-çocuk oyun alanının çekiciliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	152
Tablo 4.33: Aydınlatma yeterliliği-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	153
Tablo 4.34: Cinsiyet ve parkı ziyaret süresi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	171
Tablo 4.35: Cinsiyet-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	172
Tablo 4.36: Cinsiyet-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	173
Tablo 4.37: Cinsiyet-parkın kimlerle ziyaret edildiği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	173
Tablo 4.38: Cinsiyet-parkta insanların iletişim kurma isteği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	174
Tablo 4.39: Cinsiyet-parka ulaşım süresi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	175
Tablo 4.40: Cinsiyet-parka ulaşım türü verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	176

Tablo 4.41: Yaş-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	177
Tablo 4.42: Yaş- parkı ziyaret süresi ki kare testi sonucu.....	177
Tablo 4.43: Yaş-parkın kullanıldığı zaman dilimi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	178
Tablo 4.44: Yaş-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	179
Tablo 4.45: Yaş-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	180
Tablo 4.46: Yaş-parkın kimlerle ziyaret edildiği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	181
Tablo 4.47: Yaş- parkların iyi bir toplanma mekanı olması verilerinin ki kare testi sonucu.....	182
Tablo 4.48: Yaş- parkta diğer insanlarla iletişim kurma verilerinin ki kare testi sonucu....	182
Tablo 4.49: Eğitim düzeyi-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	183
Tablo 4.50: Eğitim düzeyi- parkı ziyaret süresi verilerinin ki kare testi sonucu.....	184
Tablo 4.51: Eğitim düzeyi-parkın kullanıldığı zaman dilimi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	184
Tablo 4.52: Eğitim düzeyi-parkın kullanıldığı zaman dilimi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	186
Tablo 4.53: Eğitim düzeyi- parkta diğer insanlarla iletişim kurma verilerinin ki kare testi sonucu.....	186
Tablo 4.54: Eğitim düzeyi- park içerisinde bulunan fonksiyonların sosyal aktiviteleri desteklediği verilerinin ki kare testi sonucu.....	187
Tablo 4.55: Meslek grubu-parkın ziyaret edilme günleri verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	187
Tablo 4.56: Meslek grubu-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	188
Tablo 4.57: Gelir düzeyi-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	190
Tablo 4.58: Ulaşım süresi-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	192
Tablo 4.59: Ulaşım süresi-parkın ziyaret süresi verilerinin ki kare testi sonucu.....	193

Tablo 4.60: Ulaşım süresi-parkın kullanıldığı zaman dilimi ki kare testi sonucu.....	193
Tablo 4.61: Ulaşım süresi-parkta yapılan aktiviteler sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	194
Tablo 4.62: Parka ulaşım süresi-çocuk oyun alanı kullanımı verilerinin ki kare testi sonucu.....	194
Tablo 4.63: Özel oto ile parka ulaşım-otopark yeterliliği ve okunabilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	195
Tablo 4.64: Parka ulaşım türü-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	196
Tablo 4.65: Parka geliş sıklığı- parkın güvenilirliği verilerinin ki kare testi sonucu.....	198
Tablo 4.66: Parka geliş sıklığı-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	199
Tablo 4.67: Parkı ziyaret süresi ve parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	200
Tablo 4.68: Parkta geçirilen süre-parkın güvenilirliği verilerinin ki kare testi sonucu.....	201
Tablo 4.69: Çocuk oyun alanı kullanımı-çocuk oyun alanının çekiciliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	201
Tablo 4.70: Aydınlatma yeterliliği-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.....	202

SİMGE VE KISALTMA LİSTESİ

Simgeler **Açıklama**

ha	: Hektar
km	: Kilometre
km²	: Kilometrekare
m	: Metre
m²	: Metrekare

Kısaltmalar **Açıklama**

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
CABE	: Mimarlık ve Yapılı Çevre Komisyonu
MÖ	: Milattan Önce
PPG17	: Planlama Kanunu Rehberi
PPS	: Project for Public Spaces
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

ÖZET

KENTSEL AÇIK ALANLARIN GELİŞTİRİLMESİ VE KALİTE KRİTERLERİ ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR: ESKİŞEHİR ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nehar BÜYÜKBAYRAKTAR

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Danışman : Prof. Dr. Hakan ALTINÇEKİÇ

Kentsel açık ve yeşil alanlar; kentte yaşayanlara fiziksel, sosyal ve psikolojik, kente ise ekolojik ve ekonomik olarak fayda sağlamaktadırlar. Kentsel açık ve yeşil alanların kent içerisindeki bu fonksiyonlarını yerine getirebilmeleri için; proje aşamasında olan açık ve yeşil alanların nicel ve nitel anlamda kaliteli mekanlar olarak tasarlanması veya mevcut açık ve yeşil alanların nicel ve nitel yönden iyileştirilmesi gerekmektedir.

Yapılmış olan bu tez çalışmasında, Eskişehir'de bulunan ve kentin açık ve yeşil alan sistemi içerisinde geniş hacime sahip iki büyük kent parkı olan Kentpark ve Sazova Park örnek alanlar olarak seçilmiştir. Söz konusu iki parkın mekansal kalitelerini ölçmek amacıyla, yapılan literatür araştırması sonucu mekansal kalite kriterleri belirlenmiştir. Belirlenen kriterler bazında mekansal kalitenin tespiti için; bu kriterler çevresinde şekillenen sorulardan oluşan ve mekanı değerlendiren; alanı inceleyen gözlemci için, Alan Fiziksel Değerlendirme

Formu ve park kullanıcılarına uygulanmak üzere anket formu oluşturulmuştur. Alan Fiziksel Değerlendirme Formu her park için birer adet uygulanmıştır. 43 sorudan oluşan anketler ise Kentpark için 400, Sazova Park için 400 katılımcıya uygulanmıştır. Anketlerin analizi için, SPSS programında frekans ve ki kare analizi yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular tartışılarak parklara dair öneriler getirilmiştir. Çalışmanın sonucunda Eskişehir ilinin kişi başına düşen yeşil alan miktarının 13 m² olduğu ve örnek alanlar olan Kentpark ve Sazova Park'ın nitelik ve nicelik yönünden tatminkar değerlere sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Nisan 2019, 252 sayfa.

Anahtar kelimeler: Kentsel Açık ve Yeşil Alanlar, Kentsel Peyzaj, Kentsel Açık ve Yeşil Alanlar için Kalite Kriterleri, Mekansal Kalite Kriterleri, Açık ve Yeşil Alan Normları, Kentpark, Sazova Park.

SUMMARY

RESEARCHES ON THE DEVELOPMENT AND QUALITY CRITERIAS OF URBAN OPEN SPACES: A CASE STUDY OF ESKISEHIR

M.Sc. THESIS

Nehar BÜYÜKBAYRAKTAR

İstanbul University-Cerrahpaşa

Institute of Graduate Studies

Department of Landscape Architecture

Supervisor : Prof. Dr. Hakan ALTINÇEKİÇ

Urban open and green spaces provide physical, social and psychological benefits to the citizens and also ecological and economical benefits to the city. Urban open and green spaces at the project phase should be designed as qualified areas or present urban open and green spaces should be reclaimed in terms of quantitative and qualitative.

In this study, Kentpark and Sazova Park which are two parks in Eskişehir have been chosen as case area. After literature review, quality criterias were determined the purpose of spatial qualities of the two parks. Survey form and Space Assesment Form were created based on determined quality criterias for examining spatial quality. Survey Form was developed for the users of the parks and Space Assesment Form was developed for the observer. The questions on Space Assesment Form were responded by the observer as a result of examining

Kentpark and Sazova Park. Survey Form that consists of 43 questions was responded by 400 participants for Kentpark and 400 participants for Sazova Park. Frequency and Chi-square analysis method on SPSS was used for analysis of surveys. The results obtained was discussed and offer suggestions with regard to the parks. The result of this study indicate that Eskişehir has 13 m² green space per person and Kentpark and Sazova Park are qualified parks in terms of quantitative and qualitative.

March 2019, 252 pages.

Keywords: Urban Open and Green Spaces, Urban Landscape, Quality Criterias for Urban Open and Green Spaces, Spatial Quality Criterias, Open and Green Spaces Standards, Kentpark, Sazova Park.

1. GİRİŞ

Açık yeşil alanlar, kent sistemi içerisinde yapıların dışında kalan, üzerinde su ögeleri ve bitkisel elemanların bulunduğu kentsel mekanlardır. Bu kentsel mekanlar, kentte yaşayan insanlara; dinlenme, eğlenme, manzara seyretme gibi etkinlikler sunarak rekreatif açıdan; başka insanlarla bir araya gelme, toplu etkinliklere katılma gibi faaliyetlerle sosyalleşme açısından; stres seviyesini düşürme, mental yorgunluğu azaltma, estetik tatmini artırma gibi olgularla psikolojik açıdan; spor, yürüyüş, koşu yapma imkanları sunarak sağlık açısından fayda sağlamaktadır. Ayrıca bu alanlar, kent içerisinde hava kalitesini artırarak, erozyonu önleyerek, sürdürülebilir drenaj sistemleri oluşturarak, nem dengesini sağlayarak ekolojik açıdan; ekolojik, üretim ve istihdam fonksiyonları ve bulunduğu alanda emlak faaliyetlerini artırarak, ısıtma ve soğutma maliyetlerini düşürerek ekonomik açıdan kente fayda sağlamaktadır. Kent ve kent insanına sağladığı faydalar doğrultusunda açık ve yeşil alanlar kent sistemi içerisinde var olması gereken önemli kentsel mekanlardır.

Dünyada sanayi devrimi ile beraber kent nüfuslarında ani artışlar meydana gelmiştir. Bu hızlı nüfus artışının sonucunda, konut ve diğer yapısal alanlara olan ihtiyaç artmıştır. Bu ihtiyacı karşılamak adına, plansız bir şekilde yapılaşma hareketine gidilmiş ve bunun sonucunda kentte var olan açık ve yeşil alan sayısında bir azalma, yapılaşmış çevrede ise bir artış söz konusu olmuştur. Bu nedenle kentte var olan açık ve yeşil alan ve yapılaşmış alan dengesi bozulmuştur. Günümüzde bu dengenin yeniden sağlanması adına; yeni açık ve yeşil alan projeleri yapılmakta ve kent sistemine dahil edilmektedir.

Kent sistemine dahil edilecek yeni açık ve yeşil alanların; kent için ekolojik, ekonomik ve sosyal açıdan; kent insanı için fizyolojik, psikolojik, rekreatif açıdan ve sosyalleşme ve sağlık açısından maksimum faydayı sağlaması ve kaliteli mekanlar oluşturulması için, projelerin tasarım aşamasında veya mevcut alanların revize edilme aşamalarında, belli kriterlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kriterler mekânsal kalite kriterleridir. Mekansal kalite kriterleri; yetkili kurum ve kuruluşlar, akademisyenler, farklı meslek disiplinlerinde olan insanların görüş, öneri ve tecrübeleriyle şekillenmiştir ve şekillenmeye devam etmektedir.

1.1. TEZİN AMACI

Tezin çalışma alanları; Eskişehir için yeni parklar olan, alan bazında büyük boyutlara sahip, Kentpark ve Sazova Park'tır. Bu parklarda çeşitli ve farklı etkinlikler, fonksiyon alanları, yapısal ve doğal öğeler bulunmaktadır. Tezin amacı; literatür araştırması sonucunda belirlenmiş olan kalite kriterleri ile Kentpark ve Sazova Park'ın incelemesinin yapılması ve çıkan sonuçlar doğrultusunda; söz konusu iki parkın daha kaliteli mekanlar olmaları adına ve kullanıcı açısından maksimum faydayı sağlaması adına, bu iki parka dair öneriler getirilmesidir.

1.2. TEZİN KAPSAMI

Tez kapsamında; literatür araştırması sonucunda elde edilen bilgilerin yer aldığı genel kısımlar bölümünde çalışmanın kavramsal çerçevesini oluşturmak adına, ana başlık olarak seçilen açık ve yeşil alan kavramı ve açık alanlarda kalite belirleme kriterleri ile ilgili bilgiler verilmiştir. Açık ve yeşil alan kavramı başlığı altında alt başlıklar olarak seçilen; Açık ve yeşil alan tanımları bölümünde, çeşitli kaynaklar taranarak elde edilen açık ve yeşil alan kavramları; Açık ve yeşil alan sınıflandırılması bölümünde, açık ve yeşil alanlar ilgili yapılmış olan ve önerilen farklı sınıflandırmalar; Açık ve yeşil alan normları bölümünde, açık ve yeşil alanlarla ilgili Türkiye, Avrupa ve dünya çapında, yetkili kurum ve kuruluşların önerdiği standartlar ve Türkiye'de yeşil alanlarla ilgili yasal düzenlemeler bölümünde ise Türkiye'de açık ve yeşil alanlarla ilgili yapılmış olan yasa, yönetmelik ve maddeler kronolojik bir sıra ile ele alınmıştır. İkinci ana başlık olan Açık alanlarda kalite belirleme kriterleri bölümünde ise mekansal kaliteyi belirlemede kullanılan ölçütlerin araştırılması sonucunda elde edilen bilgiler yer almaktadır.

Malzeme bölümünde; Eskişehir ilinin doğal ve kültürel özellikleri ve tezde çalışma alanları olarak seçilen olan Kentpark ve Sazova Park hakkında bilgiler verilmiştir. Tez çalışmasında yöntem olarak; ilk önce Eskişehir ilinin yeşil alan envanterine ulaşılmış, daha sonra arazi çalışması için, belirlenmiş olan kalite kriterlerine göre oluşturulan Alan Fiziksel Değerlendirme Formu'nda yer alan kriterlere göre arazi gözlemlenmiş ve form bu gözlemlere göre doldurulmuş ve son olarak belirlenmiş olan kalite kriterlerine uygun bir şekilde hazırlanmış anketler Kentpark için 400, Sazova Park için 400 kişiye uygulanmıştır. Son

olarak anket verileri SPSS programı aracılığıyla frekans ve ki kare analizi yapılarak analiz edilmiştir.

Bulgular bölümünde; Eskişehir iline ait yeşil alan envanteri bulguları, Alan Fiziksel Değerlendirme Formu'ndan elde edilen bulgular ve anketlerin analizi sonucu elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tezin son başlığı olan Tartışma ve Sonuç bölümünde ise Eskişehir iline ait yeşil alan envanteri bulgularının, Alan Fiziksel Değerlendirme Formu'ndan elde edilen bulguların ve anketlerin analizi sonucu elde edilen bulguların değerlendirilmesi yapılarak, Kentpark ve Sazova Park için öneriler getirilmiştir.

2. GENEL KISIMLAR

2.1. AÇIK YEŞİL ALAN KAVRAMI

2.1.1. Açık ve Yeşil Alan Tanımları

Literatürde açık alan ve yeşil alanlar kent içindeki mekanlar olarak tanımlandığından, bu tezde kullanılan açık alan ve yeşil alan kavramları kentsel açık ve yeşil alanları ifade etmektedir. Söz konusu kavramlar birer kentsel mekan olduğu için ilk önce kentsel mekanın tanımını yapılması gerekmektedir.

“Kentın fiziksel yapısı, genel bir çerçeve içinde binalar ve binalar dışında kalan alanlar olarak ikiye ayrılabilir. Kentsel dokunun yapılaşmamış alanları, yani binalar dışında kalan bölümleri olan kentsel mekanlar, kentın dolaşım sistemini var ederken beraberinde, kent halkının ortak paylaşımlar yaşamasına olanak veren bir zemin yaratır.” (Şahin ve Dostoğlu, 2007).

“Uygurlık tarihinin başlangıç noktası olarak kabul edilen kentsel mekanlar, insanların toplu yaşama içgüdüleri veya sosyalleşme eğilimlerinin ortaya koyduğu bir yaşam biçimi ve mekanı olarak karşımıza çıkmaktadır” (Gül ve Küçük, 2001).

Yapılan tanımlardan da anlaşılacağı üzere kentsel mekan, kent sistemi içerisinde yer alan, bu sistemde bulunan yapılaşmış öğeler dışında kalan, insanları bir araya getiren alanları tanımlamada kullanılan bir kavramdır. Konuk (1979) içine girilemeyen ve kullanılmayan bir mekânı kentsel mekân olarak tanımlamanın mümkün olmayacağını söylemektedir.

“Açık alan kavramı, kent dokusunun önemli temel elemanlarından birisi olup, mimari yapı ve ulaşım alanları dışında kalan açıklıklar veya boş alanlar olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir deyişle, dış mekan üzerinde herhangi bir amaca göre yapılaşmanın olmadığı ve herhangi bir rekreasyonel kullanımı için uygun potansiyel imkanı bulunan alanlar olarak algılanmaktadır.” (Gül ve Küçük, 2001).

Kentsel açık alanlar, herkese ait olup, özel olarak kimseye ait olmayan, her çeşit sosyal ve ekonomik amaç için pek çok insanın bir araya geldiği ve dolayısıyla aslında kente ve kent

insanına ait olan kamusal mekanlardır ve bir bütün olarak topluma ait olma ve ortak kullanıma açık olma gibi iki belirgin özelliğe sahiptir (Şener ve Yıldız, 1999).

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 30113 sayılı Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde; yeşil alanların, toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçesi, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence, rekreasyon ve rekreatif alanları toplamına (Metropol ölçeğindeki fuar, botanik ve hayvan bahçeleri ile bölgesel parklar bu alanlar kapsamındadır.) karşılık geldiği ifade edilmiştir.

Tüm bu tanımlamaları kapsayan ortak bir tanımlama yapmak gerekirse; açık yeşil alanlar, insanların farklı amaçlar (rekreatif, ticari, sosyalleşme vb.) doğrultusunda kullandığı, fiziksel etkinliğe izin veren, görsel ve psikolojik olarak insanı etkileyen, üzerinde su öğeleri ve bitkisel elemanlar bulunduran kentsel mekanlardır.

"İnsanlık tarihi boyunca açık yeşil alanlar, kent ve kentli için farklı fonksiyonlara sahip olmuş, farklı amaçlarla kullanılmışlardır. (Tablo 2.1). M.Ö. 600 yıllarında kentsel yeşil alanlar güç ve statü göstergesi olarak inşa edilmekteydi. Daha sonra insanlar tahıl tüketmeye, tahılları kendi köylerinin sınırları içerisindeki yeşil alanlarda üretmeye ve bununla beraber üretimde yeni yöntemler geliştirmeye başladılar. 18. Yüzyılın başlarında kent mimarisine estetik değer kazandırılması amacıyla, yeşil alanlar (bahçeler) dekoratif öğeler olarak kullanıldı. Bu dekoratif yeşil alanlar kentlilerin ilgisini çekti ve onların bitkiler hakkında bilgi edinmelerini sağladı. Birkaç gıda krizinden sonra, birçok Kuzey Avrupa şehrinde belediyeler ortak kullanım alanlarını, sebze üretmeleri için ailelere tahsis etti. Günümüzde ise kentsel yeşil alanlar, kentlinin yaşam kalitesi için kentin ayrılmaz bir parçasına haline geldi. Ayrıca yeşil

Tablo 2.1: Tarih boyunca kentsel yeşil alanların farklı kullanımları (Leeuwen ve diğ., 2010).

Zaman Aralığı	Kentsel Yeşil Alan Kullanımı
M.Ö. 600	Güç ve Sosyal Statü
M.S. 1300	Yenilikçi Tarım
M.S. 1700	Botanik Bahçeleri
M.S. 1900	Gıda Üretimi
M.S. 2000	Rekreasyon
M.S. 2010	Sağlık ve Ekoloji

alanlar kentte ekolojik koridor görevi gördüklerinden dolayı önem arz eden alanlardır" (Leeuwen E. ve diğ., 2010).

Kentsel açık yeşil alanlar kentli üzerinde fiziksel, sosyal, psikolojik, ekonomik anlamda pozitif etki bırakmaktadır. Açık ve yeşil alanlar fiziksel anlamda, insanları daha aktif bir yaşama teşvik eder, onların fiziksel olarak daha sağlıklı bir hayat sürmelerine yardımcı olur; sosyal anlamda, diğer insanlarla iletişime geçmelerini kolaylaştırır, sosyalleşmelerine izin verir; psikolojik anlamda, üzerinde bulundurduğu elemanlarla insanları görsel, işitsel olarak pozitif yönde etkiler, stres seviyesini azaltır; ekonomik anlamda, bulunduğu yerlerde emlak fiyatlarını yükselterek yerel ekonomiye katkı sağlar, istihdam yaratır.

Kentsel açık yeşil alanların fonksiyonları her araştırmacı tarafından farklı ifade edilmektedir. Örneğin Derkzen (2012) açık yeşil alanların fonksiyonlarını ekolojik, sosyal ve ekonomik olmak üzere 3 kritere ayırmıştır. Açık yeşil alanların ekolojik fonksiyonu için; "Kentsel yeşil alanların ekolojik ve çevre hizmetleri büyüktür, ekosistemler ve insan canlılığı üzerinde olumlu bir etkisi vardır. Kentsel yeşil, hava kalitesini artırır, gürültüyü azaltır, karbondioksiti azaltır, sürdürülebilir drenaj sistemleri oluşturur, toprak erozyonunu önler, ısıtma ve soğutma maliyetlerini düşürdüğünden lokal ölçekte enerji için pozitif etkileri vardır (Baycan-Levent ve diğ., 2009; Lo ve Jim, 2010; Tzoulas ve James, 2010)" demektedir. Sosyal fonksiyonunu; "Kentsel yeşil alanlar, sağlık ve rekreasyondan, bireyin kolayca topluma dahil olmasına kadar bir çok sosyal fonksiyonu içine alır. Fiziksel aktivitelere imkan tanıyan kaynakları içinde bulundurarak ve bu aktivitelere insanları teşvik ederek, insanların sağlıklı bir yaşam sürmelerine yardımcı olur, mental yorgunluğu azaltır, stres seviyesini düşürür (Maas, 2008; Schipperijn ve diğ., 2010). Gezinti, etkinlikler, oyun ve spor gibi faaliyetlere ortam oluşturarak rekreasyonel açıdan yarar sağlar." şeklinde ifade etmiştir. Ekonomik fonksiyonu için ise; "İnsanlar günlük yürüyüşleri için, yemek yemek için, koşmak için, diğer alanlara oranla daha çok yeşil alanları tercih ederler. Vakitlerini ve paralarını, onlara birçok rekreasyonel aktiviteyi bir arada sunan yeşil alanlara ulaşmak ve orada kalmak için harcarlar. Kentsel yeşil alanlar, ekolojik, üretim ve istihdam fonksiyonları ile ekonomik olarak fayda sağlarlar." demektedir.

Woolley (2003) ise açık yeşil alanları, kente ve kentliye sunduğu faydalara ve fırsatlara göre değerlendirerek sosyal, sağlık, ekolojik ve ekonomik açıdan dört ana başlıkta ve alt başlıklarda değerlendirmiştir. (Tablo 2.2.).

Tablo 2.2: Açık yeşil alanların kente ve kentliye sunduğu faydalar ve fırsatlar (Wooley,2003).

Sosyal Faydalar ve Fırsatlar	Çocuk ve Oyun	Çocuğun oyun oynamasını sağlayarak zihinsel, bedensel ve sosyal gelişimini destekler
	Pasif Rekreasyon	Sohbet etmek, hayvan beslemek, etrafi izlemek, dinlenmek vs. gibi aktivitelere izin verir
	Aktif Rekreasyon	Spor yapmak, bisiklet sürmek, basketbol oynamak, yürümek, koşmak vs. gibi aktivitelere izin verir ve bunun sonucunda insanların ruhsal ve fiziksel sağlık problemlerinin azalmasını sağlar, suç oranının düşürür
	Toplumsal Odak	İnsanların bir araya gelmelerini, sosyalleşmelerini sağlar
	Kültürel Odak	Farklı etnik köken, din, dil ve kültüre sahip insanların da alanları kullanmalarını ve diğer kültürlerle bir araya gelmelerini sağlar
	Eğitim Fırsatları	Öğrencilerin çevre bilincinin gelişmesine, doğayı keşfetmelerine imkan tanır
Sağlık Faydaları ve Fırsatlar	Fiziksel Sağlığa Katkıları- Egzersiz Fırsatları	Fiziksel aktiviteye teşvik eder ve egzersiz için fırsatlar sunar
	Ruhsal Sağlığa Katkıları- Doğanın İyileştirici Etkisi	Stres seviyesini düşürür
	Vahşi Yaşam - İnsanlar için bir Doğa Deneyimi	İnsanların doğayı deneyimlemesini sağlar, insanların doğayla iletişim kurmasına imkan tanır
	Estetik	İnsanların estetik algısına hitap eder
Ekolojik Faydalar ve Fırsatlar	Kent İklimini ve Çevreyi İyileştirme	Rüzgarı kırar, hava kirliliğini azaltır, sıcaklığı düşürür, gürültü kirliliğini azaltır, kent iklimini düzenler vs.
	Vahşi Yaşam- İnsan Deneyimi ve Habitatlar için Fırsatlar	Nitel ve nitel anlamda bilimsel çalışmalara imkan tanır
Ekonomik Faydalar ve Fırsatlar	Emlak Değerlerine Etkisi	Kentsel yeşil alanlara yakın olan konutların emlak değerleri artar
	İstihdam Fırsatları	Yeşil alanların güvenliğinin sağlanması, bakımının yapılması, denetlenmesi vs. konularında insanlara iş olanakları yaratır.
	Mahsul Üretimi	Hobi bahçeleri sayesinde insanlara kendi ürünlerini yetiştirme fırsatı sunar
	Turizm	Turistlerin kente gelmesini sağlayarak kent için ekonomik fayda yaratır

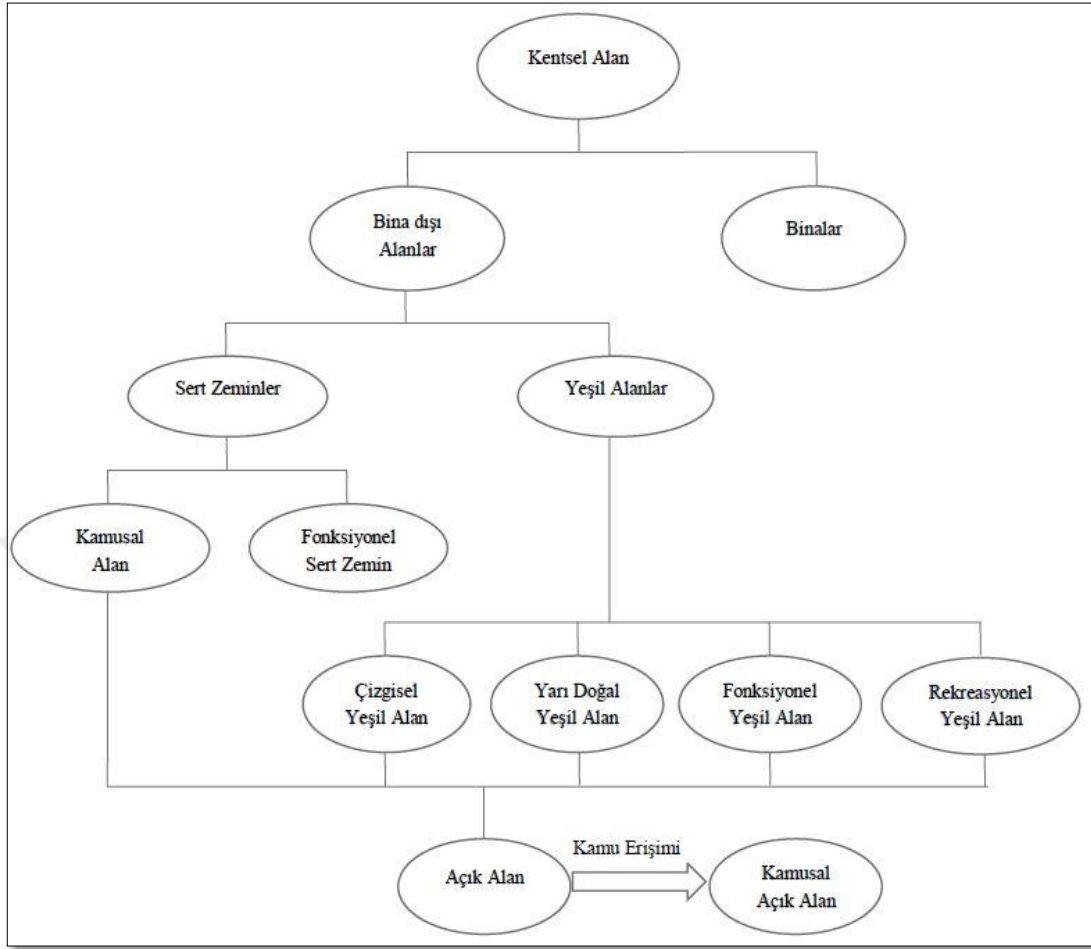
Öztürk (2004) ise, açık ve yeşil alanların kentlinin ruhsal ve fiziksel gereksinimlerini karşılamaktan doğal zenginliklerin korunmasına, turizmin gelişmesinden konut alanları ile ticaret ve sanayi alanları arasında tampon bölgeler oluşturmaya, yaya ve taşıt dolaşımını kolaylaştırmaya varıncaya kadar kente birçok fayda sağladığını belirtmektedir.

2.1.2. Açık ve Yeşil Alan Sınıflandırılması

Açık ve yeşil alanlar kent içerisinde birçok işlevi birden yerine getirdiğinden ve içlerinde birçok farklı fonksiyonu barındırdıklarından dolayı bu alanlarla ilgili bu işlev ve fonksiyonlar üzerinden farklı sınıflandırmalar yapılabilmektedir. Kentsel açık ve yeşil alanlar, kent içindeki fonksiyonuna, algılanış biçimine, kullanıcı çeşidine, alanın kullanım şekline, topografyaya, alanın mülkiyet türüne ve alanın ölçülerine göre sınıflandırılabilir.

Açık ve yeşil alanların sınıflandırılmaları incelenmeden önce, kent bileşenlerini daha iyi anlamak adına kentsel mekanın sınıflandırılması incelenmelidir. Swanwick ve diğ. (2003) yaptıkları çalışmada kentsel mekanı, binalar ve binalar dışında kalan alanlar olarak ikiye ayırmışlardır. Binalar dışında kalan alanlar, yeşil alanlar ve sert zeminler olarak ikiye ayrılmıştır. Yeşil alanlar, çoğunlukla açık, geçirgen, yumuşak; yüzeyi toprak, çim, çalı, ağaç vb. kaplı alanlar iken, sert zeminler gizli, geçirgen olmayan, sert; yüzeyi asfalt, beton vb. malzemelerle kaplı alanlardır. Sert zeminler; yollar, kaldırımlar, otoparklar gibi özel bir kullanım amacına hizmet eden alanlar olan fonksiyonel sert zeminler; meydanlar, gezi yolları, yayalaştırılmış kaldırımlar vb. gibi insanların erişiminin olduğu ve keyifli vakit geçirebilecekleri alanlar olan kamusal alanlar başlıklarına ayrılmaktadır.

Yeşil alanlar ise Tablo 2.3'te daha detaylı verildiği üzere nehir kıyıları, kanallar gibi alanları kapsayan çizgisel yeşil alanlar; kent içinde bulunan ağaçlık, sulak, bataklık gibi alanları, çayır alanlarını kapsayan yarı doğal yeşil alanlar; hobi bahçeleri, okul bahçeleri, mezarlıklar gibi alanları kapsayan fonksiyonel yeşil alanlar ve oyun alanları, konut bahçeleri, parklar gibi alanları kapsayan rekreasyonel yeşil alanlar başlıklarında sınıflandırılmaktadır (Şekil 2.1.).

Şekil 2.1: Kentsel alanın sınıflandırılması (Swanwick ve diğ., 2003).

Tablo 2.3: Kentsel yeşil alanların sınıflandırılması (Swanwick ve diğ., 2003).

YEŞİL ALAN SINIFLARI			
TÜM KENTSEL YEŞİL ALANLAR	Rekreasyonel Yeşil Alanlar	Sosyal Aktiviteler için Yeşil Alanlar	Park ve bahçeler
			Resmi olmayan rekreasyonel alanlar
			Açık hava sporları için alanlar
		Bir Gruba Ait Özel Yeşil Alanlar	Konut yeşil alanları
			Diğer özel yeşil alanlar
			Kişiyeye Özel Yeşil Alanlar
	Fonksiyonel Yeşil Alanlar	Üretim Yapılan Yeşil Alanlar	Eskiden kalma çiftlikler
			Şehir çiftlikleri
			Hobi bahçeleri
		Kabristanlıklar	Mezarlıklar
Dini Yapıların Bahçeleri (Cami, Kilise, vb.)			
Kurumlara ait Alanlar	Kurumlara ait Alanlar	Okul bahçeleri	
		Diğer kurum bahçeleri	

Tablo 2.3 (devam): Kentsel yeşil alanların sınıflandırılması (Swanwick ve diğ., 2003).

	Yarı Doğal Habitatlar	Sulak Alanlar	Akarsu
			Bataklık
		Ağaçlık Arazi	Geniş yapraklı ormanlar
			İğne yapraklı ormanlar
			Karışık ormanlar
		Diğer habitatlar	Fundalık
	Çayır		
	Bozuk alanlar		
	Nehir kıyıları		
	Çizgisel Yeşil Alanlar		Taşıma koridorları (yol, tren yolu, yürüyüş yolları)
		Diğer çizgisel alanlar (kayalıklar vb.)	

Öztürk ve Özdemir (2013) yaptıkları çalışmada, açık ve yeşil alanları fonksiyonel açıdan,

- Aktif Yeşil Alanlar
- Pasif Yeşil Alanlar

olmak üzere iki geniş grupta sınıflandırmışlardır. Aktif yeşil alanlar, kullanıcıların rekreasyonel açıdan ihtiyaçlarını karşılayan, doğal ve bitki örtüsü bakımından zengin olan; koru, hayvanat bahçesi, hobi bahçeleri, şehir çiftlikleri, kent parkları, çocuk oyun alanları, mahalle parkları, semt parkları, botanik bahçeleri gibi alanlardır (Karaoğlu, 2007). Pasif yeşil alanlar ise, rekreatif amaçlı kullanılmayan, süs elemanı görevi gören, kent dokusu ve doğal doku arasında ilişki kuran (Çetiner, 1972) mezarlıklar, dönel kavşaklar (göbek), askeri yeşil alanlar, fidanlıklar, refüjler vb. alanlardır (Çelik, 2013).

Baykan (2003) açık ve yeşil alanları, rekreatif amaçlı kullanım biçimine göre;

- Parklar: Mahalle, kent parkı, semt parkı vb.
- Özel amaçlı park ve bahçeler: Çatı bahçeleri, hobi bahçeleri, kültür bahçeleri vb.
- Spor alanları: Basketbol, futbol, golf vb.
- Çocuk oyun alanları
- Doğal ve yarı doğal alanlar
- Koridorlar: Kent ormanı, koruluk vb.
- Kent içi diğer açık ve yeşil alanlar: Mezarlık, konut bahçesi vb.

yedi ana başlıkta sınıflandırmıştır (Emür ve Onsekiz, 2007; Aydemir, 2004).

Çetiner (1972) yeşil alanları, işlevleri bakımından;

- Dinlenme alanları: Ormanlar, korular, fidanlıklar, mezarlıklar.
- Parklar: Bölgesel parklar, milli parklar, şehir parkları, mahalle parkları.
- Spor alanları: Spor merkezleri, her çeşit sporun yapıldığı yer, stadyum, atış poligonu, yarış sahaları, okçuluk, manej, su sporları, golf, tenis, dağcılık, voleybol, basketbol, kayak pisti.
- Oyun yerleri; 0-3 yaş arasındaki çocuklara kum havuzları, 3-6 yaş arasındaki çocuklara oyun sahaları, 7-12 yaş arasındaki çocuklara aletli oyun alanı, 13-18 ve 18-24 yaş arasındaki öğrenciler için alanlar.
- Eğlence yerleri; Kamuya hizmet eden spor alanları için tesisler (kulüp, sosyal tesisler), piknik alanları, mesire yerleri, özel aile bahçeleri, lunapark.

olarak sınıflandırmıştır (Çelik, 2013).

Öztürk (2004), kentsel ve kent dışında kalan açık ve yeşil alanları daha geniş bir perspektif ile ele almış ve farklı yerleşim ölçeklerine (kıtasal, ülkesel, bölgesel, kentsel ve yerel) göre sınıflandırmıştır (Tablo 2.4.).

Tablo 2.4: Açık ve yeşil alanların yerleşim hiyerarşisi açısından sınıflandırılması (Öztürk, 2004).

Yeşil Alan Tipi	Yerleşim Ölçeği				
	Kıtasal	Ülkesel	Bölgesel	Kentsel	Yerel (İlçe)
Orman	X	X	X	X	X
Su Yüzeyi	X	X	X	X	X
Tarım Alanı	X	X	X	X	X
Çayır-Mera	X	X	X	X	X
Milli park		X			
Doğal Sit Alanı		X			
Bölge Parkı			X		
Botanik Bahçesi			X	X	
Hayvanat Bahçesi			X	X	
Piknik Alanı			X	X	X
Fuar Alanı			X	X	
Spor Alanı			X	X	X
Kent Parkı				X	
Park Yolu				X	X
Koruluk				X	X
Trafik Yeşili				X	X
Plaza				X	
Meydan				X	X
Bahçe				X	X
Mezarlık				X	X

Yıldızcı (1982) yeşil alanları işlev ve alanın büyüklüğüne göre beş kategoriye ayırmıştır. Bunlar;

- Konut düzeyinde yeşil alanlar: En küçük yeşil alan birimidir. Tek veya çok katlı konutların ön, yan ve arka bahçeleri, teras ve çatı bahçelerini kapsar. Ölçüleri, fonksiyonları ve estetik derecesi kullanıcısının kültür ve ekonomik durumuyla orantılıdır.
- Komşuluk ünitesi düzeyinde yeşil alanlar: Yaklaşık olarak 6 ile 400 konuta hizmet veren ve 30 ile 5000 nüfusu içeren kent birimidir. Büyüklüğü en fazla 15 ha olabilir. Bu düzeydeki yeşil alanlar, çocuk bahçeleri, spor ve oyun alanları ve toplu konut bahçelerinden oluşurlar.
- Mahalle- semt düzeyinde yeşil alanlar: Üç komşuluk ünitesi kapasitesine sahip, nüfusu en az 15.000 olan alanı kapsayan, mahalle parkları, oyun alanları, spor alanları, okul bahçeleri ve çocuk bahçelerinden oluşan alanlardır.
- Kent düzeyinde yeşil alanlar: Bütün bir kentin ihtiyacına cevap verebilecek büyüklüğe ve fonksiyona sahiptir. Mahalle düzeyindeki yeşil alanların en az 3 katı olacak şekilde 45 bin nüfusa, en az 135 ha'lık bir alana ve hektar başına en az 350 kişilik bir kapasiteye sahip olmalıdır. Kent parkları, spor kompleksleri, rekreasyonel alanlar, hayvanat bahçeleri, botanik bahçeleri, fuar ve sergi alanları, kent içi yol-bulvar ve refüjler, yaya yolları, kent ormanları, koruluklar, yeşil kuşak ve mezarlıklar bu alanların içine girer (Çelik, 2013).
- Bölge ölçeğinde yeşil alan: Bölgeye hizmet edebilecek büyüklük ve fonksiyona sahip alanlardır. Bu alanlara örnek olarak; bölge parkları, orman içi rekreasyon alanları, milli parklar verilebilir (Karaoğlu, 2007).

2.1.3. Açık ve Yeşil Alan Normları

Kentsel açık ve yeşil alanların kente ve kentliye sunduğu ekolojik, ekonomik, sosyal vs. faydaları ve kentlinin yaşam kalitesini ve çevre kalitesinin artırması nedeniyle, kent içindeki hem niteliksel hem de niceliksel yeterliliğinin sağlanması önemlidir. “Çünkü kentsel yeşil alanlar kente önemli katkılar sağlayan fiziksel öğelerdir” (Aksoy, 2014).

Dünyada, kentsel açık ve yeşil alanların yeterliliğinin sağlanması adına farklı standartlar ve uygulamalarla karşılaşılmaktadır. Genelde tüzel nitelikte olan bu standartlar yetkili kurumlar

ve kişilerce (bakanlıklar, plancılar vs.) düzenlenen yasa ve yönetmeliklerde (imar mevzuatı, planlama yönetmelikleri vs.) yer almaktadır (Polat ve Önder, 2012). Bazı standartlar ise ulusal ve uluslararası çalışmalar yapan örgütler ve kuruluşlar tarafından da belirlenebilmekte ve önerilebilmektedir.

Aksoy (2014) çalışmasında, kentsel açık ve yeşil alan standartlarını belirlemede kentin nüfusu, coğrafi konumu, fiziksel dokusu, doğal kaynakları, nüfusa ait sosyo-ekonomik özellikler ve yeşil alan kullanım alışkanlıklarının etkili olduğunu söylemektedir. Şahin ve Barış (1998) ise kentsel açık yeşil alan standartlarını belirleyen kriterlerin; gereksinimler, nüfus, kentlerin karakteri ve kullanım yoğunluğu olduğunu belirtmektedir (Önder, 2012). Uz (2005) ‘‘Kentlerin açık yeşil alan miktarını belirlemek amacıyla üretilen standartları 3 grupta toplanabilir . Bunlar kısaca açıklanırsa;

- 1.Yasa, yönetmelikler vb. ile belirtilen, görev verilen yetkili kuruluşların uyma zorunluluğu olan standartlar,
2. Konusunda uzman kişiler tarafından yapılan, önerilerden, teknik yaklaşımlar ve araştırmalarla oluşturulan standartlar,
3. Kentlerin özelliklerine göre değişebilen standartlar. Nitekim farklı iklim ve topoğrafya gibi farklı kentsel karakterlere sahip kentlerin aynı standartlara sahip olması beklenemez.’’ demektedir.

İngiltere'de Başbakan Yardımcısı Ofisi'nin yayınlamış olduğu PPG17 (Planlama Kanunu Rehberi 17: Spor, Rekreasyon ve Açık alanlar için Planlama) rehberinde yer alan standartların belirlenme sürecinde hangi yöntemlerin nasıl uygulanması gerektiği Tablo 2.5'te belirtilmiştir.

Tablo 2.5: PPG17 Planlama Kanunu Rehberinde yer alan, açık alan standartlarının belirlenmesi süreci.

Süreç	Eylemler	Yararlanılacak Kaynak ve Yöntemler
Yerel İhtiyaçları Belirleme	-PPG17 ile uyumlu yerel bir değerlendirme başlatma -Açık, spor ve rekreasyon alanları için mevcut ulusal, bölgesel, yerel strateji ve yönetmeliklerin dahil olduğu alan kullanımlarını tanımlama -Mevcut planlama yönetmelikleri ve bununla ilişkili standartların etkilerini ve geçerliliklerini gözden geçirme -Yerel halklara danışma ve açık alanlarla ilgili bir vizyon belirleme	-Spor İngiltere Olanakları Planlama Modeli -Spor İngiltere Oyun Alanı Stratejisi -Yaşam Başkentinin Kalitesi -Halk Danışma Teknikleri

Tablo 2.5 (devam): PPG17 Planlama Kanunu Rehberinde yer alan, açık alan standartlarının belirlenmesi süreci.

Yerel Alanları Denetleme	-Denetlemenin kapsamını belirleme ve mevcut bilgiyi tanımlama -Denetlemeyi planlama ve yürütme -Yerel fırsatlar, alanın kalitesi, değeri ve niceliği, kullanım tipleri ve düzeyleri, asgari uzaklıklar tanımlarını denetleme	-Alan tipolojileri -GIS - Spor İngiltere Olanakları Planlama Modeli - Spor İngiltere Ulusal Karşılaştırma Servisi -İngiltere Doğa Erişimi Doğal Yeşil Alan Modeli -Kalite Değerlendirmesi -Önemi Değerlendirme -Kalite ve Önemi Birleştirme -Yaşam Başkentinin Kalitesi -Yayınlanmış Araştırmalar
Alan Standartlarını Düzenleme	-Nicel bileşenleri belirleme -Nitel bileşenleri belirleme -Erişilebilirlik bileşenlerini belirleme -Minimum büyüklükleri belirleme -Alan bileşenlerini belirleme -Maliyet bileşenlerini belirleme	-Alan Sınıflandırmaları - Spor İngiltere Olanakları Planlama Modeli -Spor İngiltere Oyun Alanı Stratejisi - İngiltere Doğa Erişimi Doğal Yeşil Alan Modeli -Alan Hiyerarşileri -Yerleşim Hiyerarşileri -Yayınlanmış Araştırmalar
Alan Standartlarını Uygulama	-Ulaşımındaki eksiklikleri tanımlama -Kalite eksikliklerini tanımlama -Nicel olarak eksiklik veya fazlalığı olan alanları tanımlama -Mekansal dağılımı ve ihtiyaçları tanımlama -Gelecek ihtiyaçlarını öngörme	-GIS - Spor İngiltere Olanakları Planlama Modeli -Spor İngiltere Oyun Alanı Stratejisi - İngiltere Doğa Erişimi Doğal Yeşil Alan Modeli -Alan Hiyerarşileri -Yerleşim Hiyerarşileri
Yönetmeliği Tasarlama	-Stratejik seçenekleri tanımlama -Stratejik seçenekleri değerlendirme -Yönetmeliği tasarlama	-Alan Hiyerarşileri -Alan Sınıflandırmaları -Yerleşim Hiyerarşileri -Halk Danışma Teknikleri

Ayaşlıgil 1995 yılında yaptığı bir çalışmada, Çanakkale ilinin açık ve yeşil alan gereksinimini belirlerken;

- Çanakkale ilinin doğal ve kültürel verilerinin elde edilmesi
- Açık ve yeşil alan envanterinin oluşturulması
- Yerleşimlere göre nüfus özelliklerinin değerlendirilmesi
- Anket uygulamasıyla halkın yeşil alan gereksiniminin belirlenmesi
- Açık ve yeşil alan gereksinim ve açığının saptanması

konularında veri toplamış, ve elde ettiği verileri değerlendirmiştir.

Tümer 'e (1976) göre açık yeşil alanlar konusunda standartlar;

- Planlanacak alan içinde nüfus ve yaş dağılımı
- Planlanacak alan içinde konut ve nüfus yoğunluğu
- Nüfusun sosyo-ekonomik özellikleri
- Nüfusun sağlık özellikleri
- Nüfusun cinsiyet ve medeni durumu
- Kent büyüklüğü ve kentin doğaya yakınlığı
- Özel mülkiyetteki açık alan miktarı
- İklim özellikleri
- Kamu ulaşım ağı
- Okul oyun alanları miktarı

kriterlerine göre belirlenmelidir.

Veal (2013) yaptığı çalışmada; Avustralya'daki açık alanların planlanmasında kullanılan standartları tabloştürmüştür (Tablo 2.6). Tablo 2.6'da görüldüğü üzere, kentin nüfus/ açık alan oranı, açık alanların kentin yapılaşmış alanlarına oranı, erişilebilirliği, donatılarının, teknik donanımlarının özellikleri standartlara bağlanmıştır.

Tablo 2.6: Kentsel açık alanları planlama standartları (Veal, 2013).

Standart Türü	Tanım
Nüfus oranı/sabit	Nüfus düzeyiyle ilişkili saptanan açık alan düzeyi-genellikle her 1000 kişide bir şeklinde ifade edilir.
Alan yüzdesi	Açık alanlar için belirlenmiş alan yüzdesi (örn: toplam alanların %10'unun açık alanlar için ayrılması.)
Hizmet alanı	Kişilerin alana erişim sağlamaları için kat etmeleri gereken maksimum mesafe (örn: kullanıcıların ikamet ettikleri yerden ¼ mil yürümeleri.)
Alan özellikleri	Alan ölçüleri ve diğer özellikler (büyüklük, spor sahaları vs.)
Yerel standartlar	Yerel alanlara özel standartlar; yerel koşulları, çeşitli metodolojileri ve yukarıda bahsedilen formatlardan herhangi birini temel alır.

Ulusal ve uluslararası düzeydeki kuruluşlardan; WHO (Dünya Sağlık Örgütü), ABD Kamu Sağlığı Bürosu ve İmar Bakanlığı, Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler gibi üst düzey kurumlar dünyada kişi başına düşmesi gereken minimum yeşil alan standartlarını, farklı

kriterlere göre belirlemiştir. Bunun sonucunda her kuruluşun minimum standart olarak belirlediği rakamlar farklılık göstermiştir (Tablo 2.7).

Tablo 2.7: Dünyada kişi başına düşmesi gereken minimum yeşil alan standartları (Khalil, 2014; Veal, 2013; Aldous, 2010).

Kurumlar	Kişi başına düşen yeşil alan standartları
Dünya Sağlık Örgütü standartları	9 m ²
Birleşmiş Milletler Tarım ve Gıda Örgütü (FAO)	9 m ²
ABD Kamu Sağlığı Bürosu ve İmar Bakanlığı	18 m ²
Avrupa Birliği standartları	26 m ²
Birleşmiş Milletler standartları	30 m ²
Ulusal Rekreasyon (ve Parklar) Derneği (ABD)	40 m ²

Dünyada kentsel açık ve yeşil alanlar için belirlenen bir çok farklı kriter ve standart vardır. Bu kriter ve standartlar; farklı bölge, iklim, topografya, nüfus, kültür, coğrafi konum vs. gibi farklılıklardan dolayı ülkeden ülkeye, bölgeden bölgeye, şehirden şehire değişmekte, nitel ve nicel olarak farklılıklar göstermektedir (Tablo 2.8). Kentsel yeşil alanların sınıflandırılması, kişi başına düşen yeşil alan miktarları, yeşil alanların erişilebilirlik mesafeleri, alan büyüklükleri için getirilen standartlar da değişiklik göstermektedir. Literatür araştırmasında karşılaşılan standartlar incelendiğinde, standartların ülkelerin tüzel kurum ve kişiler tarafından, bir planlama veya strateji neticesinde belirlenmekte ve uygulanmakta olduğu görülmektedir.

Tablo 2.8: Bazı şehir ve ülkelerin belirlemiş olduğu yeşil alan standartları (Khan, 2012; Khan, 2014; Aldous, 2010).

Şehirler/Ülkeler	Alan büyüklüğü (ha)	Nüfus	Kişi başına düşen m ²
Londra	4.0	1000 kişi	40
Edinburgh	2.9	1000 kişi	29
Cambridge	4.6	1000 kişi	46
Washington	3.8	1000 kişi	38
Minneapolis	2.0	1000 kişi	20
Los Angeles	4.85	1000 kişi	48.5
Kansas City	3.64	1000 kişi	36.4
Bristol	1.0	1000 kişi	10
Hindistan	0.8	1000 kişi	8.0
Pakistan	0.52	1000 kişi	5.2
Avustralya	0.283	1000 kişi	2.83
Malezya	0.2	1000 kişi	2.0
Dakka	0.06	1000 kişi	0.6
British Columbia	0.275	1000 kişi	2.75
Singapore	0.75	1000 kişi	7.5
Berlin	0.6	1000 kişi	6.0
Almanya	1.0	1000 kişi	10
İran	3.0	1000 kişi	30
Türkiye	1.0	1000 kişi	10

20. yüzyılda Almanya, Japonya ve diğer ülkelerden uzmanlar kentsel yeşil alanları ekolojik boyutuyla ele alarak, kent içindeki yeşil alanlar için kişi başına 40 m² yeşil alan standardını, kent çevresinde kalan ormanlar için kişi başına 120 m² yeşil alan standardını belirlediler. Günümüzde, gelişmiş ülkeler kişi başına 20 m² yeşil alan standardını uygulamaktadır (Sukopp ve diğ., 1995; Wang, 2009; Singh ve diğ., 2010).

Flemenk Çevre Raporu'nda (MIRA-S 2000), kentsel yeşil alanlar için erişilebilirlik ve yüzey alanı üzerinden belirlenen minimum standartlar Tablo 2.9'da yer almaktadır.

Tablo 2.9: Kentsel yeşil alanlar için minimum standartlar (Herzele ve Wiedeman, 2003; Haq, 2011).

Kentsel Yeşil Alanlar	Evden maksimum uzaklık (m)	Minimum yüzey alanı (ha)
Konut düzeyinde yeşil alanlar	150	-
Mahalle düzeyinde yeşil alanlar	400	1
Quarter Green	800	10 (park 5 ha)
Semt düzeyinde yeşil alanlar	1600	30 (park 10 ha)
Kent düzeyinde yeşil alanlar	3200	60
Kent ormanları	5000	>200 (küçük şehirler) >300 (büyük şehirler)

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) 2016 raporuna ve amacı; yeşil alanlara ulaşımı, yeşil alanların doğasını ve yeşil alanlar arasındaki bağlantıyı iyileştirmek olan İngiltere için Erişilebilir Doğal Yeşil Alan Standartları'na (ANGSt) göre tüm dünyada yeşil alanlar;

- büyüklük olarak en az 2 hektar ve evden en fazla 300 m uzak (yürüme mesafesiyle 5 dakika),
- evden 2 km uzaklıkta en az bir tane 20 hektarlık erişilebilir bir alan
- evden 5 km uzaklıkta en az bir tane 100 hektarlık erişilebilir bir alan
- evden 10 km uzaklıkta en az bir tane 500 hektarlık erişilebilir bir alan
- kişi başına en az 1 hektar düşecek şekilde yasal yerel doğal rezervler

olmalıdır.

Yaptığı bir çalışmada Altunkasa (2004) kentsel yeşil alanlara erişilebilirlikle ilgili 'Avrupa Komisyonu Kentsel Denetim raporunda (Anonim, 2000) kentsel yeşil alanlara ideal yürüme süresi 15 dakika olarak verilmektedir. Yapılan çalışmalarda yeşil alanların çeşitlerine göre en uygun ulaşım ve yürüme mesafeleri şöyle olmalıdır:

- Çocuk bahçeleri-oyun alanlarına ulaşım mesafesi 400 m yürüme süresi 10 dakika,
- Semt-mahalle parklarına ulaşım mesafesi 800 m, yürüme süresi 20 dakika,
- Kent parklarına ulaşım mesafesi 1200 yürüme süresi 30 dakika (Manlun, 2003; Aydemir, 2004).” demektedir.

Altunkasa (2004) kentsel yeşil alan standartları konusunda ulusal ve uluslararası çalışmalardan derlediği bilgilerle, yeşil alan gruplarını ülkemize uygun bir şekilde sınıflandırarak ve hizmet alanı, erişilebilirlik, ulaşım süresi kriterlerinde değerlendirerek Tablo 2.10’da görülen temel standartları belirlemiştir.

Tablo 2.10: Kentsel Yeşil Alanların Planlanmasında Temel Ölçütler (Gold, 1980; Ersoy, 1994; Altunkasa, 1999; Yücel ve Altunkasa, 1999; Altunkasa,2004).

Yeşil Alan Grubu	Her Birimin Hizmet Edeceği Nüfus	Kişi Başına Alan Gereksinimi m ²	Toplam Alan Gereksinimi da	Hizmet Alanı Yarıçapı m		Yürüme Uzaklığı m		Yürüme Süresi dakika	
				Ortalama	En Yüksek	Ortalama	En Yüksek	Ortalama	En Yüksek
Konut Bahçesi	Değişebilir	Değişebilir	Değişebilir	-	-	-	-	-	-
Çocuk Bahçesi	5 000	6	30	400	600	400	600	10	15
Oyun Alanı	10 000	8	80	600	800	400	600	10	20
Mahalle Parkı	5 000	8	40	800	1 200	800	1 200	20	30
Semt Parkı	20 000	8	160	800	1 200	800	1 200	20	30
Kent Parkı	100 000	10	1 000	800	1200	1 200	1 600	30	40
Anakent Parkı	250 000	20	5 000	2 400	3 200	2 400	3 200	60	90
Bölge Parkı	1 000 000	40	40 000	-	-	-	-	-	-

Kişi başına 27 m² yeşil alana sahip Londra’da, kişi başına 40m² düşecek şekilde erişilebilir, kaliteli yeşil alanların kent bünyesine katılması için ‘Londra Yeşil Alanlar Stratejisi’ ve ‘Londra Açık Alanlar Stratejisi’ gibi stratejiler geliştirilmekte ve planlamalar yapılmaktadır. Geliştirilen bu stratejilerde kent;

- Büyüklük

- Mekan Dağılımı
- Tipoloji
- Kullanım kısıtlamaları
- Engelliler için ulaşım
- Alan kullanımı
- Doğa koruma
- Oyun ve spor olanakları
- Yumuşak peyzaj özellikleri
- Sert peyzaj özellikleri

kriterlerine göre değerlendirildikten sonra açık ve yeşil alan standartları belirlenmektedir (The City of London Corporation, 2015). Londra'nın Açık Alanlar Stratejisi'nde açık alan standartları Tablo 2.11'de görüldüğü gibi belirlenmiştir.

Tablo 2.11: Londra için açık alan standartları (The City of London Corporation, 2015).

Açık Alan Sınıfları	Alan Büyüklüğü	Alanın Uzaklığı (Eviden)
Bölge parkları	400 ha	3.2-8 km
Şehir parkları	60 ha	3.2 km
Semt parkları	20 ha	1.2 km
Yerel parklar ve açık alanlar	2 ha	400 m
Küçük açık alanlar	2 ha'dan az	400 m'den az
Cep parklar	0.4 ha'dan az	400 m'den az
Lineer açık alanlar	Değişken	Her yerde uygulanabilir

Tablo 2.12: Türkiye kentsel standartlar araştırmasında nüfus büyüklüklerine göre belirlenen standartlar (Uz, 2005; Gedikli, 1998).

Nüfus (kişi)	Yeşil Alan (m ² /kişi)
1000-5000	3.7- 4.0
5000-10000	5.8- 6.0
10000-20000	6.9- 7.3
20000-40000	11.5- 13.0
40000-100000	14.0- 17.0

“Gürses'e (1990) göre kentlerin minimum açık ve yeşil alan standartları Tablo 2.13'te verilmiştir.” (Uz, 2005).

Tablo 2.13: Minimum açık ve yeşil alan standartları (Uz, 2005; Odabaş, 1990).

Yeşil Alan Tipi	Nüfus Başına Düşen Yeşil Alan (m ²)
Çocuk oyun alanları	1
Oyun ve spor alanları	10
Açık yüzme havuzları	1
Aktif yeşil alan toplamı	12
Merkezi mahalle birliği parkları	8
Trafik yeşillikleri	1
Sınır ve endüstri yeşillikleri	1
Pasif yeşil alan toplamı	10

Kentlerin yaşadıkları olaylar, savaşlar, yangınlar, ekonomik durumlar, kentin topografik yapısı, nüfusu, gelişme hızı, kentin planlanması aşamasında alınan kararlar, planlama stratejileri, kentle ilgili projeksiyonlar vs. gibi nedenlerle kentlerde bulunan yeşil alanlar nicel ve nitel anlamda birbirinden farklılık göstermektedir. Tablo 2.14'te bazı ülke ve şehirlerde hesaplanmış olan kişi başına düşen yeşil alan miktarları belirtilmektedir.

Tablo 2.14: Bazı şehirlerin yeşil alan miktarları (The Telegraph, 2018; Bagherian, 2017; Kabisch, N ve diğ., 2017; Anonim, 2011; Park ve Bahçeler Müdürlüğü, 2010; Yılmaz, 2016).

Şehirler/Ülkeler	Alan büyüklüğü (ha)	Nüfus	Kişi başına düşen m ²
Londra	2.7	1000 kişi	27
Amsterdam	4.55	1000 kişi	45.5
Stockholm	8.75	1000 kişi	87.5
Viyana	12	1000 kişi	120
Singapur	6.6	1000 kişi	66
Tokyo	0.3	1000 kişi	3
Bueno Aires	0.19	1000 kişi	1.9
Sydney	8.0	1000 kişi	80
Melbourne	11.6	1000 kişi	116
Paris	1.45	1000 kişi	14.5
Berlin	1.63	1000 kişi	16.35
Bari	0.58	1000 kişi	5.81
Lodz	1.25	1000 kişi	12.5
Curitiba	5.2	1000 kişi	52
Rotterdam	2.83	1000 kişi	28.3
New York	2.31	1000 kişi	23.1
Madrid	1.4	1000 kişi	14.0
Toronto	1.26	1000 kişi	12.6
Santiago	1.0	1000 kişi	10
Barcelona	0.56	1000 kişi	5.6
Buenos Aires	0.19	1000 kişi	1.9
Calabria	0.19	1000 kişi	1.9
Atina	0.64	1000 kişi	6.45
İstanbul	0.6	1000 kişi	6.05
Roma	4.53	1000 kişi	45.30

2.1.4. Türkiye'de Yeşil Alanlarla İlgili Yasal Düzenlemeler

“Türkiye’de, yerleşmeler ve buralardaki yapılaşmanın plan, altyapı, sağlık ve çevre şartlarına uygun olarak yapılması, belediye sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak planlar ile inşa edilecek yapılara ilişkin hususlar İmar Kanunu’yla düzenlenir. Uygulamalar ise planlı ve plansız alanlara yönelik çıkartılan yönetmeliklerce yapılmaktadır.” (Türkiye Habitat III Ulusal Raporu, 2014).

Türkiye’de, İmar Kanunu’nda (3194 sayılı) kentsel yeşil alanlarla ilgili sadece genel bilgiler yer almaktadır. Yeşil alanları daha kapsamlı olarak ele alan, standartlarını belirleyen ise kanun maddelerinin detaylı bir şekilde verildiği yönetmeliklerdir.

Resmi Gazete’de 21 Haziran 1933 tarihinde yayınlanan, 1933-1936 yılları arasında geçerli olan 2290 sayılı Belediye ve Yapı Yolları Kanunu, Türkiye’de, şehir planlaması yapılmasının zorunlu hale getirildiği, 50 senelik nüfus projeksiyonunun yapıldığı, kentsel yeşil alanlara ve diğer kent birimlerine dair standartların belirlendiği ilk kanundur (Aksoy, 2014; Duyguluer, 1989). Kanunda, 4. Madde’de ifade edilen standartların (Tablo 2.15), belirlenmiş olan kentsel alan birimleri için minimum standartlar olduğu ve şehir haritaları oluşturulurken bu standartların dışına çıkılmaması gerektiği vurgulanmaktadır. Söz konusu kanunda kentsel yeşil alanlar, koru, çayır, göl ve oyun yeri olarak belirtilmiş, kişi başına düşen yeşil alan miktarı ise 4 m² olarak ifade edilmiştir.

Tablo 2.15: Nüfusa göre kentsel alanların minimum büyüklük standartları (Belediye ve Yapı Yolları Kanunu, 1933).

Kentsel alan sınıfları	Alan büyüklüğü (m ²)
Ev, bahçe, yol ve meydanlar	Nüfus X 50
Ticaret ve sanayi mahalleri	Nüfus X 4
Koru, çayır, göl ve oyun yerleri	Nüfus X 4
Hastane, mezarlık, hamam, otel, kahvehane gibi umumi yerler	Nüfus X 3
Resmi ve askeri kurumlar ve talim yerleri	Nüfus X 2
Okul ve kütüphanelere tahsis edilecek yerler	Nüfus X 2

Türkiye’nin mekânsal planlama konusunda en kapsamlı yasası, 1957- 1985 yılları arasında yürürlükte olan, planlama yetkilerinin tamamen merkezi idareye devredildiği 6785 sayılı İmar Kanunu’dur. “Bu kanun 1985 yılında yerelleşmeyi sağlayacak şekilde yeniden ele alınmış ve yerel yönetimlere kendi planlarını yapma yetkisi verilmiştir” (Türkiye Habitat III Ulusal Raporu, 2014). 1972 yılında, kanunda değişiklikler yapılmış ve ‘6785 sayılı İmar

Kanununda Bazı Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun' kabul edilmiştir. Bu kanunun 28. Maddesi'nde; İmar ve İskan Bakanlığı'nın planlama esaslarının tespiti ve planlama kapsamına alınacak çeşitli bölgelerin ve donatımların asgari miktarlarını belirlemeye yetkili olduğu; yeşil sahaların tamamının, planlamaya esas alınan nüfus başına 7 m^2 'den aşağı düşürülemeyeceği ifade edilmektedir (Aksoy, 2001; Aksoy, 2004; Duyguluer, 1989).

“ Bugünün ve yarının ihtiyaçlarına cevap verebilecek köklü değişiklikler yapılması “ (Duyguluer, 1989) amacıyla hazırlanan ve 1985 yılında yürürlüğe giren 3194 sayılı İmar Kanunu'nda yeşil alanlar için belirlenmiş olan kişi başına 7 m^2 yeşil alan standardı korunmuştur ve bu standardın kentsel yeşil alanlara dağılımı Tablo 2.16'da gösterilmektedir.

Tablo 2.16: İmar yönetmeliğindeki kişi başına düşen 7 m^2 standardının dağılımı (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, 1933).

Nüfus Büyüklüğü	5000 Kişi	15000 Kişi	45000 Kişi
Yeşil Alanlar $7 \text{ m}^2/\text{kişi}$	Oyun ve Çocuk Bahçesi 1.5 m^2	Oyun ve Spor Alanı 2 m^2 Mahalle Parkı 1 m^2	Semt Stadı 1 m^2 Parklar $1,5 \text{ m}^2$

1999 tarihinde yayınlanan 23804 sayılı “İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik” ile yapılan değişiklik sonucunda, aktif yeşil alan; park, çocuk bahçesi ve oyun alanları olarak ayrılan sahalar şeklinde ifade edilmiş, kişi başına 7 m^2 olan yeşil alan standardı, kişi başına 10 m^2 aktif yeşil alana çevrilmiştir (Aksoy, 2001) (Tablo 2.17). Bu standardın kentsel yeşil alanlara dağılımı Tablo 2.18'de gösterilmektedir. Ayrıca kanunda, belediye ve mücavir alan sınırları dışındaki alanlarda, kişi başına 14 m^2 aktif yeşil alan ayrılması gerektiği ifade edilmektedir. Günümüzde bu standartlar halen kullanılmaktadır.

Tablo 2.17: Kentsel, sosyal ve teknik altyapı (Aksoylu ve diğ., 2005).

Nüfus	0-15.000	15.000-45000	45.000-100000	100000 +
Kreş+Anaokulu	$1 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$1 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$1 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$1 \text{ m}^2/\text{kişi}$
İlköğretim	$4 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$4 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$4.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$4.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$
Ortaöğretim	$3 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$3 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$3 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$3 \text{ m}^2/\text{kişi}$
Aktif Yeşil Alan	$10 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$10 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$10 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$10 \text{ m}^2/\text{kişi}$
Sağlık Tesisi Alanları	$2 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$2 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$3 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$4 \text{ m}^2/\text{kişi}$
Kültürel Tesis Alanları	$0.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$1 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$2 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$2.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$
Sosyal Tesis Alanları	$0.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$0.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$1 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$1.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$
Halk Eğitim Merkezi	$0.4 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$0.4 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$0.4 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$0.4 \text{ m}^2/\text{kişi}$
Dini Tesis Alanları	$0.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$0.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$0.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$0.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$
İdari Tesis Alanları	$3 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$3.5 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$4 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$5 \text{ m}^2/\text{kişi}$
Teknik Alt Yapı	$1 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$2 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$3 \text{ m}^2/\text{kişi}$	$4 \text{ m}^2/\text{kişi}$

Tablo 2.18: 10 m² aktif yeşil alan standardının dağılımı (Aksoy, 2001).

Nüfus Büyüklüğü	5000 Kişi	15000 Kişi	45000 Kişi
Yeşil Alanlar 10 m ² /kişi	Oyun ve Çocuk Bahçesi 1.5 m ²	Oyun ve Spor Alanı 2 m ² Mahalle Parkı 2 m ²	Semt Stadı 1 m ² Parklar 3,5m ²

2.2. AÇIK ALANLARDA KALİTE BELİRLEME KRİTERLERİ

Kentsel mekanlar; insanları fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik olarak etkileyen; insanlardan, onların tercih ve ihtiyaçları doğrultusunda, etkilenen ve bu etkileşim sonucunda değişebilen, dönüşebilen mekanlardır. İnsan ve mekan arasındaki bu etkileşim düşünüldüğünde, fiziksel, psikolojik ve sosyal açıdan sağlıklı bir toplumun oluşturulabilmesi için, kaliteli kentsel mekanların oluşturulması bir gerekliliktir.

Kalite kavramı, farklı meslek disiplinlerine ve farklı araştırma alanlarına göre değişik şekillerde yorumlanabilir.

ISO Uluslararası Standartlar Teşkilatı'na göre kalite; bir ürün ve hizmetin müşteriye daha çekici hale getirildiği bir olgudur.

“Burt’un,(1978) tanımına göre daha geniş anlamda; Kalite, ihtiyaçların karşılanmasına imkân veren toplam özelliklerdir. Bunlar, bireysel özelliklerle de ilişkilidir. Bu ilişkilerin bina içinde veya dışında da tümleşik ve dengeli olması gerekmektedir.” (İnceoğlu ve Aytuğ, 2009).

Kentsel çevre kalitesi açısından bakıldığında Lansing ve Marans (1969); yüksek kalitede bir çevrenin, fiziksel, sosyal ve sembolik özellikleri yoluyla, toplumu sağlıklı hale getireceğini ve toplumsal memnuniyeti artıracığını belirtmektedir (Adams, 2014).

Pacione (1990; 1993), kalitenin çevre açısından doğal bir özellik olmadığını ama insan karakteristikleri ve çevre karakteristikleri etkileşimi sonucunda oluşan, davranışla ilişkili bir fonksiyon olduğunu ifade etmiştir ve bu konuda düşünülürken, hem fiziksel olarak var olan çevrenin hem de beyinlerin içinde yaratılan çevrenin düşünülmesi gerektiğini vurgulamıştır (Adams, 2014).

Kaliteli mekanlar, binalar, şehirler, kentsel açık alanlar vs. oluşturulabilmesi için, kalitenin değerlendirilebilmesi ve karşılaştırılabilmesi için bazı ülkeler tarafından stratejiler geliştirilmiş, bazı ulusal ve uluslararası örgütler tarafından kriterler belirlenmiş ve bu konu üzerinde çalışan bilim adamları tarafından, bir mekanı kaliteli yapan özelliklerin ne olduğu

araştırılmış ve bu araştırmaların sonucunda bir mekanın, binanın, şehrin, kentsel açık alanın vs. kalitesini belirleyecek ölçütler ortaya konmuştur. Bu ölçütler kalite kriterleri olarak adlandırılmaktadır.

Kalite kriterleri konusunda dünyaca kabul edilmiş tek bir sistem yoktur. Bir mekanın, bir şehrin, bir binanın, bir kentsel açık alanın vs. kalitesinin ölçülmesi için belirlenen kriterler, belirleyicilerinin bakış açılarına ve mekanın türüne, topografyasına, konumuna vs. göre farklılıklar göstermektedir.

Kalite değerlendirmelerinin ve kıyaslamalarının, kalitenin nasıl yükseltilebileceği ve insan memnuniyetinin nasıl artırılabilirliği sorularına verilen cevapların toplamından oluştuğunu belirten Virtanen (2017), kalitenin değerlendirilmesi ve karşılaştırmasının; karşılaştırma, kullanıcı memnuniyet anketleri ve denetimler üzerinden yapılabileceğini ifade etmiştir.

Örneğin; Van der Voort ve Van Wegen (2005) kalite konusunu, mimarlık disiplini bütününde ele almış ve bir mekanın kalitesinin ancak şu dört madde ile ölçülebileceğini öne sürmüştür;

“1. İşlevsel kalite ya da yararlılık değeri: Pratikte bir mekânın, yerin kullanılabilirliği mekânın içerisinde olması gereken aktiviteler için yerin ne kadar uygun olduğudur.

2. Estetik kalite: Binanın veya bir yerin ne dereceye kadar güzel, teşvik edici ya da orijinal olarak algılandığı, nasıl deneyim edildiği ile ilgilidir.

3. Teknik kalite: Üzerine kurulan yapılar, yük taşıyan strüktür, kabuk, iç malzeme, olması gereken araçlar ve teknik servislerin güç, sağlamlık, durgunluk, sabitlik durağanlık, sürdürülebilirlik ve bakımı gibi hizmetlerin ne dereceye kadar sağladığını ölçer.

4. Ekonomik kalite: Finansal kaynaklarının ne kadarının etkili ve verimli bir şekilde kullanılabildiğini (performansa dayalı ücret oranı gibi) ölçer. ‘’ (İnceoğlu ve Aytuğ, 2009).

Lynch (1984) ise kalite konusunu bir plancı gözüyle değerlendirmiş ve kaliteli bir şehir yapısının nasıl olabileceği ile ilgili şu beş maddeyi;

- Canlılık (sağlıklı bir çevre)
- Hissiyat (mekan ve kimlik hissi)
- Uyma (bir yerin adapte olabilme yeteneği)

- Erişim (insanlara, aktivitelere, kaynaklara, mekanlara, bilgiye)
- Kontrol (çevrenin sorumluluk içinde kontrolü)

belirlemiştir (İnceoğlu ve Aytuğ, 2009).

Mekansal kalite açısından bakıldığında; Burt'un (1978), kalitenin insan ihtiyaçları ile ilgili olduğunu belirttiği kalite tanımından yola çıkılacak olunursa, 'Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi'nde yer alan;

1. Barınma
2. Güvenlik
3. Konfor
4. Sosyalleşme ve kendini ifade etme
5. Estetik gereksinim

maddelerinin mekansal kalite kriterleri olarak değerlendirilebileceği söylenebilir.

Bayram (2007) ise yaptığı tez çalışmasında, mekanı şekillendiren insan ihtiyaçlarını;

- Fizyolojik ihtiyaçlar : konfor, dinlenme, güvenlik
- Bireysel ihtiyaçlar : aktivite ve sosyallik
- Bilişsel ihtiyaçlar : imaj ve keşif
- Estetik ihtiyaçlar

olarak dört maddede incelemiştir.

Greene (1992), tasarımsal açıdan kaliteli bir mekan yaratılabilmesi için dört adet ana prensip ve alt prensipler belirlemiştir (Tablo 2.19).

Tablo 2.19: Kaliteli bir mekan için prensipler (İnceoğlu ve Aytuğ, 2009).

Ana Prensip	Alt Prensipler
İşlev	Bağlantı, Güvenlik, Konfor/Ferahlık, Çeşitlilik
Düzen	Tutarlılık, Açıklık, Devamlılık, Denge
Kimlik	Odak, Birlik, Karakter, Özellik (müstesnalık)
Cazibe/Çekim	Ölçek, Uygunluk, Canlılık, Uyum

Svarre (2015), şehirlerin tasarımının insan davranışını etkilediğini ve kamusal bir alanda yaşanabilirliğin, insan davranışı ve ihtiyaçlarının anlaşılmasıyla sağlanabileceğini belirtirken;

herhangi bir mekana hakim olan kültürün, iklimin vs. farklı olmasına rağmen, aynı mekandaki insanların davranışlarının büyük bir kısmının benzerlik gösterdiğini dile getirmiştir. Svarre (2015) insan davranışı, insan algısı ve kamusal alan arasındaki ilişkiye dikkat çekerek, kamusal alanların yaratım sürecinde, Jan Gehl'in 12 maddeden oluşan kalite kriterlerinin (Tablo 2.20) kullanılması gerektiğini ifade etmiştir.

Tablo 2.20: Jan Gehl'in 12 kalite kriteri (Svarre, 2015; Dietrich ve Kengyel, 2016).

Koruma	Trafik ve kazalara karşı koruma- güvenli hissetme -Yayalar için koruma -Trafik korkusunu elemine etme	Suç ve şiddete karşı koruma-güvende hissetme -Yaşayan kamusal alanlar -Gece ve gündüz devam eden fonksiyonlar -Sokakların gözlenmesi -İyi aydınlatma	Hoş olmayan duyuşal deneyimlere karşı koruma -Rüzgar -Yağmur/Kar -Sıcak/Soğuk -Kirlilik -Toz, gürültü
Konfor	Yürüme için fırsatlar -Yürümek için mekan -İlginç bina cepheleri -Engelsiz yollar -İyi yüzeyler -Herkes için erişim	Kalmak/durmak (belli bir mekanda) için fırsatlar -Cazibe noktaları -Kalmayı destekleme -İyi detaylı bina cepheleri	Oturmak için fırsatlar -Oturma alanları -Avantajları değerlendirmek: manzara, güneş, insan -İyi oturma alanları -Dinlenme bankları
	Seyir fırsatları (etrafı) -Uygun görüş uzaklığı -Engellenmemiş manzara -İlginç manzaralar -Aydınlatma (akşam olduğunda)	Konuşmak ve dinlemek için fırsatlar -Düşük gürültü düzeyi -Sohbet ortamı yaratacak kent mobilyaları	Oyun ve egzersiz için fırsatlar -Fiziksel aktivite, egzersiz -Oyun ve sokak eğlenceleri -Akşam ve gündüz -Yaz ve kış
Memnuniyet	Ölçek -İnsan ölçeğinde binalar ve alanlar	İklimin pozitif etkilerinden yararlanma fırsatları -Güneş/gölge -Sıcak/Serin -Rüzgardan korunmak	Pozitif duyuşal deneyim -İyi tasarım ve detaylandırma -İyi malzeme -Güzel manzara -Ağaçlar, bitkiler, su

Yukarıda bahsi geçen; farklı disiplinler tarafından (mekan konusunda çalışan disiplinler), farklı mekanlar için, farklı bakış açılarıyla ele alınmış bu kriterler kentsel açık ve yeşil alanların kalitelerinin belirlenmesi konusunda da birer ölçüt olarak kabul edilebilir. Çünkü, bu kriterler mekanlar için getirilmiştir ve kentsel açık ve yeşil alanlar da kentsel mekanlardır. Ayrıca; kentsel açık ve yeşil alanlar için kalite kriterlerinin belirlendiği çalışmalar incelendiğinde, çalışmalarda belirlenmiş olan, benzer veya farklı, kalite kriterleriyle, yukarıda bahsedilen kalite kriterleri arasında benzerlik olduğu anlaşılmakta, kentsel açık ve yeşil alanlar için kalite kriterlerinin, diğer disiplinlerin (mekan konusunda çalışan disiplinler) oluşturduğu kriterlerin temel alınarak geliştirildiği görülmektedir. Bu benzerliğin nedeni, kalite kriterlerinin belirlenmesi sürecinde insan ve mekan ilişkisinin temel alınmasıdır.

İngiltere'de 2011 yılında hazırlanan bir raporda, kentsel yeşil alanlar kalite, erişilebilirlik ve faydalar olmak üzere üç ana başlıkta incelenmiştir. Yeşil alanların kalitesini belirlemede kullanılan kriterler tablo 2.21'de yer almaktadır (Rapor, 2011).

Tablo 2.21: Yeşil alanların kalitesinin belirleme kullanılan kriterler (Rapor, 2001).

Temizlik ve bakım	Vandalizm ve graffiti
	Kirlilik problemleri
	Köpek tarafından etrafın kirlenmesi
	Gürültü
	Ekipman (çocuk oyun alanları ve rekreasyonel alanlardaki ekipmanların durumu ve bakımı)
	Kötü kokular
	Bakım ve Yönetim
Güvenlik	Aydınlatma
	Ekipman (zemin, döşemeler ve ekipmanların korunması)
	Sınırlar (çit, parmaklık vs. içeren)
Vejetasyon	Bitkilendirilmiş alan
	Çim alan
Yardımcı alanlar	Tuvaletler
	Otopark
	Çöp kutuları
	Oturma donatıları
	Yollar
	Yönlendirici levhalar
Doğal oyun alanları	Zenginleştirilmiş doğal oyun alanları

Malek ve diğ. (2010), 1984 ve 2010 yılları arasında yayınlanmış olan mahalle parkları ile ilgili çalışmaları incelemiş ve bu çalışmalarda mahalle parklarının kalitelerini ölçmek için kullanılan bir çok farklı değişken tespit etmişlerdir. Bu değişkenleri kendi oluşturdukları dört kalite kriterine (DF:doğal faktörler, SF: sosyal faktörler, TD: tasarım düşünceleri, BH: bakım ve hizmet) göre düzenlemişlerdir (Tablo 2.22).

Tablo 2.22: 1984-2010 arasında yapılmış olan kentsel açık yeşil alanlar ile ilgili çalışmalarda kullanılan kalite kriterleri (Malek ve diğ., 2010).

Yıl ve Kaynak	Ülke	Alan Sınıfı	Araştırma Türü	Mahalle parklarının kalitesini ölçmede kullanılan değişkenler
1984/ Kaplan	ABD	Kentsel Doğa	Teorik	DF: Doğal ortam, çeşitli form ve renkli gövdeye sahip ağaçlar, doğa ile ilişki DF: Doğal çevre, değişen mevsimler, güneş, yağmur ve rüzgarı hissetme,arazi ve ormanın yabani kısımları
1988/ Burgess	İngiltere	Yerel Kamusal Parklar/ Mahalle Parkları	Teorik/ Deneysel	SF: Çok ırklı toplumların ve çocukların rekreasyonel ihtiyaçları, dış aktiviteler TD: Ulaşılabilirlik ve bağlantılılık, farklı topografya ve bitkiler, maddi olmayan

Tablo 2.22 (devam): 1984-2010 arasında yapılmış olan kentsel açık yeşil alanlar ile ilgili çalışmalarda kullanılan kalite kriterleri (Malek ve diğ., 2010).

				BH: Güvenlik, iyi bakım
1997/ Smith ve diğ.	Kanada	Kent Toplumu	Teorik	SF: Yürüeyebilen toplum TD: Açık hava (dış) iankanları,birden çok oturma donatısı, ulaşılabilirlik ve bağlantı, karakter ve özellik BH: Engelsiz
1998/ Gobster	ABD	Kamusal Park/ Mahalle Parkları	Deneysel	TS: Güzel bütün ve fiziksel tasarım SF: Kullanıcıların sosyal çeşitliliği, güçlü sosyal grup kullanıcılarının denetimi BH: Yetkin danışma kurulu, çevre mahalleler, park yönetimi
2003/ CABE Space	İngiltere	Park ve Kamusal Alan	Teorik	DF: Çevre ve akıl sağlığı, ağaç ve çim, doğal alanlar, hava kalitesi, gölge, vahşi yaşam SF: Belirli ihtiyaçlar (çocuklar için), hobi bahçeleri, toplumsal kapsayıcılık, sosyal etkinlikler TD: İlgi çekici oyun alanları, daha fazla aydınlatma, bisikletler için daha az trafik, erişilebilirlik BH: Güvenli alanlar
2005/ CABE Space	İngiltere	Yeşil Alanlar	Teorik	TD: Karakter ve özellik, bağlantılılık ve ulaşılabilirlik, okunaklılık, uyumluluk ve sağlamlık, etraflılık, biyoçeşitlilik BH: Sürdürülebilirlik, çevreleme (çit)
2005/ Eng ve Niininen	İngiltere	Kamusal Parklar	Deneysel	DF: Doğal çevreyi koruma SF: Çocuklar için rekreasyonel aktiviteler TD: Ulaşılabilirlik ve bağlantı, tesisler, koşu yolları, daha iyi aydınlatma, kreatif alan BH: Servis kalitesi, güvenlik, iyi bakım
2006/ Hillsdon ve diğ.	İngiltere	Kentsel Yeşil Alan	Deneysel	DF: Atmosfer SF: Kullanım TD: Erişilebilirlik ve bağlantı, rekreasyonel olanaklar, işaret levhaları ve aydınlatma, peyzaj BH: İyi bakım ve hizmetler
2006/ Sanesi ve Chirello	İtalya	Kentsel Yeşil Alan	Deneysel	DF: Daha fazla yeşil alan SF: Kullanım şekli, rekreasyon ve sosyalleşme alanı, daha genç kullanıcılar, arkadaşlarla, aileyle ve evcil hayvanlarla kullanım, rahatlık, hava kalitesi

Tablo 2.22 (devam): 1984-2010 arasında yapılmış olan kentsel açık yeşil alanlar ile ilgili çalışmalarda kullanılan kalite kriterleri (Malek ve diğ., 2010).

				<p>TD:Nicel ve nitel yönden daha iyi durumda yeşil alanlar, daha fazla olanak, çocuk oyun ekipmanları, spor tesisleri, bisiklet yolları, köpekler için yürüme alanları</p> <p>BH:Gelişmiş yönetim sistemi, finansman sağlama, güvenlik</p>
2008/ Lange ve diğ.	İsviçre	Yeşil Alan	Deneysel/3 boyutlu görselleştirme	<p>DF:Meyve ağaçları veya çit bitkisi dikme, tarım senaryosu, meyve bahçeleri ve çayırklar</p> <p>TD:Görsel-estetik, vejetasyon elemanlarıyla peyzaj</p> <p>BH:Doğa koruma, peyzaj tercihleri</p>
2009/ Sugiyama ve diğ.	İngiltere	Mahalle Açık Alanları	Deneysel	<p>DF:Memnuniyet ve güvenlik</p> <p>SF:Sosyal etkileşim, toplum algısı</p> <p>TD:Tesis ve yolların kalitesi, günlük kullanım</p>
2009/ Doick ve diğ.	İngiltere	Kentsel Yeşil Alan	Durum Çalışması	<p>DF:Vahşi yaşam, daha fazla ağaç ve yabancı çiçek</p> <p>SF:Sosyal çeşitlilik ve yerel kullanım artırılmalı</p> <p>TD:Farklı aktiviteler için alanlar, yürüme, rahatlama ve egzersiz aktiviteleri için tasarım, tabelalar ve bilgi panoları, tasarımda kalite, estetik</p> <p>BH:Biyçeşitlilik, yönetimde süreklilik, bakım, güvenlik</p>
2009/ Chan ve diğ.	Çin	Kentsel Yeşil Alan	Deneysel	<p>DF:Manzara, doğa ile huzur, bitki kimliği, işitsel faktörler, koku, dokunma duygusu</p> <p>SF:Sosyal iletişim için fırsatlar, kültürel özellikler</p> <p>TD:Konuta yakınlık, görsel kalite</p>
2010/ Jim ve Chen	Hong Kong	Mahalle Parkları	Deneysel ve Durum Çalışması	<p>DF:Vejetasyon, bitkilerin estetik kalitesi, çevre fonksiyonları</p> <p>SF:Medenileştirme, tanıdıklar, sosyal etkileşim</p> <p>TD:Mahalle parkları apartman fiyatlarını yükseltir, kentsel estetik, uygun konum, kolay erişilebilirlik</p> <p>BH:Yönetim, güvenlik, ekonomik değer</p>

Dipnot: **DF:** Doğal Faktörler, **SF:**Sosyal Faktörler, **TD:** Tasarım Düşünceleri **BH:** Bakım ve Hizmet.

İngiltere'de, mimarlık, kentsel tasarım ve kamusal alanlar hakkında çalışmalar yapan, 1999-2011 yılları arasında, bu konularda İngiliz Hükümetine danışmanlık yapmış olan bağımsız kuruluş CABE (Mimarlık ve Yapılı Çevre Komisyonu), 2004 yılında yayınlamış ve 2006

yılında revize etmiş olduğu Yeşil Alan Stratejileri rehberinde, kentsel yeşil alanların kalitesinin değerlendirilebilmesi için, Tablo 2.23'te yer alan kriterleri ve soruları belirlemiştir.

Tablo 2.23: Kentsel yeşil alanların kalitesini değerlendirmede kullanılan kriterler ve sorular (CABE, 2006).

Kriterler	Sorular
Ulaşım	-Girişler iyi konumlanmış ve ulaşılabilir mi? -Girişler davet edici mi? -Engelli bireylerin ihtiyaçlarına cevap veren bir altyapı sistemi mevcut mu? -Yönlendirici levhalar kullanışlı mı?
Peyzaj kalitesi	-Alan peyzaj açısından zengin ve özendirici mi? -Çeşitli ölçekte alanlar mevcut mu? -Alanın sınırları çekici mi? -Alan strüktürü anlaşılabilir mi ve özellikleri uyumlu mu?
Tesisler	-Donatılar iyi tasarlanmış ve konumlanmış mı? -Tesisler alanın konumuna ve büyüklüğüne uygun mu? -Binalar iyi tasarlanmış ve konumlanmış mı? -Yerel özelliklere göre tasarlanmış tesisler var mı?
Bakım	-Alan temiz, çöpten ve köpek dışkısından arındırılmış mı? -Donatılar ve binalar iyi korunmuş mu? -Bitkiler iyi korunmuş mu? -Çim alanlar bakımlı mı? -Yaban hayatı ve habitatu iyi korunmuş mu?
Yönetim	-Yönetim düzeyi alanın doğası ve boyutu ile uygun mu? -Alanda bulunan görevliler alana hakim mi? -(Alanda)Yönetim hizmetleri ile nasıl iletişim kurulacağına dair bir bilgi bulunuyor mu? -(Alanda)Etkinlik ve aktivitelerle ilgili bir bilgiye ulaşılabilir mi? -Halk katılımına ilişkin bir kanıt bulunuyor mu?
Güvenlik	-Alandaki güvenlik anlayışı nedir? -Alandaki Vandalizmin düzeyi nedir? -Anti- sosyal davranışa dair kanıtlar var mı? -Alana kadar olan yaya yolu ve parkın çevresi güvenli mi?
Doğal miras	-Alanlar doğal habitatlar olarak ne ölçüde yönetiliyor? -Doğa koruma hedefleri etkili bir şekilde gerçekleştiriliyor mu? -Sürdürülebilir yönetim anlayışına dair kanıtlar var mı?
Kültürel miras	-Tarihi peyzaj yapıları iyi korunmuş mu? -Tarihi binalar ve karakteristik özellikleri iyi korunmuş mu? -Sanat ve tiyatro gibi kültürel aktivitelerle dair kanıtlar var mı?
Eğitim	-Alanda var olan elemanlara ilişkin açıklamalar bulunmakta mı? -Alanda eğitimsel aktiviteler yürütülüyor mu (okul vs. tarafından)?
Sağlık	-Alan uygun düzeyde spor ve egzersiz olanaklarına sahip mi?

Tablo 2.24 (devam): Kentsel yeşil alanların kalitesini değerlendirmede kullanılan kriterler ve sorular (CABE, 2006).

İnsanlara cevap verme	-Alan; yaşlı, genç, çocuk, engelli birey, aileler ve farklı kültürlerin ihtiyaçlarına cevap veriyor mu ve onları kullanım için teşvik ediyor mu?
------------------------------	--

Green Flag Award iyi yönetilen parkları ve yeşil alanları tanıyan ve ödüllendiren, İngiltere ve dünyanın dört bir yanındaki rekreasyonel amaçlı açık alanların yönetimi için referans standartları belirleyen bir projedir. Bu projenin amaçları şunlardır;

- İnsanların (nerede yaşadıklarına bakmaksızın) kaliteli açık ve yeşil alanlara ulaşımını sağlamak,
- Bu alanların uygun bir şekilde yönetilmesini ve hizmet ettikleri toplumun ihtiyaçlarına cevap vermesini sağlamak,
- İyi bir alan yönetimi için standartlar belirlemek,
- Yeşil alan sektöründe iyi pratikleri paylaşmak ve geliştirmek,
- Yönetici, görevli ve gönüllülerin sıkı çalışmasını tanımak ve ödüllendirmek (Elicott, 2016)

Bu amaçlar doğrultusunda hazırlanan Green Flag Award rehberinde, açık ve yeşil alanların ödüllendirilmesi için yapılacak değerlendirilmede Tablo 2.24'te verilen kriterlerin kullanılması gerektiği ifade edilmektedir.

Tablo 2.25: Açık ve yeşil alanların değerlendirilmesinde kullanılacak ölçütler (Elicott, 2016).

Davetkar mekan	Biyoçeşitlilik, peyzaj ve doğal miras
-Karşılama -İyi ve güvenli ulaşım -Yönlendirici levhalar -Herkes için eşit erişebilirlik düzeyi	-Vahşi fauna ve flora, doğal özelliklerin yönetimi -Peyzaj özelliklerinin korunması -Strüktür ve tesislerin korunması
Sağlıklı, güvenilir ve emniyetli	Toplumsal katılım
-Yeterli düzeyde kaliteli olanaklar ve aktiviteler -Güvenilir ekipman ve olanaklar -İnsan güvenliği -Köpeklerin ve köpek dışkılarının kontrolü	-Geliştirme ve yönetimde halk katılımı -Toplum için uygun şartlar
İyi korunmuş ve temiz	Pazarlama ve iletişim
-Atık yönetimi -Çevre bakımı -Arbokültürel bakım -Tesis ve altyapı bakımı -Ekipman bakımı	-Pazarlama ve promosyon -Uygun bilgi kanalları -Eğitim için kullanım
Çevre yönetimi	Yönetim

Tablo 2.26: Açık ve yeşil alanların değerlendirilmesinde kullanılacak ölçütler (Elicott, 2016).

-Ekolojik etkiyi yönetme -Kirliliği azaltma -Kimyasal kullanımı -Torf kullanımı -İklim değişikliğine adaptasyon stratejileri	-Yönetim planını uygulama
--	---------------------------

Gökçen (2005) yaptığı çalışmada, seçtiği park alanlarının kalitesini; mekanın kullanılabilirliğini ölçmek için kullandığı 'aktivite ve kullanımlar', insanların mekana erişimini ölçmek için kullandığı 'ulaşılabilirlik', kullanıcıların mekanı algılama düzeyini ölçmek için kullandığı 'konfor ve imaj' ve kullanıcıların sosyalleşme düzeylerini ölçmek için kullandığı 'sosyallik' başlıklarında inceleyerek değerlendirmiştir. (Tablo 2.25).

Tablo 2.27: Park alanları için kalite kriterleri (Gökçen, 2005).

Başlık	Kriterler	Alt Kriterler
Aktivite ve Kullanımlar	Park alanlarında yer alan kullanıcı grupları	-
	Park alanlarındaki aktiviteler	-
	Çeşitlilik	-
Ulaşılabilirlik	Park girişleri	-
	Park alanlarında yer alan yollar	-Yolların tasarımı -Yol kenarlarının bitkilendirilmesi -Yolların gece kullanımı
	Okunaklılık	-İşaretleme ve park bilgilendirilmesi
Konfor ve İmaj	Tasarımda konfor	-Yapısal tasarımda konfor -Bitkisel tasarımda konfor -İklimsel konfor
	Güvenlik	-Yardıma ulaşılabilirlik -Görülebilirlik
	Bakım	-Park alanlarıyla ilgili genel bakım kuralları -Yeşil alanların bakımı -Yolların bakımı -Çocuk oyun alanlarının bakımı
Sosyallik	Sahiplik hissi	-

"Project for Public Spaces (PPS), güçlü toplumlar yaratan kamusal alanları tasarlayan ve sürdürülebilir kılan insanlara yardım etmeye adanmış, kar amacı gütmeyen bir

organizasyondur."¹ ABD menşeli bu organizasyon, küresel mekan oluşturma hareketinin merkezidir ve insanların, mekan oluşturma konusunda, fikirler ve kaynaklara ulaşmasına, uzmanlar ve paydaşlarla buluşmasına yardım etmektedir. Ayrıca kamusal mekanlarla ilgili projeler geliştirmekte ve uygulamakta, araştırmalar yapmakta ve öneriler getirmektedir.

PPS, dünya üzerinde bulunan bir çok mekanı değerlendirdiğinde, mekanın başarılı olmasının; mekanın ulaşılabilirliğine, insanların mekanda bulunan aktivitelere olan ilgisine, mekanın konforuna ve iyi görünümüne ve son olarak mekanın insanları sosyalleştirebilme özelliğine bağlı olduğunu gözlemlemiştir. Daha sonra bu tespitleri bir araya getirip düzenleyerek, erişilebilirlik ve bağlantılar, konfor ve imaj, aktivite ve kullanımlar ve sosyallik başlıklarına ulaşmıştır ve bu başlıklarla ilgili değerlendirilmesi gereken ölçütleri belirleyerek 'Mekan Diyagramı'nı oluşturmuştur. PPS'in belirlediği ölçütlerin değerlendirilmesinde kullanılacak sorular ve Mekan Diagramının tablolaştırılmış hali Tablo 2.26'da gösterilmektedir.

Tablo 2.28: Mekan Diyagramı²

Anahtar Özellikler	Soyut Kavramlar	Ölçütler	Sorular
Erişilebilirlik ve Bağlantılar	Devamlılık Yakınlık Bağımlılık Okunaklılık Yürünebilirlik Kullanışlılık Ulaşılabilirlik	-Trafik verisi -Ulaşım türleri -Toplu taşıma kullanımı -Yaya hareketliliği -Otopark kullanım desenleri	1.Alan uzaktan algılanabiliyor mu? Alanın iç kısmı dışarıdan görülebiliyor mu? 2. Komşu binalar ve alan arasında iyi bir bağlantı var mı yoksa alan büyük duvarlarla çevrilmiş mi? Konut sakinleri alanı kullanabiliyor mu? 3.İnsanlar alana kolayca yürüyebiliyorlar mı? 4.Kaldırımlar insanları çevredeki alanlara ulaştırabiliyor mu? 5. Özel ihtiyaca sahip insanlar için fonksiyonlar bulunmakta mı? 6.Yollar ve patikalar insanları istedikleri yerlere ulaştırıyor mu? 7.İnsanlar alana ulaşmak için çeşitli araçlar (otobüs, bisiklet, tren, vs.) kullanabiliyor mu? 8.Toplu taşıma araçlarının uygun lokasyonlarda (park girişi vs.) durakları bulunuyor mu?
Konfor ve İmaj	Güvenlik Bakım Yeşil Yürünebilirlik Oturulabilirlik Spiritüel Cezbedici İlgi Çekici Tarihi	-Suç istatistikleri -Temizlik düzeyi -Tesislerin durumları -Çevresel veri	1.İlk görüldüğünde alan olumlu bir etki bırakıyor mu? 2.Alanda kadınlar erkeklerden çok sayıda mı? 3.Oturmak için yeterli yer bulunmakta mı? Oturma donatıları uygun yerlere yerleştirilmiş mi? İnsanlar oturmak için birden çok seçeneğe sahip mi (gölgede veya güneşte vs.) 4.Alan bakımlı ve temiz mi? Temizlikten kim sorumlu? Sorumlular ne zaman ve ne şekilde temizlik yapıyorlar?

¹ <https://www.pps.org/about>

² <https://www.pps.org/article/grplacefeat>

			<p>5. Alan güvende hissettiriyor mu? Güvenlik görevlisi bulunmakta mı?</p> <p>6. İnsanlar fotoğraf çekiyor mu? Bu aktivite için bir çok seçenek mevcut mu?</p> <p>7. Araçlar yaya kullanımını engelliyor mu?</p>
Aktivite ve Kullanımlar	Eğlenceli Aktif Yaşayan Özel Gerçek Kullanışlı Yerli Şenlikli Sürdürülebilir	-Yerel ticaret mülkiyeti -Arazi kullanım desenleri -Emlak değerleri -Kira düzeyleri -Perakende satışları	<p>1. Alan kullanılıyor mu yoksa boş mu?</p> <p>2. Farklı yaşlarda insanlar alanı kullanıyor mu (yaşlılar, çocuklar vs.)?</p> <p>3. Alanda kaç tane farklı aktivite var?</p> <p>4. Alanın hangi bölümleri kullanılıyor hangileri kullanılmıyor?</p> <p>5. Alanda bir şeyler yapmak için seçenekler var mı?</p> <p>6. Alanda yönetim mevcut mu?</p>
Sosyallik	Farklı Yönetim İşbirliği Arkadaşça Gurur Sıcakkanlı Etkileşimli Davetkar	-Kadın, çocuk ve yaşlı sayıları -Sosyal iletişim ağları -Gönüllülük -Akşam kullanımı -Sokak hayatı	<p>1. Alan arkadaşlarla buluşmanın tercih edilebileceği bir alan mı? Alanda insanlar arkadaşlarıyla buluşuyor mu?</p> <p>2. İnsanlar gruplar halinde mi? Onlar bir başka kişiyle konuşuyorlar mı?</p> <p>3. İnsanlar tanıdıklarıyla karşılaşıyorlar mı?</p> <p>4. İnsanlar tanıdıklarını veya akrabalarını bu alanı görmeleri için getiriyorlar mı?</p> <p>5. İnsanlar gülüyor mu? Bir başkasıyla göz kontağı kuruyorlar mı?</p> <p>6. İnsanlar alanı düzenli ve tercihen kullanıyorlar mı?</p> <p>7. Farklı yaşlarda insanlar ve farklı etnik gruplar toplumun bütününe yansıtıyor mu?</p>

Bütün bu tablolar ve belirlenen kriterler değerlendirilecek olursa, kaliteli kentsel açık ve yeşil alanların, alanın deneyimlenmesi ve algılanması sonucu insanlarda pozitif etkiler bırakması; insanların fizyolojik, bireysel, bilişsel ve estetik ihtiyaçlarını karşılaması ve bunları karşılarken çeşitlilik sunması; iyi yönetilmesi ve yönetiminde toplumun da söz sahibi olması, hizmet kalitesinin yüksek olması, sürdürülebilir ve bakımlı alanlara sahip olması gerektiği sonuçlarına ulaşılmaktadır.

3. MALZEME VE YÖNTEM

3.1. MALZEME

3.1.1. Eskişehir İlinin Konumu, Doğal ve Kültürel Özellikleri

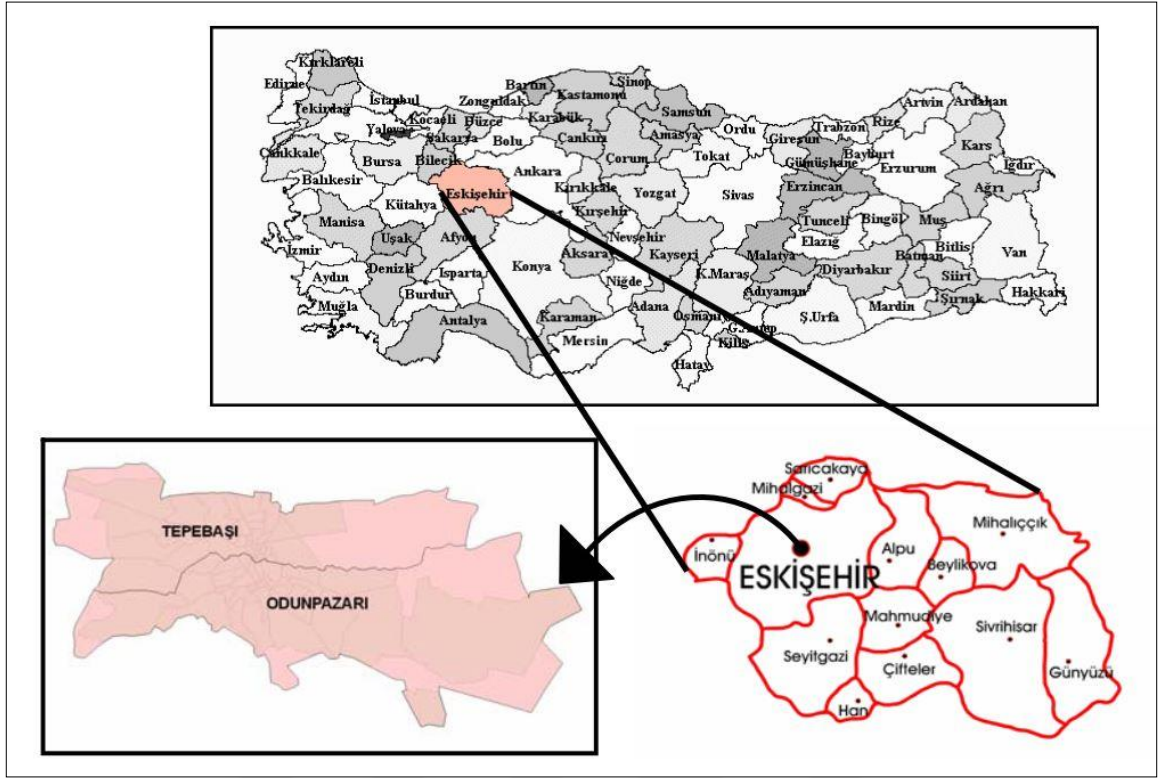
Tarihi M.Ö. 3000 yıllarına kadar uzanan ve bu süreç boyunca Hitit, Frig ve bir çok medeniyete ev sahipliği yapmış Eskişehir ili; bünyesinde Anadolu Üniversitesi ve Osmangazi Üniversitesi'ni bulunduran bir eğitim ve bilim kenti ve aynı zamanda; makine üreten fabrikalar, uçak motorları yapım fabrikası, tekstil, konfeksiyon, gıda, elektronik, seramik fabrikaları gibi çeşitli sektörlerde 200'den fazla fabrikaya sahip bir sanayi kenti ; ilde bulunan ören yerleri ve antik kentler ile bir kültür turizmi; yeraltı sularının zenginliğinden dolayı kaplıcalarıyla ünlü bir termal turizm kentidir .

3.1.1.1. Konum

Eskişehir ili İç Anadolu Bölgesi'nin kuzeybatısında 29-32 derece doğu boylamları ile 39-40 derece kuzey enlemleri arasında yer almaktadır. Sakarya ve Porsuk havzaları kuzeyden Bozdağ ve Sündiken sıradağları ile çevrelenirken, batı ve güneyden ise İç Batı Anadolu eşliğinin doğu kenarında yer alan Türkmen Dağı, Yazılıkaya Yaylası ve Emirdağ ile çevrelenmektedir. Yüz ölçümü 13.960 km² olan Eskişehir, sahip olduğu bu alanla Türkiye topraklarının %1.8' ini kaplamaktadır. İl merkezinin deniz seviyesine olan yüksekliği ise 792 m.'dir. (Eskişehir İli 2016 Yılı Çevre Durum Raporu, 2017).

Eskişehir ili, doğuda Ankara, batıda Kütahya ve Bilecik, güneyde Afyonkarahisar ve Konya, kuzeyde Bolu ve Ankara ile komşudur.

Eskişehir ili; Sarıcakaya, Mihalgazi, İnönü, Tepebaşı, Odunpazarı, Alpu, Mahmudiye, Seyitgazi, Han, Çifteler, Sivrihisar, Günyüzü, Mihaliççık, Beylikova olmak üzere toplamda 14 ilçeden oluşmaktadır. Tepebaşı ve Odunpazarı ilçeleri merkez ilçelerdir.

Şekil 3.1: Eskişehir ilinin Türkiye içerisindeki konumu, ilçeleri ve merkez belediyeleri (Kemeç ve Düzgün, 2002).

3.1.1.2. Topografya

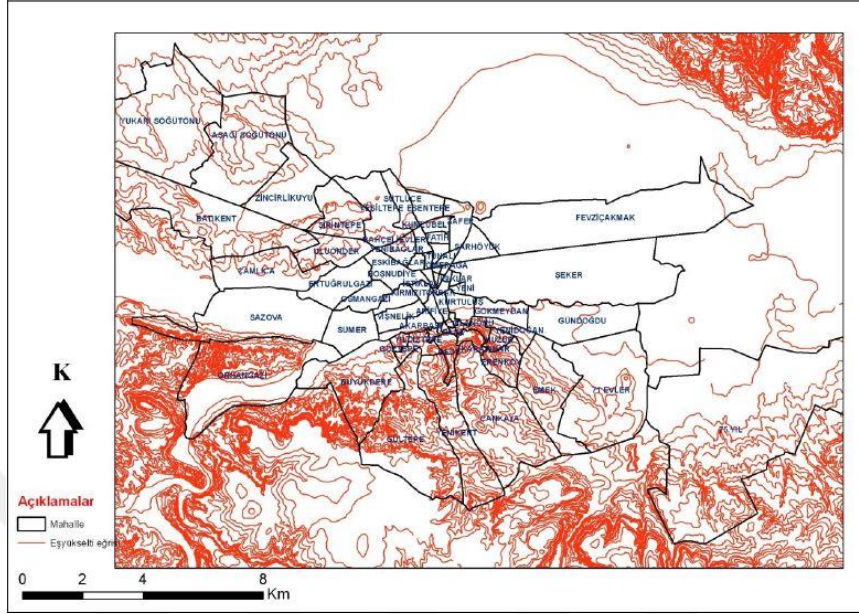
Anadolu'nun kuzeybatı kösesinde yer alan Eskişehir ilinin topografik yapısını, Sakarya ve Porsuk havzalarındaki düzlükler ile bunları çevreleyen dağlar oluşturmaktadır. Havza düzlüklerini kuzeyden Bozdağ-Sündiken sıradağları, batı ve güneyden ise Türkmen Dağı, Yazılıkaya Platosu ve Emirdağ'ı kuşatmaktadır. (Eskişehir İli 2016 Yılı Çevre Durum Raporu, 2017).

"Kent topografik yapı itibariyle merkezden kenarlara doğru yükselir (Şekil 3.2) ve ortalama 847 m'yi bulur. Toprakların yaklaşık %21'i dağlarla %25.8'i ovalarla ve %52.4'ü platolarla kaplıdır. Başlıca ovaları Porsuk Ovası, Sarısu Ovası ve Yukarı Sakarya Ovasıdır." (Değerliyurt, 2009).

Eskişehir'de ovalar, ovaların çevrelerini kuşatan dağlar ve platolardan oluşan normal bir topografya görülmektedir³. Dış etmenlerin uzun süren aşındırmalarından dolayı derinleşen

³ http://www.eskisehir.bel.tr/sayfalar.php?sayfalar_id=13

vadiler görülmektedir. Vadi yamaçları eğimli ve tepe sırtları genellikle basık ve yuvarlak olmaktadır.

Şekil 3.2: Eskisehir'deki bazı mahallelerin yükseltiye göre konumları (Değerliyurt, 2009).

Dağlar, ilin ovalarını farklı yönlerden çevrelemekte ve dağlık alanlarında, farklı aşınma ve çözünme sonucu ortaya çıkan şekiller, genellikle belirgin olarak görünmektedir. Ovalardan dağlara doğru, farklı yükseltilerde uzanan platolar vardır. İlin kuzeyinde, batı-doğu yönünde, Bozdağ ve Sündiken Dağları yer almakta ve bu dağlar doğuda, Sakarya Irmağı'na dek uzanmaktadır⁴.

Eskişehir ilinin güneydoğu köşesinde, Sakarya yayının içinden başlayan Sivrihisar Dağları, güneydoğu-kuzeybatı yönünde uzanmakta ve Kaymaz Bucağı'na uzanan Sivrihisar Dağları eşik görünüşlü bir yayla üzerinde yer almaktadır⁵.

Kaymaz Bucağı'ndan sonra yayla görünümü kazanan geniş eşik üzerinde, yer yer yüksek tepeler görülmektedir. Eskişehir il merkezinin güneyinde başlayan bu yayla görünümü dalgalı alan, batı yönünde sürmekte ve Sarısu Ovası'nın güneyinde, Küçük Türkmen Dağı'nı oluşturarak il sınırları dışında Domaniç Dağları ile birleşmektedir. Kaymaz Bucağı ile Eskişehir il merkezi arasındaki en önemli yükselti, Koca Kır Yaylası'nın Porsuk Ovası'na inen

⁴ http://www.eskisehir.bel.tr/sayfalar.php?sayfalar_id=13

⁵ http://www.eskisehir.bel.tr/sayfalar.php?sayfalar_id=13

etekleridir. Porsuk Çayı'ndan batıya doğru gidildiğinde 1.255 m. yüksekliğindeki Küçük Türkmen Dağı'na ulaşılmakta ve daha batıda ise Kozdoğru Tepesi ile Göktepe bulunmaktadır⁶.

Türkmen Dağı, Porsuk Barajı'nın güneyinden başlar ve uzantıları ile birlikte Sakarya Ovası'na dek uzanır. En yüksek noktası 1.825 m. ile Türkmen Dağı Tepesi'dir. Diğer önemli yükseltiler, Kırgıl Tepe, Kuyu Tepe, Yaylacık Tepe, Deve Eriği Tepesi, Deve Tepe ile Oluk Dağı'dır⁷.

3.1.1.3. İklim Özellikleri

Ege, Marmara ve İç Anadolu Bölgeleri arasında bir geçiş noktasında bulunan Eskişehir ilinde Ege ve İç Anadolu'ya özgü iklim özellikleri görülse de, sert bir kara iklimi hakimdir. Kışlar sert ve sürekli olmakta, yaz ayları ise gündüzleri sıcak, geceleri serin geçmektedir. Gece ve gündüz sıcaklıkları arasında büyük farklılıklar gözlenmektedir. İlin yıllık ortalama sıcaklığı 11 °C civarındadır⁸.

Şekil 3.3'te görüldüğü üzere en sıcak günler Haziran, Temmuz, Ağustos günlerinde yaşanmaktadır. Bu aylarda ortalama en düşük sıcaklık 11.8 °C, ortalama en yüksek sıcaklık ise 29.3 °C 'dir. Kara iklimi özelliğini gösteren en belirgin olay, aynı zamanda gece ile gündüz sıcaklığında 12° ile 29° arasında büyük sıcaklık farklarının olmasıdır⁸.

ESKİŞEHİR	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Yıllık
Ölçüm Periyodu (1927 - 2017)													
Ortalama Sıcaklık (°C)	-0.2	1.3	4.9	10.2	15.0	18.8	21.5	21.4	17.1	11.9	6.4	2.0	10.9
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	3.8	6.2	11.3	17.2	22.0	25.9	29.0	29.3	25.4	19.4	12.7	6.1	17.4
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	-3.4	-2.4	0.0	4.2	8.5	11.8	14.2	14.1	10.2	5.8	1.9	-1.2	5.3
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	2.6	3.8	5.3	6.4	8.5	10.2	11.2	10.7	8.7	6.2	4.3	2.3	80.2
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	11.1	9.9	8.9	8.2	8.7	5.8	2.7	1.9	2.8	5.2	7.3	10.5	83.0
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	40.1	32.8	35.1	38.6	44.6	33.1	12.8	8.7	15.8	28.2	30.2	46.0	366.0
Günlük Toplam En Yüksek Yağış Miktarı				Günlük En Hızlı Rüzgar				En Yüksek Kar					
21.09.2006 65.7 mm				07.03.1973 117.7 km/sa				21.04.1928 64.0 cm					

Şekil 3.3: 1927- 2017 yılları arasında ölçülmüş, Eskişehir iline ait aylara göre sıcaklık değerleri, yağışlı gün sayısı, en yüksek yağış miktarı, en hızlı rüzgar ve en yüksek kar değerleri (Meteoroloji Genel Müdürlüğü, 2017).

⁶ <http://tr-makale.blogspot.com/p/eskisehirin-fiziki-cografyasi.html>

⁷ <http://tr-makale.blogspot.com/p/eskisehirin-fiziki-cografyasi.html>

⁸ <http://tr-makale.blogspot.com/p/eskisehirin-fiziki-cografyasi.html>

Sonbahar mevsimi, sıcaklığın 20°'nin altına düşmesiyle, ağustos ayının ikinci yarısından itibaren kendini belli etmektedir. Eylül ayının sonunda sıcaklık, 0°'ye kadar ineilmektedir. En yüksek sıcaklık ise, yine eylül ayı içinde, yazın devamı olarak 20° ile 30° arasında oynayabilir. Ekim ayında ortalama sıcaklık, 10° civarında seyretmektedir⁹.

Eskişehir'de yağışlar, kışın kar ve yağmur halinde görülmektedir. Aralık ayından itibaren yağışlar daha çok kar şeklinde olmaktadır. Nisan ayı sonundan itibaren havalar ısınmaya başlamakta ve bahar yağmurları, batı ve güneybatıdan gelerek, sağanak halinde düşmektedir. Yıllık ortalama yağış miktarı 378.9 kg/m³ 'dür. En çok yağış 48.6 mm ile Aralık ayında, en az yağış ise 6.4 mm ile Ağustos ayında düşmektedir. Yılın ortalama 108 günü yağışlı geçmektedir. Bunun ortalama 18 günü kar yağışlı olmaktadır (Değerliyurt, 2009).

Eskişehir'de rüzgarlar, kışın doğudan batıya esmektedir. Baharın ilk aylarında kuzeybatı rüzgarları hakim olmaktadır. Baharın sonunda ise güneybatı, batı ve kuzeybatıdan gelen rüzgarlar görülmektedir. Yaz mevsiminde bazen geçici olarak günlük şiddetli doğu rüzgarları da görülebilmekte, sonbaharda ise, eylül sonundan itibaren doğu, kuzeydoğu ve güneydoğu rüzgarları ortaya çıkmaktadır¹⁰.

3.1.1.4. Akarsular

Eskişehir'de iki önemli akarsu bulunmaktadır. Bunlar Porsuk Çayı ve Sakarya Nehri'dir.

Sakarya Nehri; Çifteler İlçesi'nin sınırları içinde yer alan "Sakaryabaşı" denilen yerden çıkmaktadır. Buradan çıkan su, önce Bardakçı Suyu ile, sonra Seydisu ve Sarısu ile birleşerek güneydoğuya doğru akmakta ve Çakmak Köyü yakınında Ankara - Eskişehir arasında il sınırı olup kuzeye dönmektedir. Kıran Hamamı denilen yerde Porsuk Çayı ile birleşmekte ve kuzeye doğru akmaktadır. Sarıyer Barajı'ndan sonra ise akışı batıya dönmektedir (Eskişehir İli 2016 Yılı Çevre Durum Raporu, 2017).

Porsuk Çayı ve Kolları; iki koldan oluşmaktadır. Birincisi, Porsuk suyudur ve kaynağı Murat Dağı'nda olan bu çay Altıntaş havzasında akmaktadır. Kütahya'nın batısından gelen diğer kol, şehrin kuzeyinden "Porsuk Çayı" adı ile geçen sudur. İki kol, Çukurova'da birleşmekte ve Eskişehir il sınırında, İncesu Köyü'nün yakınındaki Kalburcu Çiftliği'nden geçmektedir. Sonra

⁹ http://www.eskisehir.bel.tr/sayfalar.php?sayfalar_id=13

¹⁰ http://www.eskisehir.bel.tr/sayfalar.php?sayfalar_id=13

sırasıyla Kunduzlar, Kargın Deresi, Ilıcasu, Mollaoğlu Deresi, Sarısu, Keskin-Muttalıp derelerini içine alıp, Sakarya Nehri'ne yaklaşırken de Pürtek Çayı ile birleşmektedir (Eskişehir İli 2016 Yılı Çevre Durum Raporu, 2017).

3.1.1.5. Doğal Bitki Örtüsü

İç Anadolu stepleri, Kuzey Anadolu ve Batı Anadolu ormanları, Eskişehir'in bitki örtüsünü oluşturmaktadır. Sündiken Dağları'nın, Porsuk Vadisi'ne bakan güney yamaçlarında, 1000 metreden sonra meşe çalılıkları, daha sonra da bodur meşeler görülmektedir. 1300 metreden sonra yer yer karaçamların (*Pinus nigra*) göze çarptığı Sündiken Dağları'nın, Türkmenbaba, Eşekli Türkmen Tepesi ve Bozdağ'ın Sakarya Vadisi yönü incelenirse, (özellikle Tandırlar Dağküplü Köyleri arası çok sıktır) karaçam(*Pinus nigra*) ile kaplı olduğu gözlenmektedir. Burada karaçamların (*Pinus nigra*) arasında, kızılçamalarda (*Pinus brutia*) görülmektedir. Taştepe ve Mihaliççik civarına kadar sarıçamlar (*Pinus sylvestris*) yer almaktadır. Eskişehir'in güneyindeki platolarda ve Çifteler Ovası'nda orman olmamasına rağmen karakteristik step bitkileri bulunmaktadır. Sarısu Porsuk Vadisi'nin bitki örtüsünü, yumak (*Festuca arundinacea*), yavşan (*Artemisia absinthium*) ve kekik (*Thymus vulgaris*) oluşturmaktadır. Porsuk ve Keskin Dereleri'nin kenarlarındaki bitki örtüsü ise, söğütler (*Salix spp.*), kavaklar (*Populus spp.*), karaağaçlar (*Ulmus spp.*) ve koruluklardan oluşmaktadır¹¹.

Çelik (1994) Eskişehir ve yakın çevresinde yaptığı çalışmada, *Pinus sylvestris* L., *Pinus nigra* Arn. Subsp. *pallasiana*, *Pinus brutia* Ten., *Juniperus foetidissima* Willd., *Juniperus excelsa* Bieb., *Ulmus glabra* Hudson, *Ulmus minör* Miller, *Tilia rubra* DC., *Taxus baccata* L., *Salix cinera* L., *Salix caprea* L., *Salix alba* L., *Quercus trojana* P. B. Webb, *Quercus pubescens* Willd., *Quercus petraea* Liebl. subsp. *iberica* Krassilin, *Quercus infectoria* Oliver, *Quercus cerris* L., *Prunus x domestica* L., *Prunus spinosa* L., *Prunus divaricata* Ledeb. subsp. *divaricata*, *Populus tremula* L., *Platanus orientalis* L., *Pistacia terebinthus* L., *Pistacia atlantica* Desf., *Malus sylvestris* Mill. subsp. *orientalis* Browicz, *Olea europaea* L. subsp. *sylvestris* Lehr, *Juglans regia* L., *Ficus carica* L., *Fraxinus angustifolia* Vahl subsp. *oxycarpa*, *Fagus orientalis* L., *Elaeagnus angustifolia* L., *Corylus colurna* L., *Cornus mas* L., *Carpinus betulus* L., *Acer tataricum*, *Acer platanoides* L., *Acer campestre* L. subsp. *campestre*, *Viburnum lantana*, *Tamarix smyrnensis* Dunge, *Sorbus torminalis* (L) Crantz, *Sorbus*

¹¹ http://www.eskisehir.bel.tr/sayfalar.php?sayfalar_id=13

umbellata (Desf.) Fritsch, Sambucus nigra L., Rubus canescens DC., Rubus caesius L., Rosa canina L., Rhamnus rhodopeus Vel., Pyrus elaeagnifolia, Pyrus communis L., Pyracantha coccinea Roem, Phillyrea latifolia L., Paliurus spina-christi Mill., Lonicera etrusca Santi. subsp. etrusca, Lonicera caucasica Pallas. subsp.orientalis Chamb&Long, Juniperus oxycedrus L. subsp. oxycedrus, Juniperus communis L. subsp. nana, Jasminum fruticans L., Euonymus latifolius (L.) Miller, Euonymus europaeus L., Crataegus tanacetifolia Pers., Crataegus orientalis Pallas, Crataegus monogyna Jacq. subsp. monogyna, Crataegus microphylla L., Cotoneaster nummularia Fisch. et. Mey., Corylus avellana L., Cistus laurifolius L., Cistus creticus L., Berberis crataegina D. C. türlerinin bu bölgede doğal yayılış gösterdiğini tespit etmiştir.

3.1.1.6.Nüfus

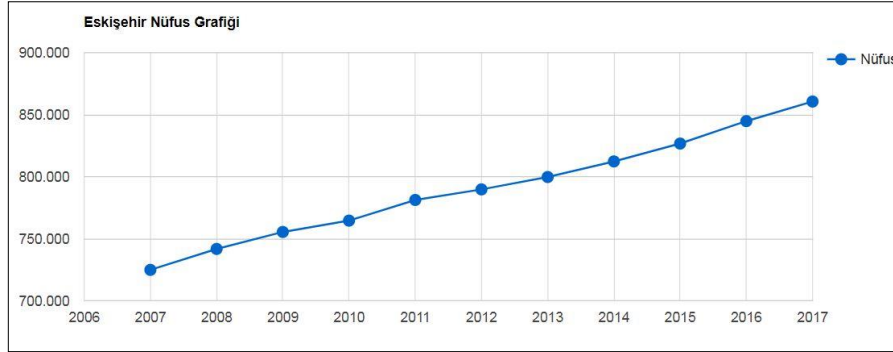
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'nin Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)'nden alınan 2017 yılı nüfus verilerine (Tablo 3.1) göre, Eskişehir ilinin toplam nüfusu 860.620'dir. Bu veriye bakılacak olursa, Türkiye'nin toplam nüfusunun %1,06'lık kısmı Eskişehir'de yaşamaktadır. Eskişehir, Türkiye'nin en kalabalık 25. ilidir. Nüfusun %49,8'ini erkekler, %50,2'sini kadınlar oluşturmaktadır.

Tablo 3.1: Eskişehir ilinin yıllara ve cinsiyete göre nüfus verisi (TÜİK, 2017).

Yıllar	Cinsiyete göre Nüfus Verisi		Toplam
	Erkek	Kadın	
2007	309750	315703	625453
2008	324629	329034	653663
2009	331783	337661	669444
2010	336803	345051	681854
2011	348166	352189	700355
2012	353846	356984	710830
2013	399189	400535	799724
2014	405253	407067	812320
2015	412205	414511	826716
2016	421580	423262	844842
2017	429078	431542	860620

Eskişehir'de nüfusun düzensiz bir dağılım gösterdiği ve nüfusun büyük kısmının kent merkezinde yoğunlaştığı görülmektedir. Eskişehir'in en çok nüfusa sahip iki ilçesi, aynı

zamanda merkez ilçeler de olan Odunpazarı ve Tepebaşı ilçeleridir. Eskişehir ilinin toplam nüfusunun % 87,4'ü Eskişehir'in merkez ilçeleri olan Odunpazarı ve Tepebaşı ilçelerinde yaşamaktadır. Geri kalan % 12,6'lık kesim diğer ilçelerde ikamet etmektedir.

Şekil 3.4: Eskişehir ili nüfus grafiği.

Eskişehir ilinin 2007-2017 yılları arasındaki nüfus istatistiği değerlendirilirse (Şekil 3.4), Eskişehir sürekli olarak artan bir nüfusa sahiptir.

Eskişehir'in en kalabalık ilçesi 399.451 nüfusla Odunpazarı, en az nüfusa sahip ilçesi 1.953 nüfusla Han'dır (Tablo 3.2). İlçelerdeki cinsiyet dağılımına bakıldığında, erkek ve kadın nüfusu arasında fazla bir fark olmadığı görülmektedir.

Tablo 3.2: Eskişehir ilinin ilçelerine ve cinsiyete göre nüfus verisi (TÜİK, 2017).

Eskişehir'in İlçeleri	Cinsiyete göre Nüfus Verisi		Toplam
	Erkek	Kadın	
Odunpazarı	196323	203128	399451
Tepebaşı	178151	175028	353179
Sivrihisar	10358	10091	20449
Çifteler	7481	7550	15031
Alpu	5613	5418	11031
Seyitgazi	6660	6327	12987
Mihalıççık	4070	4047	8117
Mahmudiye	3877	3723	7600
Beylikova	3807	3664	7471
İnönü	3411	3223	6634
Günyüzü	3174	3230	6404
Sarıcakaya	2860	2843	5703
Mihalgazi	2274	2336	4610
Han	1019	934	1953
Toplam	429078	431542	860620

Tablo 3.3'te belirtilmiş olan yaş gruplarına ve nüfus verilerine bakıldığında, Eskişehir ilinin genç bir nüfusa sahip olduğu söylenebilir. Eskişehir'de yer alan üniversitelerde okuyan

öğrenci sayısının fazla olması nedeniyle, Eskişehir'de 20-24 yaş aralığındaki insanlar, diğer yaş gruplarına göre daha fazla nüfusa sahiptir.

Tablo 3.3: Eskişehir nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımı¹².

Yaş Grubu	Nüfus	Nüfus Yüzdesi
0-4 Yaş	51.910	% 6,03
5-9 Yaş	51.552	% 5,99
10-14 Yaş	51.632	% 6,00
15-19 Yaş	60.020	% 6,97
20-24 Yaş	73.397	% 8,53
25-29 Yaş	65.662	% 7,63
30-34 Yaş	65.675	% 7,63
35-39 Yaş	68.628	% 7,97
40-44 Yaş	64.539	% 7,50
45-49 Yaş	60.390	% 7,02
50-54 Yaş	57.433	% 6,67
55-59 Yaş	52.826	% 6,14
60-64 Yaş	43.504	% 5,05
65-69 Yaş	33.788	% 3,93
70-74 Yaş	23.666	% 2,75
75-79 Yaş	17.772	% 2,07
80-84 Yaş	11.229	% 1,30
85-89 Yaş	5.298	% 0,62
90+ Yaş	1.699	% 0,20

Eskişehir kent merkezinin mahallelere göre nüfus durumu incelendiğinde, kent merkezi nüfusunun büyük bir kısmının merkezde yoğunlaştığı ve kent merkezinin çeperlerine doğru gidildiğinde nüfus sayısının giderek azaldığı görülmektedir.

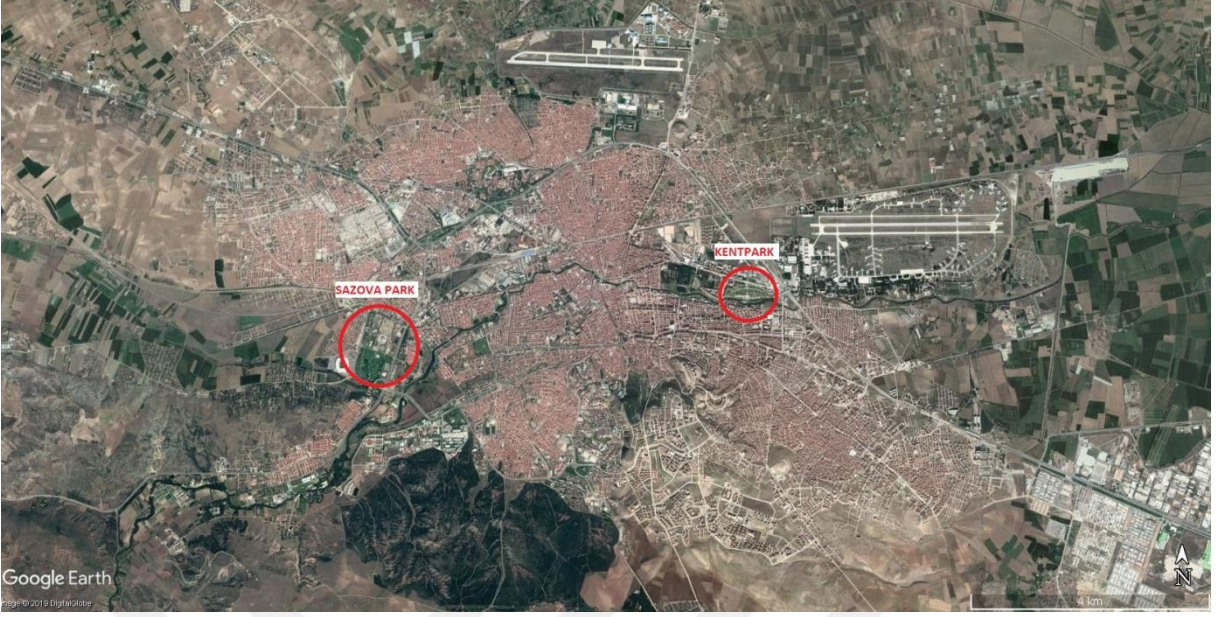
3.1.2. Kentpark

Araştırma alanlarından biri olan Kentpark, Eskişehir'in Tepebaşı ilçesi, Şeker mahallesinde yer almaktadır.

Konum olarak batısı, doğusu ve kuzeyinde Şeker Mahallesi yer alan ve güneyinde Gökmeydan Mahallesi bulunan Kentpark'ın, Gökmeydan Mahallesi ile arasından Porsuk Çayı geçmektedir.

Park, kuzeyinde yer alan Sivrihisar 2 Caddesi, batısında bulunan A. Hamit Dedek Caddesi doğusunda yer alan Borsa Caddesi ve güneyinde bulunan Porsuk Çayı çevrelenmiştir.

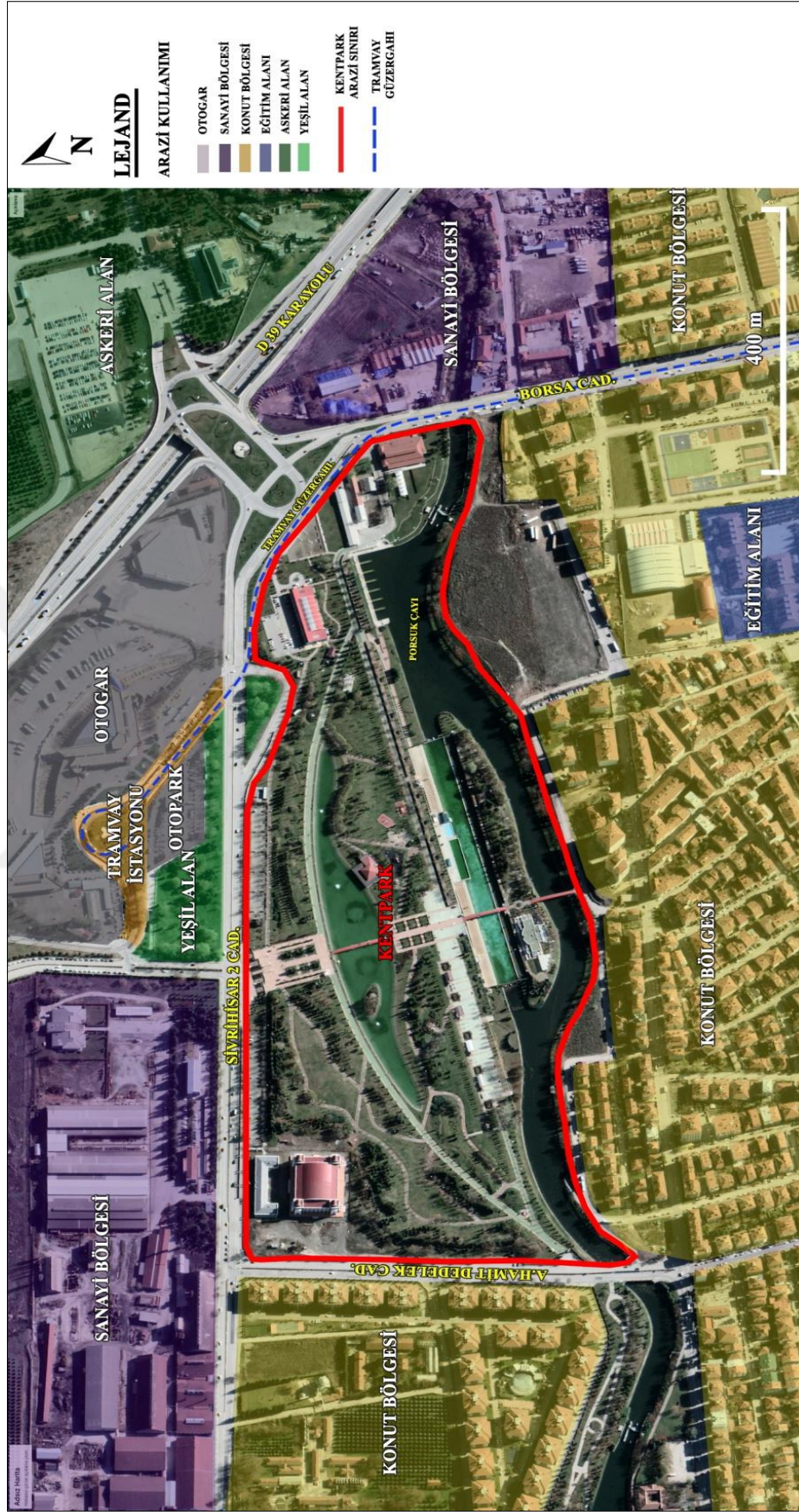
¹² <https://www.nufusu.com/il/eskisehir-nufusu>

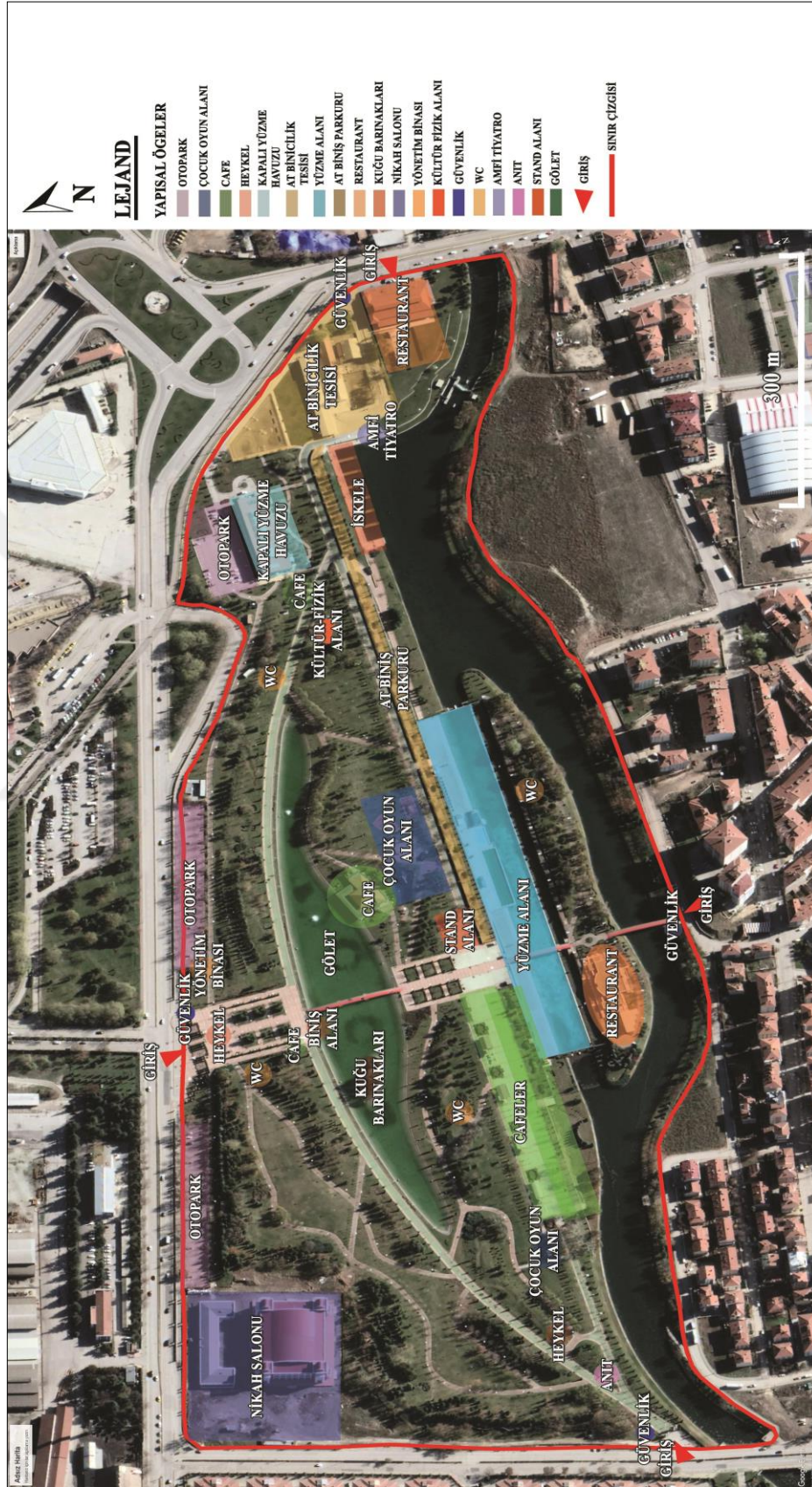
Şekil 3.5: Kentpark ve Sazova Park'ın konumları.

2005 yılında tasarımına başlanıp bitirilen Kentpark projesinin inşaa süreci 2007-2008 yılları arasında sürmüş ve 2008 yılında park hizmete açılmıştır. Yüzölçümü 257.552 m² olan Kentpark, Porsuk Çayı'na inen bölümleri dışında, düz bir arazi üzerine konumlanmıştır.

Parkın yakın çevresindeki arazi kullanımına bakılacak olursa (Şekil 3.5) ; parkın batısında ve güneyinde konut bölgeleri, kuzeyinde ve güneydoğusunda sanayi bölgeleri, doğusunda askeri alan, kuzeydoğusunda otogar alanı bulunmaktadır. Konut bölgeleri genelde Gökmeydan mahallesinde yer almaktadır. Kuzeydoğuda bulunan otogar Eskişehir Şehirlerarası Otogarı'dır. Parkın doğusunda bulunan askeri alan, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlı olan I. Ana Jet Üssü'dür.

Şekil 3.6: Kentpark çevresi güncel arazi kullanımı.

Şekil 3.7: Kentpark'ta bulunan fonksiyon alanları ve yapısal alanlar.

Şekil 3.8: Kentpark genel görünüm¹³.

Parka; genellikle parkın çevresindeki caddelerden otobüs, minibüs ve araç ile, yaya olarak ve tramvay ile ulaşılmaktadır. Parkın kuzeydoğusunda yer alan tramvay durağı, tramvay ile ulaşımı kolaylaştırmaktadır. Toplu taşıma ile merkezden parka ulaşım, yaklaşık 15-20 dakika sürmektedir. Kentpark, Eskişehir'i keşfetmek isteyen yerli turistler için önemli bir destinasyon olduğundan dolayı, tur otobüsleriyle de parka ulaşım sağlanmaktadır

Kentpark çeşitli fonksiyon alanlarına sahip, kullanıcılarına çeşitli rekreatif imkanlar sunan bir parktır. Kentpark'la ilgili net veri elde edilemediğinden fonksiyon alanlarının büyüklükleri ve uzunlukları Google Earth programı üzerinden ölçülerek elde edilmiştir. Kentpark'ta bulunan fonksiyonlar, fonksiyon alanları ve bu alanların büyüklüklerinin yaklaşık değerleri şunlardır;

- Açık yüzme alanı (12265 m²)
- Kapalı yüzme havuzları (1748 m²)
- At binicilik tesisi (2900 m²)
- Manej (1142 m²)

¹³ <https://gezilmesigerekenyerler.com/gezilecek-yerler/kentpark-eskisehir-yapay-plaj-havuz-ve-kahvalti-rehberi.html>

- At biniş parkuru (457 m)
- İskeleler
- Gölet (17310 m²)
- Amfi tiyatro
- Restoranlar ve cafeler
- Çocuk oyun alanları (1620 m²)
- Kültür fizik alanı (212 m²)
- Kuğu barınakları
- Deniz bisikletleri
- Dinlenme alanları
- Yürüyüş parkurları

Kentpark'ın kuzey, batı, doğu ve güney olmak üzere dört yönde, dört adet girişi bulunmaktadır. Her girişte güvenlik kulübeleri ve güvenlik görevlileri yer almaktadır. Parkın ana girişi kuzey girişidir. Parkın girişlerinde parkın isminin yazılı olduğu herhangi bir tabela bulunmamaktadır (Şekil 3.9).

Şekil 3.9: Park içerisinde yer alan girişler ve güvenlik kulübeleri.

Parkta yer alan 350 metre uzunluğundaki açık yüzme havuzu, Türkiye'nin ilk yapay plajına sahiptir (Şekil 3.10). Türkiye'de denizi olmayan bir şehirde ilk kez böyle bir tasarım hayata geçirilmiştir. Saat 10.00 -18.00 arasında hizmet vermekte olan açık yüzme havuzu, yaz aylarında yoğun olarak kullanılmaktadır. Açık yüzme alanında bulunan plajda, sadece çocuklu aileler ve çiftlerin kullanabileceği özel alanlar ve halkın kullanımına tamamen açık alanlar bulunmaktadır.

Şekil 3.10: Açık yüzme havuzu ve yapay plajı.

Şekil 3.11'de gösterilen kapalı yüzme havuzu, yarı olimpik standartlarda her yaş kullanıcıya hitap etmektedir. Ayrıca havuzda 6-16 yaş arasındaki çocuklara yönelik yüzme kursları da verilmektedir.

Şekil 3.11: Kapalı yüzme havuzu.

At binicilik tesisinde (Şekil 3.12); Pony ve yerli cins atlarla, 4 yaşından büyük, fiziki yapıları uygun bireylere, at eğiticileri eşliğinde binicilik eğitimi verilmektedir. İlk önce maneaj alanında gerçekleştirilen eğitimler, daha sonra at biniş parkurunda küçük gezintilerle devam etmektedir.

Şekil 3.12: Manej, at binicilik tesisi ve at biniş parkuru.

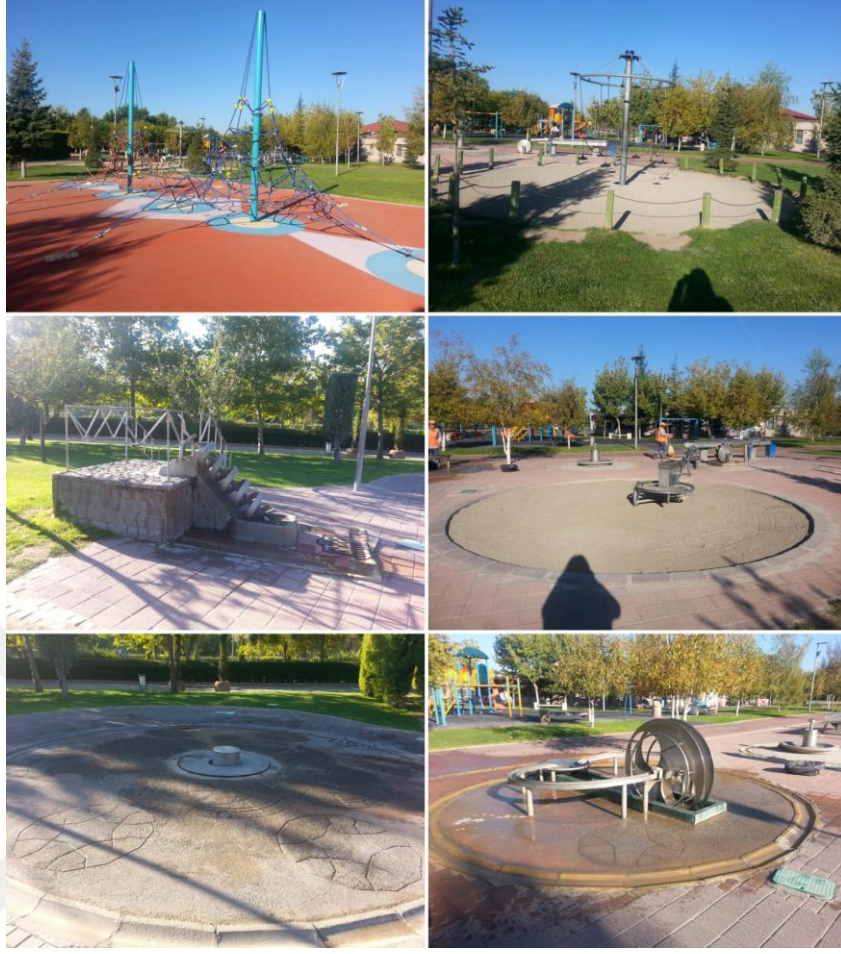
Parkta bulunan iki büyük restorandan ilki ünlü bir Çibörek restoranı olup, ikinci restoran balık ve et ürünleri üzerine servis vermektedir (Şekil 3.13). Konum olarak ilk restoran, parkın güneydoğu girişinde, at binicilik tesisinin karşısında yer alırken, ikinci restoran parkın güney girişine yakın bir konumda, açık yüzme alanının karşısında bulunmaktadır.

Parkta birden fazla sayıda kafe bulunmaktadır. Bu kafeler alanda çeşitli noktalara konumlandırılmışlardır. Açık yüzme alanının kuzeybatısında kalan alanda, aks üzerine paralel konumlandırılmış bir çok kafe mevcuttur. Ayrıca kapalı yüzme havuzuna yakın bir alanda, parkın kuzey girişine yakın alanlarda, gölet kenarında da kafeler bulunmaktadır. Alanda bulunan en büyük kafe, gölet kenarında, büyük çocuk alanına yakın bir konumda bulunmaktadır.

Şekil 3.13: Alanda bulunan restoran ve kafelerden bazıları.

Kentpark'ta, büyük bir alana yayılmış çeşitli oyun gruplarından oluşan bir büyük çocuk oyun alanı ve bir de küçük bir alanda çocuk oyun alanı bulunmaktadır. Büyük çocuk oyun alanı, gölet kenarına yakın bir mesafede olup, alanın en büyük kafesinin yanında konumlanmıştır. Bu alanda, tırmanma, salıncak, kaydırak, tahteravalli gibi klasik oyun gruplarının yanında, su ve kum gibi materyallerle oynamaya imkan veren, çeşitli metal özel tasarım oyun grupları da bulunmaktadır (Şekil 3.14).

Şekil 3.14: Büyük çocuk oyun alanında bulunan oyun gruplarından bazıları.

Büyük çocuk alanında engelli çocukların ailelerinin refakati eşliğinde oynayabileceği özel tasarımı oyun grupları da bulunmaktadır (Şekil 3.15). Bazı oyun gruplarının nasıl kullanılması gerektiği grupların yanında yer alan tabelalar üzerinde detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

Küçük oyun alanında ise salıncak, kaydırak, tırmanma bölmeleri, tahteravalli gibi klasik tarzda oyun grupları bulunmaktadır (Şekil 3.16). Bu alan daha çok, küçük yaşlarda çocuklara sahip aileler tarafından tercih edilmektedir.

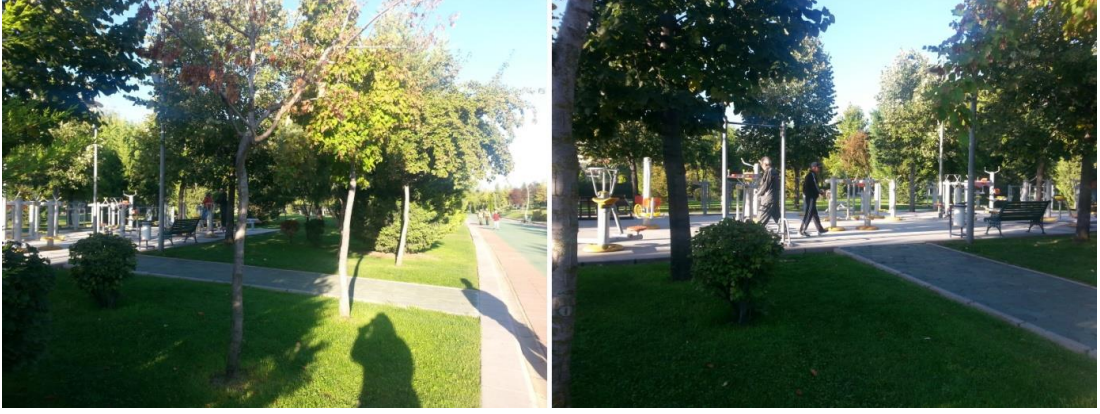

Şekil 3.15: Büyük çocuk oyun alanında bulunan bazı oyun grupları.

Şekil 3.16: Engelli çocuklara özel oyun grupları.

Alanda, bir tane kültür fizik alanı bulunmaktadır (Şekil 3.17). Bu alan, kapalı yüzme havuzunun karşı çaprazında yer almaktadır. Özellikle sabah saatleri ve akşamüstü yoğun olarak kullanılmaktadır.

Şekil 3.17: Kùltür fizik alanı.

Kullanıcıların Porsuk Çayı'ndan balık tutmalarına imkan vermek için ve manzaralı fotoğraf çekimleri için alana iskeleler getirilmiştir. Buna rağmen kullanıcılar, balık tutmak için daha çok Kentpark'ın bir parçası olan, Gökmeydan mahallesi ve Porsuk çayı arasında kalan, eğimli ve dar yeşil alanı tercih etmektedirler (Şekil 3.18).

İskelelerin yakınında, Porsuk çayına karşı bir amfi tiyatro bulunmaktadır (Şekil 3.19). Amfi tiyatro, bazı fonksiyonel kullanımlar için ve kullanıcıların Porsuk Çayı'nı seyredebilmesi amacıyla alana hakim bir noktaya yerleştirilmiştir.

Şekil 3.18: Alanda bulunan amfi tiyatro, iskeleler ve balık tutulan alan.

Şekil 3.19: Gölet, göletin içinde ve çevresinde bulunan alanlar, fonksiyonlar ve yapısal öğeler.

Kentpark'ta fışkiyelerin olduğu, kuğuların yüzdüğü ve yaşadığı, deniz bisikleti aktivitesine imkan veren bir adet gölet bulunmaktadır (Şekil 3.19). Ayrıca gölet, çevresinde bulunan yollarla, seyirli bir yürüyüş imkanı sunmakta, çevresindeki yeşil alanlarla beraber alana estetik bir görünüm kazandırmakta, çevresinde yer alan oturma donatıları sayesinde insanların manzara seyretmesine imkan yaratmaktadır. Ayrıca göletin üzerinde fotoğraf çekme noktası

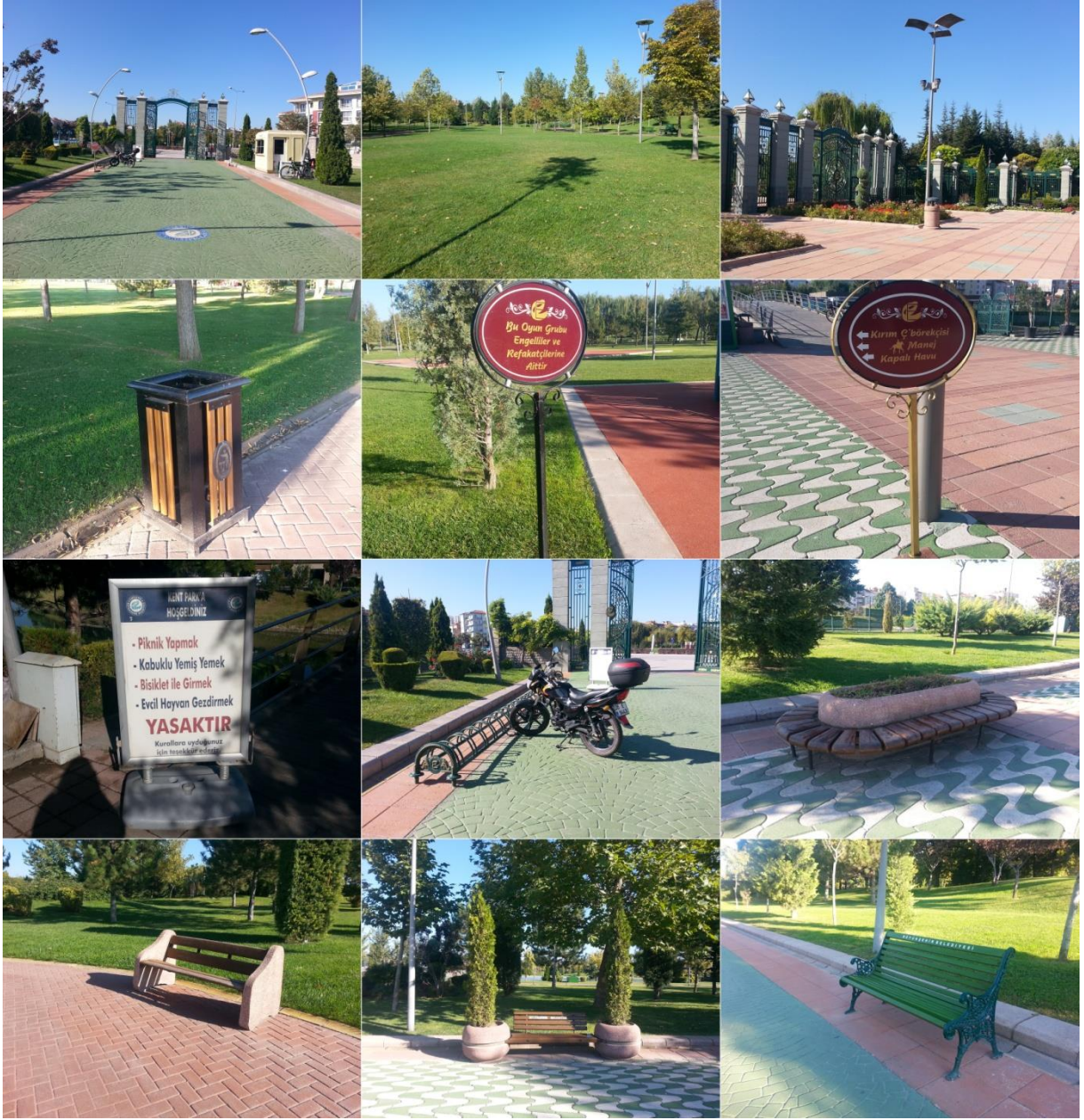
işlevi gören ve karşı kıyıya ulaşılmasına imkan tanıyan bir adet köprü bulunmaktadır. Gölette kuğuların barınaklarının olduğu, yeşil bir yapay ada da bulunmaktadır.

Parkta heykeller ve anıtlar sıklıkla kullanılmıştır. Heykeller ve anıtlar çoğunlukla, yeşil alanların içerisinde, giriş alanlarında, köprülerde ve yürüyüş aksları üzerinde sıralı olarak konumlanmaktadır (Şekil 3.20).

Şekil 3.20: Kentpark'ta bulunan bazı heykel ve anıtlar.

Parkta kullanıcıları yönlendirmek, kullanıcılara bilgi vermek ve uyarılarda bulunmak için tabelalar gerekli yerlere konumlandırılmıştır. Alanda donatı elemanları olarak; aydınlatma elemanları, bisiklet parkı elemanları, oturma donatıları, çöp kovaları bulunmaktadır (Şekil 3.21).

Şekil 3.21: Alanda bulunan donatı elemanları.

Parkta bulunan mescit ve tuvaletler farklı alanlara konumlandırılmıştır (Şekil 3.22). Tuvaletler genellikle bitkilerle gizlenmiş ve gizlenen tuvaletlere ulaşımı kolaylaştırmak için tabelalar ve işaret levhaları kullanılmıştır.

Şekil 3.22: Alanda yer alan tuvaletler.

Alanda üç büyük otopark ve bir küçük otopark bulunmaktadır (Şekil 3.23). Büyük otoparklar ana girişin sağ ve sol yanında yer almaktadır. Bu otoparklar toplamda 8 adedi engelli olmak üzere 188 araç kapasitelidir. Kapalı yüzme havuzunun yan kısmında yer alan otopark ise 90 araç kapasitelidir. Küçük otopark ise, Çibörek restoranının arka kısmında konumlanmaktadır ve 12 araç kapasitelidir.

Şekil 3.23: Alanda yer alan otoparklar.

Kentpark'ta güvenlik amacıyla bisiklet sürmek, evcil hayvan gezdirmek; kirliliği önlemek amacıyla piknik yapmak yasaktır. Alanda taşıt olarak sadece, görevlilerin ulaşım amacıyla ve fonksiyonel olarak kullandığı bisiklet ve araçlara izin verilmektedir.

Tablo 3.4: Kentpark'ta bulunan bitki türlerinin listesi.

GENİŞ YAPRAKLI AĞAÇLAR	İBRELİ AĞAÇLAR	
<i>Acer campestre</i>	<i>Abies concolor</i>	<i>Lonicera etrusca</i>
<i>Acer negundo</i>	<i>Cedrus atlantica</i>	<i>Mahonia aquifolium</i>
<i>Acer negundo</i> 'Kelly's Gold'	<i>Cedrus atlantica</i> 'Glauc Pendula'	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>
<i>Acer negundo</i> 'Variegatum'	<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> 'Ellwoodii'	<i>Parthenocissus tricuspidata</i>
<i>Acer palmatum</i>	<i>Cupressus arizonica</i> 'Glauc'	<i>Philadelphus coronarius</i>
<i>Acer platanoides</i>	<i>Cupressus macrocarpa</i> 'Goldcrest'	<i>Pyracantha coccinea</i>
<i>Acer platanoides</i> 'Globosum'	<i>Cupressocyparis leylandii</i>	<i>Pyracantha coccinea</i> 'Nana'
<i>Acer platanoides</i> 'Crimson King'	<i>Ginkgo biloba</i>	<i>Rhus coriaria</i>
<i>Acer pseudoplatanus</i>	<i>Picea abies</i>	<i>Rosa x alba</i>
<i>Acer saccharum</i>	<i>Picea glauca</i> 'Albertiana Conica'	<i>Rosa canina</i>
<i>Acer tataricum</i>	<i>Picea orientalis</i>	<i>Rosa 'Meiland'</i>
<i>Aesculus x carnea</i>	<i>Picea pungens</i>	<i>Rosa rampicanti</i>
<i>Aesculus hippocastanum</i>	<i>Pinus nigra</i>	<i>Rosmarinus officinalis</i> 'Prostratus'
<i>Betula pendula</i>	<i>Platycladus orientalis</i> 'Pyramidalis'	<i>Rubus fruticosus</i>
<i>Carpinus betulus</i> 'Pyramidalis'	<i>Platycladus orientalis</i> 'Pyramidalis Aurea'	<i>Spiraea X vanhouttei</i>
<i>Catalpa bignonioides</i>	<i>Sequoia sempervirens</i>	<i>Symphoricarpos orbiculatus</i>
<i>Cercis siliquastrum</i>	<i>Taxus baccata</i>	<i>Syringa vulgaris</i>
<i>Crataegus monogyna</i>	<i>Taxus baccata</i> 'Pyramidalis'	<i>Tamarix parviflora</i>
<i>Elaeagnus angustifolia</i>	<i>Thuja occidentalis</i> 'Smaragd'	<i>Viburnum tinus</i>
<i>Fagus sylvatica</i>	ÇALILAR	TEK YILLIK BİTKİLER
<i>Fraxinus angustifolia</i>	<i>Abelia grandiflora</i>	<i>Pelargonium peltatum</i>
<i>Fraxinus excelsior</i>	<i>Berberis julianae</i>	<i>Petunia hybrida</i>
<i>Gleditsia triacanthos</i>	<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'	<i>Portulaca oleracea</i>
<i>Laburnum anagyroides</i> 'Golden Chain'	<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea Nana'	<i>Viola spp.</i>
<i>Laurocerasus officinalis</i>	<i>Buddleja davidii</i>	ÇOK YILLIK BİTKİLER
<i>Ligustrum vulgare</i>	<i>Buxus sempervirens</i>	<i>Ajuga reptans</i>
<i>Liquidambar styraciflua</i>	<i>Campsis radicans</i>	<i>Alcea rosea</i>
<i>Liquidambar styraciflua</i> 'Variegata'	<i>Chaenomeles japonica</i>	<i>Alyssum spp.</i>
<i>Morus alba</i> 'Pendula'	<i>Cornus alba</i> 'Sibirica'	<i>Cineraria maritima</i>
<i>Malus floribunda</i>	<i>Cornus sericea</i> 'Flaviramea'	<i>Dianthus caryophyllus</i>
<i>Paulownia tomentosa</i>	<i>Corylus avellana</i> "Concorda"	<i>Dracunculus vulgaris</i>
<i>Platanus orientalis</i>	<i>Cortaderia selloana</i>	<i>Festuca rubra</i>
<i>Populus alba</i>	<i>Cotinus coggygria</i> 'Golden Spirit'	<i>Hypoestes phyllostachya</i>
<i>Populus tremula</i>	<i>Cotinus coggygria</i> 'Red Spirit'	<i>Lavandula officinalis</i>
<i>Prunus cerasifera</i> 'Pisardii Nigra'	<i>Cotinus coggygria</i> 'Royal Purple'	<i>Leucanthemum maximum</i>
<i>Prunus serrulata</i> 'Kanzan'	<i>Cotoneaster dammeri</i>	<i>Lupinus angustifolius</i>
<i>Prunus subhirtella</i> 'Pendula'	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	<i>Syn. Senecio cineraria</i>
<i>Robinia hispida</i>	<i>Cotoneaster microphyllus</i>	<i>Verbena X hybrida</i>
	<i>Thymifolius</i> '	
<i>Robinia pseudoacacia</i>	<i>Euonymus alatus</i>	SOĞANLI BİTKİLER
<i>Robinia pseudoacacia</i> 'Umbraculifera'	<i>Euonymus japonicus</i>	<i>Agapanthus africanus</i>
<i>Salix babylonica</i>	<i>Euonymus japonicus</i> 'Aurea'	<i>Hyacinthus orientalis</i>
<i>Salix caprea</i> 'Pendula'	<i>Forsythia x intermedia</i>	<i>Lilium candidum</i>
<i>Salix matsudana</i> 'Tortuosa'	<i>Hedera helix</i>	<i>Tulipa gesneriana</i> 'Cassini'
<i>Sambucus nigra</i>	<i>Hedera helix</i> 'Aureovariegata'	<i>Tulipa gesneriana</i> 'Silver Dollar'
<i>Sophora japonica</i>	<i>Juniperus communis</i> 'Hibernica'	<i>Tulipa gesneriana</i> 'Yokohoma'
<i>Sophora japonica</i> 'Pendula'	<i>Juniperus sabina</i>	<i>Tulipa gesneriana</i> 'Golden Apeldorn'
<i>Sorbus spp.</i>	<i>Ligustrum ovalifolium</i>	<i>Tulipa gesneriana</i> 'Lucky Strike'
<i>Tilia rubra</i>	<i>Ligustrum sinensis</i> 'Variegata'	

Eskişehir'de doğal olarak bulunan bitkilerle, Kentpark'ta yer alan bitkiler karşılaştırıldığında, Kentpark'ta bulunan bitkilerin büyük bir kısmının egzotik olduğu görülmüştür (Tablo 3.4).

3.1.3. Sazova Park

Bilim, Kültür ve Sanat Parkı olarak ta isimlendirilen Sazova Park, Eskişehir'in Tepebaşı ilçesi Çamlıca Mahallesi'nde yer almaktadır.

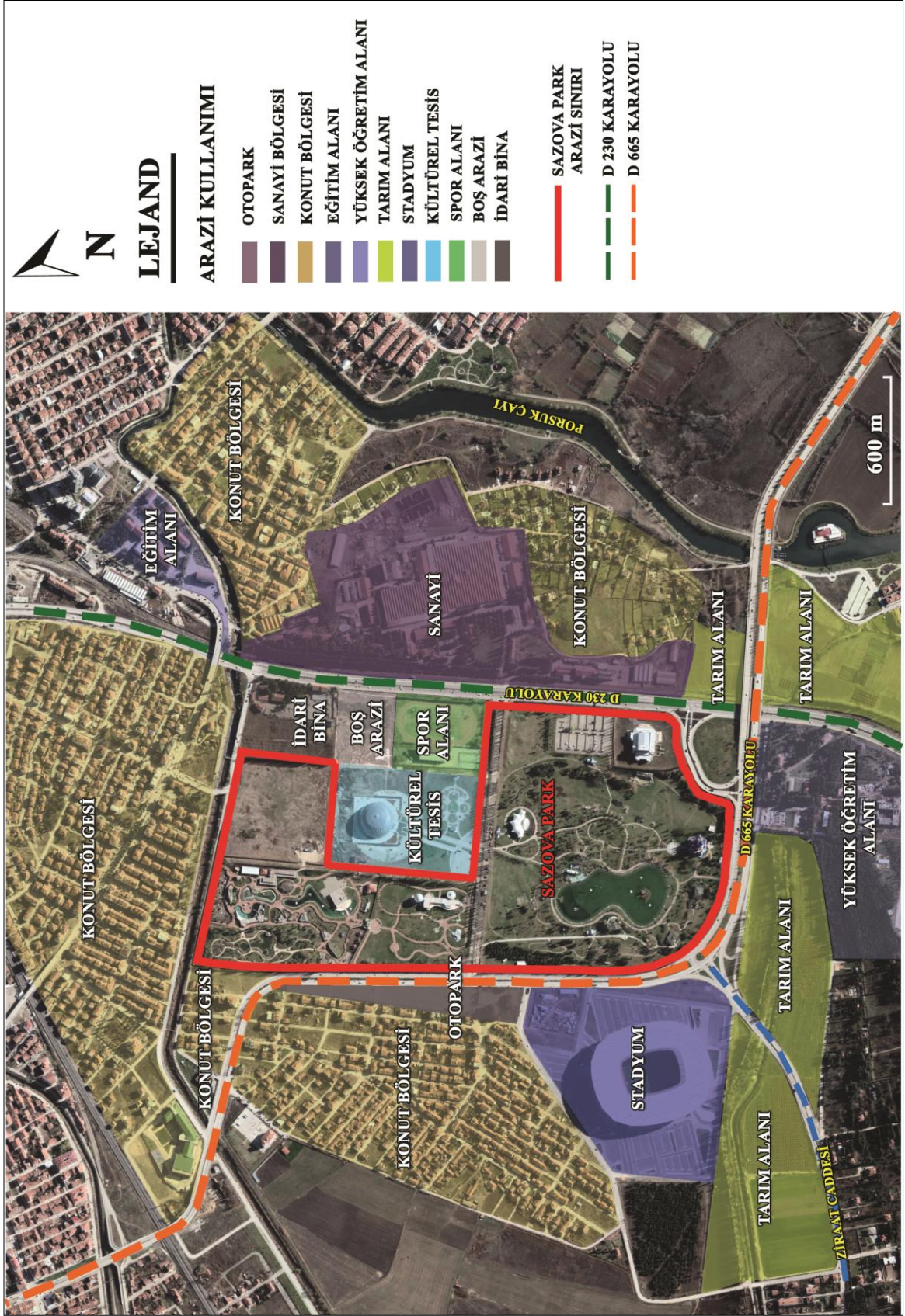

Şekil 3.24: Kentpark ve Sazova Park'ın konumu.

Yüzölçümü 404.133 m² olan Sazova Park'ın tasarım süreci 2005 yılında bitmiş olup, park 2008 tarihinde kullanıma açılmıştır.

Sazova Park'ın batısında Sazova mahallesi, doğusunda Sümer mahallesi, kuzeyinde Ertuğrulgazi mahallesi, güneyinde Orhangazi mahallesi bulunmaktadır.

D-230 ve D-665 karayolları arasında kalan Sazova Park'ın arazi kullanım verilerine bakıldığında (Şekil 3.25), parkın kuzeyinde ve batısında konut bölgelerinin, doğusunda sanayi bölgesinin, güneybatısında Eskişehir Stadyumu'nun, güneybatısı ve güneydoğusunda tarım alanları ve güneyinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'ne ait bir binanın olduğu görülmektedir.

Şekil 3.25: Sazova park çevresi güncel arazi kullanımı.

Sazova Park'a ulaşım merkezden minibüs ve otobüslerle sağlanmakta ve yaklaşık 25-30 dakika sürmektedir. Tramvay ile ulaşım, Sazova Park'a en yakın durak olan Osmangazi Üniversite'si durağından yapılmakta ve bu duraktan taksi ve minibüslerle parka geçiş sağlanmaktadır. Ayrıca Sazova Park turistik bir lokasyon olduğundan, tur otobüsleri ile de mekana ulaşım sağlanmaktadır.

Sazova Park'ın yakınında yer alan ama parkın sınırına dahil olmayan rekreasyon alanları da bulunmaktadır. Bu alanlar; Türk dünyası eserlerinin küçük maketlerinin yer aldığı Esminyatürk, Anadolu Üniversitesi Türk Dünyası Bilim, Kültür ve Sanat Merkezi, Vali Sami Sönmez Spor Kompleksi'dir (Şekil 3.26).

Şekil 3.26: Sazova park'ın yakın çevresinde yer alan bilim, kültür ve sanat merkezi, esminyatürk ve spor kompleksi¹⁴.

¹⁴ <https://gezipgordum.com/esminyaturk-eskisehir-miniyatur-parki/>

Şekil 3.27: Sazova park'ın genel görünümü¹⁵.

Sazova Park, kullanıcılarına ücretli ve ücretsiz bir çok farklı rekreatif imkan sunmaktadır. . Sazova Park'la ilgili net veri elde edilemediğinden fonksiyon alanlarının büyüklükleri ve uzunlukları Google Earth programı üzerinden ölçülerek elde edilmiştir. Sazova Park'ta bulunan fonksiyonlar, fonksiyon alanları ve bu alanların büyüklüklerinin yaklaşık değerleri şunlardır;

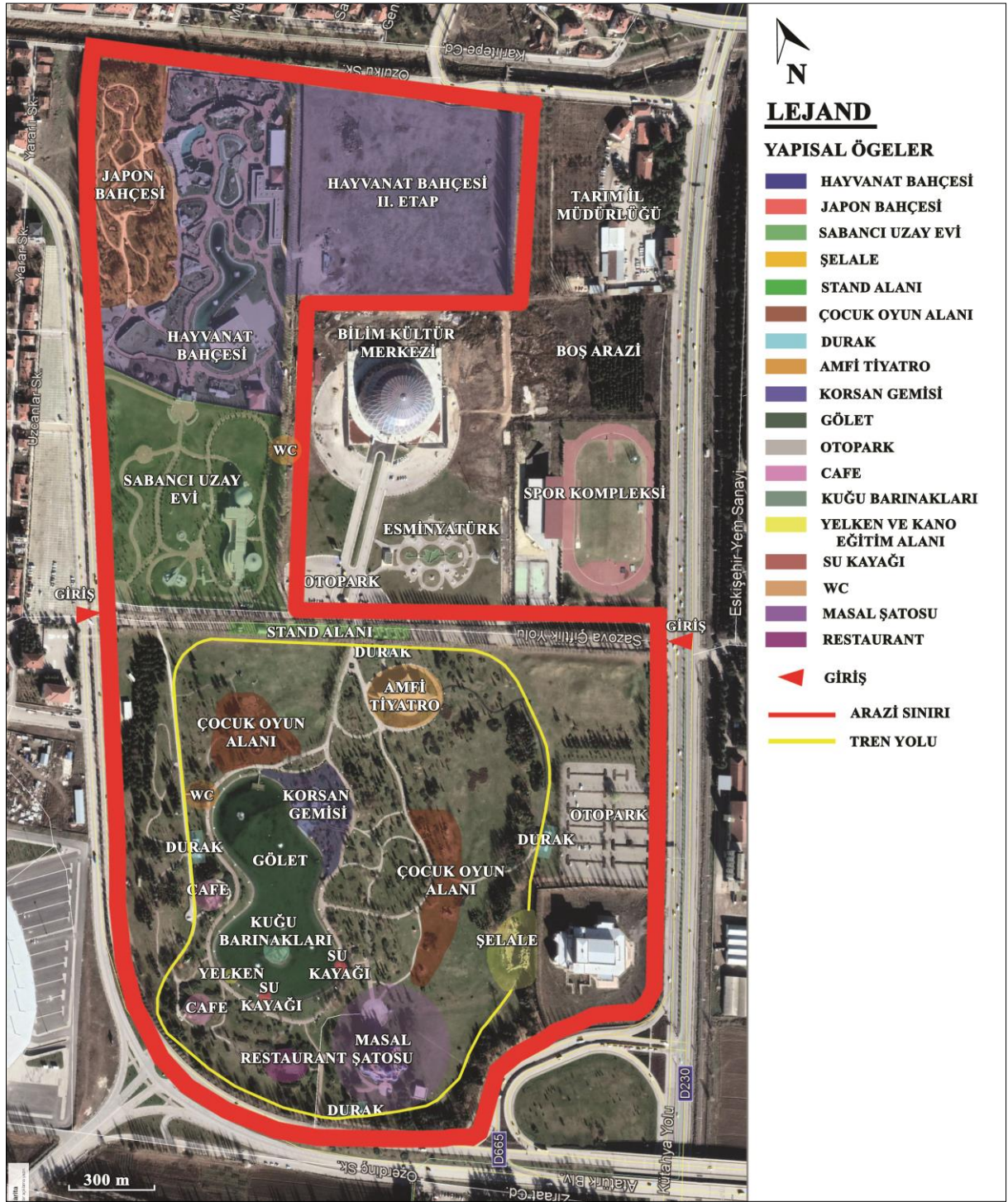
- Çocuk oyun alanları (2263 m²)
- Mini tren (1610 m)
- Amfi tiyatro (1550 m²)
- Korsan gemisi (1115 m²)
- Su kayağı
- Gölet (22220 m²)
- Kafe ve restoranlar
- Hayvanat bahçesi (109000 m²)
- Japon bahçesi (25300 m²)
- Yelken eğitimi
- Masal şatosu (1645 m²)

¹⁵ <https://gezimanya.com/eskisehir/gezilecek-yerler/sazova-parki>

- Sabancı Uzay Evi (2885 m²)
- Kuğu barınakları
- Kano eğitimi
- Dinlenme alanları
- Yürüyüş parkurları

Parkta bulunan bu fonksiyonlardan; mini trenle gezi, korsan gemisi gezisi, su kayağı, hayvanat bahçesi, japon bahçesi, yelken eğitimi, masal şatosu gezisi, kano eğitimi ve Sabancı Uzay Evi gezisi ücretli etkinliklerdir. Farklı ücretleri olan bu etkinliklere, girişlerinde yer alan gişelerden bilet alınarak girilmektedir.

Şekil 3.28: Sazova park'ta bulunan fonksiyon alanları ve yapısal alanlar.

Sazova Park'ın kuzeybatı ve kuzeydoğu yönlerinde iki adet girişi bulunmaktadır. İki girişte de birbirine bağlayan ana aks üzerinde de bir adet güvenlik kulübesi yer almaktadır. Ayrıca parkın kuzeydoğu girişinde parkın isminin yazılı olduğu bir tabela bulunmaktadır(Şekil 3.29).

Şekil 3.29: Sazova park'ta yer alan giriş kapıları, parkın isminin yazılı olduğu tabela ve güvenlik kulübesi.

Sazova park, park girişlerini bağlayan ana bir aks ve bu aksın sağ ve solunda yer alan, birbirinden bağımsız iki alandan oluşmaktadır. Aksın bir yanında; Sabancı Uzay Evi, hayvanat bahçesi ve japon bahçesinin bulunduğu bir alan ve aksın diğer yanında; masal şatosu, mini tren, çocuk oyun alanları, gölet, cafe ve restoranlar, yapay şelale, korsan gemisi gibi etkinliklerin bulunduğu diğer bir alan yer almaktadır. Bu şekilde parkın, ana aksın iki yanında birbirinden bağımsız iki parçaya ayrıldığı söylenebilir.

Parkı ortadan ikiye ayıran ana aks, ortasında kavak ağaçlarından bir refüjle ikiye ayrılmaktadır. Refüjde bulunan uzun tel çitler, ana aks üzerinde refüjün diğer tarafına geçilmesini zorlaştırmaktadır (Şekil 3.30).

Şekil 3.30: Parkı iki bölüme ayıran ana aks ve aks üzerindeki refüjde yer alan tel çit.

Parka kuzeybatı girişinden girildiğinde, girişin sağ tarafında Sabancı Uzay Evi bulunmaktadır (Şekil 3.31). Bu tesiste, çocuklara bilimin sevdirmesi amacıyla haftanın belli gün ve saatlerinde; basınç, enerji, doğa olayları vb. ile ilgili fizik ve kimya konularında bilimsel deneyler yapılmakta, bilim tarihi ile ilgili bilgi verilmekte, bilim müzesi gezdirilmekte, uzayla ilgili filmler gösterilmekte, bilimsel atölyeler yapılmakta ve çeşitli bilimsel etkinlikler düzenlenmektedir. Tesisin ön bahçesinde, bilimle ilgili çeşitli heykeller ve bilimsel mekanizmalar da bulunmaktadır. Ayrıca tesisin dış alanında, eğitime katılanların dinlenebildiği bir cafe yer almaktadır.

Şekil 3.31: Sabancı Uzay Evi ve içerisinde yer alan etkinliklerden bazıları.

Parkta Sabancı Uzay Evi'ne yakın bir konumda, içinde japon bahçesinin de yer aldığı hayvanat bahçesi yer almaktadır (Şekil 3.32). Hayvanat bahçesinde; hayvanların bulunduğu barınaklar ve hayvanların yaşam ortamları, sualtı dünyası, hayvan sağlık merkezi, idari bina, tropik merkez, yem deposu ve yem hazırlama merkezi bulunmaktadır. Hayvanat bahçesinin yapımı hala sürmektedir. Vahşi hayvanların sergileneceği ikinci etabın inşası devam etmektedir.

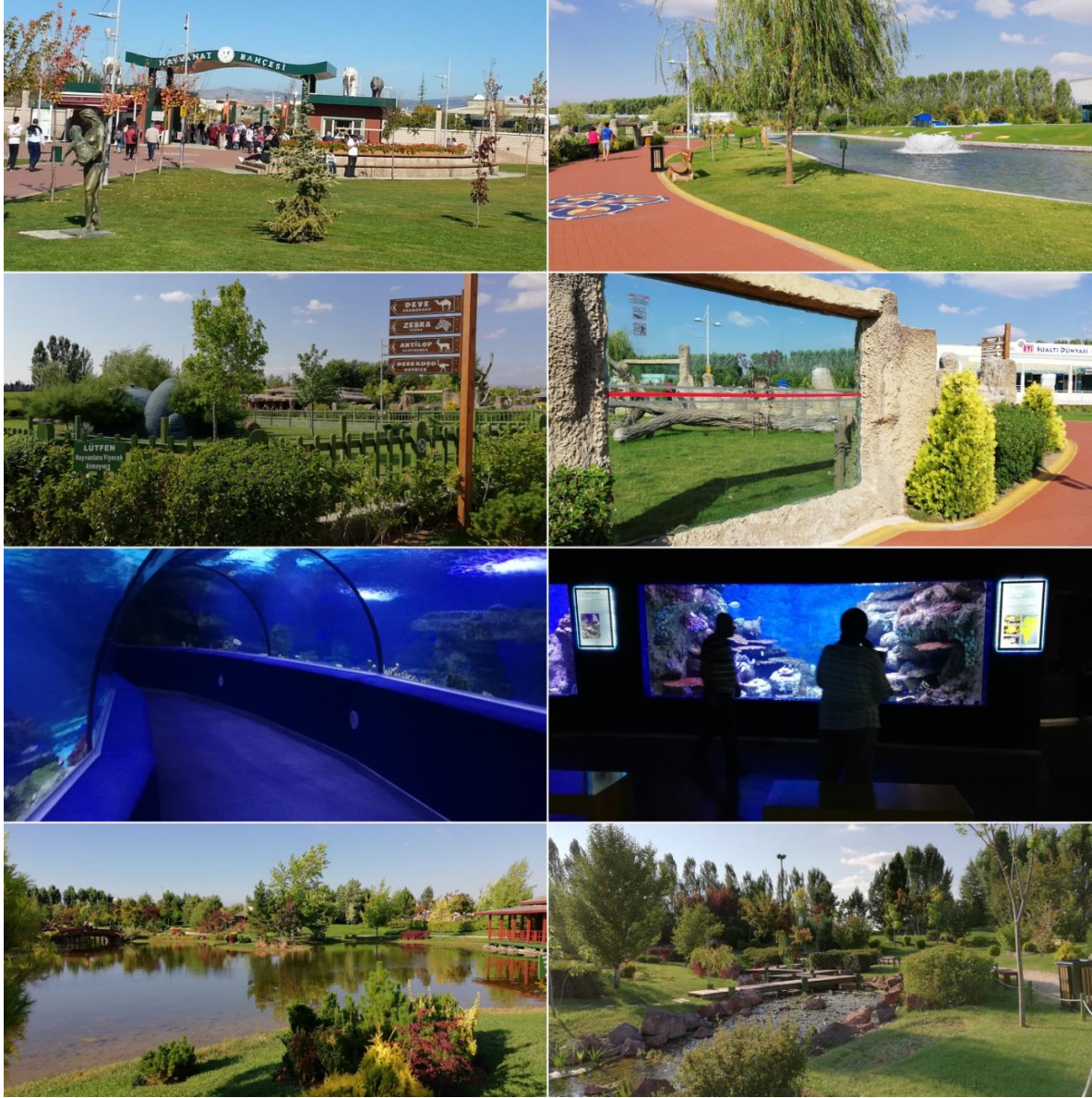
Sınırlarla serbest girişin engellendiği hayvanat bahçesine giriş, ücretli bir şekilde tek bir ana kapıdan yapılmaktadır. Girişten girildiğinde sağ kısımda, hediyelik eşya dükkanı yer almaktadır. Alanda yapay bir gölet, fiskiyeler, hayvan barınakları arasında dolaşımı sağlayan yürüyüş parkurları, yönlendirici tabelalar, dinlenme alanları ve hayvan heykelleri bulunmaktadır. Hayvanların sergilendiği bölümlerde, sergilenen hayvanla ilgili bilgi tabelaları yer almaktadır. Girişten girildiğinde alanın sağ tarafında deniz canlılarının sergilendiği Sualtı dünyası yer almaktadır. Sualtı dünyası bir tesis içerisinde tasarlanmıştır. Tesis içerisinde yer alan hayvanlar, özel camekan bölmelerde sergilenmektedir. Bu camekan bölmeler, içerisinde sergilenen hayvanın yaşam koşullarına uygun şekilde dizayn edilmiş ve iç ortamın sıcaklığı ve nemi bu koşullara göre ayarlanmıştır.

Şekil 3.32: Sazova park'ta yer alan hayvanat bahçesi ve japon bahçesinin planı ve bu alanlarla ilgili bilgilendirme panosu.

Alanda yer alan japon bahçesine hayvanat bahçesinin içinden ulaşım sağlanmaktadır (Şekil 3.33). Japon bahçesinde bitkisel ve yapısal olarak doğala yakın bir tasarım benimsenmiştir. Alan içerisinde egzotik türler kullanılmıştır. Japon bahçesinde bir adet gölet, göleti besleyen

bir yapay dere, derenin suyuna kaynak olarak oluşturulmuş bir yapay şelale, oturma alanları, yürüyüş parkurları, köprüler yer almaktadır.

Şekil 3.33: Hayvanat bahçesi, sualtı dünyası ve japon bahçesinden görünümeler.

Sazova parkın kuzeybatı girişinden girildiğinde sağ kısımda kalan; masal şatosu, korsan gemisi vb. fonksiyon alanlarının bulunduğu büyük park alanı tel çitlerle sınırlandırılmıştır. Bu alana bir kapıdan giriş yapılmaktadır. Giriş yapıldığında alanın sol kısmında mini tren ve tren durağıyla karşılaşılmaktadır. Bir ücret karşılığında, mini trenle bu büyük park alanı içerisinde

gezi yapılabilir. Ayrıca mini tren, alan içerisine yerleştirilmiş çeşitli durak noktalarında yolcu indirebilmekte ve bu noktalardan yolcu alabilmektedir (Şekil 3.34).

Şekil 3.34: Mini tren, yol güzergahı ve durak noktaları.

Alanda bir adet yapay gölet bulunmaktadır. Gölet üzerinde manzarayı geniş bir açıyla gören, fotoğraf çekim noktası niteliğinde iskeleler, fiskiyeler, kuğu barınaklarının olduğu yeşil bir

ada, gölet kenarında oturma alanları ve heykeller yer almaktadır (Şekil 3.35). Ayrıca gölet üzerinde su kayağı yapılmakta, yelken ve kano eğitimleri verilmektedir.

Şekil 3.35: Gölet içinde ve çevresinde yer alan fonksiyonlar.

Gölete yakın bir konumda büyük bir korsan gemisi yer almaktadır. Gölet ve korsan gemisinin üzerinde yer aldığı su alanı bir sınırla ayrılmıştır. Geminin içerisi belirli bir ücret karşılığında gezilmektedir (Şekil 3.36).

Alanda çocuklar için tasarlanan bir Masal Şatosu yer almaktadır (Şekil 3.37). Şatonun içerisinde masallardan ve masal karakterlerinden yola çıkılarak dizayn edilmiş heykeller ve objeler bulunmaktadır. Şatonun çeşitli biçimlerde olan kuleleri, İstanbul'da bulunan Galata Kulesi, Kız Kulesi, Sindrella Kulesi ve Topkapı Sarayı, Diyarbakır'da bulunan Çan Kulesi, Mardin'de bulunan Ulu Kule, Amasya'da bulunan Burgulu Kule, Antalya'da bulunan Yivli Kule'den esinlenerek tasarlanmıştır. Şato içerisinde çocuklar, Türk kültüründe yer alan interaktif bir masal, fıkra veya hikayeye dahil edilmekte, çeşitli oyunlara katılabilmektedir.

Bu etkinliklerle çocukların kültürel anlamda bilinçlenmesi ve sosyal olarak gelişmeleri amaçlanmıştır.

Şekil 3.36: Alanda yer alan korsan gemisi.

Şekil 3.37: Parkta yer alan masal şatosu ve şatonun içerisinde yer alan heykeller¹⁶.

¹⁶ <https://gezipgordum.com/sazova-parki-bilim-sanat-ve-kultur-parki/>

Alanın girişine yakın bir bölgede bir amfi tiyatro bulunmaktadır (Şekil 3.38). Burada çeşitli etkinlik ve konserler yer almaktadır. Bu mekan, alana düğün fotoğrafı çekirtmek için gelen çiftler tarafından da kullanılmaktadır. Ayrıca Amfi tiyatronun iç mekanını parkta çalışan görevliler, dinlenmek için kullanmaktadır.

Şekil 3.38: Parkta yer alan amfi tiyatro.

Sazova Park'ta yer alan çocuk oyun alanları, tek bir noktada toplanmamış, oyun grupları alanda birbirlerine yakın mesafelerde dağıtılmıştır (Şekil 3.39). Çocuk oyun alanlarında tahterevalli, salıncak, kaydırak gibi klasik oyun gruplarının yanında, su ve kum gibi materyallerle oynamaya izin veren özel tasarım oyun grupları; timsah, fil, balık, gemi v.b. canlı ve cansız nesnelere esinlenilerek tasarlanmış çeşitli tırmanma, kaydırak ve salıncak oyun grupları; masal karakterleri veya masallarda yer alan, ev gibi yapısal nesnelere düşünülerek dizayn edilmiş çeşitli oyun elemanları da bulunmaktadır. Ayrıca park içerisinde, yer yer çim tepeleri ve geniş çim alanlar oluşturularak, çocukların bu alanlarda da özgürce oyun oynayabilmelerine imkan tanınmıştır.

Şekil 3.39: Sazova parkta yer alan klasik ve özel tasarım oyun grupları.

Parkta yer alan restoran ve cafeler genellikle yapay gölet ve çevresine konumlanmıştır (Şekil 3.40). Ayrıca alanda, büyük bir yapay şelale ve şelalenin yanında bir yiyecek standı yer almaktadır.

Şekil 3.40: Alanda yer alan cafe, restoranlar ve yapay şelale.

Parkta yer alan ana aks üzerinde stand alanları yer almaktadır. Bu stantlarda, hediyelik eşyalar, dondurma, mısır, sandviç vb. aperatif yiyecek ve içecekler satılmaktadır.

Şekil 3.41: Alanda yer alan standlar.

Parkta oyun elemanı olarak, hayvanat bahçesinde hayvan figürlerinde, gölet etrafında, fıkra veya masallardan esinlenilerek oluşturulmuş, masal karakterlerinde bir çok farklı heykele rastlanmaktadır (Şekil 3.42).

Şekil 3.42: Alanda bulunan heykeller.

Alanda bilgilendirme ve yönlendirme tabelaları uygun konumlarda, ayrılan yolların üzerinde, hayvanat bahçesinde, canlılarla ilgili bilgi vermek için, kullanıcıları yönlendirmek için, ücretli alanlara girişte, uyarı ve ücret fiyatlarını belirtmek için, alan içinde verilen eğitimlerin içeriğiyle ilgili bilgi vermek için, alan içi etkinliklerle ilgili gün ve saat bilgisi için ve yasak olan eylemleri belirtmek amacıyla kullanılmıştır (Şekil 3.43).

Şekil 3.43: Alanda yer alan bilgilendirme ve yönlendirme tabelaları.

Sazova Park'ta tuvaletler alan boyunca çeşitli noktalara dağıtılmıştır (Şekil 3.44). Tuvaletler, çevrelerine yapılan sık bitkilendirmeyle gizlenmiş, insanların tuvaletlere ulaşmaları yönlendirme tabelalarıyla sağlanmıştır.

Alanda bulunan aydınlatma elemanları, oturma donatıları, çöp kutuları gibi donatılar alan park boyunca gerekli yerlere konumlandırılmıştır.

Şekil 3.44: Alanda bulunan tuvalet, çöp kutusu, oturma donatısı ve aydınlatma elemanları.

Park sınırları içerisinde, alanın kuzeydoğu girişine yakın bir konumda yer alan, 346 araç kapasiteli bir adet otopark bulunmaktadır. Alanın dışında, parkın kuzeybatı girişinin karşısında bulunan 590 araç kapasiteli bir büyük otopark ve ayrıca yine parkın sınırları dışarısında olup, parka çok yakın bir konumda bulunan Anadolu Üniversitesi Bilim, Sanat ve Kültür Merkezi'ne ait olan 132 araç kapasiteli otopark ta parkın kullanıcıları tarafından kullanılabilir. Parkın içerisinde yer alan Vali Sami Sönmez Spor Kompleksi önünde 65 araç kapasiteli ve Sabancı Uzay Evi önünde 11 araç kapasiteli otoparklar da bulunmaktadır (Şekil 3.45).

Şekil 3.45: Park kullanıcılarının kullanabildiği alan içinde ve dışında bulunan otoparklar.

Sazova Park'ta güvenlik amacıyla bisiklet sürmek, evcil hayvan gezdirmek; kirliliği önlemek amacıyla piknik yapmak ve kabuklu yemiş yemek yasaktır.

Eskişehir'de doğal olarak bulunan bitkilerle, Kentpark'ta yer alan bitkiler karşılaştırıldığında, Kentpark'ta bulunan bitkilerin büyük bir kısmının egzotik olduğu görülmüştür (Tablo 3.5).

Tablo 3.5: Sazova Park'ta bulunan bitki türlerinin listesi.

GENİŞ YAPRAKLI AĞAÇLAR	<i>Cupressus arizonica</i> 'Ponpon'	<i>Pyracantha gibbsii</i> 'Navaho'
<i>Acacia dealbata</i>	<i>Cupressocyparis leylandii</i>	<i>Rosa canina</i>
<i>Acer campestre</i>	<i>Gingko biloba</i>	<i>Rosa</i> 'Meiland'
<i>Acer negundo</i>	<i>Ligustrum vulgare</i>	<i>Rosmarinus officinalis</i>
<i>Acer negundo</i> 'Flamingo'	<i>Metesequoia glyptostroboides</i>	<i>Rubus fruticosus</i>
<i>Acer negundo</i> 'Kelly's Gold'	<i>Picea abies</i>	<i>Spiraea x vanhouttei</i>
<i>Acer palmatum</i>	<i>Picea orientalis</i>	<i>Symphoricarpos orbiculatus</i>
<i>Acer palmatum</i> "Dissectum Atropurpurea"	<i>Picea pungens</i>	<i>Symphoricarpos vulgaris</i>
<i>Acer platanoides</i>	<i>Picea pungens</i> 'Hoopsii'	<i>Tamarix tetrandia</i>
<i>Acer platanoides</i> 'Globosum'	<i>Pinus nigra</i>	<i>Viburnum opulus</i>
<i>Acer platanoides</i> 'Crimson King'	<i>Thuja occidentalis</i> 'Smaragd'	<i>Wisteria sinensis</i>
<i>Acer pseudoplatanus</i>	<i>Platycladus orientalis</i>	<i>Weigela florida</i>
<i>Acer saccharum</i>	<i>Platycladus orientalis</i> 'Aurea'	TEK YILLIK BİTKİLER
<i>Acer tataricum</i>	<i>Platycladus orientalis</i> 'Aurea Compacta Nana'	<i>Ageratum houstonianum</i>
<i>Aesculus x carnea</i>	<i>Platycladus orientalis</i> 'Pyramidalis'	<i>Antirrhinum majus</i> 'Montego'
<i>Aesculus hippocastanum</i>	<i>Platycladus orientalis</i> 'Pyramidalis Aurea'	<i>Begonia sempervirens</i>
<i>Betula pendula</i>	<i>Sequoia sempervirens</i>	<i>Celosia argentea</i>
<i>Carpinus betulus</i> 'Pyramidalis'	<i>Taxus baccata</i>	<i>Impatiens</i> Hybr.
<i>Catalpa bignonioides</i>	<i>Taxus baccata</i> 'Pyramidalis'	<i>Pelargonium hortorum</i> 'Pulsar'
<i>Cercis siliquastrum</i>	ÇALILAR	<i>Pelargonium peltatum</i>
<i>Cornus mas</i>	<i>Abelia</i> 'Edward Goucher'	<i>Petunia grandiflora</i>
<i>Crataegus laevigata</i> 'Pauls Scarlet'	<i>Abelia floribunda</i>	<i>Portulaca grandiflora</i>
<i>Elaeagnus angustifolia</i>	<i>Abelia grandiflora</i>	<i>Portulaca x hybrida</i>
<i>Fraxinus excelsior</i>	<i>Ampelopsis veitchii</i>	<i>Salvia splendens</i>
<i>Fraxinus excelsior</i> 'Pendula'	<i>Berberis</i> 'Red Jewel'	<i>Tagetes erecta</i> 'Antiqua'
<i>Gleditsia triacanthos</i> "Sunburst"	<i>Berberis thunbergii</i>	<i>Viola</i> spp.
<i>Koeleruteria paniculata</i>	<i>Buddleja davidii</i>	<i>Zinnia elegans</i> 'Mondo'
<i>Laurocerasus officinalis</i>	<i>Buxus sempervirens</i>	ÇOK YILLIK BİTKİLER
<i>Liquidambar styraciflua</i> 'Variegata'	<i>Campsis radicans</i>	<i>Ajuga reptans</i>
<i>Morus alba</i> 'Pendula'	<i>Chaenomeles japonica</i>	<i>Alcea rosea</i>
<i>Malus floribunda</i>	<i>Cornus alba</i>	<i>Alyssum maritima</i>
<i>Quercus rubra</i>	<i>Cornus alba</i> 'Aurea'	<i>Carex morrowi</i>
<i>Paulownia tomentosa</i>	<i>Corylus avellana</i>	<i>Cerastium tomentosum</i>
<i>Platanus occidentalis</i>	<i>Corylus avellana</i> "Concorda"	<i>Chrysanthemum paludosum</i>
<i>Populus alba</i>	<i>Cortaderia selloana</i>	<i>Dianthus chinensis</i>
<i>Populus tremula</i>	<i>Cotinus coggygria</i>	<i>Dracunculus vulgaris</i>
<i>Prunus cerasifera</i>	<i>Cotoneaster dammeri</i>	<i>Festuca glauca</i>
<i>Prunus serrulata</i> 'Kanzan'	<i>Cotoneaster franchettii</i>	<i>Gaillardia pulchella</i>
<i>Robinia hispida</i>	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	<i>Gazania hybrida</i>
<i>Robinia pseudoacacia</i> 'Umbraculifera'	<i>Euonymus alatus</i>	<i>Hibiscus</i> spp.
<i>Salix babylonica</i>	<i>Euonymus japonicus</i>	<i>Hypoestes phyllostachya</i>
<i>Salix caprea</i>	<i>Hedera helix</i>	<i>Lavandula officinalis</i>
<i>Salix matsudana</i>	<i>Juniperus horizontalis</i>	<i>Leucanthemum maximum</i>
<i>Sambucus nigra</i>	<i>Juniperus sabina</i>	<i>Lolium perenne</i>
<i>Sophora japonica</i>	<i>Juniperus sabina</i> 'Glaucula'	<i>Sedum</i> spp.
<i>Sophora japonica</i> 'Pendula'	<i>Juniperus sabina</i> 'Variegata'	<i>Syn. Senecio cineraria</i>
<i>Sorbus domestica</i>	<i>Juniperus virginiana</i> 'Skyrocket'	<i>Syn. Senecio cineraria</i> 'Silverdust'
<i>Tilia tomentosa</i>	<i>Lantana camara</i>	<i>Thymus</i> sp.
İBRELİ AĞAÇLAR	<i>Ligustrum ovalifolium</i>	<i>Trifolium repens</i>
<i>Abies concolor</i> 'Glaucula'	<i>Lonicera caprifolium</i>	<i>Verbena x hybrida</i>
<i>Cedrus atlantica</i> 'Compacta'	<i>Lonicera etrusca</i>	SOĞANLI BİTKİLER
<i>Cedrus atlantica</i> 'Glaucula'	<i>Mahonia aquifolium</i>	<i>Crococsmia x crocosmiiflora</i>
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	<i>Nandina domestica</i> 'Fire Power'	<i>Dahlia variabilis</i>
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i> 'Globosum'	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	<i>Hyacinthus orientalis</i>
<i>Cupressus arizonica</i>	<i>Picea glauca</i> 'Conica'	<i>Lilium candidum</i>
<i>Cupressus arizonica</i> 'Aurea'	<i>Pinus mugo</i>	<i>Tulipa</i> spp.
<i>Cupressus arizonica</i> 'Spiral'	<i>Pyracantha coccinea</i>	

3.1.4. Araştırmada Kullanılan Altılıklar ve Yazılı Materyaller

Yapılan bu tez çalışmasında yazılı olarak kullanılan materyaller Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nden, parklara ait bitki listesi Eskişehir Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nden temin edilmiştir. Haritaların elde edilmesi ve oluşturulması için Google Earth ve Photoshop programlarından yararlanılmıştır. Görsel veriye dayalı bilgiler, arazi çalışması ve arazinin gözlemlenmesi esnasında fotoğraf makinesi ile gerçekleştirilmiştir. Anket verilerinin girilmesi ve analizi için SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) istatistik programından yararlanılmıştır.

3.2. YÖNTEM

3.2.1. Literatür Araştırması

Yapılan bu çalışmada, yöntemin ilk aşaması olarak literatür taraması yapılmıştır. Kamusal alanlar ve yeşil alanlar için kalite kriterleri ile ilgili bir çok tez, makale, rapor gibi yazılı materyaller; bu konuda belirleyici konumda olan, bilgi üreten ve çalışmalar yapan kurum ve kuruluşların oluşturdukları grafikler, hazırladıkları yazılı ve görsel materyaller incelenmiştir. Bu incelemenin sonucunda, çalışma alanı olarak belirlenen Sazova Park ve Kentpark'ın, kentsel açık alan statüsünde kalitelerini değerlendirmek amacıyla, çalışmada kullanılmak üzere Tablo 3.6'da belirtilen kalite kriterleri ve bu kriterlerin alt başlıkları belirlenmiştir. Belirlenen kalite kriterlerine göre, her iki çalışma alanının da, bitkisel ve yapısal elemanlarının incelenmesi ve gözlem yoluyla değerlendirilmesi için, Alan Fiziksel Değerlendirme Formu oluşturulmuştur.

Tablo 3.6: Çalışma alanları için belirlenen kalite kriterleri.

KALİTE KRİTERLERİ
-ULAŞIM
-AKTİVİTELER
-KONFOR VE KİMLİK
-SOSYALLEŞME OLANAKLARI

Aynı şekilde, belirlenen kalite kriterleri üzerinden anket formu hazırlanmıştır. Ayrıca CİMER (Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi) yoluyla Eskişehir Büyükşehir Belediyesi ile irtibata geçilerek Eskişehir iline ait yeşil alan envanteri bilgisine ulaşılmıştır.

3.2.2. Arazi Çalışması ve Belirlenen Kriterlere Göre İncelemenin Yapılması

Çalışmanın alanları olan Sazova Park ve Kentpark'a gidilerek, parkların içerisinde yer alan fonksiyonlar, kullanımlar, bitkisel ve yapısal elemanlar fotoğraflanmıştır. Alanlar içerisinde yer alan kullanımlar, fonksiyon alanları ve donatılar incelenerek, Alan Fiziksel Değerlendirme formunda yer alan, çalışma alanının büyüklüğü, alanın ulaşılabilirliği, alan içi sirkülasyon sisteminin uygunluğu, alan içerisinde bulunan fonksiyon alanlarının değerlendirilmesi, alanın konfor ve kimlik açısından değerlendirilmesi ve alanın sosyalleşme olanaklarının değerlendirilmesi konularında bilgiler forma işlenmiştir. Söz konusu parklarda çalışan görevliler, peyzaj mimarları ve şeflerle konuşularak parkların yönetimi, parklarda yer alan bitkiler ve aktiviteler hakkında bilgi edinilmiştir.

3.2.3. Anket Uygulamaları ve Değerlendirilmesi

Yapılan literatür araştırması sonucunda; çalışma için belirlenmiş olan ulaşım, aktiviteler, konfor ve kimlik, sosyalleşme olanakları kriterlerine uygun olarak anket soruları hazırlanmış ve katılımcı ile ilgili bilgilerin yer aldığı kişisel bilgiler bölümü de anketin sonuna eklenmiştir. Anketler, sadece Eskişehir kent merkezinde yaşayan ve söz konusu parkları günlük hayatları içerisinde kullanılabilecek olan insanlara uygulanmıştır. Anket uygulaması, Sazova Park, Kentpark ve şehir merkezinde gerçekleştirilmiştir. Kentpark için uygulanan anketler Ocak ayında, Sazova Park için uygulanan anketler Ekim, Mayıs ve Temmuz aylarında yapılmıştır. Anketlerin sayısı, Eskişehir ilinin nüfusu baz alınarak, %5 hata payıyla hesaplanmış ve Sazova Park için 400, Kentpark için 400 adet anket uygulanmıştır. Anketler, SPSS programı kullanılarak, frekans ve ki kare analizleri yöntemiyle değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR

4.1. ESKİŞEHİR İLİNE AİT YEŞİL ALAN ENVANTERİ

Son yıllarda Eskişehir Büyükşehir Belediye'si yaptığı büyük projeler ve çalışmalar sonucunda Eskişehir kent merkezine, metrekare bazında büyük boyutlarda olan, kaliteli kentsel açık yeşil alanlar kazandırmıştır. Belediyenin bu etkin çalışmaları sayesinde Eskişehir, Türkiye'nin en yeşil şehirlerinden biri kabul edilmektedir.

Eskişehir iline ait yeşil alan envanteri Tablo 4.1'de görüldüğü gibidir.

Tablo 4.1: Eskişehir iline ait yeşil alan envanteri (Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, 2018).

ESKİŞEHİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KİŞİ BAŞINA DÜŞEN YEŞİL ALAN ENVANTERİ										
	2015/Aralık	2016/Mart	2016/Haziran	2016/Eylül	2016/Aralık	2017/Mart	2017/Haziran	2017/Eylül	2017/Aralık	2018/Mart
Toplam Açık Yeşil Alanlar (Hektar):	941.00	950.00	961.00	971.00	978.00	978.00	987.00	990.00	1003.00	979.00
Belediye Sınırları İçerisinde Kişi başına düşen yeşil alan miktarı (m2):	13.43	13.25	13.40	13.55	13.64	13.31	13.43	13.47	13.65	13.00
Belediyenin Alan Büyüklüğü (Hektar):	1.392.500	1.392.500	1.392.500	1.392.500	1.392.500	1.392.500	1.392.500	1.392.500	1.392.500	1.392.500
Belediye Nüfusu:	812.320	826.716	826.716	826.716	826.716	844.842	844.842	844.842	844.842	860.620

Belediye sınırları bazında 1.392.500 hektarlık bir alanı kaplayan Eskişehir'de, belediye sınırları içerisindeki toplam açık yeşil alan miktarı 2015 ve 2017 yılları arasında artış göstermektedir. Söz konusu yeşil alan miktarı sadece 2018 yılında bir düşüş yaşayarak; 2017 yılında 1003 hektar olan toplam yeşil alan miktarı, 2018 yılında 979 hektara gerilemiştir.

Belediye sınırları içerisinde kişi başına düşen yeşil alan miktarına bakılacak olunursa, 2015-2018 yılları arasında toplam yeşil alan miktarının arttığı görülmektedir. Yine bu yıllar arasında kişi başına düşen yeşil alan miktarının en fazla olduğu dönemin, 13.65 metrekareyle 2017 yılının Aralık ayı olduğu anlaşılmaktadır.

4.2. BELİRLENEN KALİTE KRİTERLERİNE GÖRE ARAŞTIRMA ALANININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümde, arazi çalışmaları sonucunda elde edilen verilerin, Alan Fiziksel Değerlendirme Formu'na işlenmesi sonucu ortaya çıkan bulgular değerlendirilecektir. Alan Fiziksel Değerlendirme Formu, alanın değerlendirmesinin yapılacağı konu ile ilgili beş bölümden ve bu bölümlerin altında yer alan ve bölümleri değerlendirmeye yarayan sorulardan oluşmaktadır. Alanın büyüklüğü, alana ulaşılabilirlik, alan içi sirkülasyon sisteminin uygunluğu, fonksiyon alanlarının değerlendirilmesi, konfor ve kimlik açısından değerlendirilmesi ve sosyalleşme olanakları olarak beş bölümden oluşan bu formda, bu bölümlerle ilgili sorular sorulmuş ve alanda yapılan gözlemler sonucu bu sorulara verilen cevaplar, forma kaydedilmiştir.

4.2.1. Kentpark için yapılan Alan Fiziksel Değerlendirme Formu'nun Değerlendirilmesi

10/07/2018 tarihinde Kentpark'ta yapılan incelemeler sonucunda, Alan Fiziksel Değerlendirme Formu'na park ile ilgili şu veriler işlenmiştir:

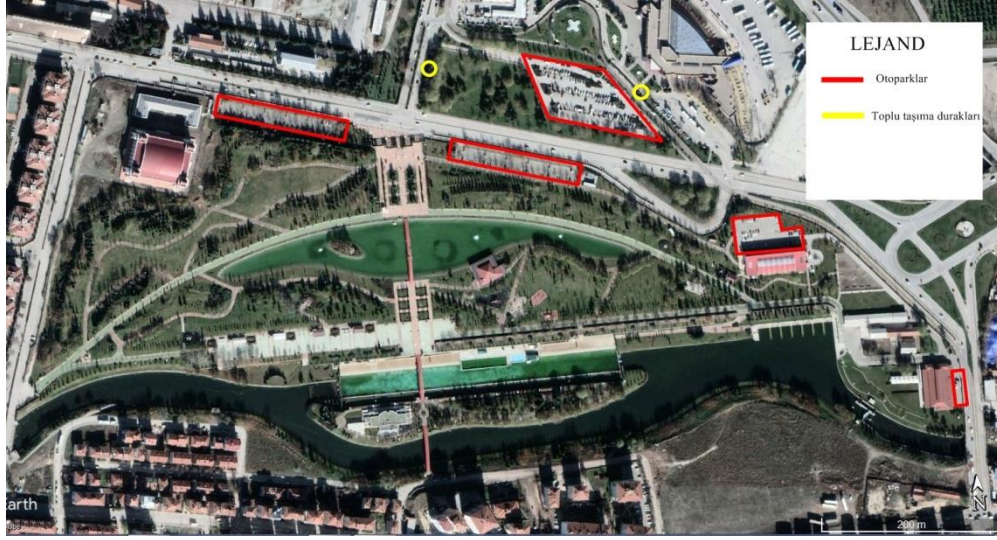
- **Alansal Büyüklük**

Kentpark 257.552 m² bir alanı kaplamaktadır.

- **Alana Ulaşılabilirlik ile İlgili Bulgular**

Alanın yakınlarında tramvay durağı bulunmaktadır ve ayrıca, minibüs ile ulaşım sağlandığında alana yakın bir konumda inilebilmektedir (Şekil 4.1).

Parkın sadece doğu girişinde trafik ışığı bulunmakta olup, parka yakın konumlarda yaya geçidi bulunmamaktadır. Alan içerisinde, ana giriş kapısının doğu ve batısında iki adet 188 araç kapasiteli ve doğu girişinde bir adet 12 araç kapasiteli ve kapalı yüzme havuzunun önünde bir adet 90 araç kapasiteli olmak üzere toplam 4 adet otopark bulunmaktadır. Alan dışında, parkın çaprazında yer alan Eskişehir Otogarı'nın 180 araç kapasiteli otoparkı bulunmaktadır. Ayrıca, parkın güney girişi Gökmeydan mahallesine bağlandığından, kullanıcılar mahalle içerisinde yer alan sokakları otopark gibi kullanabilirler (Şekil 4.1).

Şekil 4.1: Kentpark ve yakın çevresinde yer alan otoparklar ve toplu taşıma durakları.

Alana ulaşımında, bisiklet yolu bulunmamaktadır. Fakat, park çevresinde bisikletle ulaşımı engelleyecek bir engel de bulunmamaktadır. Bu yüzden kullanıcılar alana bisikletle ulaşım sağlayabilirler.

Park içerisinde bisiklet sürmek yasak olduğundan, alana bisikletle ulaşım sağlayan kullanıcılar için girişlerde bisiklet parkları bulunmaktadır (Şekil 4.2).

Şekil 4.2: Kentpark'ta bulunan bisiklet parkları.

- **Alan İçi Sirkülasyon Sisteminin Uygunluğu ile İlgili Bulgular**

Kentpark'a dört ayrı ana girişten ulaşılmaktadır. Ayrıca, tramvay ile alan ulaşım sağlayan kullanıcılar için, durağa yakın bir küçük giriş daha açılmıştır. Duraktan gelerek, parka giriş

yapmak isteyen kullanıcılar, ana girişlerden birini bulmakta zorlanmakta, ayrıca küçük girişi de, bir tabela ya da yönlendirme levhası olmadığı için, görememekte. Tramvay ulaşımı, Eskişehir ilinde çokça tercih edilen bir toplu taşıma sistemi olduğundan dolayı, bu noktada alana giriş noktaları kolaylıkla görülememektedir.

Kentpark'ın üç ana girişi de; güvenlik, danışma ve heykeller gibi elemanlarla desteklenmiş ve bitkisel düzenlemelerle çekici ana girişler oluşturulmuştur (Şekil 4.3).

Şekil 4.3: Kentpark'ta bulunan çekici ana girişler.

Alan içerisinde bir çok işaretleme sistemi, tabela ve yönlendirme levhaları bulunmaktadır. Bu levhalar daha çok yol ayrımlarında, toplanma alanlarında, fonksiyonlara yakın noktalarda konumlandırılmıştır (Şekil 4.4).

Park içerisinde yer alan ana akslar geniştir ve aynı yön veya açıyla devam etmektedir. Tali akslar belli noktalarda başlayıp bitmektedirler ve fazla dallanma göstermemektedirler. Akslar üzerinde görüşü engelleyici bitkisel ya da yapısal elemanlar bulunmamaktadır. Bu nedenle, alan içi sirkülasyon sistemi kolay anlaşılabilir niteliktedir (Şekil 4.5).

Şekil 4.4: Kentpark'ta bulunan yönlendirme levhaları.

Şekil 4.5: Kentpark'ta bulunan ana akslar ve tali yollar.

- **Fonksiyon Alanları ile İlgili Bulgular**

Alan içerisinde bulunan fonksiyon alanlarının çeşidi ve sayısı yeterlidir. Fonksiyon alanları, park içerisinde uygun konumlara, bitkisel ve yapısal eleman dengesi gözetilerek

yerleştirilmiştir. Ayrıca fonksiyon alanları içerisinde yer alan donatı ve ekipmanların fonksiyon alanına uygun bir şekilde tasarlanmış olması, kullanıcı açısından işe yararlıdır.

Park içerisinde yer alan fonksiyon alanları, yöreye özgü kültürel değerlere karşılık gelecek bir konseptte tasarlanmadığından yerel bir nitelik taşımamaktadır.

Fonksiyon alanlarının ve içerisinde yer alan donatıların, ekipmanların tasarımı ve bu alanların niteliği noktasında, Kentpark'ta yer alan çoğu fonksiyon alanı eğlencelidir.

Park içerisinde bulunan bazı fonksiyon alanlarında (çocuk oyun alanları vb.) özel tasarım donatı ve ekipmanlar bulunmaktadır. Ayrıca Kentpark, Türkiye'nin ilk yapay plajına sahiptir. Bu anlamda, Kentpark içerisinde yer alan fonksiyon alanları özeldir (Şekil 4.6).

Şekil 4.6: Kentpark'ta bulunan özel fonksiyon alanları.

Kentpark içerisinde yer alan fonksiyon alanları ve bu alanların içerisinde bulunan donatı ve ekipmanlar sürdürülebilir niteliktedir ve bu elemanların bakımları düzenli olarak yapılmaktadır.

- **Konfor ve Kimlik ile İlgili Bulgular**

Alanda, tüm ana girişlerde güvenlik kulübeleri ve güvenlik personeli bulunmaktadır. Ayrıca alan içerisinde, devriye gezen güvenlik görevlilerine rastlanmaktadır (Şekil 4.7).

Şekil 4.7: Kentpark'ta bulunan güvenlik kulübeleri.

Kentpark'ta geniş çim alanları, bitki gösteri alanları, yapısal fonksiyon alanlarını çevreleyen yeşil alanlar, akslar boyunca lineer bitkilendirme yapılmış alanlar bulunmaktadır. Parkta yapısal ve bitkisel alan dengesi iyi kurgulanmıştır. Bu noktada, alan içerisinde yeterli miktarda yeşil alan bulunmaktadır (Şekil 4.8).

Şekil 4.8: Kentpark'ta bulunan bitkisel alanlar.

Kentpark tarihi özelliği olan bir alan değildir ve içerisinde tarihi eserler, nesnelere barındırmamaktadır.

Parkta gün boyunca çalışan görevliler olduğu gözlemlenmiştir. Bitkilerin budanması, çimlerin biçilmesi, fonksiyon alanlarının temizliğinin ve bakımının yapılması, çöplerin toplanması gibi temizlik ve bakım işlemleri sabah başlayıp, gün boyunca devam etmektedir. Yapılan bu

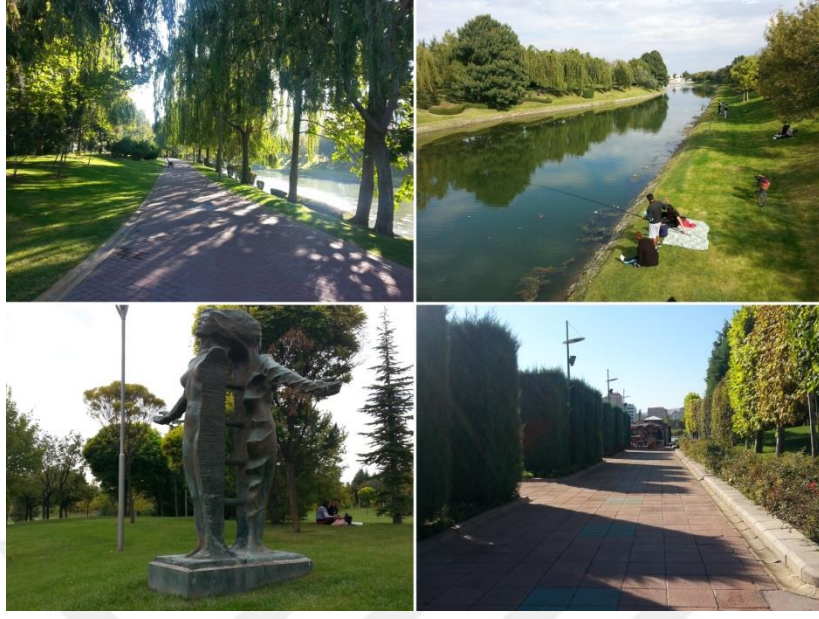
işlemlerin zamanında ve uygun ekipmanlarla yapılması ve bu sürecin devamlılığı sayesinde park temiz ve bakımlı bir görünüm sergilemektedir (Şekil 4.9).

Şekil 4.9: Kentpark'ta temizlik ve bakım çalışması.

Alan, geceleri daha çok Kentpark'ın yakın çevresinde yaşayan kullanıcılar tarafından tercih edilmektedir. Kentpark, Gökmeşdan mahallesi ve Sivrihisar-2 caddesi arasında bir geçiş güzergahı işlevi gördüğünden dolayı, gece geç saatlerde, park sadece geçiş amacıyla kullanılmaktadır.

Kentpark'ın içerisinde görsel ve işitsel duylara hitap edebilecek mekanlar, canlı ve cansız nesnelere bulunmaktadır. Yapay gölette bulunan fiskiyeler, rüzgarlı havalarda yeşil alanlarda duyulabilen yaprak hışırtıları, parkta yaşayan canlıların (kuşlar vb.) çıkardıkları sesler, Manej alanında veya At biniş parkurunda gezdirilen atların nal sesleri gibi işitsel duylara hitap eden öğeler alanda yer almaktadır. Geniş çim alanların sınırlarına yapılmış bitkisel tasarımlar, bitki gösteri alanları, heykeller, farklı biçimlerde budanmış bitkiler gibi öğeler de görsel duylara hitap etmektedir (Şekil 4.10).

Şekil 4.10: Kentpark'ta görsel ve işitsel duylara hitap eden mekanlar.

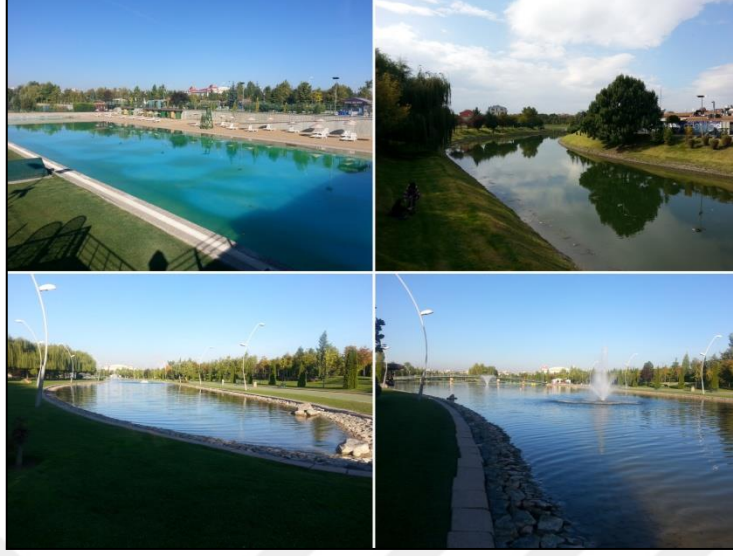
Parkın yapısal alanlarında; beton, metal gibi yapay; ahşap, doğal taşlar gibi doğal malzemeler de kullanılmıştır. Doğal bir alanla uyum göstermeyecek olan yapay malzemeler, parkın içerisinde uygun ölçü ve biçimlerde kullanıldığından, bu durumun bitkisel ve yapısal alan arasında estetik açıdan bir uyumsuzluk yaratmadığı gözlemlenmiştir.

Alan içerisinde, kent mobilyaları olarak genellikle standart çöp kutuları, oturma donatıları ve aydınlatma elemanları kullanılmıştır. Bu donatılar kullanıcı açısından kullanışlıdır.

Park içerisinde su elemanının; yapay gölet, fiskiye, havuz ve dere olarak çeşitli şekillerde kullanımı mevcuttur (Şekil 4.11).

Parkın bitkisel tasarımında; farklı kullanıcı grupları (yaşlılar, çocuklar, engelliler vb.) göz önünde tutularak, onları engelleyici, zarar verici bitkiler kullanılmamıştır.

Eskişehir ilinin doğal bitki örtüsü ve Kentpark'ta bulunan bitki listeleri karşılaştırıldığında alanda yapılmış olan bitkisel tasarımlarda, ağırlıklı olarak egzotik türler kullanıldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.11: Kentpark'ta su elemanının farklı kullanımları.

- **Sosyalleşme Olanakları ile İlgili Bulgular**

Kentpark'ta mevcut olan yönetim varlığı, alanı iyi yönetmektedir.

Kentpark; herkesin kullanabileceği, tüm kullanıcıların alan içerisinde eşit haklara sahip olduğu ortak kullanıma açık bir alandır.

Çocuklar ve yaşlılar gibi farklı kullanıcı gruplarının parkı kullandığı gözlemlenmiştir fakat gözlem sırasında engelli kullanıcılarla karşılaşılmamıştır.

Kentpark, sabahın erken saatlerinden, gece geç saatlere kadar açıktır. Fakat, saat 00.00'dan sonra kapanan park sadece, parkı geçiş güzergahı olarak kullanmak isteyen ziyaretçilere kapısını açmaktadır.

Alan içerisinde yer alan; at binicilik tesisi, açık ve kapalı yüzme havuzları, yapay plaj, balık tutma alanları, özel tasarım çocuk oyun alanları gibi çeşitli fonksiyon alanlarından dolayı Kentpark, kullanıcı için davetkar bir alandır.

Cafelerin bulunduğu alanlar, açık yüzme havuzu ve yapay plaj, manej alanı, amfi tiyatro gibi fonksiyon alanları çeşitli aktivitelere imkan verebilecek, insanların toplanmasını sağlayan odak noktalarıdır.

Kentpark içerisinde, amfi tiyatrosu dışında, grupça oturmaya izin veren, hareket edebilir oturma birimleri bulunmamaktadır.

4.2.2. Sazova Park için yapılan Alan Fiziksel Değerlendirme Formu'nun Değerlendirilmesi

12/07/2018 tarihinde Sazova Park'ta yapılan incelemeler sonucunda, Alan Fiziksel Değerlendirme Formu'na park ile ilgili şu veriler işlenmiştir:

- **Alansal Büyüklük**

Sazova Park 404.133 m² alan kaplamaktadır.

- **Alana Ulaşılabilirlik ile İlgili Bulgular**

Sazova Park'ın iki ana girişinde de toplu taşıma için duraklar mevcuttur. Bu noktada parka ulaşım kolay olmaktadır (Şekil 4.12).

Sadece alanın kuzeybatı girişinin önünde yer alan caddede trafik ışıkları bulunmaktadır. Parka yakın konumlarda yaya geçitleri bulunmamaktadır.

Alan içerisinde bir adet 346 araç kapasiteli, park içerisinde bulunan Vali Sami Sönmez Spor Kompleksi önünde bulunan bir adet 65 araç kapasiteli, Sabancı Uzay Evi önünde bir adet 11 araç kapasiteli, Anadolu Üniversitesi Türk Dünyası Bilim, Kültür ve Sanat Merkezi önünde bir adet 132 araç kapasiteli ve alan dışında da bir adet 590 araç kapasiteli otopark bulunmaktadır. Yaz, kış, ilkbahar ve sonbahar aylarında hafta sonu ve hafta içi yapılan gözlemler sonucu, otoparkların doluluk oranları incelenerek kapasitelerinin yeterli olduğuna karar verilmiştir.. Özellikle alan dışında bulunan otoparkın boyutları çok geniş olduğundan, tur otobüsleri ve diğer araçlar için park ihtiyacını yeterince karşılamaktadır (Şekil 4.12).

Alan çevresinde özel bir bisiklet yolu bulunmamasına rağmen, parka bisikletle ulaşım sağlanabilir.

Parkın içerisinde bisiklet sürmek yasak olduğundan, alana bisikletle ulaşım sağlayan kullanıcılar için girişlerde bisiklet parkları mevcuttur.

Şekil 4.12: Sazova Park ve yakın çevresinde yer alan otoparklar ve toplu taşıma durakları.

- **Alan İçi Sirkülasyon Sisteminin Uygunluğu ile İlgili Bulgular**

Parka toplu taşıma sistemiyle (tramvay hariç) ulaşıldığında, parkın girişlerinde yer alan duraklarda durulduğu için, kullanıcılar giriş noktalarını rahatlıkla görebilmektedirler. Ancak, parka özel araç ile ulaşım sağlandığında, parkın çevresinde yer alan yol sisteminin karışık olmasından ve hiç bir yönlendirici tabela bulunmamasından dolayı kullanıcılar, parkın girişinin bulunması konusunda zorlanmaktadır. Parka tramvay ile gelindiğinde, tramvay durağı alana uzak bir noktada olduğundan parka, taksi kullanılarak veya yaya olarak ulaşım sağlanabilir. Bu şekilde parka yaya olarak ulaşıldığında da, parkın girişinin bulunması zor olmaktadır.

Parkın kuzeybatı girişinde yer alan, bitkisel düzenlemeler ve danışma veya güvenlik kulübesi gibi elemanlarla desteklenmiş çekici bir girişi vardır (Şekil 4.13).

Şekil 4.13: Sazova Park'ta bulunan çekici ana girişler.

Alan içerisinde bulunan mevcut işaretleme sisteme yeterlidir. Alan içerisinde yol ayrımlarına, fonksiyon alanlarına yakın konumlara yerleştirilmiş yönlendirici levhalar ve tabelalar bulunmaktadır (Şekil 4.14).

Şekil 4.14: Sazova Park'ta bulunan yönlendirici ve bilgilendirici tabelalar.

Alan içerisindeki, ana aks hariç, sirkülasyon sistemi karmaşık yapıdadır ve anlaşılabilir değildir. Özellikle, kuzeybatı girişinden girildiğinde sağ tarafta kalan; masal şatosu, korsan gemisi gibi fonksiyon mekanlarının bulunduğu alanda yer alan sirkülasyon sistemi, aynı genişlikte çok fazla dallanma gösteren bir yol yapısına sahip olduğundan okunaklı değildir. Bu alanda bir ana aksın olmayışı, tali yolların yapısının karmaşık olması, yanlış bitkisel

düzenlemeler, burada yer alan sirkülasyon sisteminin kullanıcı tarafından net algılanamamasına neden olmaktadır (Şekil 4.15).

Şekil 4.15: Sazova Park'ta yer alan ana akslar ve tali akslar.

- **Fonksiyon Alanları ile İlgili Bulgular**

Park içerisinde bulunan fonksiyon alanları hem nitelik ve nicelik yönünden hem de fonksiyonların çeşitliliği, fonksiyon alanlarının boyut ve sayısı bakımından yeterlidir. Ayrıca, alanda yer alan çoğu mekanın tasarımının uygunluğu ve bu mekanlarda yer alan eleman ve ekipmanların tasarımının özel olması, onları kullanıcı açısından işe yararışlı kılmaktadır.

Park içerisinde yer alan fonksiyon alanları, yöreye özgü kültürel değerlere karşılık gelecek bir konseptte tasarlanmadığından yerel bir nitelik taşımamaktadır. Sadece, alanda bulunan Masal Şatosu'nun kuleleri, Türkiye'de bulunan bazı ünlü kulelerden ilham alınarak tasarlanmıştır. Bu tasarımında Eskişehir iliyle, kültürel anlamda bir ilgisi bulunmamaktadır.

Fonksiyon alanlarının ve içerisinde yer alan donatıların, ekipmanların tasarımı ve bu alanların niteliği noktasında, Sazova Park'ta yer alan çoğu fonksiyon alanı eğlencelidir.

Park içerisinde bulunan bazı fonksiyon alanları özel tasarımdır (Masal Şatosu, Sabancı Uzay Evi vb.) ve bazı fonksiyon alanlarında özel tasarım donatı ve ekipmanlar (çocuk oyun alanları

vb.) bulunmaktadır. Bu nedenle Sazova Park'ta bulunan fonksiyon alanları tasarım açısından özeldir (Şekil 4.16).

Şekil 4.16: Sazova Park'ta bulunan özel fonksiyon alanları.

Sazova Park içerisinde yer alan fonksiyon alanları ve bu alanların içerisinde bulunan donatı ve ekipmanlar sürdürülebilir niteliktedir ve bu elemanların bakımları devamlı bir şekilde yapılmaktadır.

- **Konfor ve Kimlik ile İlgili Bulgular**

Park içerisinde, tüm ana girişlerde ve Masal Şatosu, Korsan Gemisi vb. fonksiyon alanlarının bulunduğu alana açılan girişte güvenlik kulübeleri ve güvenlik personeli bulunmaktadır. Ayrıca, güvenlik görevlileri parkın açık olduğu zaman dilimi içerisinde alanda devriye olarak gezmektedirler (Şekil 4.17).

Sazova Park, tarihi özelliği olan bir alan değildir ve içerisinde tarihi eserler, nesnelere bulunmamaktadır.

Parkta gün boyunca; bitkilerin budanması, çimlerin biçilmesi, fonksiyon alanlarının temizliğinin ve bakımının yapılması, çöplerin toplanması gibi temizlik ve bakım işlemlerinin sabah başlayıp, gün boyunca devam etmekte olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan bu işlemlerin

zamanında ve uygun ekipmanlarla yapılması ve bu sürecin devamlılığı sayesinde park temiz ve bakımlı bir görünüm sergilemektedir.

Şekil 4.17: Sazova Park'ta bulunan güvenlik kulübesi.

Sazova Park'ta geniş çim alanları, bitki gösteri alanları, yapısal fonksiyon alanlarını çevreleyen yeşil alanlar, akslar boyunca lineer bitkilendirme yapılmış alanlar bulunmaktadır. Parkta yapısal ve bitkisel alan dengesi iyi kurgulanmıştır. Bu noktada, alan içerisinde yeterli miktarda yeşil alan bulunmaktadır (4.18).

Şekil 4.18: Sazova Park'ta bulunan bitkisel alanlar.

Sazova Park saat 00.00'da kapanmaktadır. Gece parkın kapanış saatine kadar, alanın, ziyaretçiler tarafından daha çok dinlenmek, yürüyüş yapmak gibi amaçlarla kullanıldığı gözlemlenmiştir.

Park içerisinde, kullanıcıların görsel ve işitsel duyularına hitap edecek fonksiyonlar ve elemanlar bulunmaktadır. Hayvanat bahçesinde yer alan canlıların sesleri, alan içerisinde bulunan kuşların sesleri, yapay gölette yer alan fiskiyelerin çıkardıkları sesler, rüzgarlı günlerde rüzgarın bitkilere çarparak çıkarttığı sesler, hisırtılar vb. işitsel öğeler, kullanıcıların duyularına pozitif yönde hitap etmektedir. Bitki gösteri alanları, mevsimler arası geçişlerde parkta bulunan bitkilerin renk değişimleri, alanda yer alan geniş çim alanların sınırlarına yapılmış olan bitkilendirmeler, şekil verilmiş bitkiler, heykeller vb. öğeler de kullanıcıların görsel duyularına hitap etmektedir (Şekil 4.19).

Şekil 4.19: Sazova Park'ta görsel ve işitsel duyulara hitap eden mekanlar.

Alan içerisinde bulunan yapısal alanlarda plastik, doğal taş, metal gibi malzemeler kullanılmıştır. İlk önce, malzemelerin estetik açıdan değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu noktada, doğal malzemeler alanla daha uyumlu bir görsel yaratmaktadır. Alan içerisinde kullanılan yapay malzemelerin doğayla uyumsuz olması sorunu, tasarımların uygun ölçekte yapılması ile çözümlenerek, yapay malzemelerin de doğa ile uyumlu görseller verebilmesi sağlanmıştır. Kullanım açısından değerlendirildiğinde ise, parkın yapısal alanlarında bulunan

malzemelerin kullanım açısından bir sorun teşkil etmediği, kullanımı engellemediği sonucuna varılmıştır.

Alan içerisinde yer alan oturma donatıları, aydınlatma elemanları, çöp kutuları gibi kent mobilyaları, kullanıma uygun olup, alan içerisinde uygun noktalara yerleştirilmiştir.

Sazova Park'ta su elemanı tasarımsal olarak; gölet, fiskiye, dere, yapay şelale, doğal görünümlü mini şelale olarak çeşitli şekillerde kullanılmıştır. Su elemanı, fonksiyonel olarak ise; kano, su kayağı, yelken gibi çeşitli sporlara izin verecek şekilde tasarlanmıştır. Bu noktada, alan içerisinde bulunan su elemanlarının hem tasarımsal hem fonksiyonel olarak farklı şekillerde kullanımı mevcuttur (Şekil 4.20).

Şekil 4.20: Sazova Park'ta su elemanının farklı kullanımları.

Yapılmış olan bitkisel tasarımlarda farklı kullanıcı grupları (engelliler, yaşlılar çocuklar vb.) göz önünde tutulmuştur. Alanda engelli ve yaşlı kullanıcıların hareketini engelleyecek bitkisel engeller bulunmamakta olup, çocuklar için bir oyun alanı olması amacıyla çim tepeler tasarlanmıştır.

Eskişehir ilinin doğal bitki örtüsü ve Sazova park'ta bulunan bitki listeleri karşılaştırıldığında alanda yapılmış olan bitkisel tasarımlarda, ağırlıklı olarak egzotik türler kullanıldığı tespit edilmiştir.

Parkta, parkı iyi yöneten, temizlik ve bakım gibi hizmetleri iyi bir şekilde veren bir yönetim varlığı mevcuttur.

Sazova Park; her yaştan ve cinsiyetten kullanıcının eşit haklara sahip olduğu ortak kullanıma açık bir parktır.

Alan sabah erken saatlerden, gece saat 00.00'a kadar kullanıma açıktır.

- **Sosyalleşme Olanakları ile İlgili Bulgular**

Sazova Park'ta yer alan etkinliklerin ve fonksiyon alanlarının çeşitliliği, alanda verilen teknoloji ve bilimle ilgili eğitimler ve su sporları eğitimleri; park içerisinde yer alan japon bahçesi ve hayvanat bahçesi; Masal Şatosu'nda yer alan oyunlar; alan içerisinde çocukların ilgisini çekebilecek şekilde tasarlanmış, eğlenceli özel tasarım çocuk oyun alanlarının bulunması gibi nedenlerden dolayı park, kullanıcı için davetkar bir alandır.

Masal Şatosu'nun önünde yer alan meydan, Sabancı Uzay Evi'nin dış mekanında yer alan yapısal alanlar, hayvanat bahçesinin girişinde yer alan meydan, yapay gölette bulunan iskelelerin olduğu mekan gibi alanlar çeşitli aktiviteleri destekleyebilecek ve insanların toplanmasını sağlayabilecek odak noktalarıdır.

Alan içerisinde insanların grupça oturabileceği donatılar bulunmaktadır. Ancak, park içerisinde yapılan gözlemler esnasında, hareket edebilir oturma birimlerine rastlanmamıştır.

4.3. ANKET UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu çalışma için, kalite kriterleri göz önünde bulundurularak hazırlanmış olan anketler, araştırma alanı olarak seçilmiş olan Kentpark ve Sazova Park için ayrı ayrı uygulanmıştır. Anket içerisindeki sorular; ulaşım, aktiviteler, konfor ve kimlik, sosyalleşme olanakları ve genel bilgiler olmak üzere beş bölüme ayrılmıştır ve katılımcılara bu bölümlerin altında ilgili sorular yöneltilmiştir (Ek 2).

Tezin bu bölümünde; her bir çalışma alanı için yapılmış anketlerin, SPSS programında analiz edilmesiyle elde edilen bulgular değerlendirilecektir.

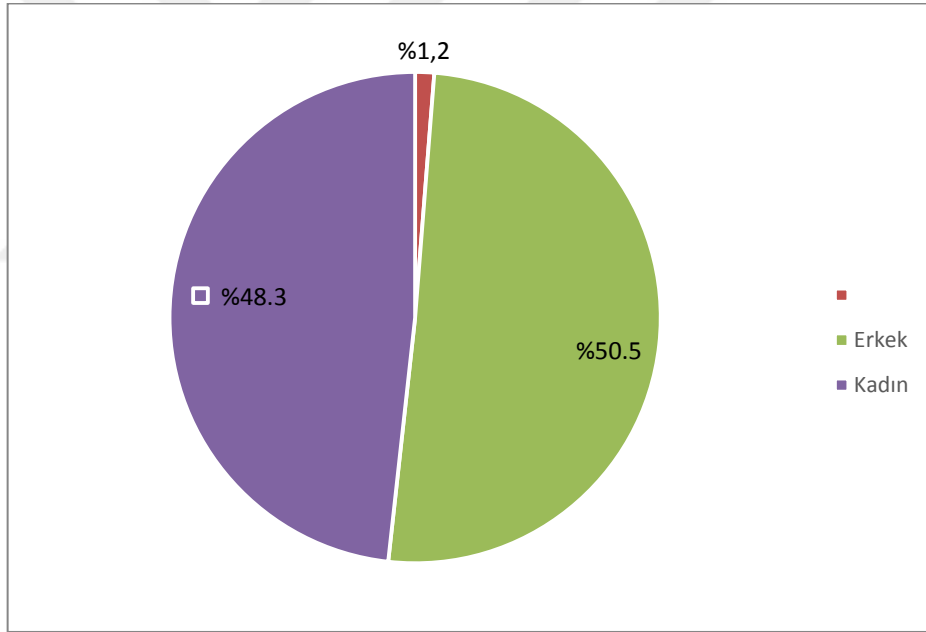
4.3.1. Kentpark için Uygulanan Anketlerin Frekans Analizi

Bu bölümde Kentpark kullanıcılarına uygulanmış olan anketler sonucu ortaya çıkan verilerin Frekans analizi yapılmış ve bu analiz sonucunda ortaya çıkan bulgular değerlendirilmiştir. Bulgular yazılırken, katılımcılar tarafından cevaplanmayan sorulardan elde edilen veriler belirtilmemiştir.

4.3.1.1. Kentpark Kullanıcılarının Sosyo-Ekonomik Durumunu Ortaya Koyan Analizler

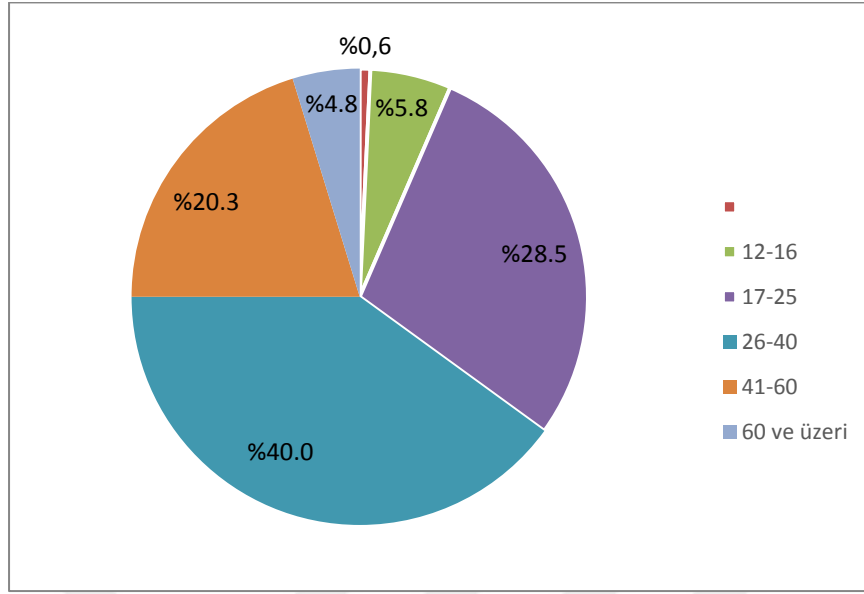
Kentpark için yapılan frekans analizi sonuçlarına göre;

Katılımcıların %50,5'i erkek, %48,3'ü kadın katılımcılardan oluşmaktadır. %1,2 oranında kullanıcı soruyu cevapsız bırakmıştır (Şekil 4.21).

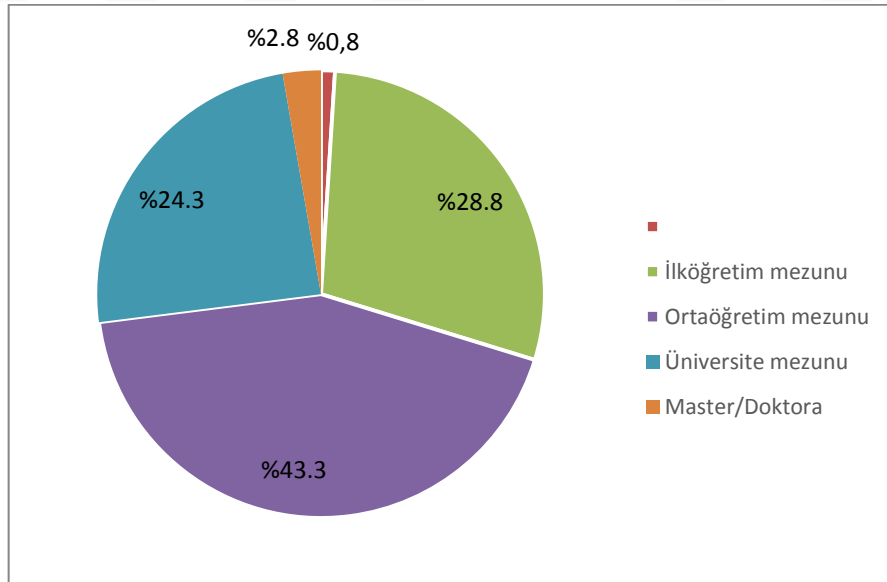
Şekil 4.21: “Cinsiyetiniz?” sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.

Ankete cevap veren katılımcıların %5,8'i 12-16 yaş aralığında, %28,5'i 17-25 yaş aralığında, %40'ı 26-40 yaş aralığında, %20,3'ü 41-60 yaş aralığında ve %4,8'i 61 ve üzeri yaş aralığında yer almaktadır. %0,6 oranında kullanıcı soruyu cevapsız bırakmıştır (Şekil 4.22).

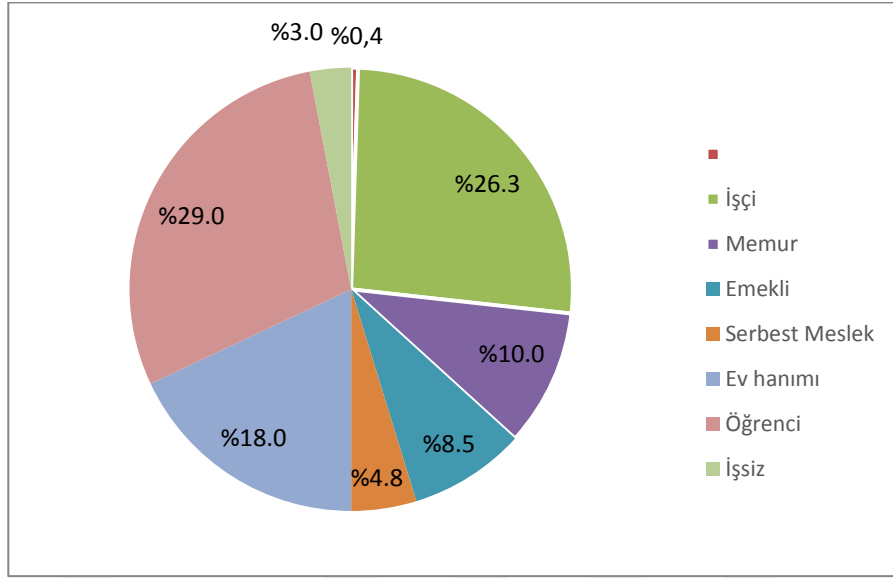
Şekil 4.22: "Kaç yaşındasınız?" sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.

Eğitim seviyesi açısından katılımcıların %28,8'i ilköğretim mezunu, %43,3'ü ortaöğretim mezunu, %24,3'ü üniversite mezunu ve %2,8'i master/doktora seviyesindedir. %08 oranında kullanıcı soruyu cevapsız bırakmıştır (Şekil 4.23).

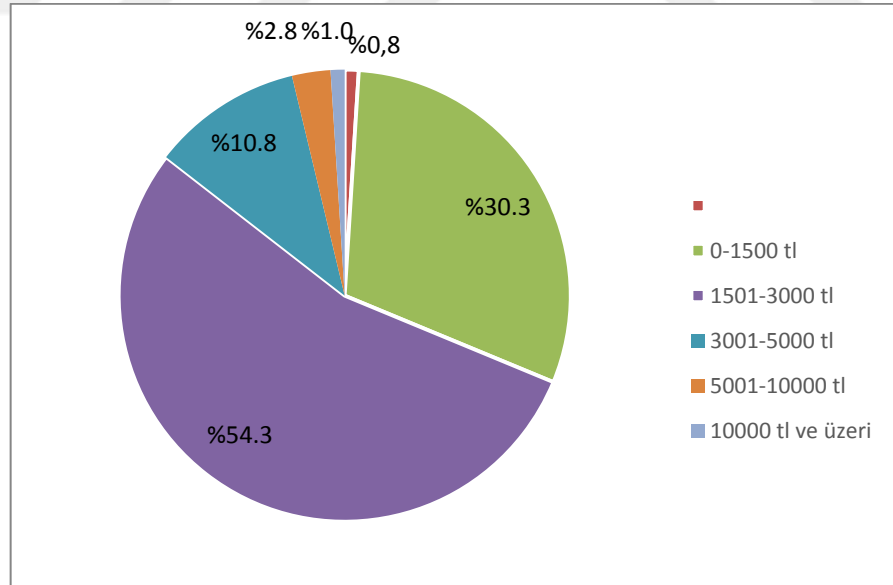
Şekil 4.23: "Eğitim durumunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.

Meslek grubu bakımından, anketi yanıtlayan katılımcıların % 26,3'ü işçi, %10'u memur, %8,5'i emekli, %4,8'i serbest meslek sahibi, %18'i ev hanımı, %29'u öğrenci ve %3'ü işsizdir. %0,4 oranında kullanıcı soruyu cevapsız bırakmıştır (Şekil 4.24).

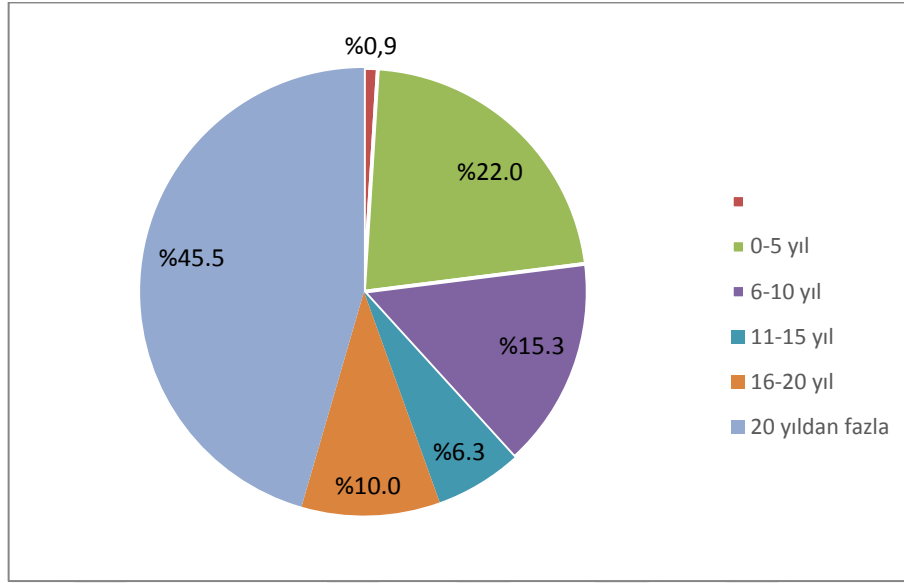
Şekil 4.24: 'Mesleğiniz?' sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.

Gelir seviyesi bakımından katılımcıların %30,3'ü 0-1500 tl, %54,3'ü 1501-3000 tl, %10,8'i 3001-5000 tl, %2,8'i 5001-10000 tl ve %1'i 10000 tl ve üzeri gelir grubundandır. %0,8 oranında kullanıcı soruyu cevapsız bırakmıştır (Şekil 4.25).

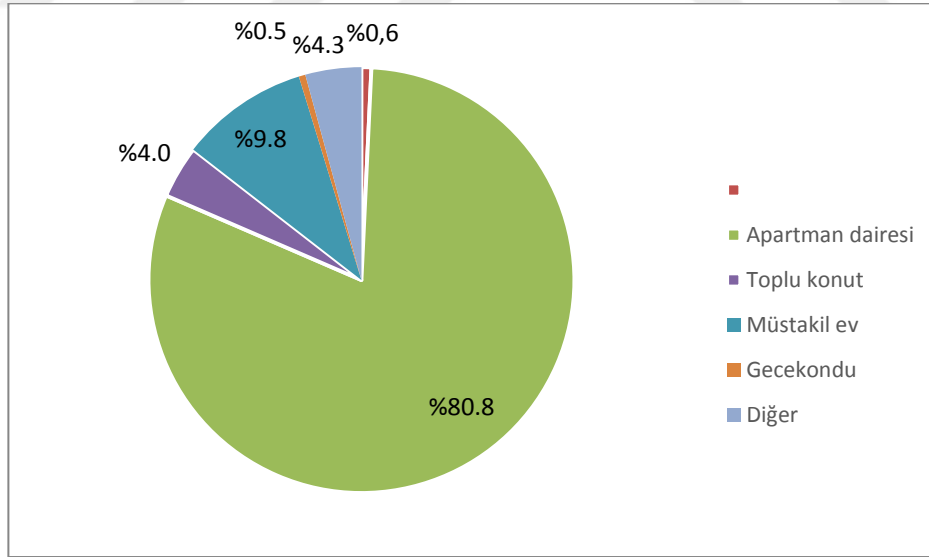
Şekil 4.25: 'Aylık ortalama geliriniz?' sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.

Katılımcılar %22 oranında 0-5 yıl, %15,3 oranında 6-10 yıl, %6,3 oranında 11-15 yıl, %10 oranında 16-20 yıl ve %45,5 oranında 20 yıldan fazla süredir Eskişehir'de ikamet etmektedirler. %0,9 oranında kullanıcı soruyu cevapsız bırakmıştır (Şekil 4.26).

Şekil 4.26: Katılımcıların Eskişehir’de ikamet sürelerinin yüzde bazında oranları.

Katılımcılar %80,8 oranında apartman dairesinde, %4 oranında toplu konutta, %9,8 oranında müstakil evde, %0,5 oranında gecekonduda ve %4,3 oranında diğer konut tiplerinde ikamet etmektedirler. %0,6 oranında kullanıcı soruyu cevapsız bırakmıştır (Şekil 4.27).

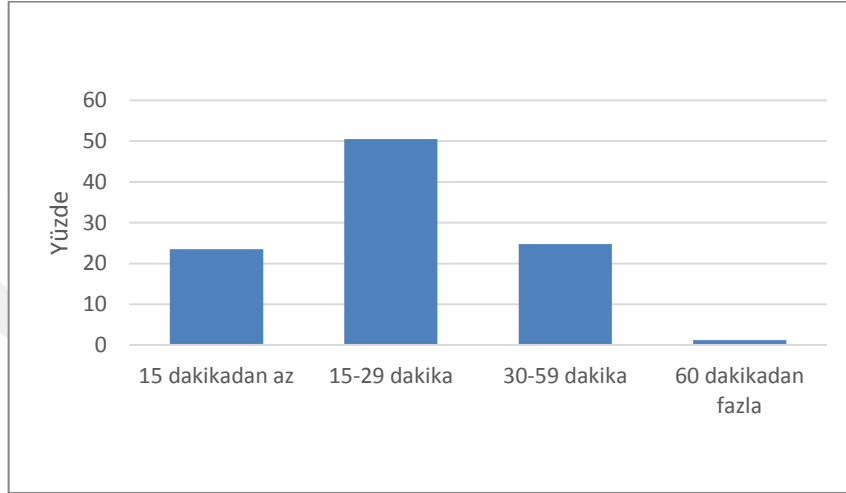
Şekil 4.27: Katılımcıların ikamet ettikleri konut tipinin yüzde bazında oranları.

4.3.1.2. Alana Ulaşılabilirlik ile İlgili Analizler

Anketin ilk sorusu olan ve kullanıcıların Kentpark'a girişlerde sorun yaşıyor yaşımadığını tespit etmek amacıyla sorulan "Parkın girişi belirgin midir?" sorusuna, katılımcıların %88'i

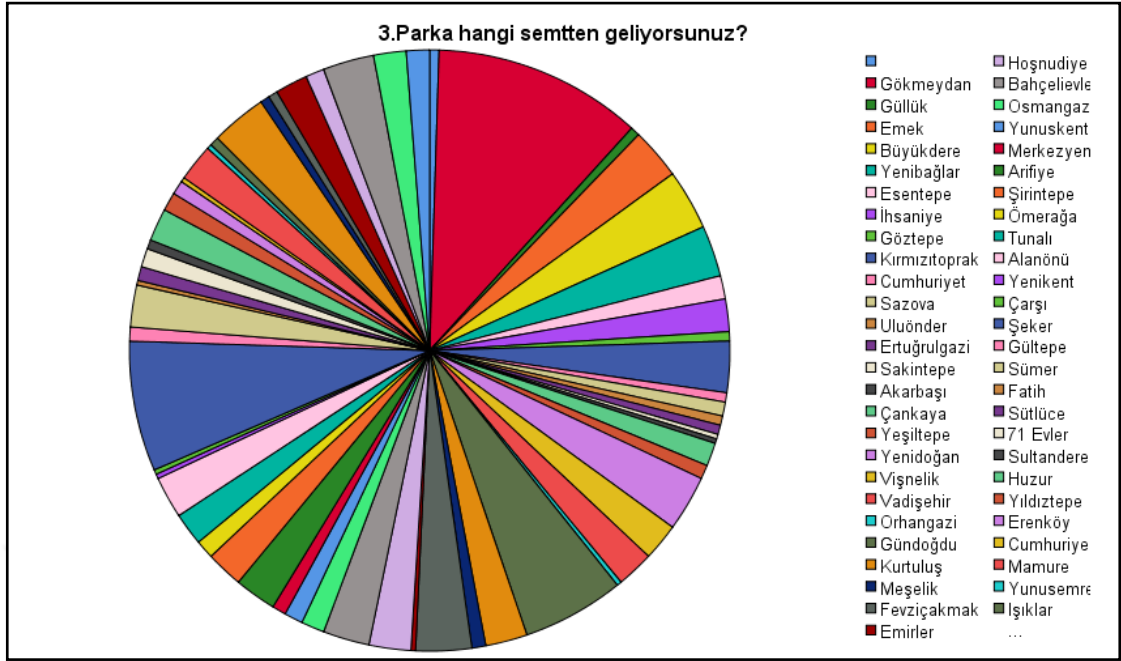
"evet", %11,8'i ise "hayır" cevabını vermiştir. %0,2 oranında kullanıcı soruyu cevapsız bırakmıştır.

Ankette ikinci soru olarak, "Parka ne kadar sürede ulaşıyorsunuz?" sorusu sorulmuştur. Katılımcıların %23,5'i "15 dakikadan az", %50,5'i "15-29 dakika", %24,8'i "30-59 dakika", %1,2'si "60 dakikadan fazla" cevabını vermiştir (Şekil 4.28).

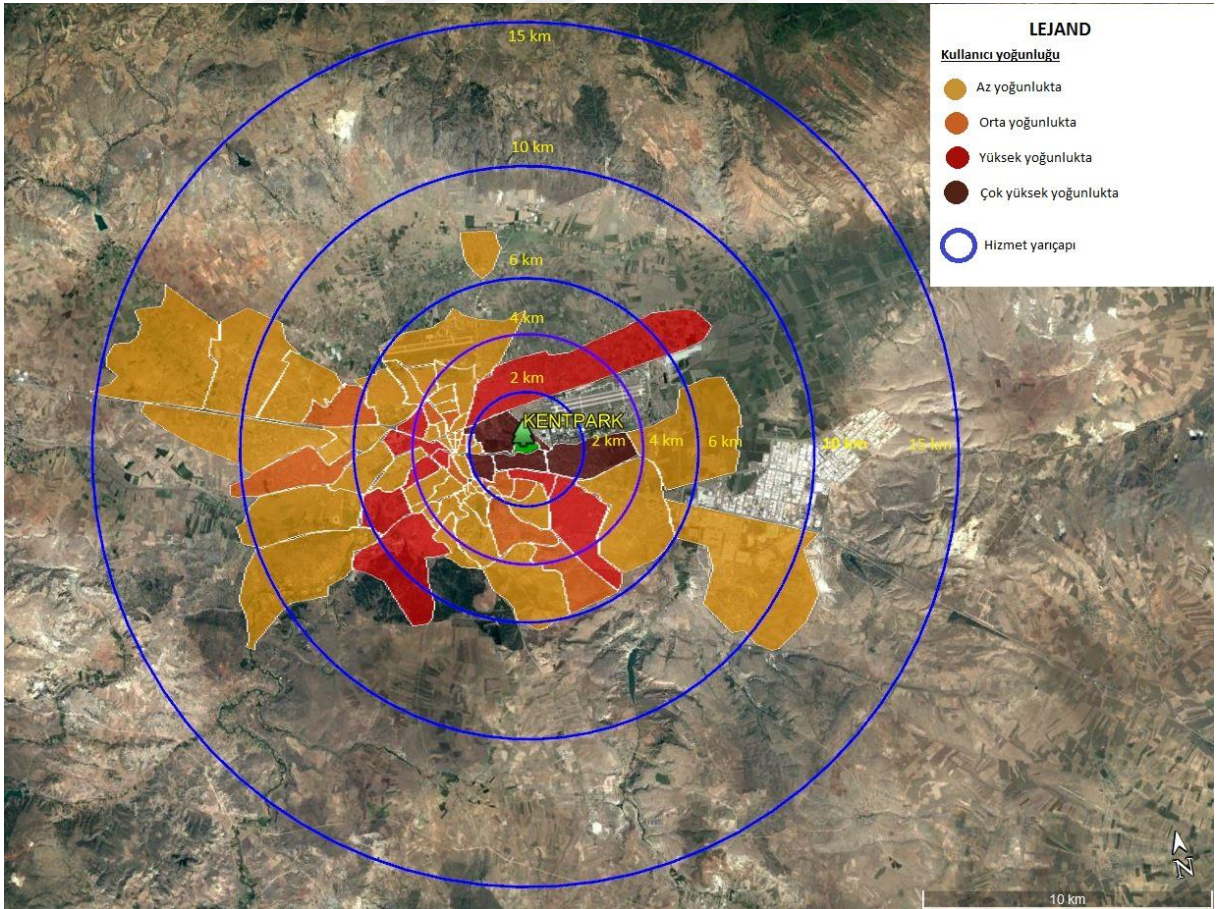

Şekil 4.28: "Parka ne kadar sürede ulaşıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Şekil 4.29'de katılımcıların Kentpark'a hangi semtlerden geldikleriyle ilgili grafik yer almaktadır. Grafik incelendiğinde, Kentpark kullanıcılarının çoğunluğunun %11,3 oranda parka yakın konumda bulunan Gökmeydan mahallesinde, ikinci çoğunluk olarak %7 oranda parka yakın konumda bulunan Şeker mahallesinde ve üçüncü çoğunluk olarak %5,5 oranda parka yakın konumda bulunan Gündoğdu mahallesinde ikamet etmekte oldukları anlaşılmaktadır. Ayrıca anketlerden elde edilen semt verileri Eskişehir haritası üzerinde sayısallaştırıldığında ortaya Şekil 4.23'te bulunan harita çıkmaktadır. Şekil 4.30 incelendiğinde, Kentpark kullanıcılarının yoğunluklu olarak Kentpark çevresinde bulunan mahallelerde ikamet ettikleri anlaşılmaktadır.

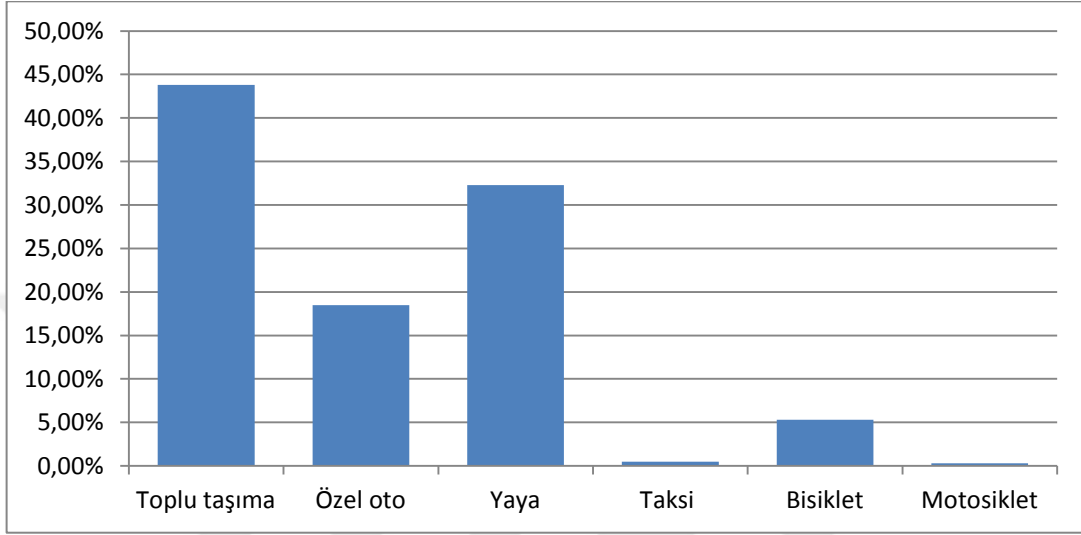

Şekil 4.29: "Parka hangi semtten geliyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların birbirlerine göre oranları.

Şekil 4.30: Semtlere göre Kentpark kullanıcı yoğunlukları.

Kullanıcıların, Kentpark'a ulaşım konusunda hangi ulaşım sistemini tercih ettiklerini öğrenmek amacıyla sorulan "Parka nasıl ulaşım sağlıyorsunuz?" sorusuna, katılımcıların %43,6'sı toplu taşıma, %18,4'ü özel oto, %32,1'i yaya, %0,5'si taksi, %5,2'si bisiklet ve %0,3'ü ise motosiklet cevabını vermiştir (Şekil 4.31).

Şekil 4.31: "Parka nasıl ulaşım sağlıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların birbirlerine göre oranları.

Parka özel araçla ulaşım sağlayan kullanıcıların alana girişlerde sorun yaşayıp yaşamadıklarını tespit etmek amacıyla sorulan "Otoparkın girişinin kolaylıkla bulabiliyor musunuz?" sorusuna, katılımcıların %78'i "evet", %16,3'ü "hayır" yanıtını vermişlerdir. Katılımcıların %5,7'si bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Parkta bulunan otoparkların kapasitelerinin ihtiyacı karşılayıp karşılamadığını öğrenmek amacıyla sorulan "Otopark büyüklüğünü yeterli buluyor musunuz?" sorusuna, katılımcıların %67,3'ü "evet", %26,8'i "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %5,9'u bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

4.3.1.3. Alan İçi Sirkülasyon Sisteminin Uygunluğu ile İlgili Analizler

Kentpark içerisinde bulunan sirkülasyon sisteminin kullanıcıya yeterli gelip gelmediğini anlamak amacıyla sorulan "Park içerisinde bulunan yolları yeterli buluyor musunuz?" sorusuna, katılımcıların %71,3'ü "evet", %28,5'i ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,2'si bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

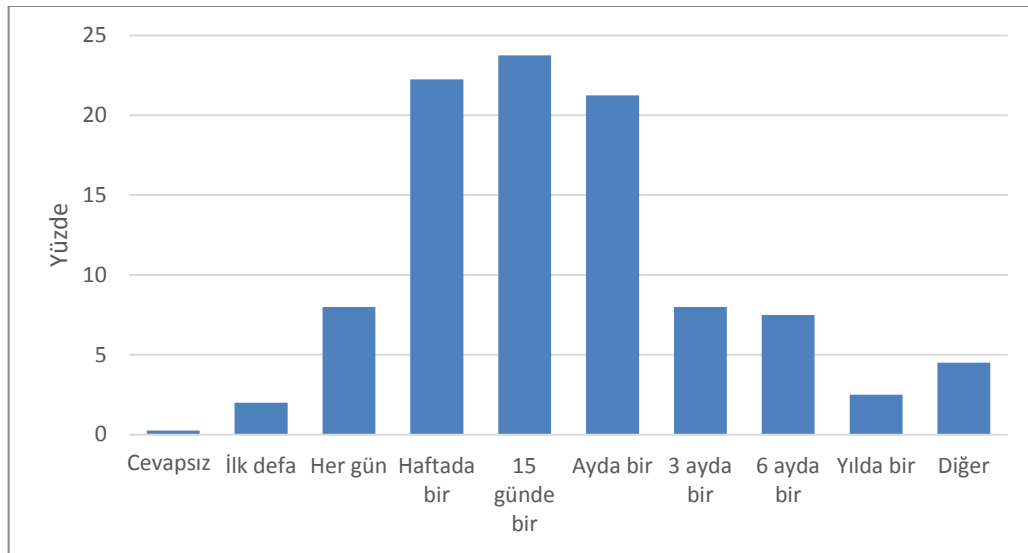
Kentpark'ın kullanıcılarının, alan içerisinde rahat hareket edip edemediklerini öğrenmek amacıyla sorulan "Park içerisinde bulunan yolları okunaklı buluyor musunuz?" sorusuna katılımcılar, %89 oranla "evet", %11 oranla "hayır" yanıtını vermişlerdir.

Anketin dokuzuncu sorusu olan "Park içerisinde bulunan harita ve yönlendirme işaretlerini yeterli buluyor musunuz?" sorusuna, katılımcıların %69,3'ü "evet", %30,5'i "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,2'si bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Kentpark içerisinde yer alan çeşitli konum ve ölçeklerdeki fonksiyon alanlarına, kullanıcıların rahat bir şekilde ulaşım ulaşımadıklarını öğrenmek amacıyla katılımcılara "Fonksiyon alanlarına kolay ulaşabiliyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya katılımcıların %85,5'i "evet", %14,2'si "hayır" cevabını vermiştir. Katılımcıların %0,3'ü bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

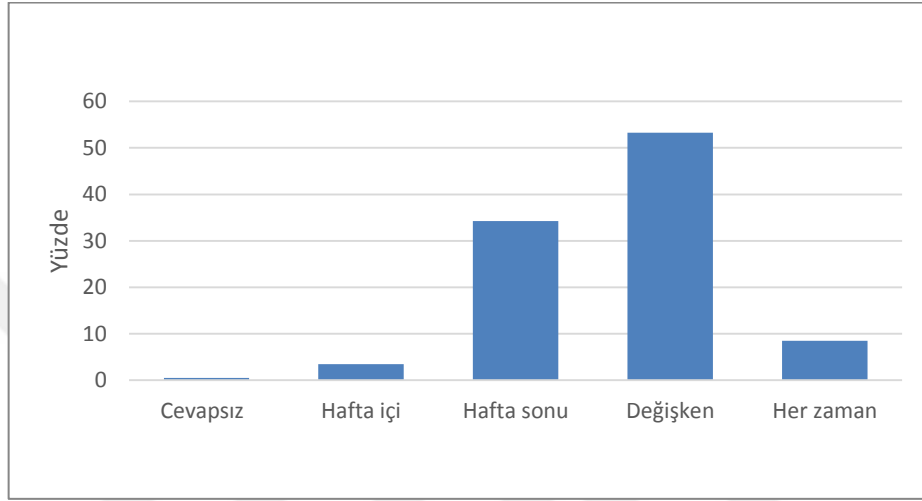
4.3.1.4. Aktiviteler ile İlgili Analizler

Katılımcıların Kentpark'ı hangi aralıklarla kullandıklarını tespit etmek amacıyla, katılımcılara "Bu parka geliş sıklığınız nedir?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya en fazla yanıt verilen seçenek, katılımcıların %23,8'inin işaretlediği "15 günde bir" seçeneğidir. En az yanıt verilen seçenek ise, katılımcıların %2'sinin işaretlediği "ilk defa" seçeneğidir (Şekil 4.32).

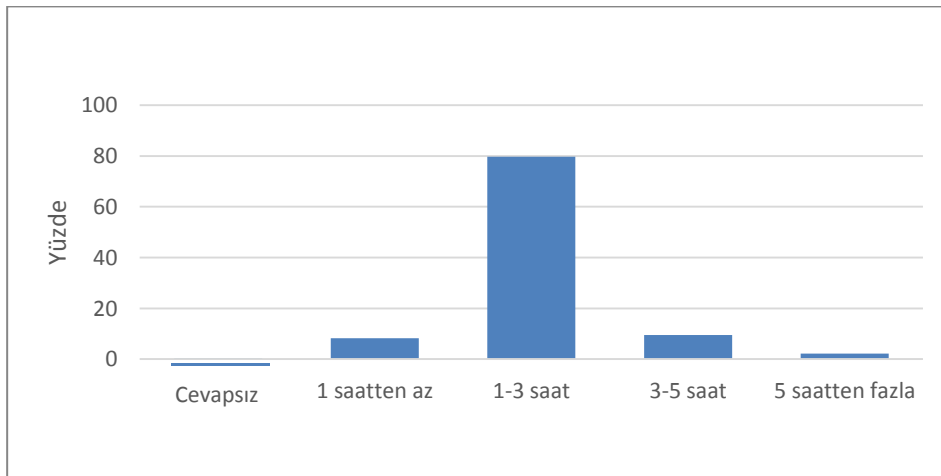
Şekil 4.32: "Bu parka geliş sıklığınız nedir?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

"Bu parkı haftanın hangi günlerinde kullanıyorsunuz?" sorusu katılımcılara, Kentpark'ın çoğunlukla hangi günlerde kullanıldığı bilgisine ulaşmak için sorulmuştur. Bu soruya en fazla yanıt verilen seçenek, katılımcıların %53,3'ünün işaretlediği "değişken" seçeneğidir. En az yanıt verilen seçenek ise, katılımcıların %3,5'inin işaretlediği "hafta içi" seçeneğidir (Şekil 4.33).

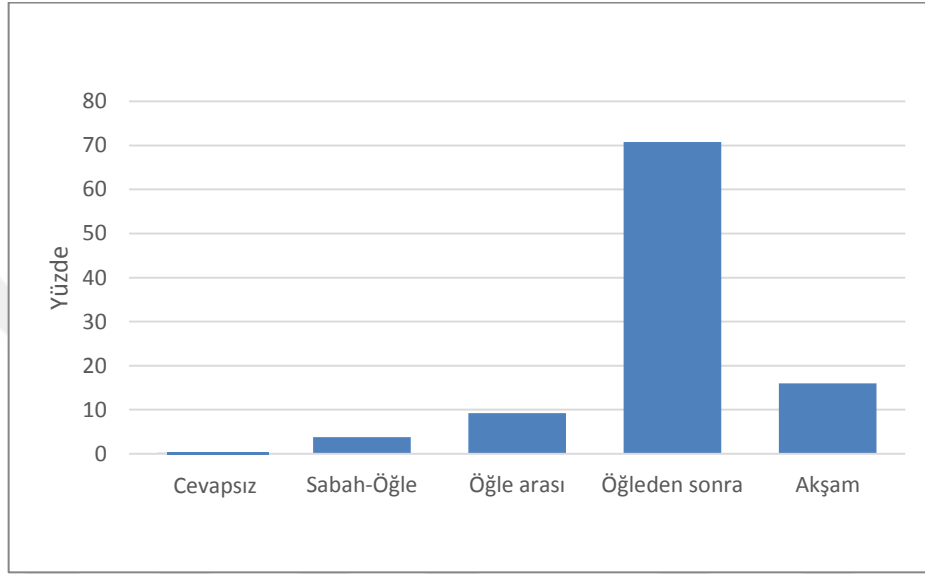
Şekil 4.33: "Bu parkı haftanın hangi günlerinde kullanıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Kentpark'ın kullanım süresini tespit etmek amacıyla "Parkta ne kadar süre kalıyorsunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya en fazla yanıt verilen seçenek, katılımcıların %79,8'inin işaretlediği "1-3 saat" seçeneğidir. En az yanıt ise, katılımcıların % 2,3'ünün işaretlediği "5 saatten fazla" seçeneğine verilmiştir (Şekil 4.34).

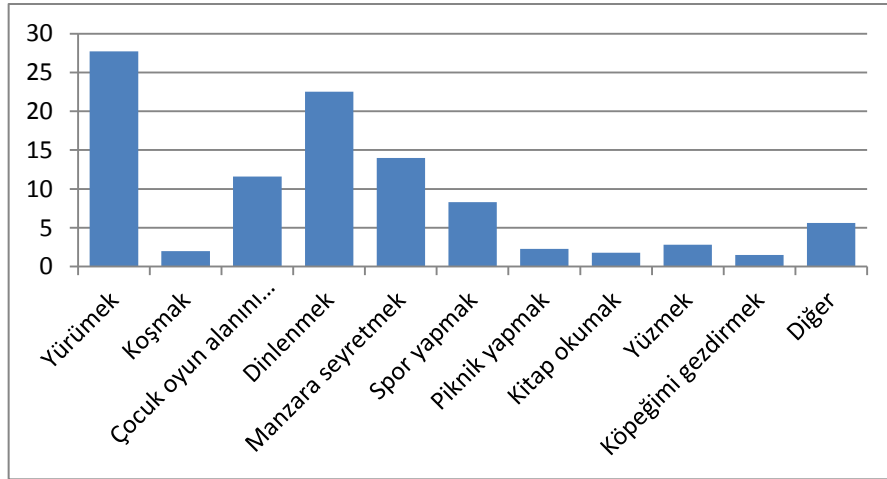

Şekil 4.34: "Parkta ne kadar süre kalıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Kentpark'ın hangi zaman dilimlerinde kullanılıp kullanılmadığını tespit etmek amacıyla sorusu "Bu parkı hangi zaman diliminde kullanıyorsunuz" sorulmuştur. Bu soruya en fazla yanıt verilen seçenek, katılımcıların %70,8'inin işaretlediği "öğleden sonra" seçeneğidir. En az yanıt verilen seçenek ise, katılımcıların %3,8'inin işaretlediği "sabah-öğle" seçeneğidir (Şekil 4.35).

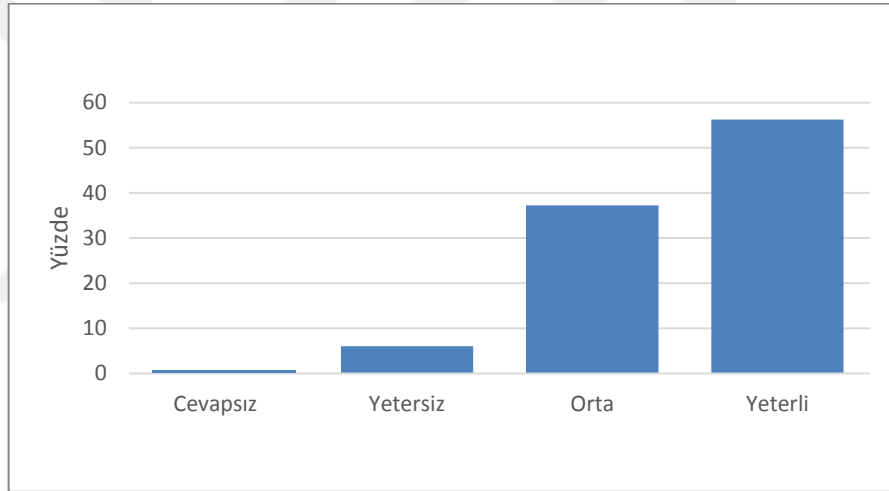
Şekil 4.35: "Bu parkı hangi zaman diliminde kullanıyorsunuz" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Şekil 4.36: "Bu parkı hangi aktivite için kullanıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Kentpark'ta bulunan çeşitli fonksiyon alanları ve aktivite imkanlarının, ne oranda tercih edildiklerinin, parkın nasıl kullanıldığının bilgisine ulaşmak amacıyla "Bu parkı hangi aktivite için kullanıyorsunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya en fazla yanıt, katılımcıların %27,7'sinin işaretlediği "yürümek" seçeneğine verilmiştir. En az yanıt ise katılımcıların %1,5'inin verdiği "köpeğimi gezdirmek" seçeneğine verilmiştir (Şekil 4.36).

Kentpark içerisinde yer alan aktivitelerin çeşitliliği ve yeterliliği noktasında, katılımcılara "Park içerisinde yer alan aktiviteleri yeterli buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya en fazla yanıt verilen seçenek, katılımcıların %56,3'ünün işaretlemiş olduğu "yeterli" seçeneğidir. En az olarak yanıt verilen seçenek ise, katılımcıların %6'sının işaretlediği "yetersiz" seçeneğidir (Şekil 4.37).

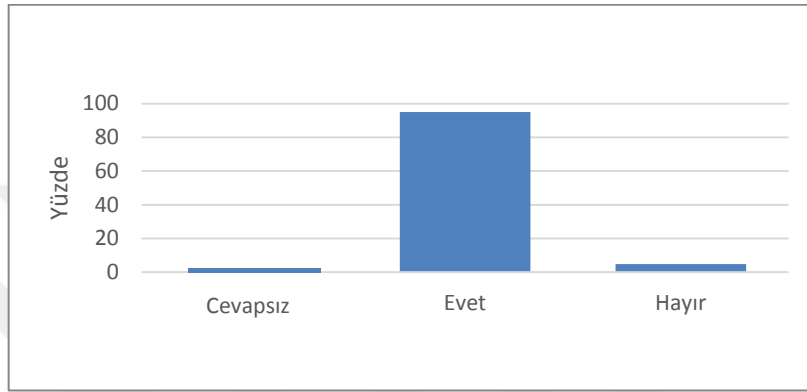

Şekil 4.37: "Park içerisinde yer alan aktiviteleri yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Kentpark içerisinde yer alan çocuk oyun alanlarının fonksiyonel olarak kullanımında, kullanıcılara cazip gelip gelmediğini tespit etmek amacıyla, "Park içerisinde bulunan çocuk oyun alan/alanlarını ilgi çekici buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya çocuğu olan katılımcıların %79,5'i "evet" cevabını vermiştir.

Katılımcılara, Kentpark'ta yer alan çocuk oyun alanlarının yeterliliği, fonksiyonel olarak kullanılabilirliğinin ölçülmesi ve ihtiyaca cevap verip veremediği konularında bilgi edinmek amacıyla "Oynamaları için çocuklarınızı parka getiriyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya, katılımcıların %50,5'i "çocuğum yok", %33'ü "evet" ve %16'sı "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,5'i bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Parkların kent içindeki fonksiyonlarından bir tanesi de, insanları bir araya gelmesini sağlamak ve onların sosyalleşmelerine imkan vermektir. "Parkta arkadaşlarınızla beraber vakit geçirebileceğiniz alanlar bulunmakta mı?" sorusunun sorulmasındaki amaç, Kentpark'ın insanların bir araya gelmesini sağlayacak alanlara, toplanma mekanlarına sahip olup olmadığı hakkındaki bilgiye ulaşmaktır. Bu soruya, katılımcıların % 95'i "evet", %4,8'i "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,2'si bu soruyu cevapsız bırakmışlardır (Şekil 4.38).

Şekil 4.38: "Parkta arkadaşlarınızla beraber vakit geçirebileceğiniz alanlar bulunmakta mı?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Katılımcılara, parkların genel olarak kullanım fonksiyonunu oluşturan "dinlenme" etkinliğinin gerçekleştirildiği "dinlenme alanları" konusunda, Kentpark'ta bu alanların mevcudiyetiyle ilgili bilgi almak için "Park içerisinde dinlenme alanları mevcut mu?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %97,3'ü "evet", %2,5'i ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,2'si bu soruyu cevapsız bırakmışlardır. Katılımcıların %0,4'ü bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Bir mekanda bulunan su ögesi veya öğelerinin kullanıcılara duysal anlamda pozitif etkisi olduğundan dolayı, Kentpark içerisinde bulunan su öğelerinin kullanıcılara duysal olarak çekici gelip gelmediğini tespit etmek amacıyla, katılımcılara "Park içerisinde bulunan su öğelerini ilgi çekici buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %88,3'ü "evet", %11,3'ü ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,4'ü bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

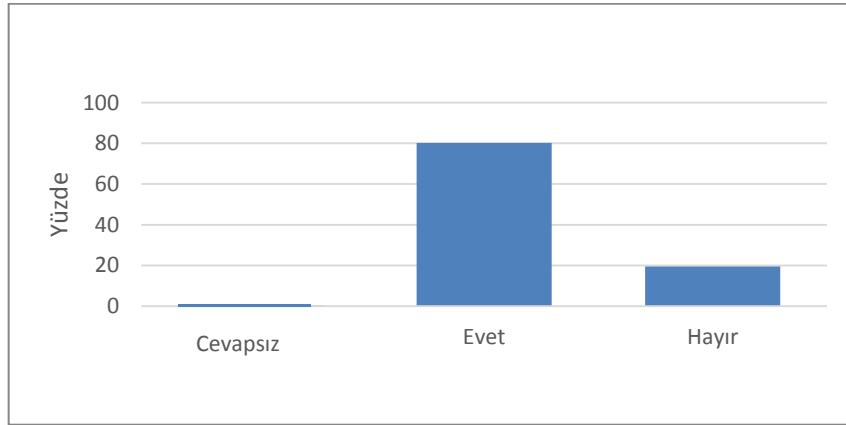
Kentpark'ta çeşitli şekil, boyut, renk ve malzemelerde heykeller bulunmaktadır. Bu heykellerin kullanıcılara ilgi çekici gelip gelmediğini tespit etmek amacıyla, katılımcılara

"Park içerisinde bulunan heykelleri ilgi çekici buluyor musunuz" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %72,3'ü "evet", %27,5'i ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,2'si bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Kentpark'ın bitkilendirme tasarımı çoğunlukla egzotik türlerle yapılmıştır ve bu bitkilerin bir kısmı çeşitli şekillerde budanarak parka bitkisel anlamda estetik bir görünüm kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bu noktada, kullanıcıların park içerisinde yapılmış olan bitkisel tasarımlara ilişkin bakış açılarını öğrenmek amacıyla, katılımcılara "Parkın bitkilendirmesini ilgi çekici buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %70'i "evet", %29,3'ü "hayır" cevabını vermiştir. Katılımcıların %0,7'si bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

4.3.1.5. Konfor ve Kimlik ile İlgili Analizler

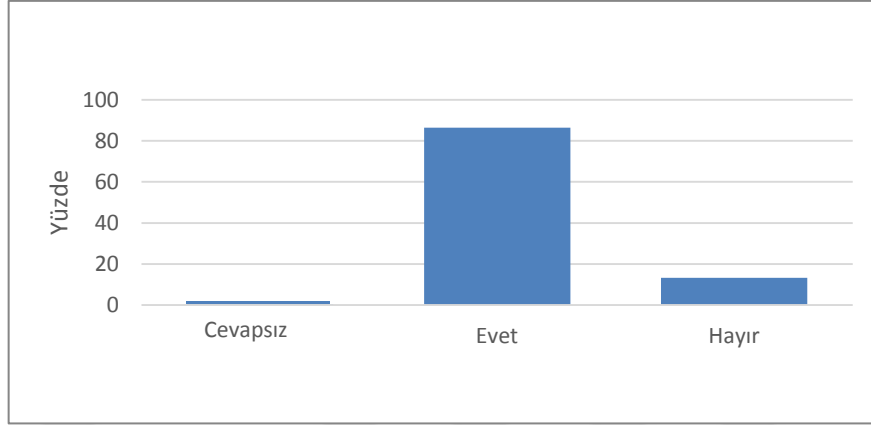
Kentpark'ta bulunan aydınlatma, çöp kutuları, oturma bankları vb. donatıların yeterlilik bazında ihtiyaca cevap verip vermediğini anlamak amacıyla, katılımcılara "Parkta bulunan donatıları yeterli buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %80,3'ü "evet", %19,5'i "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,2'si bu soruyu cevapsız bırakmışlardır (Şekil 4.39).

Şekil 4.39: "Parkta bulunan donatıları yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Kentpark içerisinde yer alan aydınlatma elemanlarının, fonksiyon kullanımları esnasında ve ulaşımında kullanıcıya yeterli konforu sağlayıp sağlamadığını tespit etmek amacıyla, katılımcılara "Park içerisindeki aydınlatmayı yeterli buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur.

Bu soruya; katılımcıların %86,5'i "evet", %13,3'ü "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,2'si bu soruyu cevapsız bırakmışlardır (Şekil 4.40).

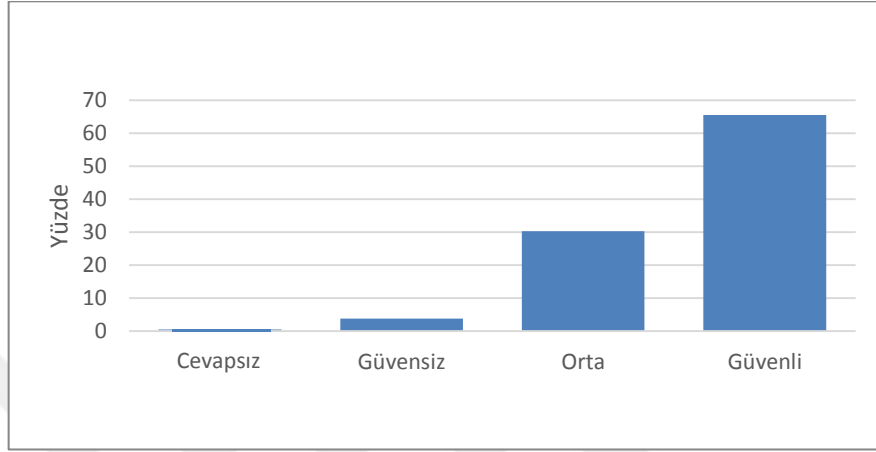
Şekil 4.40: "Park içerisindeki aydınlatmayı yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Kentpark'ta yer alan doğal ve yapısal alanların, fonksiyon alanlarında bulunan donatı ve ekipmanların sürdürülebilir kılıp kılınmadığını, parkın genelinin bakımlı olup olmadığını tespit etmek amacıyla, katılımcılara "Parkı bakımlı buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya, katılımcıların %96'sı "evet", %3,8'i ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,2'si bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Kentpark'ın bakımsız olduğunu düşünen katılımcılara, bu düşüncelerinin nedenini öğrenmek amacıyla "Parkı bakımlı bulmuyorsanız sizce neden bakımlı değil?" sorusu sorulmuştur. Bu açık uçlu soruya verilen cevaplar, dört kategori altında toplanmış ve analiz bu kategorilere göre yapılmıştır. Analiz sonucunda, parkın bakımsız olduğunu düşünen katılımcıların %27,2'si parkı insanların temiz kullanmadığını, %27,2'si parka yeterince bakım yapılmadığını, %18,1'i parkta bulunan su öğelerinin temiz olmadığını, %27,2'si kış aylarında yolların buzlu olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %0,3'ü bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Kentpark'ta bulunan tesislerin; kullanılabilir, sürdürülebilir ve bakımlı olup olmadığı konusunda veri elde etmek amacıyla sorulan "Alanda bulunan tesisler sizce iyi durumda mıdır?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %87'si "evet", %12,3'ü ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,7'si bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

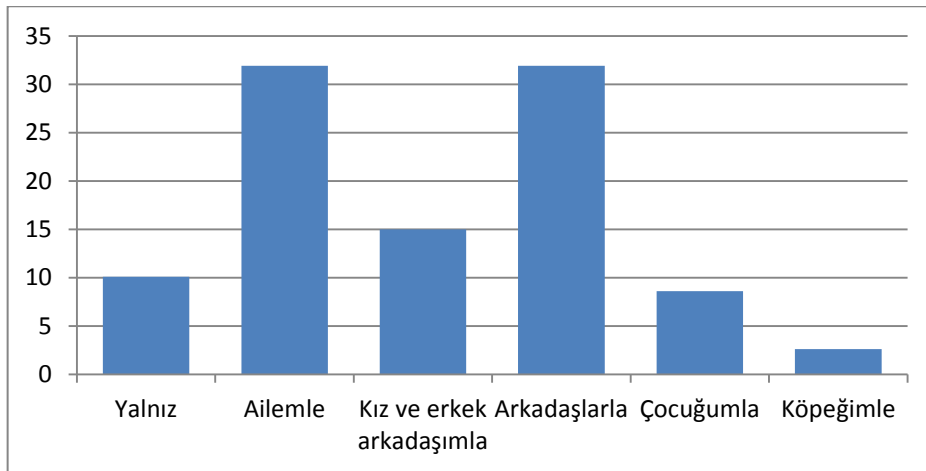
Kentpark'ın kullanımını esnasında kullanıcılar açısından güvenli olup olmadığı konusunda veri elde etmek amacıyla katılımcılara "Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %65,5'i "güvenli", %30,3'ü "orta", %3,8'i ise "güvensiz" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,4'ü bu soruyu cevapsız bırakmışlardır. (Şekil 4.41).

Şekil 4.41: "Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

4.3.1.6. Sosyalleşme Olanakları ile İlgili Analizler

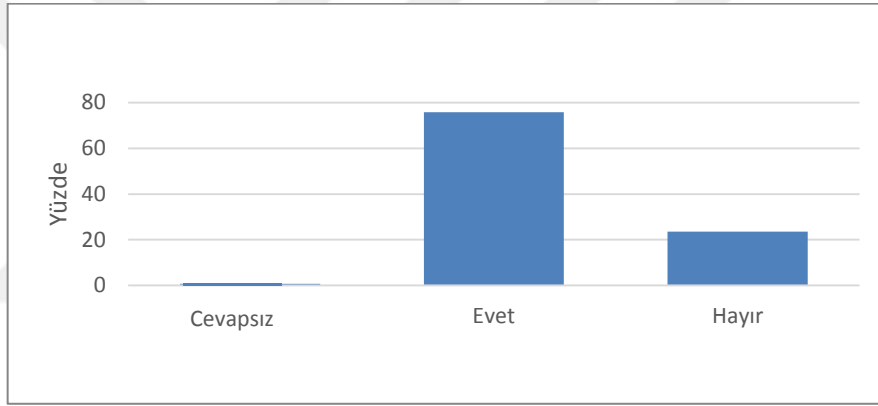
Kentpark'ı kullanıcıların kimlerle beraber kullandığını tespit edebilmek amacıyla, "Parka kimlerle geliyorsunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %31,9'u "arkadaşlarla", %31,9'u "ailemle", %15'i "kız veya erkek arkadaşım", %10,1'i "yalnız", %8,6'sı "çocuğumla" ve %2,5'i "köpeğimle" cevaplarını vermişlerdir (Şekil 4.42).

Şekil 4.42: "Parka kimlerle geliyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Parkların sosyalleşmeye imkan sağlayıp sağlamadığı, insanların bir araya gelmesinde bir aracı görevi görüp görmediği konularında katılımcıların düşüncelerini öğrenmek amacıyla, "Parklar insanların toplanması için iyi bir mekan mıdır?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %93,5'i "evet", %6'sı ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,5'i bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Kullanıcıların Kentpark'la aralarında bir bağ kurup kurmadığını ve park içerisinde kendilerini parka ait hissedip hissetmediklerini anlamak amacıyla "Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %75,8'i "evet", %23,5'i ise "hayır" cevabını vermiştir. Katılımcıların %0,7'si bu soruyu cevapsız bırakmışlardır. (Şekil 4.43).

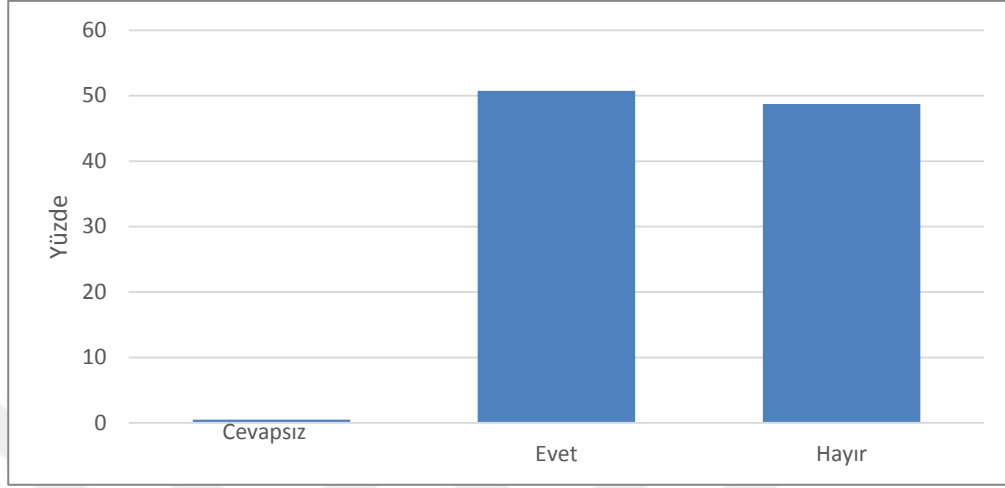

Şekil 4.43: "Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Katılımcıların Kentpark'ı kullandıkları süre içerisinde tanıdıkları insanlarla karşılaşp karşılaşmadıkları konusunda bir veri elde etmek amacıyla "Parka geldiğinizde tanıdığınız insanlarla karşılaşpıyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %72,5'i "evet", %27'si ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,5'i bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

Kentpark'ın kullanıcıların sosyalleşme ihtiyaçlarına cevap verip vermediği, insanları sosyalleşmeye yönlendirip yönlendirmediği ve kullanıcılara diğer insanlarla iletişimlerini artırma noktasında yardımcı olup olmadığı konularında veri elde etmek amacıyla, katılımcılara "Parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istiyor musunuz?" sorusu sorulmuştur.

Bu soruya, katılımcıların %50,7'si "evet", %48,8'i'ü ise "hayır" cevabını vermiştir. Katılımcıların %0,5'i bu soruyu cevapsız bırakmışlardır. (Şekil 4.44).

Şekil 4.44: "Parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istiyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Kentpark'ta yer alan fonksiyonlar ve mekanların, sosyal aktiviteleri destekleyip desteklemediği ve bu noktada kullanıcıların sosyalleşmelerine imkan tanıyıp tanımadığı konusunda veri elde etmek için, katılımcılara " Park içerisinde bulunan fonksiyonlar sosyal aktivitelerin gelişmesine imkan tanıyor mu?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %85,3'ü "evet", %13,8'i ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,9'u bu soruyu cevapsız bırakmışlardır.

4.3.2. Kentpark için Uygulanan Anketlerin Ki Kare Analizi

Bu bölümde Kentpark kullanıcılarına uygulanmış olan anketler sonucu ortaya çıkan verilerin Ki Kare analizi yapılmış ve bu analiz sonucunda ortaya çıkan bulgular ortaya konmuştur. Anketlerde yer alan sorular çaprazlanarak $p \leq 0,05$ değerine bakılarak, analiz sonucunda çıkan bulguların anlamlı olup olmadığına bakılmış ve sadece anlam ifade eden bulgular değerlendirilmiştir.

4.3.2.1. Sosyo-Ekonomik Özellikler ve Anket Sorularının Karşılaştırmalı Analizi

- Cinsiyet-Aktiviteler ilişkisi

Cinsiyet ve parkı ziyaret süresi verileri çaprazlandığında $p=0,01$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde erkeklerin %73,8'inin, kadınların ise %87,6'sının parkta 1-3 saat kalmayı tercih ettikleri bilgisine ulaşılmıştır. Parkta kalınan en az süre ise 5 saatten fazladır. Sonuca göre, parkı ziyaret süresi ve cinsiyet arasında bir farklılığa rastlanmamıştır (Tablo 4.2).

Tablo 4.2: Cinsiyet-parkı ziyaret süresi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S13					
S37		Cevapsız	1 saatten az	1-3 saat	3-5 saat	5 saatten fazla	Toplam
Cevapsız	Sayı	0	1	1	2	1	5
	%S37	0,0%	20,0%	20,0%	40,0%	20,0%	100,0%
	%S13	0,0%	3,0%	,3%	5,3%	11,1%	1,3%
Erkek	Sayı	0	21	149	25	7	202
	%S37	0,0%	10,4%	73,8%	12,4%	3,5%	100,0%
	%S13	0,0%	63,6%	46,7%	65,8%	77,8%	50,5%
Kadın	Sayı	1	11	169	11	1	193
	%S37	,5%	5,7%	87,6%	5,7%	,5%	100,0%
	%S13	100,0%	33,3%	53,0%	28,9%	11,1%	48,3%
Toplam	Sayı	1	33	319	38	9	400
	%S37	,3%	8,3%	79,8%	9,5%	2,3%	100,0%
	%S13	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyet verileri ve "Park içerisinde yer alan aktiviteleri yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplardan oluşan veriler çaprazlandığında $p=0,035$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde, erkeklerin %55,4 oranında, kadınların ise %58 oranında parkta bulunan aktiviteleri yeterli bulduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Cinsiyet ve parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; dinlenmek, spor yapmak, piknik yapmak, kitap okumak, köpeğimi gezdirmek ve diğer seçenekleri $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece yürümek, koşmak, çocuk oyun alanını kullanmak, manzara seyretmek ve yüzmek aktiviteleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, cinsiyet ve bu aktiviteler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan

değerler incelendiğinde; erkek kullanıcıların %54,5'inin, kadın kullanıcıların ise 68,4'ünün parkta tercih ettiği ve en çok yapılan aktivitenin yürümek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, parka yüzmek için gelenlerin çoğunluğunun %7,9 oranla erkekler olduğu; çocuk oyun alanının ise %30,6 oranla en çok kadınlar tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir (Tablo 4.3).

Tablo 4.3: Cinsiyet-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S15				
S37		Yürümek	Koşmak	Çocuk oyun alanını kullanmak	Manzara seyretmek	Yüzmek
Erkek	Sayı	110	6	43	51	16
	%S37	54,5%	3,0%	21,3%	25,2%	7,9%
	%S15	45,1%	33,3%	42,2%	41,5%	64,0%
Kadın	Sayı	132	10	59	72	7
	%S37	68,4%	5,2%	30,6%	37,3%	3,6%
	%S15	54,1%	55,6%	57,8%	58,5%	28,0%

Cinsiyet verileri ve "Oynamaları için çocuklarınızı parka getiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplardan oluşan veriler çaprazlandığında $p=0,035$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde, erkeklerin %60,3'ünün, kadınların ise %67,5'inin çocuklarını oynamaları için parka getirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

- **Cinsiyet- Konfor ve Kimlik İlişkisi**

Cinsiyet verisi ve "Alanda bulunan tesisler sizce iyi durumda mıdır?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, erkek kullanıcıların %88,6'sının ve kadın kullanıcıların %86,5'inin alanda bulunan tesislerin iyi durumda olduğunu düşündükleri sonucuna varılmıştır.

Cinsiyet verisi ve "Parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, erkek kullanıcıların %65,3'ünün ve kadın kullanıcıların %66,8'inin kendilerini Kentpark içerisinde güvenli hissettikleri sonucuna

varılmıştır. Bu sonuca göre park içerisinde güvenlik problemi bulunmadığı söylenebilir (Tablo 4.4).

Tablo 4.4: Cinsiyet-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S30				
S37		Cevapsız	Güvensiz	Orta	Güvenli	Toplam
Cevapsız	Sayı	2	0	2	1	5
	%S37	40,0%	0,0%	40,0%	20,0%	100,0%
	%S30	100,0%	0,0%	1,7%	,4%	1,3%
Erkek	Sayı	0	14	56	132	202
	%S37	0,0%	6,9%	27,7%	65,3%	100,0%
	%S30	0,0%	93,3%	46,3%	50,4%	50,5%
Kadın	Sayı	0	1	63	129	193
	%S37	0,0%	,5%	32,6%	66,8%	100,0%
	%S30	0,0%	6,7%	52,1%	49,2%	48,3%
Toplam	Sayı	2	15	121	262	400
	%S37	,5%	3,8%	30,3%	65,5%	100,0%
	%S30	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Cinsiyet- Sosyalleşme Olanakları İlişkisi**

Anketlerden elde edilen cinsiyet verisi ve kullanıcıların parkı kimlerle kullandıkları verisi çaprazlandığında; yalnız, piknik yapmak ve köpeğimle seçenekleri ve cinsiyet arasında yapılan analiz sonucunda $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; ailemle, arkadaşlarla, kız ve erkek arkadaşım ve çocuğumla seçenekleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Analiz sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde; erkek kullanıcıların %36,6 oranıyla parka daha çok aileleri ile geldikleri, kadın kullanıcıların ise %52,8 oranıyla parka daha çok arkadaşları ile gelmeyi tercih ettikleri sonucuna varılmıştır (Tablo 4.5).

Tablo 4.5: Cinsiyet-Parkın kimlerle ziyaret edildiği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S31			
S37		Ailemle	Kız ve erkek arkadaşım	Arkadaşlarla	Çocuğumla
Erkek	Sayı	74	53	70	8
	%S37	36,6%	26,2%	34,7%	4,0%
	%S31	42,5%	64,6%	40,2%	17,0%
Kadın	Sayı	99	28	102	39
	%S37	51,3%	14,5%	52,8%	20,2%
	%S31	56,9%	34,1%	58,6%	83,0%

Anketlerden elde edilen cinsiyet verisi ve "Parklar insanların toplanması için iyi bir mekan mıdır?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde, erkek kullanıcıların %93,6'sının, kadın kullanıcıların ise %94,3'ünün parkların insanların toplanması için iyi bir mekan olduğu görüşünde oldukları tespit edilmiştir. Bu sonuca bakıldığında, erkek ve kadınların parkları sosyalleşme olanağı buldukları mekanlar olarak algıladıkları sonucuna varılabilir.

Cinsiyet verisi ve "Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, erkek kullanıcıların %71,3'ünün ve kadın kullanıcıların %81,9'unun kendilerini Kentpark'ın bir parçası olarak hissetmekte oldukları görülmektedir.

Cinsiyet verisi ve "Parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istiyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, erkek kullanıcıların %50,5'inin ve kadın kullanıcıların %50,8'inin Kentpark'ta diğer insanlarla iletişim kurmak istedikleri bilgisi elde edilmiştir (Tablo 4.6).

Tablo 4.6: Cinsiyet-Parkta insanların iletişim kurma isteği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S35			
S37		Cevapsız	Evet	Hayır	Toplam
Cevapsız	Sayı	2	1	2	5
	%S37	40,0%	20,0%	40,0%	100,0%
	%S35	100,0%	,5%	1,0%	1,3%
Erkek	Sayı	0	102	100	202
	%S37	0,0%	50,5%	49,5%	100,0%
	%S35	0,0%	50,2%	51,3%	50,5%
Kadın	Sayı	0	100	93	193
	%S37	0,0%	51,8%	48,2%	100,0%
	%S35	0,0%	49,3%	47,7%	48,3%
Toplam	Sayı	2	203	195	400
	%S37	,5%	50,8%	48,8%	100,0%
	%S35	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyet verisi ve "Park içerisinde bulunan fonksiyonlar sosyal aktivitelerin gelişmesine imkan tanıyor mu?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, erkek kullanıcıların %83,7'sinin ve kadın kullanıcıların %87,6'sının Kentpark'ta bulunan fonksiyonların sosyal aktivitelerin gelişmesine imkan tanıdığını belirttikleri anlaşılmıştır.

- **Yaş-Alana Ulaşılabilirlik**

Yaş verisi ve "Parka ne kadar sürede ulaşıyorsunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %52,2'sinin, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %38,6'sının, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %50,6'sının, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %69,1'inin 15-29 dakikada ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %47,4'ünün 15 dakikadan az sürede parka ulaştıkları sonucuna varılmıştır. Bu sonuç değerlendirildiğinde; yaşlı kullanıcıların parka kısa sürede ulaşmalarının, onların parkı ziyaret etmesini etkilemekte olduğu söylenebilir (Tablo 4.7).

Tablo 4.7: Cinsiyet-Parka ulaşım süresi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S38		S2				Toplam
		15 dakikadan az	15-29 dakika	30-59 dakika	60 dakikadan fazla	
Cevapsız	Sayı	1	1	0	1	3
	%S38	33,3%	33,3%	0,0%	33,3%	100,0%
	%S2	1,1%	0,5%	0,0%	20,0%	0,8%
12-16	Sayı	5	12	6	0	23
	%S38	21,7%	52,2%	26,1%	0,0%	100,0%
	%S2	5,3%	5,9%	6,1%	0,0%	5,8%
17-25	Sayı	27	44	40	3	114
	%S38	23,7%	38,6%	35,1%	2,6%	100,0%
	%S2	28,7%	21,8%	40,4%	60,0%	28,5%
26-40	Sayı	37	81	42	0	160
	%S38	23,1%	50,6%	26,3%	0,0%	100,0%
	%S2	39,4%	40,1%	42,4%	0,0%	40,0%
41-60	Sayı	15	56	9	1	81
	%S38	18,5%	69,1%	11,1%	1,2%	100,0%
	%S2	16,0%	27,7%	9,1%	20,0%	20,3%
61 ve üzeri	Sayı	9	8	2	0	19
	%S38	47,4%	42,1%	10,5%	0,0%	100,0%
	%S2	9,6%	4,0%	2,0%	0,0%	4,8%
Toplam	Sayı	94	202	99	5	400
	%S38	23,5%	50,5%	24,8%	1,3%	100,0%
	%S2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş verisi ve parka ulaşım türü verisi çaprazlandığında; özel oto, taksi ve motosiklet seçenekleri $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece toplu taşıma ile, yaya ve bisiklet seçenekler $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, yaş ve bu ulaşım türleri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %47,8'inin, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %50'sinin, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %40,6'sının, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %48,1'inin parka toplu taşıma ile ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %84,2'sinin yaya olarak parka ulaştıkları sonucuna varılmıştır. Bu sonuç değerlendirildiğinde; parkların yaşlı kullanıcı grubuna hitap etmesi için, onlara yaya olarak ulaşabilecekleri mesafede olması gerektiği sonucuna varılmıştır (Tablo 4.8).

Tablo 4.8: Cinsiyet-Parka ulaşım türü verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S38		S4		
		Toplu taşıma ile	Yaya	Bisiklet
12-16	Sayı	11	4	6
	%S38	47,8%	17,4%	26,1%
	%S4	6,3%	3,1%	28,6%
17-25	Sayı	57	22	11
	%S38	50,0%	19,3%	9,6%
	%S4	32,6%	17,1%	52,4%
26-40	Sayı	65	61	4
	%S38	40,6%	38,1%	2,5%
	%S4	37,1%	47,3%	19,0%
41-60	Sayı	39	25	0
	%S38	48,1%	30,9%	0,0%
	%S4	22,3%	19,4%	0,0%
61 ve üzeri	Sayı	2	16	0
	%S38	10,5%	84,2%	0,0%
	%S4	1,1%	12,4%	0,0%

- **Yaş-Aktiviteler ilişkisi**

Yaş ve parkın ziyaret sıklığı çaprazlandığında $p=0,02$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %30,4'ünün haftada bir, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %21,9'unun 6 ayda bir, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %28,1'inin haftada bir, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %33,3'ünün 15 günde bir ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %42,1'inin parkı 15 günde bir kullanmayı tercih ettikleri

görülmektedir. Bu sonuca göre parkın sıklıkla 12-16 ve 26-40 yaş aralığındaki kullanıcılar tarafından kullanıldığı söylenebilir (Tablo 4.9).

Tablo 4.9: Yaş-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S38		S11										
		Cevapsız	İlk defa	Her gün	Haftada bir	15 günde bir	Ayda bir	3 ayda bir	6 ayda bir	Yılda bir	Diğer	Toplam
Cevapsız	Sayı	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	3
	%S38	0,0%	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	100,0%
	%S11	0,0%	12,5%	3,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,6%	,8%
12-16	Sayı	0	2	1	7	5	2	2	3	0	1	23
	%S38	0,0%	8,7%	4,3%	30,4%	21,7%	8,7%	8,7%	13,0%	0,0%	4,3%	100,0%
	%S11	0,0%	25,0%	3,1%	7,9%	5,3%	2,4%	6,3%	10,0%	0,0%	5,6%	5,8%
17-25	Sayı	1	3	6	17	15	23	9	25	6	9	114
	%S38	,9%	2,6%	5,3%	14,9%	13,2%	20,2%	7,9%	21,9%	5,3%	7,9%	100,0%
	%S11	100,0%	37,5%	18,8%	19,1%	15,8%	27,1%	28,1%	83,3%	60,0%	50,0%	28,5%
26-40	Sayı	0	2	15	45	40	38	13	2	1	4	160
	%S38	0,0%	1,3%	9,4%	28,1%	25,0%	23,8%	8,1%	1,3%	,6%	2,5%	100,0%
	%S11	0,0%	25,0%	46,9%	50,6%	42,1%	44,7%	40,6%	6,7%	10,0%	22,2%	40,0%
41-60	Sayı	0	0	6	14	27	22	6	0	3	3	81
	%S38	0,0%	0,0%	7,4%	17,3%	33,3%	27,2%	7,4%	0,0%	3,7%	3,7%	100,0%
	%S11	0,0%	0,0%	18,8%	15,7%	28,4%	25,9%	18,8%	0,0%	30,0%	16,7%	20,3%
61 ve üzeri	Sayı	0	0	3	6	8	0	2	0	0	0	19
	%S38	0,0%	0,0%	15,8%	31,6%	42,1%	0,0%	10,5%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	%S11	0,0%	0,0%	9,4%	6,7%	8,4%	0,0%	6,3%	0,0%	0,0%	0,0%	4,8%
Toplam	Sayı	1	8	32	89	95	85	32	30	10	18	400
	%S38	,3%	2,0%	8,0%	22,3%	23,8%	21,3%	8,0%	7,5%	2,5%	4,5%	100,0%
	%S11	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş ve parkı ziyaret süresi çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; tüm yaş grupları için parkın çoğunlukla 1-3 saat süresince ziyaret edildiği sonucuna varılmıştır.

Yaş ve parkın ziyaret edildiği zaman dilimi verileri çaprazlandığında $p=0,122$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır (Tablo 4.10).

Tablo 4.10: Yaş- parkın ziyaret edildiği zaman dilimi ki kare testi sonucu.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	27,502 ^a	20	,122
Likelihood Ratio	28,848	20	,091
N of Valid Cases	400		

Yaş ve parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; dinlenmek, spor yapmak, piknik yapmak, kitap okumak, köpeğimi gezdirmek, yüzmek ve diğer seçenekleri $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece yürümek, koşmak, çocuk oyun alanını kullanmak ve manzara seyretmek aktiviteleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, yaş ve bu aktiviteler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; tüm yaş grupları için yürümek aktivitesinin ön plana çıktığı görülmüştür (Tablo 4.11).

Tablo 4.11: Yaş-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S38		S15			
		Yürümek	Koşmak	Çocuk oyun alanını kullanmak	Manzara seyretmek
12-16	Sayı	8	1	2	5
	%S38	34,8%	4,3%	8,7%	21,7%
	%S15	3,3%	5,6%	2,0%	4,1%
17-25	Sayı	41	5	1	24
	%S38	36,0%	4,4%	0,9%	21,1%
	%S15	16,8%	27,8%	1,0%	19,5%
26-40	Sayı	110	8	62	43
	%S38	68,8%	5,0%	38,8%	26,9%
	%S15	45,1%	44,4%	60,8%	35,0%
41-60	Sayı	68	2	37	36
	%S38	84,0%	2,5%	45,7%	44,4%
	%S15	27,9%	11,1%	36,3%	29,3%
60 ve üzeri	Sayı	17	0	0	15
	%S38	89,5%	0,0%	0,0%	78,9%
	%S15	7,0%	0,0%	0,0%	12,2%

Yaş ve park içerisinde bulunan aktivitelerin yetersizliği çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %56,5'inin ve 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %53'ünün park içerisinde bulunan aktivitelerin orta derecede yeterli olduğu görüşüne sahip oldukları; 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %63,8'inin, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %65,4'ünün, 61 ve üzeri yaş

aralığında bulunan kullanıcıların %73,7'sinin park içerisinde bulunan aktivitelerin yeterli olduğu görüşüne sahip oldukları sonucuna varılmıştır. Bu sonuca göre, genç kullanıcıların parkta bulunan aktiviteleri yeterli bulmadıkları söylenebilir.

Yaş verisi ve "Parkta arkadaşlarınızla vakit geçirebileceğiniz alanlar bulunmakta mı?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,044$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %91,3'ünün ,17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %91,2'sinin, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %98,8'inin, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %95,1'inin, 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %94,7'sinin park içerisinde arkadaşlarıyla beraber vakit geçirebilecekleri alanlar olduğu yönünde görüş bildirdiği sonucuna varılmıştır. Bu sonuca göre, Kentpark'ın her yaş grubundan kullanıcının sosyalleşmesini olumlu yönde etkilemekte olduğu söylenebilir.

- **Yaş- Konfor ve Kimlik İlişkisi**

Yaş verisi ve park içerisinde bulunan donatıların yeterliliği verisi çaprazlandığında $p=0,042$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %56,5'inin ,17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %75,4'ünün, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %83,1'inin, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %87,7'sinin, 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %84,2'sinin park içerisinde bulunan donatıları yeterli buldukları sonucuna varılmıştır.

Yaş verisi ve "Parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, tüm yaş gruplarından kullanıcılar parkta kendilerini güvenli hissetmektedirler. Bu anlamda yaş grupları arasında bir farklılığa rastlanmamıştır (Tablo 4.12).

Tablo 4.12: Yaş-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S30				
S38		Cevapsız	Güvensiz	Orta	Güvenli	Toplam
Cevapsız	Sayı	2	0	1	0	3
	%S38	66,7%	0,0%	33,3%	0,0%	100,0%
	%S30	100,0%	0,0%	0,8%	0,0%	0,8%
12-16	Sayı	0	1	6	16	23
	%S38	0,0%	4,3%	26,1%	69,6%	100,0%

	%S30	0,0%	6,7%	5,0%	6,1%	5,8%
17-25	Sayı	0	13	50	51	114
	%S38	0,0%	11,4%	43,9%	44,7%	100,0%
	%S30	0,0%	86,7%	41,3%	19,5%	28,5%
26-40	Sayı	0	0	46	114	160
	%S38	0,0%	0,0%	28,8%	71,3%	100,0%
	%S30	0,0%	0,0%	38,0%	43,5%	40,0%
41-60	Sayı	0	1	14	66	81
	%S38	0,0%	1,2%	17,3%	81,5%	100,0%
	%S30	0,0%	6,7%	11,6%	25,2%	20,3%
60 ve üzeri	Sayı	0	0	4	15	19

Tablo 4.12 (devam): Yaş-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

	%S38	0,0%	0,0%	21,1%	78,9%	100,0%
	%S30	0,0%	0,0%	3,3%	5,7%	4,8%
Toplam	Sayı	2	15	121	262	400
	%S38	0,5%	3,8%	30,3%	65,5%	100,0%
	%S30	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

• Yaş- Sosyalleşme Olanakları İlişkisi

Anketlerden elde edilen yaş verisi ve kullanıcıların parkı kimlerle kullandıkları verisi çaprazlandığında; yalnız, arkadaşlarla ve köpeğimle seçenekleri ve cinsiyet arasında yapılan analiz sonucunda $p > 0,05$ olduğundan bu seçeneklerle yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; ailemle, kız ve erkek arkadaşım ve çocuğumla seçenekleri $p \leq 0,05$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Analiz sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %30,4 oranında aileleri ile, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %41,2 oranında kız ve erkek arkadaşları ile, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %46,3 oranında, 41-6 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %77,8 oranında ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %52,6 oranında aileleri ile birlikte parkı ziyaret ettikleri sonucuna varılmıştır (Tablo 4.13).

Tablo 4.13: Yaş-parkın kimlerle ziyaret edildiği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S38		S31		
		Ailemle	Kız ve erkek arkadaşım	Çocuğumla
12-16	Sayı	7	4	0
	%S38	30,4%	17,4%	0,0%
	%S31	4,0%	4,9%	0,0%
17-25	Sayı	19	47	1
	%S38	16,7%	41,2%	0,9%
	%S31	10,9%	57,3%	2,1%
26-40	Sayı	74	30	33
	%S38	46,3%	18,8%	20,6%

	%S31	42,5%	36,6%	70,2%
41-60	Sayı	63	0	13
	%S38	77,8%	0,0%	16,0%
	%S31	36,2%	0,0%	27,7%
61 ve üzeri	Sayı	10	0	0
	%S38	52,6%	0,0%	0,0%
	%S31	5,7%	0,0%	0,0%

Anketlerden elde edilen yaş verisi ve "Parklar insanların toplanması için iyi bir mekan mıdır?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Analiz sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %91,3 oranında, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %87,7 oranında, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %96,9 oranında, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %97,5 oranında ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %94,7 oranında parkların insanların toplanması için iyi bir mekan olduğu görüşünü belirtmişlerdir.

Yaş verisi ve "Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %69,6 oranında, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %57 oranında, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %81,3 oranında, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %91,4 oranında ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %94,7 oranında kendilerini parkın bir parçası olarak hissettikleri sonucuna varılmıştır.

Yaş verisi ve "Parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istiyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %65,2'sinin ve 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %58,8'inin parkta bulunan diğer insanlarla iletişim kurmayı istemedikleri, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %50'sinin, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %61,7'sinin ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %94,7'sinin parkta bulunan diğer insanlarla iletişim kurmayı istedikleri sonucuna varılmıştır. Bu sonuca göre yaş arttıkça sosyalleşme isteğinin de arttığı söylenebilir.

Yaş verisi ve "Park içerisinde bulunan fonksiyonlar sosyal aktivitelerin gelişmesine imkan tanıyor mu?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %95,7'sinin ve 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %73,7'sinin, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %88,1'inin, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %93,8'inin ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %94,7'sinin parkta yer alan fonksiyonların sosyal aktivitelerin gelişmesine imkan tanıdığını düşündüğü sonucuna varılmıştır. Bu sonuca göre, tüm yaş gruplarına göre park içerisinde bulunan fonksiyonların, kullanıcıların sosyalleşme eylemine imkan tanıdığı söylenebilir.

- **Eğitim Düzeyi-Aktiviteler İlişkisi**

Eğitim düzeyi ve parkın ziyaret sıklığı çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; ilköğretim mezunu kullanıcıların %35,7 oranında ve ortaöğretim mezunu kullanıcıların %23,7 oranında parkı 15 günde bir, üniversite mezunu kullanıcıların %24,7 oranında parkı ayda bir ve master/doktora seviyesindeki kullanıcıların %36,4 oranında parkı haftada bir ziyaret ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçtan yola çıkılarak eğitim düzeyi ve ziyaret sıklığı arasında bir orantı olmadığı anlaşılmıştır (Tablo 4.14).

Tablo 4.14: Eğitim düzeyi-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S39	S11											Toplam
	Cevapsız	İlk defa	Her gün	Haftada bir	15 günde bir	Ayda bir	3 ayda bir	6 ayda bir	Yılda bir	Diğer		
Cevapsız	Sayı	0	1	1	0	0	0	0	1	1	4	
	%S39	0,0%	25,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%	25,0%	100,0%	
İlköğretim mezunu	Sayı	0	2	9	29	41	21	4	3	1	5	
	%S39	0,0%	1,7%	7,8%	25,2%	35,7%	18,3%	3,5%	2,6%	,9%	4,3%	
Ortaöğretim mezunu	Sayı	0	3	10	39	41	39	15	16	4	6	
	%S39	0,0%	1,7%	5,8%	22,5%	23,7%	22,5%	8,7%	9,2%	2,3%	3,5%	
Üniversite mezunu	Sayı	1	2	11	17	13	24	11	8	4	6	
	%S39	1,0%	2,1%	11,3%	17,5%	13,4%	24,7%	11,3%	8,2%	4,1%	6,2%	
Master/Doktora	Sayı	0	0	1	4	0	1	2	3	0	0	
	%S39	0,0%	0,0%	9,1%	36,4%	0,0%	9,1%	18,2%	27,3%	0,0%	0,0%	
Toplam	Sayı	1	8	32	89	95	85	32	30	10	18	
	%S39	,3%	2,0%	8,0%	22,3%	23,8%	21,3%	8,0%	7,5%	2,5%	4,5%	
	%S11	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Eğitim düzeyi ve parkı ziyaret süresi çaprazlandığında $p=0,012$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; tüm eğitim düzeyleri için parkın çoğunlukla 1-3 saat süresince ziyaret edildiği sonucuna varılmıştır (Tablo 4.15).

Tablo 4.15: Eğitim düzeyi-parkı ziyaret süresi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S39		Cevapsız	1 saatten az	1-3 saat	3-5 saat	5 saatten fazla	Toplam
Cevapsız	Sayı	0	1	1	1	1	4
	%S39	0,0%	25,0%	25,0%	25,0%	25,0%	100,0%
	%S13	0,0%	3,0%	,3%	2,6%	11,1%	1,0%
İlköğretim mezunu	Sayı	0	6	105	4	0	115
	%S39	0,0%	5,2%	91,3%	3,5%	0,0%	100,0%
	%S13	0,0%	18,2%	32,9%	10,5%	0,0%	28,8%
Ortaöğretim mezunu	Sayı	1	15	131	22	4	173
	%S39	,6%	8,7%	75,7%	12,7%	2,3%	100,0%
	%S13	100,0%	45,5%	41,1%	57,9%	44,4%	43,3%
Üniversite mezunu	Sayı	0	10	75	9	3	97
	%S39	0,0%	10,3%	77,3%	9,3%	3,1%	100,0%
	%S13	0,0%	30,3%	23,5%	23,7%	33,3%	24,3%
Master/ Doktora	Sayı	0	1	7	2	1	11
	%S39	0,0%	9,1%	63,6%	18,2%	9,1%	100,0%
	%S13	0,0%	3,0%	2,2%	5,3%	11,1%	2,8%
Toplam	Sayı	1	33	319	38	9	400
	%S39	,3%	8,3%	79,8%	9,5%	2,3%	100,0%
	%S13	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Eğitim düzeyi ve parkın kullanıldığı zaman dilimi çaprazlandığında $p=0,519$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Tablo 4.16).

Tablo 4.16: Eğitim düzeyi- parkın kullanıldığı zaman dilimi ki kare testi sonucu.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,081 ^a	16	,519
Likelihood Ratio	16,216	16	,438
N of Valid Cases	400		

Eğitim düzeyi ve parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; dinlenmek, piknik yapmak, köpeğimi gezdirmek, yüzmek ve diğer seçenekleri $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece yürümek, koşmak, çocuk oyun alanını kullanmak, manzara seyretmek, spor yapmak ve kitap okumak aktiviteleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, eğitim düzeyi ve bu aktiviteler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; ilköğretim mezunu olan kullanıcıların %80,9'unun, ortaöğretim mezunu kullanıcıların %57,8'inin, üniversite mezunu kullanıcıların

%47,4'ünün ve master/doktora seviyesinde olan kullanıcıların %36,4'ünün parkta yürümek aktivitesini gerçekleştirdiği sonucuna varılmıştır (Tablo 4.17).

Tablo 4.17: Eğitim düzeyi-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S39		S15					
		Yürümek	Koşmak	Çocuk oyun alanını kullanmak	Manzara seyretmek	Spor yapmak	Kitap okumak
İlköğretim mezunu	Sayı	93	3	51	53	32	1
	%S39	80,9%	2,6%	44,3%	46,1%	27,8%	0,9%
	%S15	38,1%	16,7%	50,0%	43,1%	43,8%	6,3%
Ortaöğretim mezunu	Sayı	100	5	36	54	27	6
	%S39	57,8%	2,9%	20,8%	31,2%	15,6%	3,5%
	%S15	41,0%	27,8%	35,3%	43,9%	37,0%	37,5%
Üniversite mezunu	Sayı	46	8	12	16	14	9
	%S39	47,4%	8,2%	12,4%	16,5%	14,4%	9,3%
	%S15	18,9%	44,4%	11,8%	13,0%	19,2%	56,3%
Master/Doktora	Sayı	4	0	3	0	0	0
	%S39	36,4%	0,0%	27,3%	0,0%	0,0%	0,0%
	%S15	1,6%	0,0%	2,9%	0,0%	0,0%	0,0%

Eğitim düzeyi ve park içerisinde bulunan aktivitelerin yetersizliği çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; ilköğretim mezunu kullanıcıların %73'ünün, ortaöğretim mezunu kullanıcıların %52,6'sının ve üniversite mezunu kullanıcıların %47,4'ünün park içerisinde bulunan aktiviteleri yeterli bulduğu, master/doktora seviyesinde bulunan kullanıcıların %58,5'inin park içerisinde bulunan aktivitelerin yeterliliğini orta düzeyde değerlendirdiği sonucuna varılmıştır.

- **Eğitim düzeyi- Konfor ve Kimlik İlişkisi**

Eğitim düzeyi ve "Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, ilköğretim mezunu kullanıcıların %80,9'unun, ortaöğretim mezunu kullanıcıların %58,4'ünün, üniversite mezunu kullanıcıların %63,9'unun ve master/doktora seviyesinde bulunan kullanıcıların %54,5'inin parkı güvenli bulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, tüm eğitim düzeylerinden kullanıcılar parkta kendilerini güvenli hissetmektedirler. Bu anlamda eğitim düzeyleri arasında bir farklılığa rastlanmamıştır.

- **Eğitim düzeyi- Sosyalleşme olanakları ilişkisi**

Anketlerden elde edilen eğitim düzeyi ve kullanıcıların parkı kimlerle kullandıkları verisi çaprazlandığında; yalnız ve köpeğimle seçenekleri ve eğitim düzeyi arasında yapılan analiz sonucunda $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; ailemle, kız ve erkek arkadaşım, arkadaşlarla ve çocuğumla seçenekleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgulara göre; ilköğretim mezunu kullanıcıların %66,1'i aileleri ile, ortaöğretim mezunu kullanıcıların %41'i arkadaşları ile, üniversite mezunu kullanıcıların %49,5'i arkadaşları ile, master/doktora düzeyindeki kullanıcıların %36,4'ü ailesi ile parkı ziyaret etmektedirler (Tablo 4.18).

Tablo 4.18: Eğitim düzeyi-parkın kimlerle ziyaret edildiği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S39		S31			
		Ailemle	Kız ve erkek arkadaşım	Arkadaşlarla	Çocuğumla
İlköğretim mezunu	Sayı	76	5	53	25
	%S39	66,1%	4,3%	46,1%	21,7%
	%S31	43,7%	6,1%	30,5%	53,2%
Ortaöğretim mezunu	Sayı	69	46	71	14
	%S39	39,9%	26,6%	41,0%	8,1%
	%S31	39,7%	56,1%	40,8%	29,8%
Üniversite mezunu	Sayı	24	26	48	7
	%S39	24,7%	26,8%	49,5%	7,2%
	%S31	13,8%	31,7%	27,6%	14,9%
Master/Doktora	Sayı	4	3	2	1
	%S39	36,4%	27,3%	18,2%	9,1%
	%S31	2,3%	3,7%	1,1%	2,1%

Anketlerden elde edilen eğitim düzeyi verisi ve "Parklar insanların toplanması için iyi bir mekan mıdır?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; ilköğretim mezunu kullanıcıların %98,3'ünün, ortaöğretim mezunu kullanıcıların %94,2'sinin, üniversite mezunu kullanıcıların %90,7'sinin ve master/doktora seviyesinde bulunan kullanıcıların %81,8'inin parkların insanların toplanması için iyi mekanlar olduğunu düşündükleri sonucuna varılmıştır.

Eğitim düzeyi verisi ve "Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında,; ilköğretim mezunu kullanıcıların

%92,2'sinin, ortaöğretim mezunu kullanıcıların %73,4'ünün, üniversite mezunu kullanıcıların %66'sının ve master/doktora seviyesinde bulunan kullanıcıların %54,5'inin kendilerini parkın bir parçası olarak hissettikleri sonucuna varılmıştır.

Eğitim düzeyi ve "Parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istiyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, ilköğretim mezunu kullanıcıların %63,5'inin ve master/doktora düzeyindeki kullanıcıların %54,5'inin parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istedikleri, ortaöğretim mezunu kullanıcıların %54,9'unun ve üniversite mezunu kullanıcıların %52,6'sının parkta bulunan diğer insanlarla iletişim kurmak istemedikleri sonucuna varılmıştır.

Eğitim düzeyi verisi ve "Park içerisinde bulunan fonksiyonlar sosyal aktivitelerin gelişmesine imkan tanıyor mu?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, ilköğretim mezunu kullanıcıların %98,3'ünün, ortaöğretim mezunu kullanıcıların %83,2'sinin, üniversite mezunu kullanıcıların %77,3'ünün ve master/doktora seviyesindeki kullanıcıların %72,7'sinin park içerisinde bulunan fonksiyonların sosyal aktivitelerin gelişmesine imkan tanıdığı düşüncesine sahip olduğu anlaşılmıştır.

• Meslek-Aktiviteler İlişkisi

Meslek verisi ve parkın ziyaret edilme günleri çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; işçi meslek grubundan olan kullanıcıların %52,4 oranında parkı hafta sonu, memur meslek grubundan olan kullanıcıların %45 oranında ve emekli olan kullanıcıların %44,1 oranında parkı değişken zamanlarda, serbest meslek sahibi olan kullanıcıların %63,2 oranında parkı hafta sonu, ev hanımı olan kullanıcıların %70,8 oranında, öğrenci olan kullanıcıların %65,5 oranında ve işsiz olan kullanıcıların %66,7 oranında parkı değişken zamanlarda kullandıkları tespit edilmiştir (Tablo 4.19).

Tablo 4.19: Meslek grubu-parkın ziyaret edilme günleri verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S12					
S40		Cevapsız	Hafta içi	Hafta sonu	Değişken	Her zaman	Toplam
Cevapsız	Sayı	0	0	1	0	1	2
	%S40	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	50,0%	100,0%
	%S12	0,0%	0,0%	,7%	0,0%	2,9%	,5%
İşçi	Sayı	1	3	55	41	5	105
	%S40	1,0%	2,9%	52,4%	39,0%	4,8%	100,0%
	%S12	50,0%	21,4%	40,1%	19,2%	14,7%	26,3%
Memur	Sayı	0	1	14	18	7	40
	%S40	0,0%	2,5%	35,0%	45,0%	17,5%	100,0%
	%S12	0,0%	7,1%	10,2%	8,5%	20,6%	10,0%
Emekli	Sayı	1	3	10	15	5	34
	%S40	2,9%	8,8%	29,4%	44,1%	14,7%	100,0%
	%S12	50,0%	21,4%	7,3%	7,0%	14,7%	8,5%
Serbest Meslek	Sayı	0	1	12	4	2	19
	%S40	0,0%	5,3%	63,2%	21,1%	10,5%	100,0%
	%S12	0,0%	7,1%	8,8%	1,9%	5,9%	4,8%
Ev hanımı	Sayı	0	4	12	51	5	72
	%S40	0,0%	5,6%	16,7%	70,8%	6,9%	100,0%
	%S12	0,0%	28,6%	8,8%	23,9%	14,7%	18,0%
Öğrenci	Sayı	0	2	33	76	5	116
	%S40	0,0%	1,7%	28,4%	65,5%	4,3%	100,0%
	%S12	0,0%	14,3%	24,1%	35,7%	14,7%	29,0%
İşsiz	Sayı	0	0	0	8	4	12
	%S40	0,0%	0,0%	0,0%	66,7%	33,3%	100,0%
	%S12	0,0%	0,0%	0,0%	3,8%	11,8%	3,0%
Toplam	Sayı	2	14	137	213	34	400
	%S40	,5%	3,5%	34,3%	53,3%	8,5%	100,0%
	%S12	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Meslek verisi ve parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; dinlenmek, piknik yapmak, köpeğimi gezdirmek, yüzmek, spor yapmak, kitap okumak ve diğer seçenekleri $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle meslek arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece yürümek, koşmak, çocuk oyun alanını kullanmak , manzara seyretmek,aktiviteleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, meslek ve bu aktiviteler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; işçi meslek grubundan olan kullanıcıların %77,1 oranında parkı yürümek için, memur meslek grubundan olan kullanıcıların %50 oranında parka dinlenmek için, emekli olan kullanıcıların %79,4 oranında, serbest meslek sahibi olan kullanıcıların %52,6 oranında, ev hanımı olan kullanıcıların %84,7 oranında parkı yürümek için, öğrenci

olan kullanıcıların %40,5 oranında ve işsiz olan kullanıcılar %75 oranında parkı dinlenmek için kullandıkları tespit edilmiştir (Tablo 4.20).

Tablo 4.20: Meslek grubu-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S40		S15				
		Yürümek	Koşmak	Çocuk oyun alanını kullanmak	Dinlenmek	Manzara seyretmek
İşçi	Sayı	81	5	43	46	39
	%S40	77,1%	4,8%	41,0%	43,8%	37,1%
	%S15	33,2%	27,8%	42,2%	23,5%	31,7%
Memur	Sayı	19	3	8	20	5
	%S40	47,5%	7,5%	20,0%	50,0%	12,5%
	%S15	7,8%	16,7%	7,8%	10,2%	4,1%
Emekli	Sayı	27	0	3	21	17
	%S40	79,4%	0,0%	8,8%	61,8%	50,0%
	%S15	11,1%	0,0%	2,9%	10,7%	13,8%
Serbest Meslek	Sayı	10	0	6	9	2
	%S40	52,6%	0,0%	31,6%	47,4%	10,5%
	%S15	4,1%	0,0%	5,9%	4,6%	1,6%
Ev hanımı	Sayı	61	2	38	44	36
	%S40	84,7%	2,8%	52,8%	61,1%	50,0%
	%S15	25,0%	11,1%	37,3%	22,4%	29,3%
Öğrenci	Sayı	39	4	2	47	23
	%S40	33,6%	3,4%	1,7%	40,5%	19,8%
	%S15	16,0%	22,2%	2,0%	24,0%	18,7%
İşsiz	Sayı	7	2	2	9	1
	%S40	58,3%	16,7%	16,7%	75,0%	8,3%
	%S15	2,9%	11,1%	2,0%	4,6%	0,8%

• Gelir düzeyi-Aktiviteler İlişkisi

Gelir düzeyi ve parkın ziyaret sıklığı çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 0-1500 tl arasında gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %20,7'sinin haftada bir, 1501-3000 tl arasında gelir düzeyine sahip kullanıcıların 31,3'ünün 15 günde bir, 3001-5000 tl arasında gelir düzeyine sahip kullanıcıların %23,3'ünün haftada bir, 5001-10000 tl arasında gelir düzeyine sahip kullanıcıların %18,2'sinin ayda bir, 10001 tl ve üzeri gelir düzeyine sahip kullanıcıların %50'sinin 6 ayda bir parkı ziyaret ettikleri bilgisine ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, yüksek gelir grubuna sahip kullanıcıların parkı daha az, düşük gelir grubuna sahip kullanıcıların parkı sıklıkla ziyaret ettiği söylenebilir (Tablo 4.21).

Tablo 4.21: Gelir düzeyi-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S41		S11										Toplam
		Cevapsız	İlk defa	Her gün	Haftada bir	15 günde bir	Ayda bir	3 ayda bir	6 ayda bir	Yılda bir	Diğer	
	Sayı	0	0	1	0	0	0	2	1	0	0	4
	%S41	0,0%	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	25,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	%S11	0,0%	0,0%	3,1%	0,0%	0,0%	0,0%	6,3%	3,3%	0,0%	0,0%	1,0%
0-1500 t1	Sayı	1	6	8	25	18	25	8	20	1	9	121
	%S41	,8%	5,0%	6,6%	20,7%	14,9%	20,6%	6,6%	16,5%	,8%	7,4%	100,0%
	%S11	100,0%	75,0%	25,0%	28,1%	18,9%	29,4%	25,0%	66,7%	10,0%	50,0%	30,3%
1501-3000 t1	Sayı	0	0	20	53	68	50	13	2	6	5	217
	%S41	0,0%	0,0%	9,2%	24,4%	31,3%	23,0%	6,0%	,9%	2,8%	2,3%	100,0%
	%S11	0,0%	0,0%	62,5%	59,6%	71,6%	58,8%	40,6%	6,7%	60,0%	27,8%	54,3%
3001-5000 t1	Sayı	0	1	1	10	8	8	5	5	2	3	43
	%S41	0,0%	2,3%	2,3%	23,3%	18,6%	18,6%	11,6%	11,6%	4,7%	7,0%	100,0%
	%S11	0,0%	12,5%	3,1%	11,2%	8,4%	9,4%	15,6%	16,7%	20,0%	16,7%	10,8%
5001-10000 t1	Sayı	0	0	2	1	1	2	4	0	1	0	11
	%S41	0,0%	0,0%	18,2%	9,1%	9,1%	18,2%	36,4%	0,0%	9,1%	0,0%	100,0%
	%S11	0,0%	0,0%	6,3%	1,1%	1,1%	2,4%	12,5%	0,0%	10,0%	0,0%	2,8%
10001 t1 ve üzeri	Sayı	0	1	0	0	0	0	0	2	0	1	4
	%S41	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	25,0%	100,0%
	%S11	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,7%	0,0%	5,6%	1,0%
Toplam	Sayı	1	8	32	89	95	85	32	30	10	18	400
	%S41	,3%	2,0%	8,0%	22,3%	23,8%	21,3%	8,0%	7,5%	2,5%	4,5%	100,0%
	%S11	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Gelir düzeyi ve parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; koşmak, piknik yapmak, köpeğimi gezdirmek, yüzmek, spor yapmak ve kitap okumak ve diğer seçenekleri $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle gelir düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece yürümek, çocuk oyun alanını kullanmak, dinlenmek, manzara seyretmek, aktiviteleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, gelir düzeyi ve bu aktiviteler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 0-1500 t1 arasında gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %39,7'sinin dinlenmek amaçlı, 1501-3000 t1 arasında gelir düzeyine sahip kullanıcıların %78,8'inin yürümek amaçlı, 3001-5000 t1 arasında gelir düzeyine sahip kullanıcıların %53,5'inin yürümek amaçlı, 5001-10000 t1 arasında gelir düzeyine sahip kullanıcıların %37,5'inin dinlenmek amaçlı, 10001 t1 ve üzeri gelir düzeyine sahip kullanıcıların %50'sinin dinlenmek amaçlı parkı ziyaret ettiği bilgisine ulaşılmıştır (Tablo 4.22).

Tablo 4.22: Gelir düzeyi-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S41		S15			
		Yürümek	Çocuk oyun alanını kullanmak	Dinlenmek	Manzara seyretmek
0-1500 tl	Sayı	44	11	48	28
	%S41	36,4%	9,1%	39,7%	23,1%
	%S15	18,0%	10,8%	24,5%	22,8%
1501-3000 tl	Sayı	171	76	125	85
	%S41	78,8%	35,0%	57,6%	39,2%
	%S15	70,1%	74,5%	63,8%	69,1%
3001-5000 tl	Sayı	23	13	16	6
	%S41	53,5%	30,2%	37,2%	14,0%
	%S15	9,4%	12,7%	8,2%	4,9%
5001-10000 tl	Sayı	4	2	4	3
	%S41	36,4%	18,2%	37,5%	27,3%
	%S15	1,6%	2,0%	2,0%	2,4%
10001 tl ve üzeri	Sayı	1	0	2	0
	%S41	25,0%	0,0%	50,0%	0,0%
	%S15	0,4%	0,0%	1,0%	0,0%

- **İkamet süresi-Sosyalleşme Olanakları İlişkisi**

İkamet süresi ve " Parka geldiğinizde tanıdığınız insanlarla karşılaşıyor musunuz?" sorusu çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Analiz sonucunda; Eskişehir'de 0-5 yıl arasında ikamet eden kullanıcıların %51,1'i parka geldiklerinde tanıdıkları insanlarla karşılaşmadıklarını, 6-10 yıl arasında ikamet eden kullanıcıların % 67,2'si, 11-15 yıl arasında ikamet eden kullanıcıların %70'i ve 16-20 yıl ikamet eden kullanıcıların %75,2'si ve 20 yıldan fazla ikamet süresi olan kullanıcıların %87,9'u parka geldiklerinde tanıdıkları insanlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuca göre, ikamet süresi ve parkta insanların birbirlerini tanıyor olmaları arasında doğru orantı olduğu söylenebilir.

4.3.2.2. Parka Ulaşım Süresi ile İlgili Analizler

- **Ulaşım süresi-Parkın ziyaret edilme sıklığı ilişkisi**

Anketlerden elde edilen parka ulaşım süresi ve parkın ziyaret edilme sıklığı verileri çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parka 15 dakikadan az sürede ulaşan kullanıcıların %42,6'sının parkı haftada bir, parka 15-29 dakika arasında ulaşan kullanıcıların

%31,2'sinin 15 günde bir, parka 30-59 dakika arasında ulaşan kullanıcıların %24'ünün ayda bir ve parka 60 dakikadan fazla sürede ulaşan kullanıcıların %20'sinin ayda bir ve daha az sıklıkta parkı ziyaret ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, parka ulaşım süresinin fazla olmasının, ziyaretçiler tarafından parkın kullanımını düşürdüğü söylenebilir (Tablo 4.23).

Tablo 4.23: Ulaşım süresi-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S11										
S2		Cevapsız	İlk defa	Her gün	Haftada bir	15 günde bir	Ayda bir	3 ayda bir	6 ayda bir	Yılda bir	Diğer	Toplam
15 dakikadan az	Sayı	2	1	19	40	14	3	5	7	1	2	94
	%S2	2,2%	1,1%	20,2%	42,6%	14,9%	3,2%	5,3%	7,4%	1,1%	2,1%	100,0%
	%S11	100,0%	12,5%	59,4%	44,9%	14,7%	3,6%	15,6%	23,3%	10,0%	11,1%	23,5%
15-29 dakika	Sayı	0	3	10	43	63	57	9	8	3	6	202
	%S2	0,0%	1,5%	5,0%	21,3%	31,2%	28,2%	4,5%	4,0%	1,5%	3,0%	100,0%
	%S11	0,0%	37,5%	31,3%	48,3%	66,3%	67,9%	28,1%	26,7%	30,0%	33,3%	50,5%
30-59 dakika	Sayı	0	4	2	6	18	24	17	14	5	9	99
	%S2	0,0%	4,0%	2,0%	6,1%	18,2%	24,2%	17,2%	14,1%	5,1%	9,1%	100,0%
	%S11	0,0%	50,0%	6,3%	6,7%	18,9%	28,6%	53,1%	46,7%	50,0%	50,0%	24,8%
60 dakikadan fazla	Sayı	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	5
	%S2	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	100,0%
	%S11	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,1%	3,1%	3,3%	10,0%	5,6%	1,3%
Toplam	Sayı	2	8	31	89	95	85	32	30	10	18	400
	%S2	0,6%	2,0%	8,0%	22,3%	23,8%	21,0%	8,0%	7,5%	2,5%	4,5%	100,0%
	%S11	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Ulaşım süresi-Parkın ziyaret edilme günleri ilişkisi**

Anketlerden elde edilen parka ulaşım süresi ve parkın ziyaret edilme günleri verileri çaprazlandığında $p=0,022$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parka 15 dakikadan az sürede ulaşan kullanıcıların %50'sinin, parka 15-29 dakika arasında ulaşan kullanıcıların %49,5'inin, parka 30-59 dakika arasında ulaşan kullanıcıların %63,6'sının ve parka 60 dakikadan fazla sürede ulaşan kullanıcıların %60'ının değişken günlerde parkı ziyaret ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

- **Ulaşım süresi-Parkta yapılan aktiviteler ilişkisi**

Parka ulaşım süresi ve parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; yürümek, dinlenmek, piknik yapmak, kitap okumak, köpeğimi gezdirmek, manzara seyretmek ve diğer seçenekleri $p > 0,05$ olduğundan, bu seçeneklerle ulaşım süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece spor yapmak, koşmak, çocuk oyun alanını kullanmak ve yüzmek aktiviteleri $p \leq 0,05$ değeri sağlandığından, parka ulaşım süresi ve bu aktiviteler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parka 15 dakikadan az sürede ulaşan kullanıcıların %29,8'inin, parka 15-29 dakika arasında ulaşan kullanıcıların %31,2'sinin, parka 30-59 dakika arasında ulaşan kullanıcıların %11,1'inin parkı çocuk oyun alanını kullanmak için ziyaret ettikleri ve parka 60 dakikadan fazla sürede ulaşan kullanıcıların %40'ınının yüzmek aktivitesini gerçekleştirmek için parkı kullandığı sonucu elde edilmiştir. Spor yapmak ve koşmak aktivitelerine bakıldığında, parka ulaşım süresi arttığında, bu aktiviteler için parka gelenlerin sayısında azalma olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre, koşmak ve spor yapmak aktivitelerinin, parka ulaşım süresi ile doğru orantılı olduğu söylenebilir (Tablo 4.25).

Tablo 4.25: Ulaşım süresi-parkta yapılan aktiviteler sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S15			
S2		Koşmak	Çocuk oyun alanını kullanmak	Spor yapmak	Yüzmek
15 dakikadan az	Sayı	12	28	23	8
	%S2	12,8%	29,8%	24,5%	8,5%
	%S15	66,7%	27,5%	31,5%	32,0%
15-29 dakika	Sayı	4	63	40	11
	%S2	2,0%	31,2%	19,8%	5,4%
	%S15	22,2%	61,8%	54,8%	44,0%
30-59 dakika	Sayı	1	11	10	4
	%S2	1,0%	11,1%	10,1%	4,0%
	%S15	5,6%	10,8%	13,7%	16,0%
60 dakikadan fazla	Sayı	1	0	0	2
	%S2	20,0%	0,0%	0,0%	40,0%
	%S15	5,6%	0,0%	0,0%	8,0%
Toplam	Sayı	18	102	73	25
	%S2	4,5%	25,5%	18,3%	6,3%
	%S15	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Ulaşım süresi-Çocuk oyun alanını kullanımı ilişkisi**

Anketlerden elde edilen parka ulaşım süresi ve park içerisinde yer alan çocuk oyun alanının kullanıcılar tarafından kullanımı verileri çaprazlandığında $p=0,006$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parka 15 dakikadan az sürede ulaşan kullanıcıların %38,3'ünün, parka 15-29 dakika arasında ulaşan kullanıcıların %37,6'sının, parka 30-59 dakika arasında ulaşan kullanıcıların %19,2'sinin parkı ve parka 60 dakikadan fazla sürede ulaşan kullanıcıların %18'inin çocuk oyun alanını kullandığı sonucu elde edilmiştir. Elde edilen bu bulguya göre, parka ulaşım süresi azaldıkça çocuk oyun alanı kullanım oranının artmakta olduğu görülmektedir.

4.3.2.3. Parka Ulaşım Türü ile İlgili Analizler

- **Parkın girişinin belirginliği- Parka ulaşım türü ilişkisi**

Parkın girişinin belirginliği ve parka ulaşım türü verileri çaprazlandığında; ulaşım türlerinden olan toplu taşıma ile, taksi, bisiklet ve motosiklet seçenekleri $p>0,05$ olduğundan, bu seçeneklerle parka ulaşım türü arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece özel oto ve yaya ulaşım türleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, parka ulaşım süresi ve bu ulaşım türleri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parka özel oto ile ulaşan kullanıcıların %82,4'ünün ve yaya olarak parka ulaşan kullanıcıların %96,1'inin parkın girişini kolaylıkla bulabilmekte olduğu sonucuna varılmıştır.

- **Özel oto ile parka ulaşım -Otopark yeterliliği ve okunabilirliği ilişkisi**

Parka özel oto ile ulaşım sağlandığında, parkta yer alan otoparkın büyüklüğü ve yeterliliği konusunda veri elde etmek amacıyla, bu iki veri birbirleri çaprazlanmıştır. Bu çaprazlama sonucunda, $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Analizden elde edilen verilere bakıldığında, parka özel oto ile ulaşan kullanıcıların %77'sinin otoparkın girişini kolaylıkla bulabildiği, %60,8'inin ise otopark büyüklüğünü yeterli bulmadığı sonucuna varılmıştır (Tablo 4.26).

Tablo 4.26: Özel oto ile parka ulaşım-otopark yeterliliği ve okunabilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S5				S6			
S4		Cevapsız	Evet	Hayır	Toplam	Cevapsız	Evet	Hayır	Toplam
Diğer seçenekler	Sayı	23	255	48	326	24	240	62	326
	%S4.2	7,1%	78,2%	14,7%	100,0%	7,4%	73,6%	19,0%	100,0%
	%S5 ve %S6	100,0%	81,7%	73,8%	81,5%	100,0%	89,2%	57,9%	81,5%
Özel oto	Sayı	0	57	17	74	0	29	45	74
	%S4.2	0,0%	77,0%	23,0%	100,0%	0,0%	39,2%	60,8%	100,0%
	%S5 ve %S6	0,0%	18,3%	26,2%	18,5%	0,0%	10,8%	42,1%	18,5%
Toplam	Sayı	23	312	65	400	24	269	107	400
	%S4.2	5,8%	78,0%	16,3%	100,0%	6,0%	67,3%	26,8%	100,0%
	%S5 ve %S6	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Parka ulaşım türü-Parkın ziyaret edilme sıklığı ilişkisi**

Parka ulaşım türü ve parkın ziyaret edilme sıklığı verileri çaprazlandığında; ulaşım türlerinden olan özel oto, taksi, bisiklet ve motosiklet seçenekleri $p > 0,05$ olduğundan, bu seçeneklerle parkın ziyaret edilme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece toplu taşıma ile ve yaya ulaşım türleri $p \leq 0,05$ değeri sağlandığından, parkın ziyaret edilme sıklığı ve bu ulaşım türleri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parka toplu taşıma ile ulaşan kullanıcıların %32,6'sının parkı ayda bir ziyaret ettiği, yaya olarak parka ulaşan kullanıcıların %38'inin parkı haftada bir ziyaret ettiği sonucuna varılmıştır. Bu sonuca göre, parka yaya olarak ulaşan kullanıcıların parkı daha çok tercih ettikleri sonucuna varılmıştır (Tablo 4.27).

Tablo 4.27: Parka ulaşım türü-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S4	S11	Cevapsız	İlk defa	Her gün	Haftada bir	15 günde bir	Ayda bir	3 ayda bir	6 ayda bir	Yılda bir	Diğer	Toplam								
													Sayı	%S4.1	%S11	Sayı	%S4.1	%S11	Sayı	%S4.1
DİĞER seçenekler		1	0,4%	13,3%	31,6%	21,3%	12,4%	8,0%	6,7%	1,8%	4,0%	225								
Toplu taşıma		0	0,0%	93,8%	79,8%	50,5%	32,9%	56,3%	50,0%	40,0%	50,0%	175								
Toplam		1	0,4%	13,3%	31,6%	21,3%	12,4%	8,0%	6,7%	1,8%	4,0%	225								
DİĞER seçenekler		0	0,0%	1,1%	10,3%	26,9%	32,6%	8,0%	8,6%	3,4%	5,1%	400								
Toplam		1	0,3%	8,0%	22,3%	23,8%	21,3%	8,0%	7,5%	2,5%	4,5%	400								
DİĞER seçenekler		0	0,0%	1,5%	14,8%	24,0%	27,7%	10,7%	10,3%	3,3%	4,8%	271								
Yaya		1	0,0%	12,5%	44,9%	68,4%	88,2%	90,6%	93,3%	90,0%	72,2%	129								
Toplam		1	0,0%	12,5%	44,9%	68,4%	88,2%	90,6%	93,3%	90,0%	72,2%	129								
DİĞER seçenekler		0	0,0%	21,7%	38,0%	23,3%	7,8%	2,3%	1,6%	0,8%	3,9%	100,0%								
Toplam		0	0,0%	21,7%	38,0%	23,3%	7,8%	2,3%	1,6%	0,8%	3,9%	100,0%								
DİĞER seçenekler		0	0,0%	87,5%	55,1%	31,6%	11,8%	9,4%	6,7%	10,0%	27,8%	32,3%								
Toplam		0	0,0%	87,5%	55,1%	31,6%	11,8%	9,4%	6,7%	10,0%	27,8%	32,3%								
DİĞER seçenekler		0	0,0%	8,0%	22,3%	23,8%	21,3%	8,0%	7,5%	2,5%	4,5%	100,0%								
Toplam		0	0,0%	8,0%	22,3%	23,8%	21,3%	8,0%	7,5%	2,5%	4,5%	100,0%								

4.3.2.4. Parka Geliş Sıklığı ile İlgili Analizler

- Parka geliş sıklığı-Parkın ziyaret edilme günleri ilişkisi

Parka geliş sıklığı ve parkın ziyaret edildiği günler çaprazlandığında, $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde, parkı ilk defa kullanan ziyaretçilerin %50'si değişken zaman dilimlerinde, parkı her gün kullanan ziyaretçilerin %78,1'i her zaman, parkı haftada bir kullanan ziyaretçilerin %48,3'ü, parkı 15 günde bir kullanan ziyaretçilerin %55,8'i, parkı ayda bir kullanan ziyaretçilerin %52,9'u, parkı 3 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %56,3'ü, parkı 6 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %73,3'ü, parkı yılda bir kullanan ziyaretçilerin %80 ve parkı diğer sıklıklarda kullanan ziyaretçilerin %77,8'i parkı değişken zamanlarda kullanmaktadırlar.

- **Parka geliş sıklığı-Parkı ziyaret süresi ilişkisi**

Parka geliş sıklığı ve parkta ziyaret süresi çaprazlandığında, $p=0,025$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde, parkı ilk defa kullanan ziyaretçilerin %62,5'i , parkı her gün kullanan ziyaretçilerin %65,6'sı, parkı haftada bir kullanan ziyaretçilerin %85,4'ü, parkı 15 günde bir kullanan ziyaretçilerin %87,4'ü, parkı ayda bir kullanan ziyaretçilerin %81,2'si, parkı 3 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %81,3'ü, parkı 6 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %63,3'ü, parkı yılda bir kullanan ziyaretçilerin %80'i ve parkı diğer sıklıklarda kullanan ziyaretçilerin %61,1'i parkı 1-3 saat boyunca kullanmaktadırlar. Bu bakımdan, parka geliş sıklığı değiştikçe parkta ziyaret süresi değişmemektedir.

- **Parka geliş sıklığı-Parkın kullanıldığı zaman dilimi ilişkisi**

Parka geliş sıklığı ve parkın kullanıldığı zaman dilimi çaprazlandığında, $p=0,06$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır.

- **Parka geliş sıklığı-Çocuk oyun alanı kullanımı ilişkisi**

Parka geliş sıklığı ile "Oynamaları için çocuklarınızı parka getiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında, $p=0,02$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde, çocukları olan ve parkı ilk defa kullanan ziyaretçilerin %75'i oynamaları için çocuklarını parka getirmemekte, parkı her gün kullanan ziyaretçilerin %51,1'i, parkı haftada bir kullanan ziyaretçilerin %66,6'sı, parkı 15 günde bir kullanan ziyaretçilerin %76,3'ü, parkı ayda bir kullanan ziyaretçilerin %75,6'sı, parkı 3 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %66,6'sı, parkı 6 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %57,1'i, parkı yılda bir kullanan ziyaretçilerin %75'i oynamaları için çocuklarını parka getirmekte ve parkı diğer sıklıklarda kullanan ziyaretçilerin %80'i parka oynamaları için çocuklarını getirmemektedirler. Bu sonuçlara bakıldığında, çocuk oyun alanını en fazla, parkı 15 günde bir ziyaret eden kullanıcılar kullanmaktadırlar.

- **Parka geliş sıklığı-Parkın güvenilirliği ilişkisi**

Parka geliş sıklığı ile "Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında, $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki

bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde, parkı ilk defa kullanan ziyaretçilerin %50'si parkı orta derecede güvenli bulmakta, parkı her gün kullanan ziyaretçilerin %75'i, parkı haftada bir kullanan ziyaretçilerin %70,8'i, parkı 15 günde bir kullanan ziyaretçilerin %78,9'u, parkı ayda bir kullanan ziyaretçilerin %70,6'sı, parkı 3 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %65,6'sı parkı güvenli bulmakta, parkı 6 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %40'ı, parkı yılda bir kullanan ziyaretçilerin %50'si ve parkı diğer sıklıklarda kullanan ziyaretçilerin %77,8'i parkı orta derecede güvenli bulmaktadırlar. Bu sonuca bakıldığında, parkın güvenli olması ve parkın geliş sıklığı arasında doğru orantı olduğu söylenebilir (Tablo 4.28).

Tablo 4.28: Parka geliş sıklığı-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S11		S30				Toplam
		Cevapsız	Güvensiz	Orta	Güvenli	
cevapsız	Sayı	0	0	1	0	1
	%S11	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
	%S30	0,0%	0,0%	,8%	0,0%	,3%
İlk defa	Sayı	1	0	4	3	8
	%S11	12,5%	0,0%	50,0%	37,5%	100,0%
	%S30	50,0%	0,0%	3,3%	1,1%	2,0%
Her gün	Sayı	1	0	7	24	32
	%S11	3,1%	0,0%	21,9%	75,0%	100,0%
	%S30	50,0%	0,0%	5,8%	9,2%	8,0%
Haftada bir	Sayı	0	2	24	63	89
	%S11	0,0%	2,2%	27,0%	70,8%	100,0%
	%S30	0,0%	13,3%	19,8%	24,0%	22,3%
15 günde bir	Sayı	0	0	20	75	95
	%S11	0,0%	0,0%	21,1%	78,9%	100,0%
	%S30	0,0%	0,0%	16,5%	28,6%	23,8%
Ayda bir	Sayı	0	0	25	60	85
	%S11	0,0%	0,0%	29,4%	70,6%	100,0%
	%S30	0,0%	0,0%	20,7%	22,9%	21,3%
3 ayda bir	Sayı	0	2	9	21	32
	%S11	0,0%	6,3%	28,1%	65,6%	100,0%
	%S30	0,0%	13,3%	7,4%	8,0%	8,0%
6 ayda bir	Sayı	0	7	12	11	30
	%S11	0,0%	23,3%	40,0%	36,7%	100,0%
	%S30	0,0%	46,7%	9,9%	4,2%	7,5%
Yılda bir	Sayı	0	2	5	3	10
	%S11	0,0%	20,0%	50,0%	30,0%	100,0%
	%S30	0,0%	13,3%	4,1%	1,1%	2,5%
Diğer	Sayı	0	2	14	2	18
	%S11	0,0%	11,1%	77,8%	11,1%	100,0%
	%S30	0,0%	13,3%	11,6%	,8%	4,5%
Toplam	Sayı	2	15	121	262	400
	%S11	,5%	3,8%	30,3%	65,5%	100,0%
	%S30	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Parka geliş sıklığı-Parka aidiyet ilişkisi**

Parka geliş sıklığı ile "Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında, $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde, parkı ilk defa kullanan ziyaretçilerin %62,5'i, parkı her gün kullanan ziyaretçilerin %87,5'i, parkı haftada bir kullanan ziyaretçilerin %87,6'sı, parkı 15 günde bir kullanan ziyaretçilerin %93,7'si, parkı ayda bir kullanan ziyaretçilerin %77,6'sı, parkı 3 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %56,3'ü kendilerini parkın bir parçası olarak hissetmekte, parkı 6 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %60'ı, parkı yılda bir kullanan ziyaretçilerin %70'i ve parkı diğer sıklıklarda kullanan ziyaretçilerin %77,8'i kendilerini parkın bir parçası olarak hissetmemektedirler. Bu sonuca göre parkı kullanım sıklığının artmasının, parka ait olma duygusunu artırdığı veya parkın bir parçası gibi hissedilmesi sonucunda, kullanıcıların parka geliş sıklığının arttığı söylenebilir.

- **Parka geliş sıklığı-Parkta yapılan aktiviteler ilişkisi**

Parka geliş sıklığı ile parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; dinlenmek, spor yapmak, piknik yapmak, kitap okumak, yüzmek ve diğer seçenekleri $p>0,05$ olduğundan, bu seçeneklerle parka geliş sıklığı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece yürümek, koşmak, çocuk oyun alanını kullanmak, köpeğimi gezdirmek ve manzara seyretmek aktiviteleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, parka geliş sıklığı ve bu aktiviteler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parkı ilk defa kullanan ziyaretçilerin %51'i parka manzara seyretmek için, parkı her gün kullanan ziyaretçilerin %56,3'ü, parkı haftada bir kullanan ziyaretçilerin %69,7'si, parkı 15 günde bir kullanan ziyaretçilerin %76,8'i, parkı ayda bir kullanan ziyaretçilerin %62,4'ü, parkı 3 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %37,5'i, parkı 6 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %40'ı, parkı yılda bir kullanan ziyaretçilerin %60'ı ve parkı diğer sıklıklarda kullanan ziyaretçilerin %22,2'si parka yürümek için gelmektedirler. Bu sonuca göre parkı sıklıkla ya da nadir kullanan ziyaretçilerin park içerisinde en çok yaptığı aktivitenin "yürümek" aktivitesi olduğu sonucuna varılmıştır Tablo (4.29).

Tablo 4.29: Parka geliş sıklığı-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S15					
S11		Yürümek	Koşmak	Çocuk oyun alanını kullanmak	Spor yapmak	Manzara seyretmek	Köpeğimi gezdirmek
İlk defa	Sayı	4	1	0	0	4	0
	%S11	50,0%	12,5%	0,0%	0,0%	51,0%	0,0%
	%S15	1,6%	5,6%	0,0%	0,0%	3,3%	0,0%
Her gün	Sayı	18	9	5	11	10	7
	%S11	56,3%	28,1%	15,6%	34,4%	31,3%	21,9%
	%S15	7,4%	50,0%	4,9%	15,1%	8,1%	53,8%
Haftada bir	Sayı	62	5	28	22	25	2
	%S11	69,7%	5,6%	31,5%	24,7%	28,1%	2,2%
	%S15	25,4%	27,8%	27,5%	30,1%	20,3%	15,4%
15 günde bir	Sayı	73	1	37	26	40	2
	%S11	76,8%	1,1%	38,9%	27,4%	42,1%	2,1%
	%S15	29,9%	5,6%	36,3%	35,6%	32,5%	15,4%
Ayda bir	Sayı	53	1	24	8	26	1
	%S11	62,4%	1,2%	28,2%	9,4%	30,6%	1,2%
	%S15	21,7%	5,6%	23,5%	11,0%	21,1%	7,7%
3 ayda bir	Sayı	12	0	5	1	10	0
	%S11	37,5%	0,0%	15,6%	3,1%	31,3%	0,0%
	%S15	4,9%	0,0%	4,9%	1,4%	8,1%	0,0%
6 ayda bir	Sayı	12	1	0	3	4	1
	%S11	40,0%	3,3%	0,0%	10,0%	13,3%	3,3%
	%S15	4,9%	5,6%	0,0%	4,1%	3,3%	7,7%
Yılda bir	Sayı	6	0	2	0	3	0
	%S11	60,0%	0,0%	20,0%	0,0%	30,0%	0,0%
	%S15	2,5%	0,0%	2,0%	0,0%	2,4%	0,0%
Diğer	Sayı	4	0	1	2	1	0
	%S11	22,2%	0,0%	5,6%	11,1%	5,6%	0,0%
	%S15	1,6%	0,0%	1,0%	2,7%	0,8%	0,0%

4.3.2.5. Parkı Ziyaret Süresi ile İlgili Analizler

- **Parkı ziyaret süresi-Parkta yapılan aktiviteler ilişkisi**

Parkı ziyaret süresi ve parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; spor yapmak, piknik yapmak, kitap okumak, yüzmek, köpeğimi gezdirmek, manzara seyretmek ve diğer seçenekleri $p > 0,05$ olduğundan, bu seçeneklerle parkta geçirilen süre arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece dinlenmek, yürümek, koşmak, çocuk oyun alanını kullanmak aktiviteleri $p \leq 0,05$ değeri sağlandığından, parkta geçirilen süre ve bu aktiviteler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parkı 1 saatten az ziyaret eden kullanıcıların %45,5'inin, 1-3 saat arası ziyaret eden kullanıcıların %66,1'inin yürümek için, 3-5 saat arası ziyaret eden kullanıcıların %60,5'inin dinlenmek için, 5 saatten fazla süre ile

ziyaret eden kullanıcıların %22,2'sinin dinlenmek , koşmak ve yürümek için parkı ziyaret ettiği sonucuna varılmıştır (Tablo 4.30).

Tablo 4.30: Parkı ziyaret süresi ve parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S15			
S13		Yürümek	Koşmak	Çocuk oyun alanını kullanmak	Dinlenmek
1 saatten az	Sayı	15	4	0	7
	%S13	45,5%	12,1%	0,0%	21,2%
	%S15	6,1%	22,2%	0,0%	3,6%
1-3 saat	Sayı	211	12	97	164
	%S13	66,1%	3,8%	30,4%	51,4%
	%S15	86,5%	66,7%	95,1%	83,7%
3-5 saat	Sayı	16	0	5	23
	%S13	42,1%	0,0%	13,2%	60,5%
	%S15	6,6%	0,0%	4,9%	11,7%
5 saatten fazla	Sayı	2	2	0	2
	%S13	22,2%	22,2%	0,0%	22,2%
	%S15	0,8%	11,1%	0,0%	1,0%

- **Parkı ziyaret süresi-Parkın güvenilirliği ilişkisi**

Parkı ziyaret süresi ve "Parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında, $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parkı 1 saatten az ziyaret eden kullanıcıların %48,5'inin parkı orta derecede güvenli buldukları, 1-3 saat arası ziyaret eden kullanıcıların %68,7'sinin, 3-5 saat arası ziyaret eden kullanıcıların %63,2'sinin ve 5 saatten fazla süre ile ziyaret eden kullanıcıların %55,6'sının parkı güvenli buldukları sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda, parkın güvenilirlik derecesi ve parkta geçirilen sürenin birbirinden bağımsız olduğu söylenebilir (Tablo 4.31).

Tablo 4.31: Parkı ziyaret süresi-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S30				
S13		Cevapsız	Güvensiz	Orta	Güvenli	Toplam
Cevapsız	Sayı	0	0	0	1	1
	%S13	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	%S30	0,0%	0,0%	0,0%	,4%	,3%
1 saatten az	Sayı	1	3	16	13	33
	%S13	3,0%	9,1%	48,5%	39,4%	100,0%
	%S30	50,0%	20,0%	13,2%	5,0%	8,3%
1-3 saat	Sayı	0	7	93	219	319
	%S13	0,0%	2,2%	29,2%	68,7%	100,0%
	%S30	0,0%	46,7%	76,9%	83,6%	79,8%

Tablo 4.31 (devam): Parkı ziyaret süresi-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

	Sayı	0	3	11	24	38
3-5 saat	Sayı	0	3	11	24	38
	%S13	0,0%	7,9%	28,9%	63,2%	100,0%
	%S30	0,0%	20,0%	9,1%	9,2%	9,5%
5 saatten fazla	Sayı	1	2	1	5	9
	%S13	11,1%	22,2%	11,1%	55,6%	100,0%
	%S30	50,0%	13,3%	,8%	1,9%	2,3%
Toplam	Sayı	2	15	121	262	400
	%S13	,5%	3,8%	30,3%	65,5%	100,0%
	%S30	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

4.3.2.6. Aktiviteler ve Konfor ve Kimlik ile İlgili Analizler

- Çocuk oyun alanı kullanımı-Çocuk oyun alanının çekiciliği ilişkisi

"Oynamaları için çocuklarınızı parka getiriyor musunuz" ile "Park içerisinde bulunan çocuk oyun alanlarını ilgi çekici buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında, $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; oynamaları için parka çocuklarını getiren kullanıcıların %85,6'sının çocuk oyun alanlarını ilgi çekici buldukları ve oynamaları için çocuklarını parka getirmeyen kullanıcıların %32,8'inin çocuk oyun alanlarını ilgi çekici bulmadıkları sonucuna varılmıştır (Tablo 4.32).

Tablo 4.32: Çocuk oyun alanı kullanımı-çocuk oyun alanının çekiciliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S18		S17			
		Cevapsız	Evet	Hayır	Toplam
Cevapsız	Sayı	2	0	0	2
	%S18	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	%S17	66,7%	0,0%	0,0%	0,5%
Evet	Sayı	1	113	18	132
	%S18	0,8%	85,6%	13,6%	100,0%
	%S17	33,3%	40,9%	14,9%	33,0%
Hayır	Sayı	0	43	21	64
	%S18	0,0%	67,2%	32,8%	100,0%
	%S17	0,0%	15,6%	17,4%	16,0%
Toplam	Sayı	0	120	82	202
	%S18	0,0%	59,4%	40,6%	100,0%
	%S17	0,0%	43,5%	67,8%	50,5%

- **Aydınlatma yeterliliği-Parkın güvenilirliği ilişkisi**

"Park içerisindeki aydınlatmayı yeterli buluyor musunuz?" ile "Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında, $p=0,007$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; park içerisindeki aydınlatmayı yeterli bulan kullanıcıların %69,1'i parkta kendini güvenli hissetmekte, aydınlatmayı yeterli bulmayan kullanıcıların %49,1'i kendini orta derecede güvenli hissetmektedir (Tablo 4.33).

Tablo 4.33: Aydınlatma yeterliliği-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S26		S30				
		Cevapsız	Güvensiz	Orta	Güvenli	Toplam
Cevapsız	Sayı	0	0	0	1	1
	%S26	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
	%S30	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	0,3%
Evet	Sayı	1	11	95	239	346
	%S26	0,3%	3,2%	27,5%	69,1%	100,0%
	%S30	50,0%	73,3%	78,5%	91,2%	86,5%
Hayır	Sayı	1	4	26	22	53
	%S26	1,9%	7,5%	49,1%	41,5%	100,0%
	%S30	50,0%	26,7%	21,5%	8,4%	13,3%
Toplam	Sayı	2	15	121	262	400
	%S26	0,5%	3,8%	30,3%	65,5%	100,0%
	%S30	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

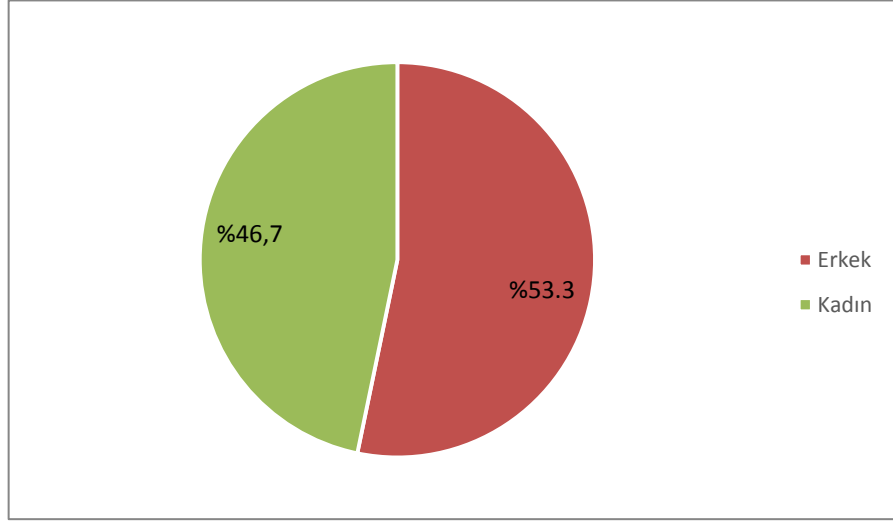
4.3.3. Sazova Park için Uygulanan Anketlerin Frekans Analizi

Bu bölümde, Sazova Park kullanıcılarına uygulanmış olan anketler sonucu ortaya çıkan verilerin Frekans analizi yapılmış ve bu analiz sonucunda ortaya çıkan bulgular ortaya konmuştur. Bulgular yazılırken, katılımcılar tarafından cevaplanmayan sorulardan elde edilen veriler belirtilmemiştir.

4.3.3.1. Sazova Park Kullanıcılarının Sosyo-Ekonomik Durumunu Ortaya Koyan Analizler

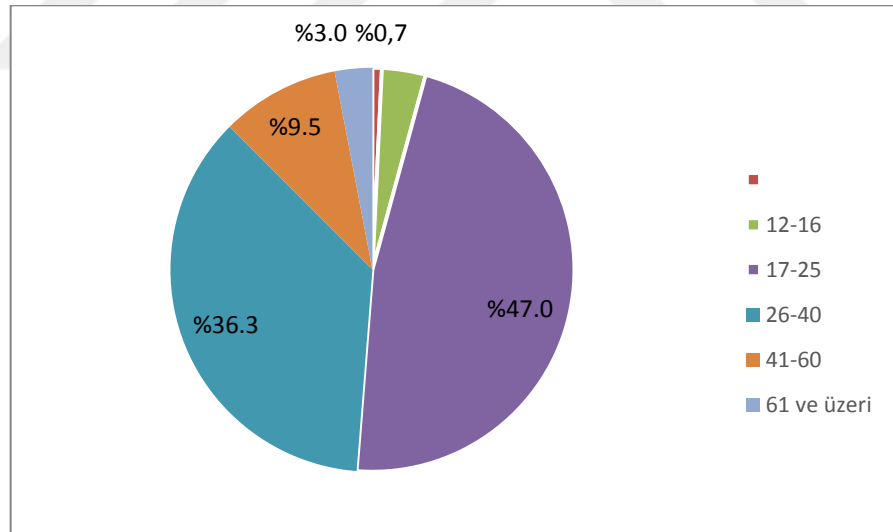
Sazova Park için yapılan frekans analizi sonuçlarına göre;

Katılımcıların %53,3'ü erkek, %46,7'si kadın katılımcılardan oluşmaktadır (Şekil 4.45).

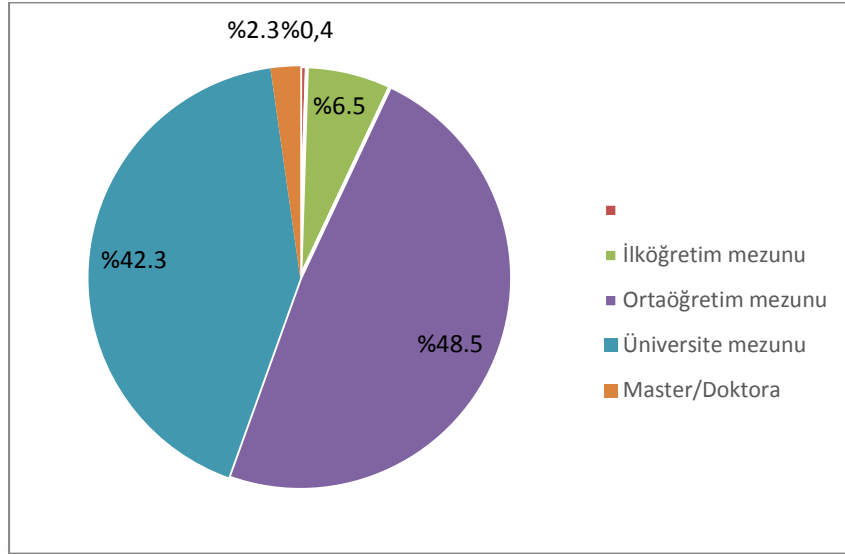
Şekil 4.45: “Cinsiyetiniz?” sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.

Ankete cevap veren katılımcıların %3,5'i 12-16 yaş aralığında, %47'si 17-25 yaş aralığında, %36,3'ü 26-40 yaş aralığında, %9,5'i 41-60 yaş aralığında ve %3'ü 61 ve üzeri yaş aralığında yer almaktadır. Katılımcıların %0,7'si bu soruyu cevaplamamıştır (Şekil 4.46).

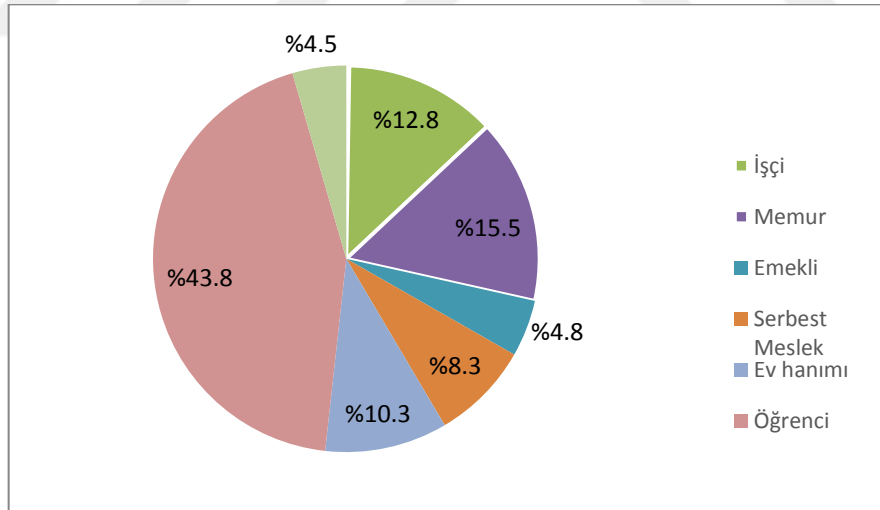
Şekil 4.46: “Kaç yaşındasınız?” sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.

Eğitim seviyesi açısından katılımcıların %6,5'i ilköğretim mezunu, %48,5'i ortaöğretim mezunu, %42,3'ü üniversite mezunu ve %2,3'ü master/doktora seviyesindedir. Katılımcıların %0,4'ü bu soruyu cevaplamamıştır (Şekil 4.47).

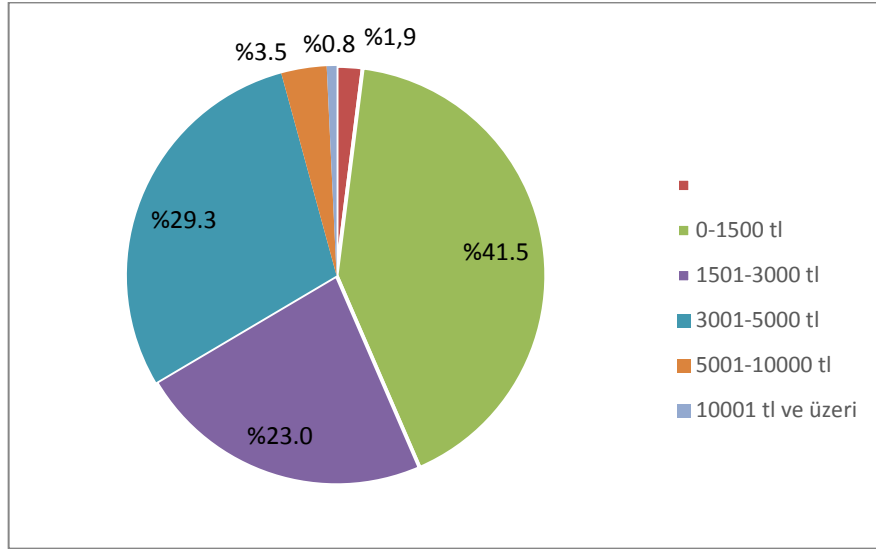
Şekil 4.47: “Kaç yaşındasınız?” sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.

Meslek grubu bakımından, anketi yanıtlayan katılımcıların % 12,8'i işçi, %15,5'i memur, %4,8'i emekli, %8,3'ü serbest meslek sahibi, %10,3'ü ev hanımı, %43,8'i öğrenci ve %4,5'i işsizdir (Şekil 4.48).

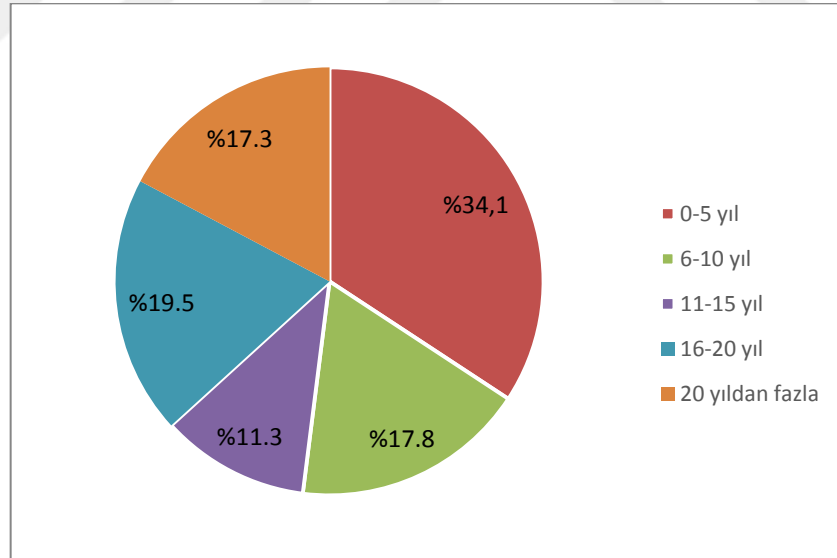
Şekil 4.48: “Mesleğiniz?” sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.

Gelir seviyesi bakımından katılımcıların, %41,5'i 0-1500 tl, %23'ü 1501-3000 tl, %29,3'ü 3001-5000 tl, %3,5'i 5001-10000 tl ve %0,8'i 10000 tl ve üzeri gelir grubundandır. Katılımcıların %1,9'u bu soruyu cevaplamamıştır (Şekil 4.49).

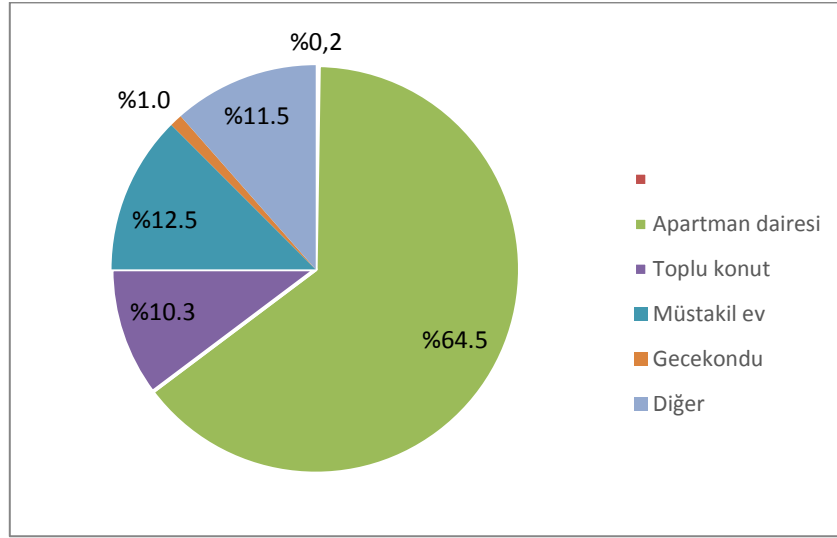
Şekil 4.49: ‘‘Aylık ortalama geliriniz?’’ sorusuna verilen cevapların yüzde bazında oranları.

Katılımcılar %34,1 oranında 0-5 yıl, %17,8 oranında 6-10 yıl, %11,3 oranında 11-15 yıl, %19,5 oranında 16-20 yıl ve %17,3 oranında 20 yıldan fazla süredir Eskişehir’de ikamet etmektedirler (Şekil 4.50).

Şekil 4.50: Katılımcıların Eskişehir’de ikamet sürelerinin yüzde bazında oranları.

Katılımcılar %64,5 oranında apartman dairesinde, %10,3 oranında toplu konutta, %12,5 oranında müstakil evde, %1 oranında gecekonduda ve %11,5 oranında diğer konut tiplerinde ikamet etmektedirler. Katılımcıların %0,2’si bu soruyu cevaplamamıştır (Şekil 4.51).

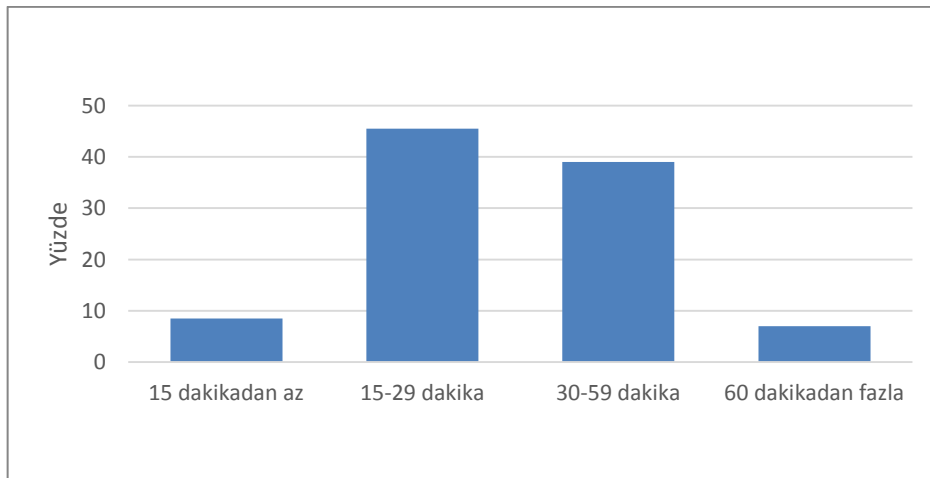

Şekil 4.51: Katılımcıların ikamet ettikleri konut tiplerinin yüzde bazında oranları.

4.3.3.2. Alana Ulaşılabilirlik ile İlgili Analizler

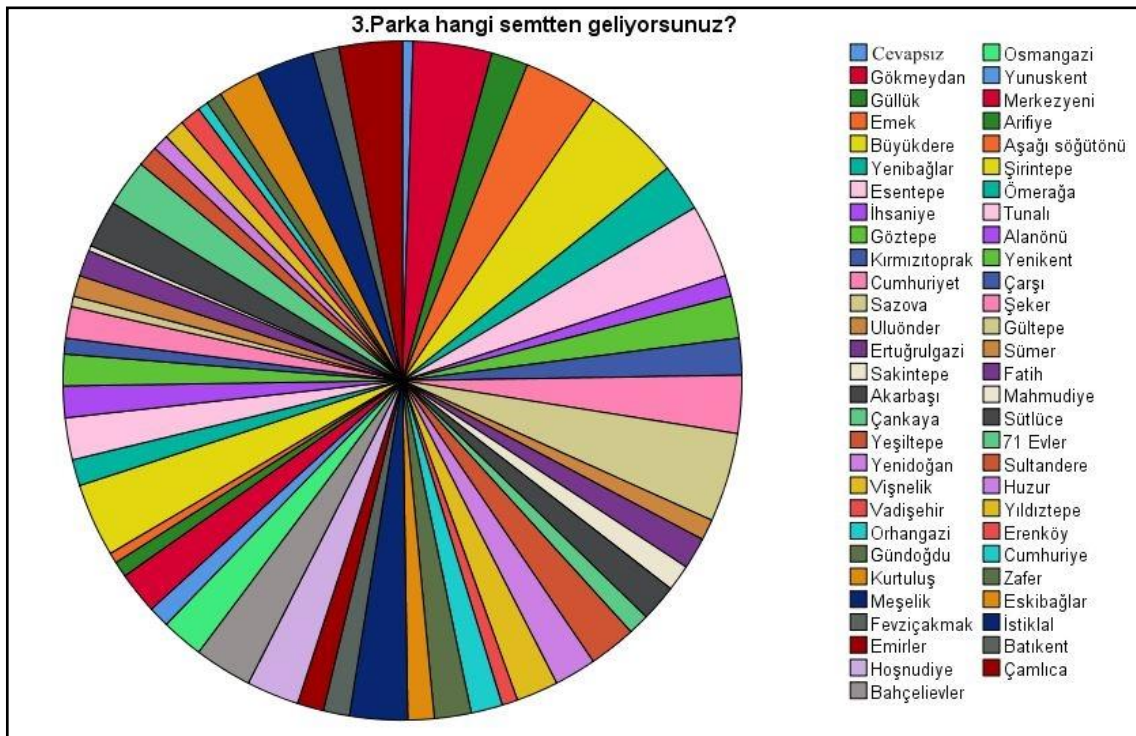
Anketin ilk sorusu olan ve kullanıcıların Sazova Park'a girişlerde sorun yaşayıp yaşamadığını tespit etmek amacıyla sorulan "Parkın girişi belirgin midir?" sorusuna, katılımcıların %52'si "evet", %48'i ise "hayır" cevabını vermiştir.

Ankette ikinci soru olarak, "Parka ne kadar sürede ulaşıyorsunuz?" sorusu sorulmuştur. Katılımcıların %45,5'i "15-29 dakika", %39'u "30-59 dakika", %8,5'i "15 dakikadan az", %7'si ise "60 dakikadan fazla" cevabını vermiştir (Şekil 4.52).

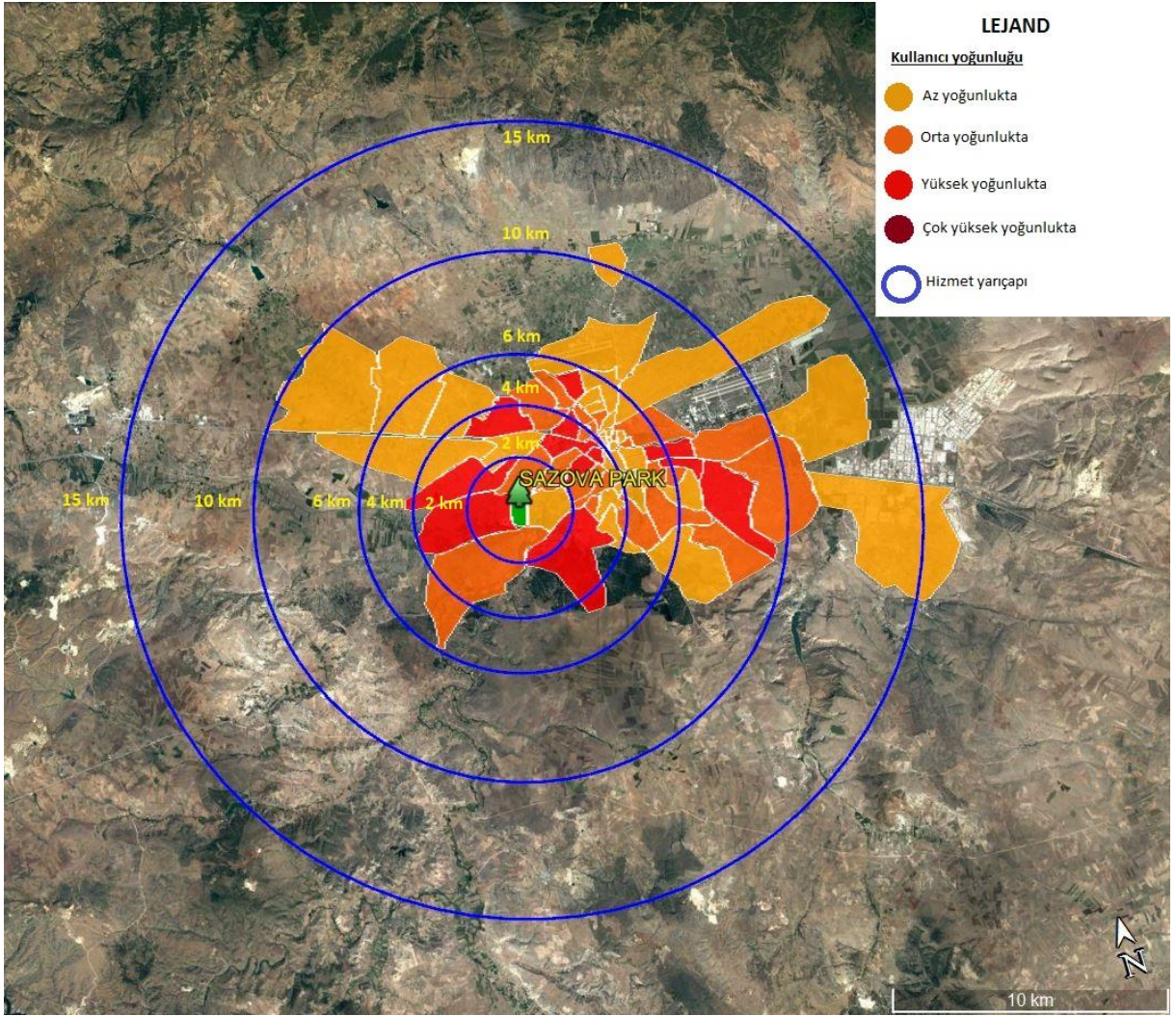

Şekil 4.52: "Parka ne kadar sürede ulaşıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Şekil 4.53'ta katılımcıların Sazova Park'a hangi semtlerden geldikleriyle ilgili grafik yer almaktadır. Grafik incelendiğinde, Sazova Park kullanıcılarının çoğunluğunun %4,8 oranda parka yakın konumda bulunan Büyükdere mahallesinde, ikinci çoğunluk olarak %4,3 oranda parka yakın konumda bulunan Sazova mahallesinde ve üçüncü çoğunluk olarak %3,8 oranda Gökmeşdan mahallesinde ikamet etmekte oldukları anlaşılmaktadır. Ayrıca anketlerden elde edilen semt verileri Eskişehir haritası üzerinde sayısallaştırıldığında ortaya Şekil 4.54'de bulunan harita çıkmaktadır. Şekil 4.54 incelendiğinde, Sazova Park'ın Eskişehir ilinin genelinden kullanıcı çektiği görülmektedir.

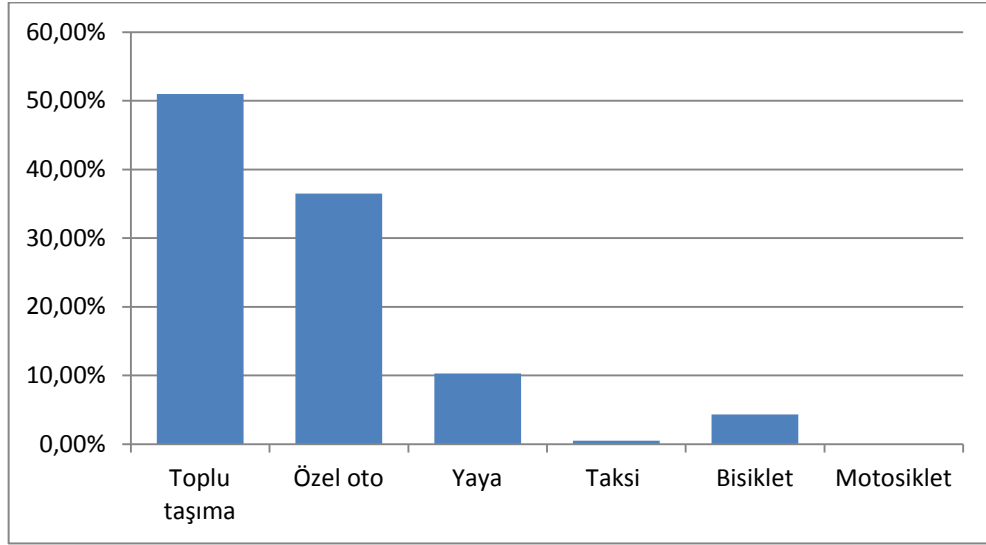

Şekil 4.53: "Parka hangi semtten geliyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların birbirlerine göre oranları.

4.54: Semtlere göre Sazova Park kullanıcı yoğunlukları.

Kullanıcıların, Sazova Park'a ulaşım konusunda hangi ulaşım sistemini tercih ettiklerini öğrenmek amacıyla sorulan "Parka nasıl ulaşım sağlıyorsunuz?" sorusuna, katılımcıların %49,8'i toplu taşıma, %35,6'sı özel oto, %10'u yaya, %0,5'i taksi, %4,1'i bisiklet cevabını vermiştir. Katılımcılar arasında parka motosikletle gelen yoktur (Şekil 4.55).

Şekil 4.55: "Parka nasıl ulaşım sağlıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların birbirlerine göre oranları.

Parka özel araçla ulaşım sağlayan kullanıcıların alana girişlerde sorun yaşayıp yaşamadıklarını tespit etmek amacıyla sorulan "Otoparkın girişinin kolaylıkla bulabiliyor musunuz?" sorusuna, katılımcıların %53'ü "evet", %40'ı "hayır" yanıtını vermişlerdir. Katılımcıların %7'si bu soruya cevap vermemiştir.

Parkta bulunan otoparkların kapasitelerinin ihtiyacı karşılayıp karşılamadığını öğrenmek amacıyla sorulan "Otopark büyüklüğünü yeterli buluyor musunuz?" sorusuna, katılımcıların %59'u "evet", %32,8'i "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %8,2'si bu soruya cevap vermemiştir.

4.3.3.3. Alan İçi Sirkülasyon Sisteminin Uygunluğu ile İlgili Analizler

Sazova Park içerisinde bulunan sirkülasyon sisteminin kullanıcıya yeterli gelip gelmediğini anlamak amacıyla sorulan "Park içerisinde bulunan yolları yeterli buluyor musunuz?" sorusuna, katılımcıların %75'i "evet", %25'i ise "hayır" cevabını vermişlerdir.

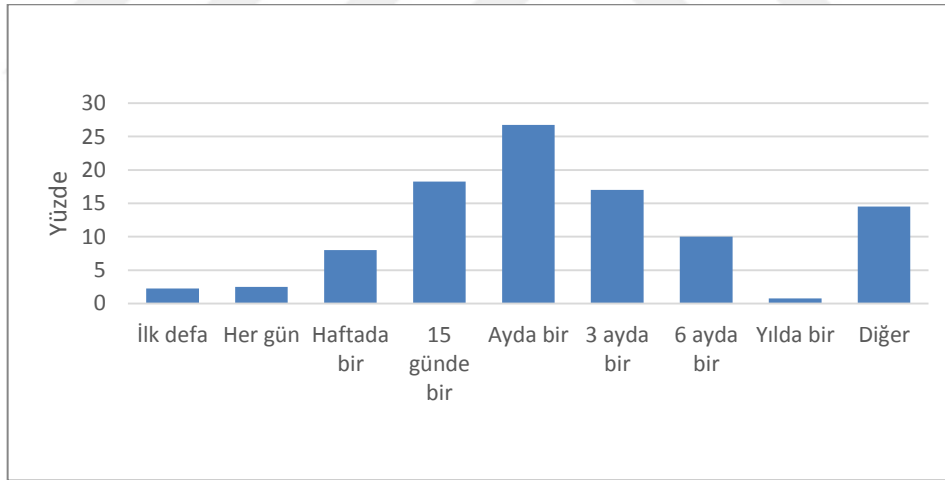
Sazova Park'ın kullanıcılarının, alan içerisinde rahat hareket edip edemediklerini öğrenmek amacıyla sorulan "Park içerisinde bulunan yolları okunaklı buluyor musunuz?" sorusuna katılımcılar, %71,5 oranla "evet", %27,8 oranla "hayır" yanıtını vermişlerdir. Katılımcıların %0,7'si bu soruya cevap vermemiştir.

Anketin dokuzuncu sorusu olan "Park içerisinde bulunan harita ve yönlendirme işaretlerini yeterli buluyor musunuz?" sorusuna, katılımcıların %78'i "evet", %21,8'i "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,2'si bu soruya cevap vermemiştir.

Sazova Park içerisinde yer alan çeşitli konum ve ölçeklerdeki fonksiyon alanlarına, kullanıcıların rahat bir şekilde ulaşım ulaşımadıklarını öğrenmek amacıyla katılımcılara "Fonksiyon alanlarına kolay ulaşabiliyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya katılımcıların %74'ü "evet", %25,8'i "hayır" cevabını vermiştir. Katılımcıların %0,2'si bu soruya cevap vermemiştir.

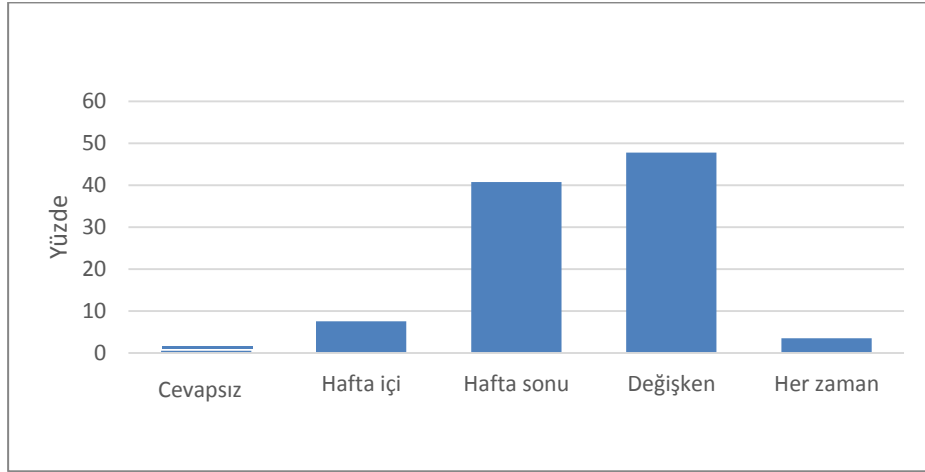
4.3.3.4. Aktiviteler ile İlgili Analizler

Katılımcıların Sazova Park'ı hangi aralıklarla kullandıklarını tespit etmek amacıyla, katılımcılara "Bu parka geliş sıklığınız nedir?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya en fazla yanıt verilen seçenek, katılımcıların %26,8'inin işaretlediği "ayda bir" seçeneğidir. En az yanıt verilen seçenek ise, katılımcıların %0,8'inin işaretlediği "yılda bir" seçeneğidir (Şekil 4.56).

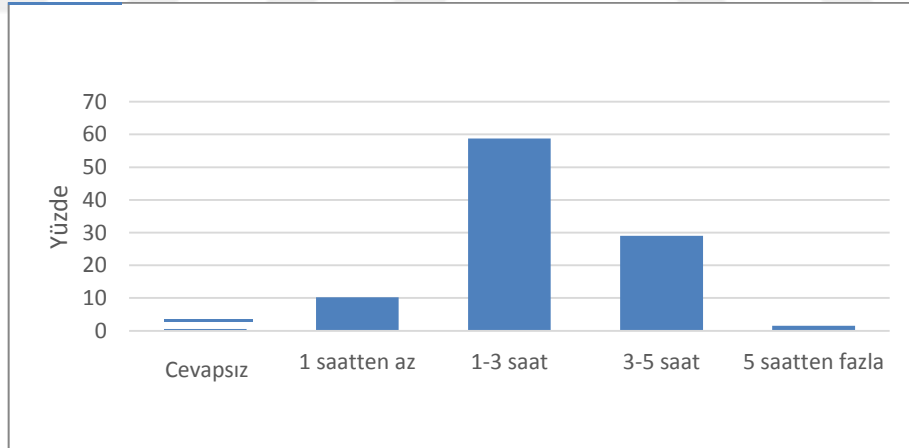
Şekil 4.56: "Bu parka geliş sıklığınız nedir?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

"Bu parkı haftanın hangi günlerinde kullanıyorsunuz?" sorusu katılımcılara, Sazova Park'ın çoğunlukla hangi günlerde kullanıldığı bilgisine ulaşmak için sorulmuştur. Bu soruya en fazla yanıt verilen seçenek, katılımcıların %47,8'inin işaretlediği "değişken" seçeneğidir. En az yanıt verilen seçenek ise, katılımcıların %3,5'inin işaretlediği "her zaman" seçeneğidir (Şekil 4.57).

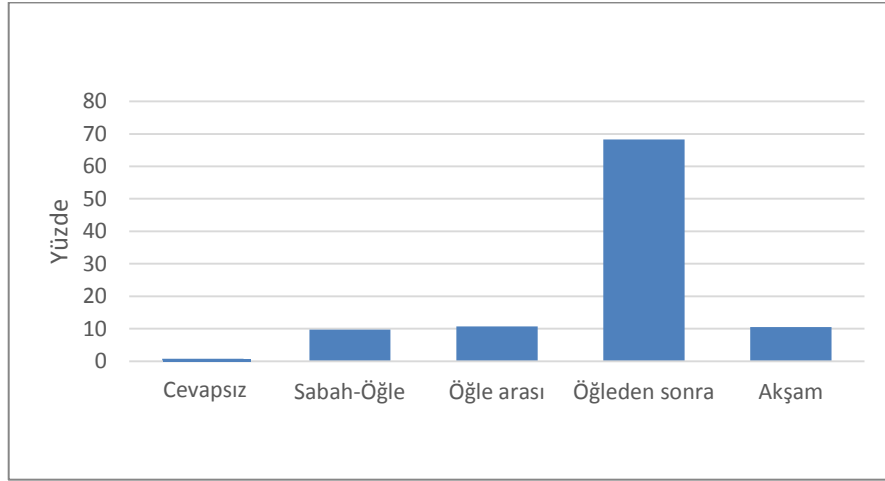
Şekil 4.57: "Bu parkı haftanın hangi günlerinde kullanıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Sazova Park'ın kullanım süresini tespit etmek amacıyla "Parkta ne kadar süre kalıyorsunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya en fazla yanıt verilen seçenek, katılımcıların %58,8'inin işaretlediği "1-3 saat" seçeneğidir. En az yanıt ise, katılımcıların % 1,5'inin işaretlediği "5 saatten fazla" seçeneğine verilmiştir (Şekil 4.58).

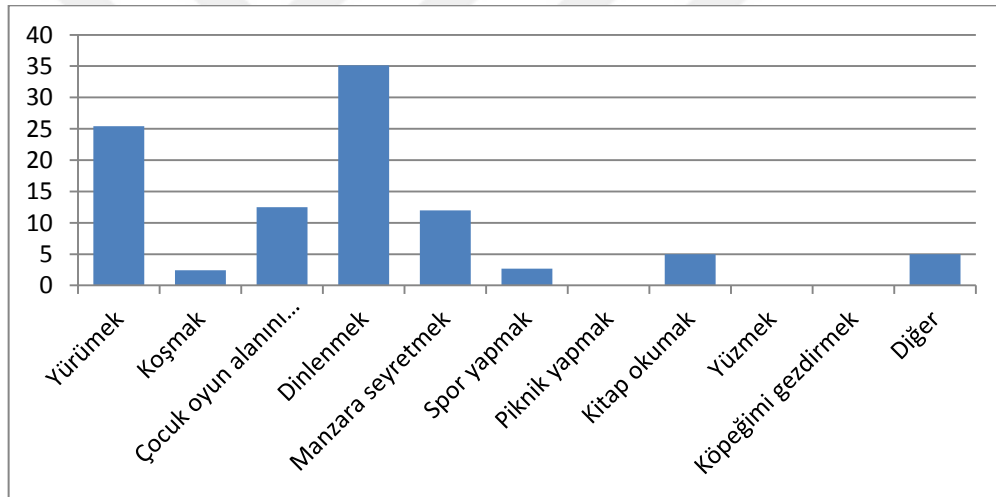

Şekil 4.58: "Parkta ne kadar süre kalıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Sazova Park'ın hangi zaman dilimlerinde kullanılıp kullanılmadığını tespit etmek amacıyla sorusu "Bu parkı hangi zaman diliminde kullanıyorsunuz" sorulmuştur. Bu soruya en fazla yanıt verilen seçenek, katılımcıların %68,3'ünün işaretlediği "öğleden sonra" seçeneğidir. En az yanıt verilen seçenek ise, katılımcıların %9,8'inin işaretlediği "sabah-öğle" seçeneğidir (Şekil 4.59).

Şekil 4.59: "Bu parkı hangi zaman diliminde kullanıyorsunuz" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

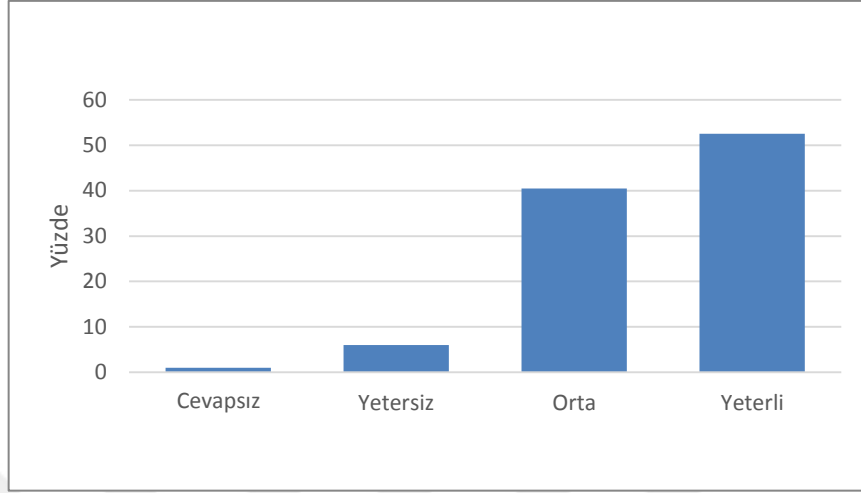

Şekil 4.60: "Bu parkı hangi aktivite için kullanıyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Sazova Park'ta bulunan çeşitli fonksiyon alanları ve aktivite imkanlarının, ne oranda tercih edildiklerinin, parkın nasıl kullanıldığının bilgisine ulaşmak amacıyla "Bu parkı hangi aktivite için kullanıyorsunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya en fazla yanıt, katılımcılarının %35,1'inin işaretlediği "dinlenmek" seçeneğine, en az yanıt ise %2,4'ünün işaretlediği "koşmak" seçeneğine verilmiştir (Şekil 4.60).

Sazova Park içerisinde yer alan aktivitelerin çeşitliliği ve yeterliliği noktasında, katılımcılara "Park içerisinde yer alan aktiviteleri yeterli buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya en fazla yanıt verilen seçenek, katılımcıların %52,5'inin işaretlemiş olduğu "yeterli"

seçeneğidir. En az olarak yanıt verilen seçenek ise, katılımcıların %6'sının işaretlediği "yetersiz" seçeneğidir (Şekil 4.61).

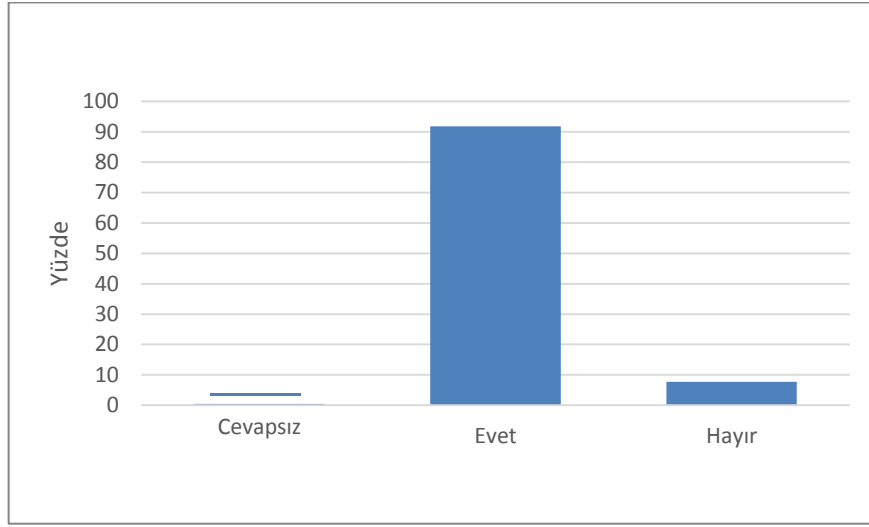

Şekil 4.61: "Park içerisinde yer alan aktiviteleri yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Sazova Park içerisinde yer alan çocuk oyun alanlarının fonksiyonel olarak kullanımında, kullanıcılara cazip gelip gelmediğini tespit etmek amacıyla, "Park içerisinde bulunan çocuk oyun alan/alanlarını ilgi çekici buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya çocuğu olan katılımcıların %82,8'i "evet" cevabını vermiştir.

Katılımcılara, Sazova Park'ta yer alan çocuk oyun alanlarının yeterliliği, fonksiyonel olarak kullanılabilirliğinin ölçülmesi ve ihtiyaca cevap verip veremediği konularında bilgi edinmek amacıyla "Oynamaları için çocuklarınızı parka getiriyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya, katılımcıların %64'ü "çocuğum yok", %28,5'i "evet" ve %6,5'i "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %1'i bu soruyu yanıtlamamıştır.

Parkların kent içindeki fonksiyonlarından bir tanesi de, insanları bir araya gelmesini sağlamak ve onların sosyalleşmelerine imkan vermektir. "Parkta arkadaşlarınızla beraber vakit geçirebileceğiniz alanlar bulunmakta mı?" sorusunun sorulmasındaki amaç, Sazova Park'ın insanların bir araya gelmesini sağlayacak alanlara, toplanma mekanlarına sahip olup olmadığı hakkındaki bilgiye ulaşmaktır. Bu soruya, katılımcıların % 91,8'i "evet", %7,8'i "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,4'ü bu soruyu yanıtlamamıştır. (Şekil 4.62).

Şekil 4.62: "Parkta arkadaşlarınızla beraber vakit geçirebileceğiniz alanlar bulunmakta mı?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Katılımcılara, parkların genel olarak kullanım fonksiyonunu oluşturan "dinlenme" etkinliğinin gerçekleştirildiği "dinlenme alanları" konusunda, Sazova Park'ta bu alanların mevcudiyetiyle ilgili bilgi almak için "Park içerisinde dinlenme alanları mevcut mu?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %94'ü "evet", %5,3'ü ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,7'si bu soruyu yanıtlamamıştır.

Bir mekanda bulunan su ögesi veya ögelerinin kullanıcılara duyuşsal anlamda pozitif etkisi olduğundan dolayı, Sazova Park içerisinde bulunan su ögelerinin kullanıcılara duyuşsal olarak çekici gelip gelmediğini tespit etmek amacıyla, katılımcılara "Park içerisinde bulunan su ögelerini ilgi çekici buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %83,5'i "evet", %15,8'i ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,7'si bu soruyu yanıtlamamıştır.

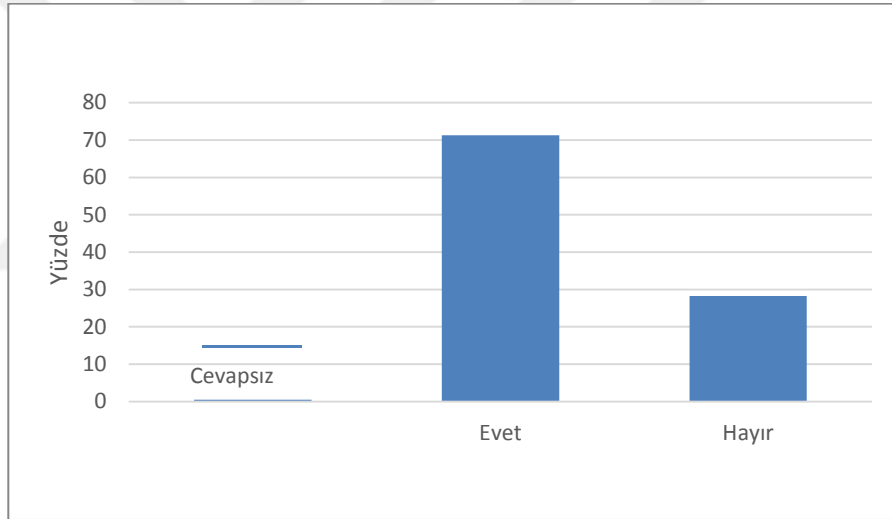
Sazova Park'ta çeşitli şekil, boyut, renk ve malzemelerde heykeller bulunmaktadır. Bu heykellerin kullanıcılara ilgi çekici gelip gelmediğini tespit etmek amacıyla, katılımcılara "Park içerisinde bulunan heykelleri ilgi çekici buluyor musunuz" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %64,5'i "evet", %34,8'i ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,7'si bu soruyu yanıtlamamıştır.

Sazova Park'ın bitkilendirme tasarımı egzotik türlerle yapılmıştır ve bu bitkilerin bir kısmı çeşitli şekillerde budanarak parka bitkisel anlamda estetik bir görünüm kazandırılmaya

çalışılmaktadır. Bu noktada, kullanıcıların park içerisinde yapılmış olan bitkisel tasarımlara ilişkin bakış açılarını öğrenmek amacıyla, katılımcılara "Parkın bitkilendirmesini ilgi çekici buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %81,5'i "evet", %17,8'i "hayır" cevabını vermiştir. Katılımcıların %0,7'si bu soruyu yanıtlamamıştır.

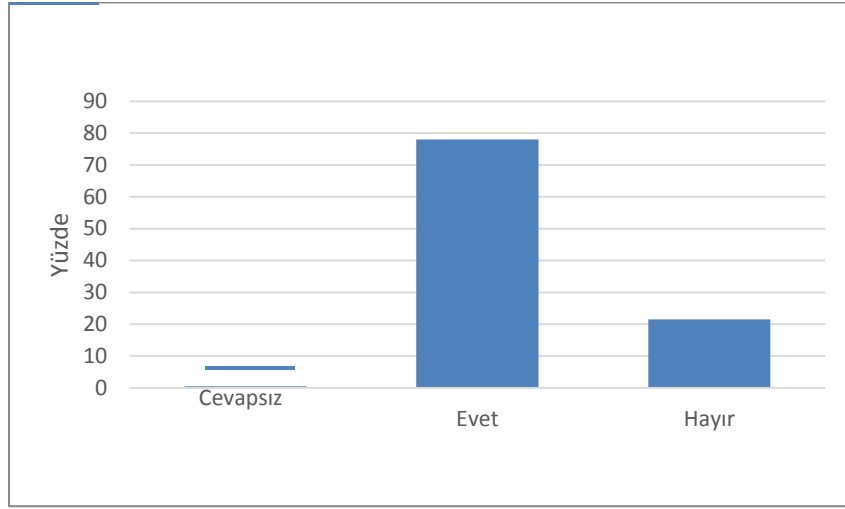
4.3.1.5. Konfor ve Kimlik İle İlgili Analizler

Sazova Park'ta bulunan aydınlatma, çöp kutuları, oturma bankları vb. donatıların yeterlilik bazında ihtiyaca cevap verip vermediğini anlamak amacıyla, katılımcılara "Parkta bulunan donatıları yeterli buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %71,3'ü "evet", %28,2'si "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,5'i bu soruyu yanıtlamamıştır. (Şekil 4.63).

Şekil 4.63: "Parkta bulunan donatıları yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Sazova Park içerisinde yer alan aydınlatma elemanlarının, fonksiyon kullanımları esnasında ve ulaşımında kullanıcıya yeterli konforu sağlayıp sağlamadığını tespit etmek amacıyla, katılımcılara "Park içerisindeki aydınlatmayı yeterli buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %78'i "evet", %21,5'i "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,5'i bu soruyu yanıtlamamıştır. (Şekil 4.64).

Şekil 4.64: "Park içerisindeki aydınlatmayı yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

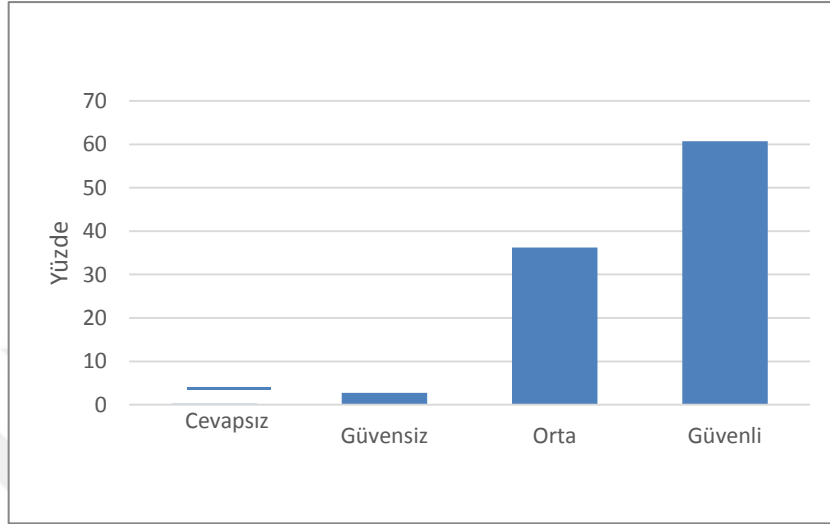
Sazova Park'ta yer alan doğal ve yapısal alanların, fonksiyon alanlarında bulunan donatı ve ekipmanların sürdürülebilir kılınıp kılınmadığını, parkın genelinin bakımlı olup olmadığını tespit etmek amacıyla, katılımcılara "Parkı bakımlı buluyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya, katılımcıların %95,5'i "evet", %3,5'i ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %1'i bu soruyu yanıtlamamıştır.

Sazova Park'ın bakımsız olduğunu düşünen katılımcılara, bu düşüncelerinin nedenini öğrenmek amacıyla "Parkı bakımlı bulmuyorsanız sizce neden bakımlı değil?" sorusu sorulmuştur. Bu açık uçlu soruya verilen cevaplar, iki kategori altında toplanmış ve analiz bu kategorilere göre yapılmıştır. Analiz sonucunda, parkın bakımsız olduğunu düşünen katılımcıların %87,5'i parkı insanların temiz kullanmadığını, %12,5'i park içerisinde yer alan şato ve geminin tadilata ihtiyacı olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %0,7'si bu soruyu yanıtlamamıştır.

Sazova Park'ta bulunan tesislerin; kullanılabilir, sürdürülebilir ve bakımlı olup olmadığı konusunda veri elde etmek amacıyla sorulan "Alanda bulunan tesisler sizce iyi durumda mıdır?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %77,5'i "evet", %22'si ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,5'i bu soruyu yanıtlamamıştır.

Sazova Park'ın kullanımı esnasında kullanıcılar açısından güvenli olup olmadığı konusunda veri elde etmek amacıyla katılımcılara "Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?"

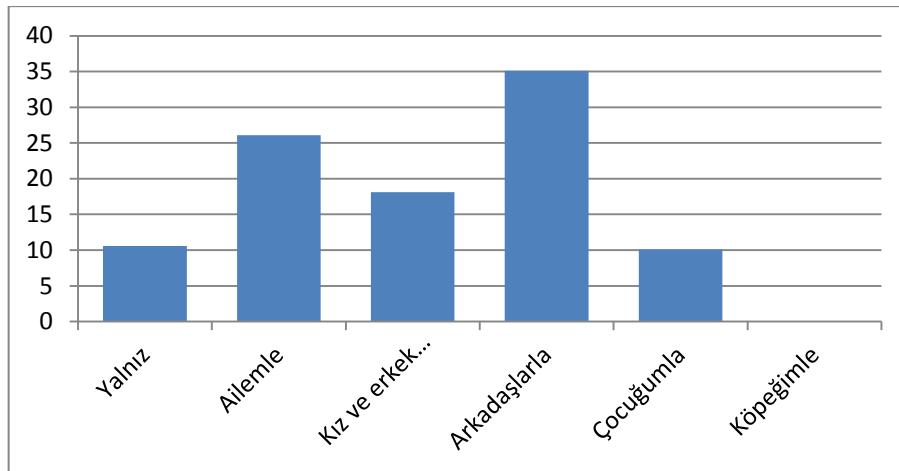
sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %60,8'i "güvenli", %36,3'ü "orta", %2,8'i ise "güvensiz" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,1'i bu soruyu yanıtlamamıştır (Şekil 4.65).

Şekil 4.65: "Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

4.3.1.6. Sosyalleşme Olanakları ile İlgili Analizler

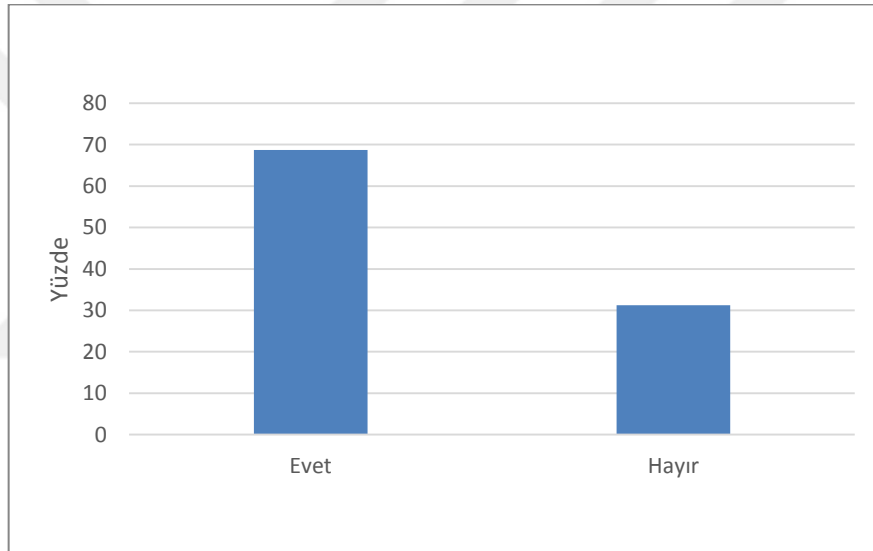
Sazova Park'ı kullanıcıların kimlerle beraber kullandığını tespit edebilmek amacıyla, "Parka kimlerle geliyorsunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %35,1'i "arkadaşlarla", %26,1'i "ailemle", %18,1'i "kız veya erkek arkadaşım", %10,6'sı "yalnız", %10,1'i "çocuğumla" cevaplarını vermişlerdir. Köpeğimle seçeneğini işaretleyen yoktur. (Şekil 4.66).

Şekil 4.66: "Parka kimlerle geliyorsunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Parkların sosyalleşmeye imkan sağlayıp sağlamadığı, insanların bir araya gelmesinde bir aracı görevi görüp görmediği konularında katılımcıların düşüncelerini öğrenmek amacıyla, "Parklar insanların toplanması için iyi bir mekan mıdır?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %93,5'i "evet", %6,3'ü ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,3'ü bu soruyu yanıtlamamıştır.

Kullanıcıların Sazova Park'la aralarında bir bağ kurup kurmadığını ve park içerisinde kendilerini parka ait hissedip hissetmediklerini anlamak amacıyla "Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %68,8'i "evet", %31,2'si ise "hayır" cevabını vermiştir (Şekil 4.67).

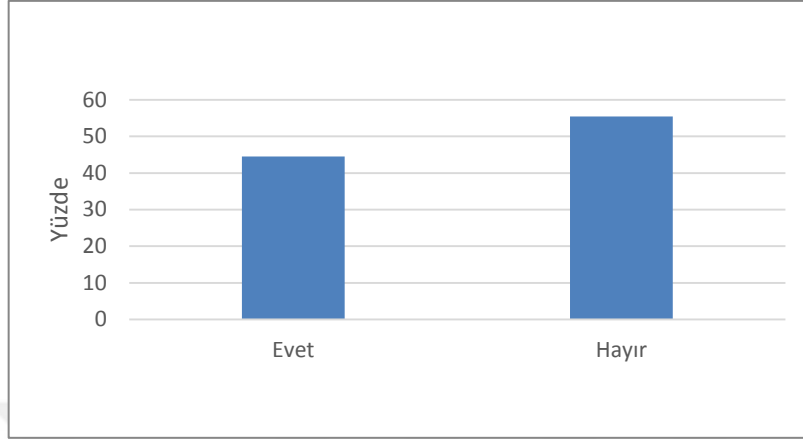

Şekil 4.67: "Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Katılımcıların Sazova Park'ı kullandıkları süre içerisinde tanıdıkları insanlarla karşılaşp karşılaşmadıkları konusunda bir veri elde etmek amacıyla "Parka geldiğinizde tanıdığınız insanlarla karşılaşpıyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %58,8'i "hayır", %41'i ise "evet" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,2'si bu soruyu yanıtlamamıştır.

Sazova Park'ın kullanıcıların sosyalleşme ihtiyaçlarına cevap verip vermediği, insanları sosyalleşmeye yönlendirip yönlendirmediği ve kullanıcılara diğer insanlarla iletişimlerini artırma noktasında yardımcı olup olmadığı konularında veri elde etmek amacıyla,

katılımcılara " Parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istiyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya, katılımcıların %55,5'i "hayır", %44,5'i ise "evet" cevabını vermiştir (Şekil 4.68).

Şekil 4.68: " Parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istiyor musunuz?" sorusuna verilen cevapların yüzde olarak oranları.

Sazova Park'ta yer alan fonksiyonlar ve mekanların, sosyal aktiviteleri destekleyip desteklemediği ve bu noktada kullanıcıların sosyalleşmelerine imkan tanıyıp tanımadığı konusunda veri elde etmek için, katılımcılara " Park içerisinde bulunan fonksiyonlar sosyal aktivitelerin gelişmesine imkan tanıyor mu?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya; katılımcıların %70'i "evet", %29,8'i ise "hayır" cevabını vermişlerdir. Katılımcıların %0,2'si bu soruyu yanıtlamamıştır.

4.3.4. Sazova Park için Uygulanan Anketlerin Ki Kare Analizi

Bu bölümde Sazova Park kullanıcılarına uygulanmış olan anketler sonucu ortaya çıkan verilerin Ki Kare analizi yapılmış ve bu analiz sonucunda ortaya çıkan bulgular ortaya konmuştur. Anketlerde yer alan sorular çaprazlanarak $p \leq 0,05$ değerine bakılarak, analiz sonucunda çıkan bulguların anlamlı olup olmadığına bakılmış ve sadece anlam ifade eden bulgular değerlendirilmiştir.

4.3.4.1. Sosyo-Ekonomik Özellikler ve Anket Sorularının Karşılaştırmalı Analizi

- **Cinsiyet-Aktiviteler ilişkisi**

Cinsiyet ve parkı ziyaret süresi verileri çaprazlandığında $p=0,028$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde erkeklerin

%64,3'ünün, kadınların ise %52,4'ünün parkta 1-3 saat kalmayı tercih ettikleri bilgisine ulaşılmıştır. Her iki cinsiyet için parkta kalınan en az süre ise 5 saatten fazladır. Sonuca göre, parkı ziyaret süresi ve cinsiyet arasında bir farklılığa rastlanmamıştır (Tablo 4.34).

Tablo 4.34: Cinsiyet ve parkı ziyaret süresi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S37		S13					Toplam
		Cevapsız	1 saatten az	1-3 saat	3-5 saat	5 saatten fazla	
Erkek	Sayı	0	23	137	49	4	213
	%S37	0,0%	10,8%	64,3%	23,0%	1,9%	100,0%
	%S13	0,0%	56,1%	58,3%	42,2%	66,7%	53,3%
Kadın	Sayı	2	18	98	67	2	187
	%S37	1,1%	9,6%	52,4%	35,8%	1,1%	100,0%
	%S13	100,0%	43,9%	41,7%	57,8%	33,3%	46,8%
Toplam	Sayı	2	41	235	116	6	400
	%S37	0,5%	10,3%	58,8%	29,0%	1,5%	100,0%
	%S13	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyet verileri ve "Park içerisinde yer alan aktiviteleri yeterli buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplardan oluşan veriler çaprazlandığında $p=0,001$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde, erkeklerin %51,2 oranında, kadınların ise %54 oranında parkta bulunan aktiviteleri yeterli bulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, Kentpark'ta yer alan aktiviteler iki cinsiyet açısından da yeterli bulunmaktadır.

Cinsiyet ve parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; yürümek, koşmak, dinlenmek, spor yapmak, piknik yapmak, köpeğimi gezdirmek, manzara seyretmek, yüzmek aktiviteleri ve diğer seçenekleri $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece çocuk oyun alanını kullanmak ve kitap okumak aktiviteleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, cinsiyet ve bu aktiviteler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; erkek kullanıcıların %14,6'sının, kadın kullanıcıların ise 27,8'inin parkta tercih ettiği ve en çok yapılan aktivitenin çocuk oyun alanını kullanmak olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, çocuk oyun alanını %62,7 oranıyla kadın kullanıcıların daha fazla kullandığı sonucuna varılmıştır (Tablo 4.35).

Tablo 4.35: Cinsiyet-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S15	
S37		Çocuk oyun alanını kullanmak	Kitap okumak
Erkek	Sayı	31	12
	%S37	14,6%	5,6%
	%S15	37,3%	36,4%
Kadın	Sayı	52	21
	%S37	27,8%	11,2%
	%S15	62,7%	63,6%
Toplam	Sayı	83	33
	%S37	20,8%	8,3%
	%S15	100,0%	100,0%

Cinsiyet verileri ve "Oynamaları için çocuklarınızı parka getiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplardan oluşan veriler çaprazlandığında $p=0,019$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde, erkeklerin %73,1'inin, kadınların ise %89'unun çocuklarını oynamaları için parka getirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

- **Cinsiyet- Konfor ve Kimlik İlişkisi**

Cinsiyet verisi ve "Alanda bulunan tesisler sizce iyi durumda mıdır?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,05$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, erkek kullanıcıların %80,3'ünün ve kadın kullanıcıların %74,3'ünün alanda bulunan tesislerin iyi durumda olduğunu düşündükleri sonucuna varılmıştır.

Cinsiyet verisi ve "Parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,006$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, erkek kullanıcıların %62'sinin ve kadın kullanıcıların %59,4'ünün kendilerini Sazova Park içerisinde güvenli hissettikleri sonucuna varılmıştır. Bu sonuca göre park içerisinde güvenlik problemi bulunmadığı söylenebilir (Tablo 4.36).

Tablo 4.36: Cinsiyet-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S30				
S37		Cevapsız	Güvensiz	Orta	Güvenli	Toplam
Erkek	Sayı	1	7	73	132	213
	%S37	0,5%	3,3%	34,3%	62,0%	100,0%
	%S30	100,0%	63,6%	50,3%	54,3%	53,3%
Kadın	Sayı	0	4	72	111	187
	%S37	0,0%	2,1%	38,5%	59,4%	100,0%
	%S30	0,0%	36,4%	49,7%	45,7%	46,8%
Toplam	Sayı	1	11	145	243	400
	%S37	0,3%	2,8%	36,3%	60,8%	100,0%
	%S30	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Cinsiyet- Sosyalleşme Olanakları İlişkisi**

Anketlerden elde edilen cinsiyet verisi ve kullanıcıların parkı kimlerle kullandıkları verisi çaprazlandığında; yalnız, ailemle, kız ve erkek arkadaşım ve köpeğimle seçenekleri ve cinsiyet arasında yapılan analiz sonucunda $p > 0,05$ olduğundan bu seçeneklerle cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; arkadaşlarla ve çocuğumla seçenekleri $p \leq 0,05$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Analiz sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde; erkek kullanıcıların %43,7 oranıyla, kadın kullanıcıların ise %55,6 oranıyla parka daha çok arkadaşları ile gelmeyi tercih ettikleri sonucuna varılmıştır (Tablo 4.37).

Tablo 4.37: Cinsiyet-parkın kimlerle ziyaret edildiği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S31	
S37		Arkadaşlarla	Çocuğumla
Erkek	Sayı	93	10
	%S37	43,7%	4,7%
	%S31	47,2%	17,5%
Kadın	Sayı	104	47
	%S37	55,6%	25,1%
	%S31	52,8%	82,5%
Toplam	Sayı	197	57
	%S37	49,3%	14,3%
	%S31	100,0%	100,0%

Anketlerden elde edilen cinsiyet verisi ve "Parklar insanların toplanması için iyi bir mekan mıdır?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,006$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde, erkek kullanıcıların %91,1'inin, kadın kullanıcıların ise %96,3'ünün parkların insanların toplanması için iyi bir mekan olduğu görüşünde oldukları tespit edilmiştir. Bu sonuca bakıldığında, erkek ve kadınların parkları sosyalleşme olanağı buldukları mekanlar olarak algıladıkları sonucuna varılabilir.

Cinsiyet verisi ve "Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, erkek kullanıcıların %62,9'unun ve kadın kullanıcıların %75,4'ünün kendilerini Sazova Park'ın bir parçası olarak hissetmekte oldukları görülmektedir.

Cinsiyet verisi ve "Parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istiyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,001$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, erkek kullanıcıların %51,6'sının ve kadın kullanıcıların %59,9'unun Sazova Park'ta diğer insanlarla iletişim kurmak istemedikleri bilgisi elde edilmiştir (Tablo 4.38).

Tablo 4.38: Cinsiyet-parkta insanların iletişim kurma isteği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S35		
S37		Evet	Hayır	Toplam
Erkek	Sayı	103	110	213
	%S37	48,4%	51,6%	100,0%
	%S35	57,9%	49,5%	53,3%
Kadın	Sayı	75	112	187
	%S37	40,1%	59,9%	100,0%
	%S35	42,1%	50,5%	46,8%
Toplam	Sayı	178	222	400
	%S37	44,5%	55,5%	100,0%
	%S35	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyet verisi ve "Park içerisinde bulunan fonksiyonlar sosyal aktivitelerin gelişmesine imkan tanıyor mu?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri

sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, erkek kullanıcıların %70'inin ve kadın kullanıcıların %72'sinin Kentpark'ta bulunan fonksiyonların sosyal aktivitelerin gelişmesine imkan tanıdığını belirttikleri anlaşılmıştır.

- **Yaş-Alana Ulaşılabilirlik**

Yaş verisi ve "Parka ne kadar sürede ulaşıyorsunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %42,9'unun 15-29 dakikada, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %43,6'sının 30-59 dakikada, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %59,3'sünün 15-29 dakikada, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %39,5'inin 30-59 dakikada ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %41,7'sinin 30-59 dakikada parka ulaştığı tespit edilmiştir (Tablo 4.39).

Tablo 4.39: Cinsiyet-parka ulaşım süresi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S38		S2				Toplam
		15 dakikadan az	15-29 dakika	30-59 dakika	60 dakikadan fazla	
Cevapsız	Sayı	0	2	1	0	3
	%S38	0,0%	66,7%	33,3%	0,0%	100,0%
	%S2	0,0%	1,1%	0,6%	0,0%	0,8%
12-16	Sayı	2	6	2	4	14
	%S38	14,3%	42,9%	14,3%	28,6%	100,0%
	%S2	5,9%	3,3%	1,3%	14,3%	3,5%
17-25	Sayı	15	71	82	20	188
	%S38	8,0%	37,8%	43,6%	10,6%	100,0%
	%S2	44,1%	39,0%	52,6%	71,4%	47,0%
26-40	Sayı	7	86	51	1	145
	%S38	4,8%	59,3%	35,2%	0,7%	100,0%
	%S2	20,6%	47,3%	32,7%	3,6%	36,3%
41-60	Sayı	7	14	15	2	38
	%S38	18,4%	36,8%	39,5%	5,3%	100,0%
	%S2	20,6%	7,7%	9,6%	7,1%	9,5%
61 ve üzeri	Sayı	3	3	5	1	12
	%S38	25,0%	25,0%	41,7%	8,3%	100,0%
	%S2	8,8%	1,6%	3,2%	3,6%	3,0%
Toplam	Sayı	34	182	156	28	400
	%S38	8,5%	45,5%	39,0%	7,0%	100,0%
	%S2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş verisi ve parka ulaşım türü verisi çaprazlandığında; yaya, bisiklet, taksi ve motosiklet seçenekleri $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece toplu taşıma ile, ve özel oto seçenekleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, yaş ve bu ulaşım türleri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %64,3'ünün, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %58,5'inin toplu taşıma ile, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %49,7'sinin, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %39,5 oranlarıyla toplu taşıma ve özel oto ile ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %58,3 oranında toplu taşıma ile parka ulaştıkları sonucuna varılmıştır (Tablo 4.40).

Tablo 4.40: Cinsiyet-parka ulaşım türü verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S38		S4	
		Toplu taşıma ile	Özel Oto
12-16	Sayı	9	3
	%S38	64,3%	21,4%
	%S4	4,4%	2,1%
17-25	Sayı	110	51
	%S38	58,5%	27,1%
	%S4	53,9%	34,9%
26-40	Sayı	61	72
	%S38	42,1%	49,7%
	%S4	29,9%	49,3%
41-60	Sayı	15	15
	%S38	39,5%	39,5%
	%S4	7,4%	10,3%
61 ve üzeri	Sayı	7	4
	%S38	58,3%	33,3%
	%S4	3,4%	2,7%

- **Yaş-Aktiviteler ilişkisi**

Yaş ve parkın ziyaret sıklığı çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %35,7'sinin 3 ayda bir, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %22,3'ünün diğer sıklıklarla, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %33,8'inin ayda bir, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %28,9'unun ayda bir ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %50'sinin parkı 3 ayda bir kullanmayı tercih ettikleri görülmektedir. Bu sonuca göre parkın 26-40 ve 41-60 yaş aralığındaki kullanıcılar tarafından daha sıklıkla kullanıldığı söylenebilir (Tablo 4.41).

Tablo 4.41: Yaş-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S38		S11									
		İlk defa	Her gün	Haftada bir	15 günde bir	Ayda bir	3 ayda bir	6 ayda bir	Yılda bir	Diğer	Toplam
Cevapsız	Sayı	0	0	0	0	1	1	1	0	0	3
	%S38	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%	100,0%
	%S11	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,9%	1,5%	2,5%	0,0%	0,0%	0,8%
12-16	Sayı	1	0	0	1	3	5	2	0	2	14
	%S38	7,1%	0,0%	0,0%	7,1%	21,4%	35,7%	14,3%	0,0%	14,3%	100,0%
	%S11	11,1%	0,0%	0,0%	1,4%	2,8%	7,4%	5,0%	0,0%	3,4%	3,5%
17-25	Sayı	7	2	16	22	41	29	27	2	42	188
	%S38	3,7%	1,1%	8,5%	11,7%	21,8%	15,4%	14,4%	1,1%	22,3%	100,0%
	%S11	77,8%	20,0%	50,0%	30,1%	38,3%	42,6%	67,5%	66,7%	72,4%	47,0%
26-40	Sayı	1	3	12	43	49	22	8	0	7	145
	%S38	0,7%	2,1%	8,3%	29,7%	33,8%	15,2%	5,5%	0,0%	4,8%	100,0%
	%S11	11,1%	30,0%	37,5%	58,9%	45,8%	32,4%	20,0%	0,0%	12,1%	36,3%
41-60	Sayı	0	5	3	6	11	5	1	1	6	38
	%S38	0,0%	13,2%	7,9%	15,8%	28,9%	13,2%	2,6%	2,6%	15,8%	100,0%
	%S11	0,0%	50,0%	9,4%	8,2%	10,3%	7,4%	2,5%	33,3%	10,3%	9,5%
61 ve üzeri	Sayı	0	0	1	1	2	6	1	0	1	12
	%S38	0,0%	0,0%	8,3%	8,3%	16,7%	50,0%	8,3%	0,0%	8,3%	100,0%
	%S11	0,0%	0,0%	3,1%	1,4%	1,9%	8,8%	2,5%	0,0%	1,7%	3,0%
Toplam	Sayı	9	10	32	73	107	68	40	3	58	400
	%S38	2,3%	2,5%	8,0%	18,3%	26,8%	17,0%	10,0%	0,8%	14,5%	100,0%
	%S11	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş ve parkı ziyaret süresi çaprazlandığında $p=0,180$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır (Tablo 4.42).

Tablo 4.42: Yaş- parkı ziyaret süresi ki kare testi sonucu.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	25,583 ^a	20	,180
Likelihood Ratio	25,896	20	,169
N of Valid Cases	400		

Yaş ve parkın ziyaret edildiği zaman dilimi verileri çaprazlandığında $p=0,006$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %42,9'unun, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %68,6'sının, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %71,7'sinin, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %63,2'sinin ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %83,3'ünün parkı öğleden sonra ziyaret ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu veri

ışığında, tüm yaş grupları için parkın ağırlıklı olarak öğleden sonra kullanıldığı söylenebilir(Tablo 4.43).

Tablo 4.43: Yaş-parkın kullanıldığı zaman dilimi verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S38		S14					
		Cevapsız	Sabah-Öğle	Öğle arası	Öğleden sonra	Akşam	Toplam
Cevapsız	Sayı	0	0	0	3	0	3
	%S38	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
	%S14	0,0%	0,0%	0,0%	1,1%	0,0%	0,8%
12-16	Sayı	0	2	6	3	3	14
	%S38	0,0%	14,3%	42,9%	21,4%	21,4%	100,0%
	%S14	0,0%	5,1%	14,0%	1,1%	7,1%	3,5%
17-25	Sayı	1	10	24	129	24	188
	%S38	0,5%	5,3%	12,8%	68,6%	12,8%	100,0%
	%S14	33,3%	25,6%	55,8%	47,3%	57,1%	47,0%
26-40	Sayı	2	21	9	104	9	145
	%S38	1,4%	14,5%	6,2%	71,7%	6,2%	100,0%
	%S14	66,7%	53,8%	20,9%	38,1%	21,4%	36,3%
41-60	Sayı	0	5	4	24	5	38
	%S38	0,0%	13,2%	10,5%	63,2%	13,2%	100,0%
	%S14	0,0%	12,8%	9,3%	8,8%	11,9%	9,5%
61 ve üzeri	Sayı	0	1	0	10	1	12
	%S38	0,0%	8,3%	0,0%	83,3%	8,3%	100,0%
	%S14	0,0%	2,6%	0,0%	3,7%	2,4%	3,0%
Toplam	Sayı	3	39	43	273	42	400
	%S38	0,8%	9,8%	10,8%	68,3%	10,5%	100,0%
	%S14	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş ve parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; yürümek, koşmak, piknik yapmak spor yapmak, manzara seyretmek, kitap okumak, köpeğimi gezdirmek, yüzmek ve diğer seçenekleri $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece dinlenmek ve çocuk oyun alanını kullanmak aktiviteleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, yaş ve bu aktiviteler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %42,9'unun, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %50,5'inin, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %68,3'ünün, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %60,5'inin ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %70'inin dinlenmek için parkı tercih ettikleri sonucuna varılmıştır (Tablo 4.44).

Tablo 4.44: Yaş-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S38		S15	
		Çocuk oyun alanını kullanmak	Dinlenmek
12-16	Sayı	2	6
	%S38	14,3%	42,9%
	%S15	2,4%	2,6%
17-25	Sayı	6	95
	%S38	3,2%	50,5%
	%S15	7,2%	40,6%
26-40	Sayı	59	99
	%S38	40,7%	68,3%
	%S15	71,1%	42,3%
41-60	Sayı	14	23
	%S38	36,8%	60,5%
	%S15	16,9%	9,8%
61 ve üzeri	Sayı	1	9
	%S38	8,3%	75,0%
	%S15	1,2%	3,8%
Toplam	Sayı	83	234
	%S38	20,8%	58,5%
	%S15	100,0%	100,0%

Yaş ve park içerisinde bulunan aktivitelerin yetersizliği çaprazlandığında $p=0,001$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %50'sinin parkta bulunan aktiviteleri yeterli, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %52,1'inin, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %67,6'sının, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %63,2'sinin, 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %41,7'sinin park içerisinde bulunan aktivitelerin yeterli olduğu görüşüne sahip oldukları sonucuna varılmıştır.

Yaş verisi ve "Parkta arkadaşlarınızla vakit geçirebileceğiniz alanlar bulunmakta mı?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,04$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %85,7'sinin, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %92'sinin, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %93,8'inin, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %89,5'inin, 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %75'inin park içerisinde arkadaşlarıyla beraber vakit geçirebilecekleri alanlar olduğu yönünde görüş bildirdiği

sonucuna varılmıştır. Bu sonuca göre, Kentpark'ın her yaş grubundan kullanıcının sosyalleşmesini olumlu yönde etkilemekte olduğu söylenebilir.

- **Yaş- Konfor ve Kimlik İlişkisi**

Yaş verisi ve park içerisinde bulunan donatıların yeterliliği verisi çaprazlandığında $p \leq 0,05$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %57,1'inin ,17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %67'sinin, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %77,9'unun, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %68,4'ünün, 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %75'inin park içerisinde bulunan donatıları yeterli buldukları sonucuna varılmıştır.

Yaş verisi ve "Parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,006$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, tüm yaş gruplarından kullanıcılar parkta kendilerini güvenli hissetmektedirler. Bu anlamda yaş grupları arasında bir farklılığa rastlanmamıştır (Tablo 4.45).

Tablo 4.45: Yaş-parkın güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S38		S30				
		Cevapsız	Güvensiz	Orta	Güvenli	Toplam
Cevapsız	Sayı	0	0	1	2	3
	%S38	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%	100,0%
	%S30	0,0%	0,0%	0,7%	0,8%	0,8%
12-16	Sayı	0	3	5	6	14
	%S38	0,0%	21,4%	35,7%	42,9%	100,0%
	%S30	0,0%	27,3%	3,4%	2,5%	3,5%
17-25	Sayı	0	4	80	104	188
	%S38	0,0%	2,1%	42,6%	55,3%	100,0%
	%S30	0,0%	36,4%	55,2%	42,8%	47,0%
26-40	Sayı	1	2	48	94	145
	%S38	0,7%	1,4%	33,1%	64,8%	100,0%
	%S30	100,0%	18,2%	33,1%	38,7%	36,3%
41-60	Sayı	0	1	10	27	38
	%S38	0,0%	2,6%	26,3%	71,1%	100,0%
	%S30	0,0%	9,1%	6,9%	11,1%	9,5%
61 ve üzeri	Sayı	0	1	1	10	12
	%S38	0,0%	8,3%	8,3%	83,3%	100,0%
	%S30	0,0%	9,1%	0,7%	4,1%	3,0%
Toplam	Sayı	1	11	145	243	400
	%S38	0,3%	2,8%	36,3%	60,8%	100,0%
	%S30	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- Yaş- Sosyalleşme Olanakları İlişkisi

Anketlerden elde edilen yaş verisi ve kullanıcıların parkı kimlerle kullandıkları verisi çaprazlandığında; yalnız, arkadaşlarla ve köpeğimle seçenekleri ve cinsiyet arasında yapılan analiz sonucunda $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle yaş arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; ailemle, kız ve erkek arkadaşım ve çocuğumla seçenekleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Analiz sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde; 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %50 oranında aileleri ile, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %34,6 oranında kız ve erkek arkadaşları ile, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %44,8 oranında, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %68,4 oranında ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %58,3 oranında aileleri ile birlikte parkı ziyaret ettikleri sonucuna varılmıştır (Tablo 4.46).

Tablo 4.46: Yaş-parkın kimlerle ziyaret edildiği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S38		S31		
		Ailemle	Kız ve erkek arkadaşım	Çocuğumla
12-16	Sayı	7	2	0
	%S38	50,0%	14,3%	0,0%
	%S31	4,8%	2,0%	0,0%
17-25	Sayı	39	65	8
	%S38	20,7%	34,6%	4,3%
	%S31	26,7%	65,0%	14,0%
26-40	Sayı	65	31	39
	%S38	44,8%	21,4%	26,9%
	%S31	44,5%	31,0%	68,4%
41-60	Sayı	26	2	8
	%S38	68,4%	5,3%	21,1%
	%S31	17,8%	2,0%	14,0%
61 ve üzeri	Sayı	7	0	1
	%S38	58,3%	0,0%	8,3%
	%S31	4,8%	0,0%	1,8%
Toplam	Sayı	146	100	57
	%S38	36,5%	25,0%	14,3%
	%S31	100,0%	100,0%	100,0%

Anketlerden elde edilen yaş verisi ve "Parklar insanların toplanması için iyi bir mekan mıdır?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,964$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır (Tablo 4.47).

Tablo 4.47: Yaş- parkların iyi bir toplanma mekanı olması verilerinin ki kare testi sonucu.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,602 ^a	10	,964
Likelihood Ratio	4,234	10	,936
N of Valid Cases	400		

Yaş verisi ve "Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %42,9 oranında, 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %53,2 oranında, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %86,2 oranında, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %81,6 oranında ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %83,3 oranında kendilerini parkın bir parçası olarak hissettikleri sonucuna varılmıştır

Yaş verisi ve "Parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istiyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,364$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır (Tablo 4.48).

Tablo 4.48: Yaş- parkta diğer insanlarla iletişim kurma verilerinin ki kare testi sonucu.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,445 ^a	5	,364
Likelihood Ratio	5,540	5	,354
N of Valid Cases	400		

Yaş verisi ve "Park içerisinde bulunan fonksiyonlar sosyal aktivitelerin gelişmesine imkan tanıyor mu?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, 12-16 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %50'sinin ve 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %67,6'sının, 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %75,9'unun, 41-60 yaş aralığında bulunan kullanıcıların %68,4'ünün ve 61 ve üzeri yaş aralığında bulunan kullanıcıların %66,7'sinin

Eğitim d¼zeyi ve parkta yapılan aktiviteler verileri aprazlandığıında; $p>0,05$ olduğundan bu bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Eğitim d¼zeyi ve park içerisinde bulunan aktivitelerin yetersizliği aprazlandığıında $p=0,01$ değeri sağlandığıından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; ilköğretim mezunu kullanıcıların %42,3'ünün, ortaöğretim mezunu kullanıcıların %51'inin, üniversite mezunu kullanıcıların %57,4'ünün park içerisinde bulunan aktiviteleri yeterli bulduğu, master/doktora seviyesinde bulunan kullanıcıların %66,7'nin park içerisinde bulunan aktivitelerin yeterliliğini orta düzeyde değerlendirdiği sonucuna varılmıştır.

- **Eğitim d¼zeyi- Konfor ve Kimlik İlişkisi**

Eğitim d¼zeyi ve "Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar aprazlandığıında $p=0,006$ değeri sağlandığıından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında, ilköğretim mezunu kullanıcıların %57,7'sinin, ortaöğretim mezunu kullanıcıların %56,2'sinin, üniversite mezunu kullanıcıların %66,9'unun ve master/doktora seviyesinde bulunan kullanıcıların %55,6'sının parkı güvenli bulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, tüm eğitim düzeylerinden kullanıcılar parkta kendilerini güvenli hissetmektedirler. Bu anlamda eğitim düzeyleri arasında bir farklılığa rastlanmamıştır.

- **Eğitim d¼zeyi- Sosyalleşme olanakları ilişkisi**

Anketlerden elde edilen eğitim düzeyi ve kullanıcıların parkı kimlerle kullandıkları verisi aprazlandığıında; yalnız, ailemle, kız ve erkek arkadaşım, çocuğumla, köpeğimle seçenekleri ve eğitim düzeyi arasında yapılan analiz sonucunda $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; arkadaşlarla seçenekleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığıından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgulara göre; ilköğretim mezunu kullanıcıların %23,1'i, ortaöğretim mezunu kullanıcıların %51'i arkadaşları ile, üniversite mezunu kullanıcıların %51,5'i arkadaşları ile, master/doktora düzeyindeki kullanıcıların %55,6'sı arkadaşları ile parkı ziyaret etmektedirler.

Anketlerden elde edilen eğitim düzeyi verisi ve "Parklar insanların toplanması için iyi bir mekan mıdır?" sorusuna verilen cevaplar aprazlandığıında $p=0,972$ değeri elde edildiğinden bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Tablo 4.52).

Tablo 4.52: Eğitim düzeyi- parkların iyi bir toplanma mekanı olması verilerinin ki kare testi sonucu.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,253 ^a	8	,972
Likelihood Ratio	2,675	8	,953
N of Valid Cases	400		

Eğitim düzeyi verisi ve "Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,044$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerlere bakıldığında,; ilköğretim mezunu kullanıcıların %50'sinin, ortaöğretim mezunu kullanıcıların %66'sının, üniversite mezunu kullanıcıların %75'inin ve master/doktora seviyesinde bulunan kullanıcıların %55,6'sının kendilerini parkın bir parçası olarak hissettikleri sonucuna varılmıştır.

Eğitim düzeyi ve "Parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istiyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,614$ değeri elde edildiğinden bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Tablo 4.53).

Tablo 4.53: Eğitim düzeyi- parkta diğer insanlarla iletişim kurma verilerinin ki kare testi sonucu.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,672 ^a	4	,614
Likelihood Ratio	3,418	4	,490
N of Valid Cases	400		

Eğitim düzeyi verisi ve "Park içerisinde bulunan fonksiyonlar sosyal aktivitelerin gelişmesine imkan tanıyor mu?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında $p=0,969$ değeri elde edildiğinden bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Tablo 4.54).

Tablo 4.54: Eğitim düzeyi- park içerisinde bulunan fonksiyonların sosyal aktiviteleri desteklediği verilerinin ki kare testi sonucu.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	2,326 ^a	8	,969
Likelihood Ratio	3,266	8	,917
N of Valid Cases	400		

• Meslek-Aktiviteler İlişkisi

Meslek verisi ve parkın ziyaret edilme günleri çaprazlandığında $p=0,010$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; işçi meslek grubundan olan kullanıcıların %47,1'i oranında parkı hafta sonu, memur meslek grubundan olan kullanıcıların %53,2 oranında parkı hafta sonu ve emekli olan kullanıcıların %36,8 oranında parkı hafta sonu ve değişken zamanlarda, serbest meslek sahibi olan kullanıcıların %63,6 oranında parkı hafta sonu, ev hanımı olan kullanıcıların %56,1 oranında, öğrenci olan kullanıcıların %56,6 oranında ve işsiz olan kullanıcıların %44,4 oranında parkı değişken zamanlarda kullandıkları tespit edilmiştir (Tablo 4.55).

Tablo 4.55: Meslek grubu-parkın ziyaret edilme günleri verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S40		S12					
		Cevapsız	Hafta içi	Hafta sonu	Değişken	Her zaman	Toplam
Cevapsız	Sayı	0	0	0	1	0	1
	%S40	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
	%S12	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%	0,0%	0,3%
İşçi	Sayı	0	4	24	21	2	51
	%S40	0,0%	7,8%	47,1%	41,2%	3,9%	100,0%
	%S12	0,0%	13,3%	14,7%	11,0%	14,3%	12,8%
Memur	Sayı	0	5	33	22	2	62
	%S40	0,0%	8,1%	53,2%	35,5%	3,2%	100,0%
	%S12	0,0%	16,7%	20,2%	11,5%	14,3%	15,5%
Emekli	Sayı	0	3	7	7	2	19
	%S40	0,0%	15,8%	36,8%	36,8%	10,5%	100,0%
	%S12	0,0%	10,0%	4,3%	3,7%	14,3%	4,8%
Serbest Meslek	Sayı	0	1	21	10	1	33
	%S40	0,0%	3,0%	63,6%	30,3%	3,0%	100,0%
	%S12	0,0%	3,3%	12,9%	5,2%	7,1%	8,3%

Tablo 4.55(devam): Meslek grubu-parkın ziyaret edilme günleri verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

Ev hanımı	Sayı	0	8	10	23	0	41
	%S40	0,0%	19,5%	24,4%	56,1%	0,0%	100,0%
%S12	0,0%	26,7%	6,1%	12,0%	0,0%	10,3%	
Öğrenci	Sayı	1	8	61	99	6	175
	%S40	0,6%	4,6%	34,9%	56,6%	3,4%	100,0%
	%S12	50,0%	26,7%	37,4%	51,8%	42,9%	43,8%
İşsiz	Sayı	1	1	7	8	1	18
	%S40	5,6%	5,6%	38,9%	44,4%	5,6%	100,0%
	%S12	50,0%	3,3%	4,3%	4,2%	7,1%	4,5%
Toplam	Sayı	2	30	163	191	14	400
	%S40	0,5%	7,5%	40,8%	47,8%	3,5%	100,0%
	%S12	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Meslek verisi ve parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; dinlenmek, köpeğimi gezdirmek, yürümek, koşmak, piknik yapmak, manzara seyretmek yüzmek, spor yapmak, kitap okumak ve diğer seçenekleri $p > 0,05$ olduğundan bu seçeneklerle meslek arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece çocuk oyun alanını kullanmak ve kitap okumak aktiviteleri $p \leq 0,05$ değeri sağlandığından, meslek ve bu aktiviteler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; işçi meslek grubundan olan kullanıcıların %11,8 oranında, memur meslek grubundan olan kullanıcıların %38,7 oranında, emekli olan kullanıcıların %15,8 oranında, serbest meslek sahibi olan kullanıcıların %54,5 oranında, ev hanımı olan kullanıcıların %53,7 oranında, öğrenci olan kullanıcıların %5,7 oranında parkı çocuk oyun alanını kullanmak için ve işsiz olan kullanıcılar %27,8 oranında parkı kitap okumak için tercih etmektedirler (Tablo 4.56).

Tablo 4.56: Meslek grubu-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S40		S15	
		Çocuk oyun alanını kullanmak	Kitap okumak
İşçi	Sayı	6	4
	%S40	11,8%	7,8%
	%S15	7,2%	12,1%
Memur	Sayı	24	11
	%S40	38,7%	17,7%
	%S15	28,9%	33,3%
Emekli	Sayı	3	2
	%S40	15,8%	10,5%
	%S15	3,6%	6,1%

Tablo 4.56 (devam): Meslek grubu-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

Serbest Meslek	Sayı	18	2
	%S40	54,5%	6,1%
	%S15	21,7%	6,1%
Ev hanımı	Sayı	22	3
	%S40	53,7%	7,3%
	%S15	26,5%	9,1%
Öğrenci	Sayı	10	6
	%S40	5,7%	3,4%
	%S15	12,0%	18,2%
İşsiz	Sayı	0	5
	%S40	0,0%	27,8%
	%S15	0,0%	15,2%
Toplam	Sayı	83	33
	%S40	20,8%	8,3%
	%S15	100,0%	100,0%

- **Gelir düzeyi-Aktiviteler İlişkisi**

Gelir düzeyi ve parkın ziyaret sıklığı çaprazlandığında $p=0,007$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 0-1500 tl arasında gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %23,5'inin ayda bir, 1501-3000 tl arasında gelir düzeyine sahip kullanıcıların 23,9'unun ayda bir, 3001-5000 tl arasında gelir düzeyine sahip kullanıcıların %35,9'unun ayda bir, 5001-10000 tl arasında gelir düzeyine sahip kullanıcıların %42,9'unun 3 ayda bir, 10001 tl ve üzeri gelir düzeyine sahip kullanıcıların %66,7'sinindiğer sıklıklarda parkı ziyaret ettikleri bilgisine ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, yüksek gelir grubuna sahip kullanıcıların parkı daha az, düşük gelir grubuna sahip kullanıcıların parkı sıklıkla ziyaret ettiği söylenebilir (Tablo 4.57).

Tablo 4.57: Gelir düzeyi-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S11									
S41		İlk defa	Her gün	Haftada bir	15 günde bir	Ayda bir	3 ayda bir	6 ayda bir	Yılda bir	Diğer	Toplam
Cevapsız	Sayı	0	0	0	1	3	1	3	0	0	8
	%S41	0,0%	0,0%	0,0%	12,5%	37,5%	12,5%	37,5%	0,0%	0,0%	100,0%
	%S11	0,0%	0,0%	0,0%	1,4%	2,8%	1,5%	7,5%	0,0%	0,0%	2,0%
0-1500 tl	Sayı	6	2	15	21	39	32	18	2	31	166
	%S41	3,6%	1,2%	9,0%	12,7%	23,5%	19,3%	10,8%	1,2%	18,7%	100,0%
	%S11	66,7%	20,0%	46,9%	28,8%	36,4%	47,1%	45,0%	66,7%	53,4%	41,5%
1501-3000 tl	Sayı	2	5	8	18	22	10	9	1	17	92
	%S41	2,2%	5,4%	8,7%	19,6%	23,9%	10,9%	9,8%	1,1%	18,5%	100,0%
	%S11	22,2%	50,0%	25,0%	24,7%	20,6%	14,7%	22,5%	33,3%	29,3%	23,0%
3001-5000 tl	Sayı	1	2	8	31	42	19	9	0	5	117
	%S41	0,9%	1,7%	6,8%	26,5%	35,9%	16,2%	7,7%	0,0%	4,3%	100,0%
	%S11	11,1%	20,0%	25,0%	42,5%	39,3%	27,9%	22,5%	0,0%	8,6%	29,3%
5001-10000 tl	Sayı	0	1	1	2	1	6	0	0	3	14
	%S41	0,0%	7,1%	7,1%	14,3%	7,1%	42,9%	0,0%	0,0%	21,4%	100,0%
	%S11	0,0%	10,0%	3,1%	2,7%	0,9%	8,8%	0,0%	0,0%	5,2%	3,5%
10001 tl ve üzeri	Sayı	0	0	0	0	0	0	1	0	2	3
	%S41	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	66,7%	100,0%
	%S11	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,5%	0,0%	3,4%	0,8%
Toplam	Sayı	9	10	32	73	107	68	40	3	58	400
	%S41	2,3%	2,5%	8,0%	18,3%	26,8%	17,0%	10,0%	0,8%	14,5%	100,0%
	%S11	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Gelir düzeyi ve parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; yürümek, dinlenmek, manzara seyretmek, koşmak, piknik yapmak, köpeğimi gezdirmek, yüzmek, spor yapmak, kitap okumak ve diğer seçenekleri $p>0,05$ olduğundan bu seçeneklerle gelir düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece çocuk oyun alanını kullanmak aktivitesi $p\leq 0,05$ değeri

sağlandığından, gelir düzeyi ve bu aktivite arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulunan değerler incelendiğinde; 0-1500 tl arasında gelir düzeyine sahip olan kullanıcıların %6,6'sının, 1501-3000 tl arasında gelir düzeyine sahip kullanıcıların %20,7'sinin, 3001-5000 tl arasında gelir düzeyine sahip kullanıcıların %41'inin, 5001-10000 tl arasında gelir düzeyine sahip kullanıcıların %28,6'sının çocuk oyun alanını kullanmak amaçlı parkı ziyaret ettiği bilgisine ulaşılmıştır. 10001 tl ve üzeri gelir düzeyine sahip kullanıcılar parkı çocuk oyun alanını kullanmak için ziyaret etmemektedirler.

- **İkamet süresi-Sosyalleşme Olanakları İlişkisi**

İkamet süresi ve " Parka geldiğinizde tanıdığınız insanlarla karşılaşıyor musunuz?" sorusu çaprazlandığında $p=0,011$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Analiz sonucunda; Eskişehir'de 0-5 yıl arasında ikamet eden kullanıcıların %35'i, 6-10 yıl arasında ikamet eden kullanıcıların % 46,5'i, 11-15 yıl arasında ikamet eden kullanıcıların %42,2'si ve 16-20 yıl ikamet eden kullanıcıların %30,8'i ve 20 yıldan fazla ikamet süresi olan kullanıcıların %58'i parka geldiklerinde tanıdıkları insanlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuca göre, ikamet süresi ve parkta insanların birbirlerini tanıyor olmaları arasında bir doğru orantı olmadığı söylenebilir.

4.3.4.2. Parka Ulaşım Süresi ile İlgili Analizler

- **Ulaşım süresi-Parkın Ziyaret edilme sıklığı ilişkisi**

Anketlerden elde edilen parka ulaşım süresi ve parkın ziyaret edilme sıklığı verileri çaprazlandığında $p=0,03$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parka 15 dakikadan az sürede ulaşan kullanıcıların %20,6'sının parkı haftada bir, parka 15-29 dakika arasında ulaşan kullanıcıların %30,8'inin ayda bir, parka 30-59 dakika arasında ulaşan kullanıcıların %26,3'ünün ayda bir ve parka 60 dakikadan fazla sürede ulaşan kullanıcıların %28,6'sının diğer sıklıklarda parkı ziyaret ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, parka ulaşım süresinin fazla olmasının, ziyaretçiler tarafından parkın kullanımını düşürdüğü söylenebilir (Tablo 4.58).

Tablo 4.58: Ulaşım süresi-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S2		S11									
		İlk defa	Her gün	Haftada bir	15 günde bir	Ayda bir	3 ayda bir	6 ayda bir	Yılda bir	Diğer	Toplam
15 dakikadan az	Sayı	0	3	7	4	6	4	7	1	2	34
	%S2	0,0%	8,8%	20,6%	11,8%	17,6%	11,8%	20,2%	2,9%	6,3%	100,0%
	%S11	0,0%	30,0%	21,9%	5,5%	5,6%	5,9%	17,5%	33,3%	3,4%	8,5%
15-29 dakika	Sayı	5	1	15	39	56	31	14	0	21	182
	%S2	2,7%	0,5%	8,2%	21,4%	30,8%	17,0%	7,7%	0,0%	11,5%	100,0%
	%S11	55,6%	10,0%	46,9%	53,4%	52,3%	45,6%	35,0%	0,0%	36,2%	45,5%
30-59 dakika	Sayı	3	5	10	28	41	26	14	2	27	156
	%S2	1,9%	3,2%	6,4%	17,9%	26,3%	16,7%	9,0%	1,3%	17,3%	100,0%
	%S11	33,3%	50,0%	31,3%	38,4%	38,3%	38,2%	35,0%	66,7%	46,6%	39,0%
60 dakikadan fazla	Sayı	1	1	0	2	4	7	5	0	8	28
	%S2	3,6%	3,6%	0,0%	7,1%	14,3%	25,0%	17,9%	0,0%	28,6%	100,0%
	%S11	11,1%	10,0%	0,0%	2,7%	3,7%	10,3%	12,5%	0,0%	13,8%	7,0%
Toplam	Sayı	9	10	32	73	107	68	40	3	58	400
	%S2	2,3%	2,5%	8,0%	18,3%	26,8%	17,0%	10,0%	0,8%	14,5%	100,0%
	%S11	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Ulaşım süresi-Parkın ziyaret edilme günleri ilişkisi**

Anketlerden elde edilen parka ulaşım süresi ve parkın ziyaret edilme günleri verileri çaprazlandığında $p=0,02$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parka 15 dakikadan az sürede ulaşan kullanıcıların %41,2'sinin, parka 15-29 dakika arasında ulaşan kullanıcıların %47,8'inin, parka 30-59 dakika arasında ulaşan kullanıcıların %47,4'ünün ve parka 60 dakikadan fazla sürede ulaşan kullanıcıların %57,1'inin değişken günlerde parkı ziyaret ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu veriler ışığında, ulaşım süresi ile parkın ziyaret edilme günleri arasında bir orantının olmadığı söylenebilir.

- **Ulaşım süresi-Parkı ziyaret süresi ilişkisi**

Anketlerden elde edilen ulaşım süresi ve parkın ziyaret süresi verileri çaprazlandığında $p=0,105$ değeri elde edildiğinden, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Tablo 4.59).

Tablo 4.59: Ulaşım süresi-parkın ziyaret süresi verilerinin ki kare testi sonucu.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	18,380 ^a	12	,105
Likelihood Ratio	18,639	12	,098
N of Valid Cases	400		

- **Ulaşım süresi-Parkın kullanıldığı zaman dilimi ilişkisi**

Anketlerden elde edilen ulaşım süresi ve parkın kullanıldığı zaman dilimi verileri çaprazlandığında $p=0,079$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Tablo 4.60).

Tablo 4.60: Ulaşım süresi-parkın kullanıldığı zaman dilimi ki kare testi sonucu.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	19,411 ^a	12	,079
Likelihood Ratio	18,133	12	,112
N of Valid Cases	400		

- **Ulaşım süresi-Parkta yapılan aktiviteler ilişkisi**

Parka ulaşım süresi ve parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; yürümek, dinlenmek, koşmak, kitap okumak, köpeğimi gezdirmek, yüzmek ve diğer seçenekleri $p>0,05$ olduğundan, bu seçeneklerle ulaşım süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece spor yapmak, çocuk oyun alanını kullanmak ve manzara seyretmek aktiviteleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, parka ulaşım süresi ve bu aktiviteler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parka 15 dakikadan az sürede ulaşan kullanıcıların %23,5'inin, parka 15-29 dakika arasında ulaşan kullanıcıların %26,9'unun parka çocuk oyun alanını kullanmak, parka 30-59 dakika arasında ulaşan kullanıcıların %16'sının parkı çocuk oyun alanını kullanmak ve manzara seyretmek için ziyaret ettikleri ve parka 60 dakikadan fazla sürede ulaşan kullanıcıların %25'inin manzara seyretmek aktivitesini gerçekleştirmek için parkı kullandığı sonucu elde edilmiştir. Bu sonuca göre manzara seyretmek için gelen

kullanıcıların parka ulaşım süresinin uzunluğunu göz ardı ettikleri sonucuna ulaşılabilir (Tablo 4.61).

Tablo 4.61: Ulaşım süresi-parkta yapılan aktiviteler sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S2		S15		
		Çocuk oyun alanını kullanmak	Manzara seyretmek	Spor yapmak
15 dakikadan az	Sayı	8	2	6
	%S2	23,5%	5,9%	17,6%
	%S15	9,6%	2,5%	33,3%
15-29 dakika	Sayı	49	46	4
	%S2	26,9%	25,3%	2,2%
	%S15	59,0%	57,5%	22,2%
30-59 dakika	Sayı	25	25	7
	%S2	16,0%	16,0%	4,5%
	%S15	30,1%	31,3%	38,9%
60 dakikadan fazla	Sayı	1	7	1
	%S2	3,6%	25,0%	3,6%
	%S15	1,2%	8,8%	5,6%
Toplam	Sayı	83	80	18
	%S2	20,8%	20,0%	4,5%
	%S15	100,0%	100,0%	100,0%

- **Ulaşım süresi-Çocuk oyun alanını kullanımı ilişkisi**

Anketlerden elde edilen parka ulaşım süresi ve park içerisinde yer alan çocuk oyun alanının kullanıcılar tarafından kullanımı verileri çaprazlandığında $p=0,056$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Tablo 4.62).

Tablo 4.62: Parka ulaşım süresi-çocuk oyun alanı kullanımı verilerinin ki kare testi sonucu.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	16,586 ^a	9	,056
Likelihood Ratio	18,624	9	,029
N of Valid Cases	400		

4.3.3.3. Parka Ulaşım Türü ile İlgili Analizler

- **Parkın girişinin belirginliği- parka ulaşım türü ilişkisi**

Parkın girişinin belirginliği ve parka ulaşım türü verileri çaprazlandığında; ulaşım türlerinden olan yaya, taksi, bisiklet ve motosiklet seçenekleri $p>0,05$ olduğundan, bu seçeneklerle parka ulaşım türü arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece özel oto ve toplum taşıma ulaşım türleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, parka ulaşım süresi ve bu ulaşım türleri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parka özel oto ile ulaşan kullanıcıların %57,5'inin parkın girişini bulma konusunda zorluk yaşadığı, toplu taşıma ile parka ulaşan kullanıcıların %57,8'inin parkın girişini kolaylıkla bulabilmekte olduğu sonucuna varılmıştır.

- **Özel oto ile parka ulaşım -Otopark yeterliliği ve okunabilirliği ilişkisi**

Parka özel oto ile ulaşım sağlandığında, parkta yer alan otoparkın büyüklüğü ve yeterliliği konusunda veri elde etmek amacıyla, bu iki veri birbirleri çaprazlanmıştır. Bu çaprazlama sonucunda, $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Analizden elde edilen verilere bakıldığında, parka özel oto ile ulaşan kullanıcıların %50,7'sinin otoparkın girişini kolaylıkla bulabildiği, %69,9'unun otopark büyüklüğünü yeterli bulduğu sonucuna varılmıştır (Tablo 4.63).

Tablo 4.63: Özel oto ile parka ulaşım-otopark yeterliliği ve okunabilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

		S5				S6			
S4.2		Cevapsız	Evet	Hayır	Toplam	Cevapsız	Evet	Hayır	Toplam
Diğer seçenekler	Sayı	27	138	89	254	30	134	90	254
	%S4.2	10,6%	54,3%	35,0%	100,0%	11,8%	52,8%	35,4%	100,0%
	%S5 ve %S6	96,4%	65,1%	55,6%	63,5%	90,9%	56,8%	68,7%	63,5%
Özel oto	Sayı	1	74	71	146	3	102	41	146
	%S4.2	0,7%	50,7%	48,6%	100,0%	2,1%	69,9%	28,1%	100,0%
	%S5 ve %S6	3,6%	34,9%	44,4%	36,5%	9,1%	43,2%	31,3%	36,5%
Toplam	Sayı	28	212	160	400	33	236	131	400
	%S4.2	7,0%	53,0%	40,0%	100,0%	8,3%	59,0%	32,8%	100,0%
	%S5 ve %S6	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- **Parka ulaşım türü-Parkın ziyaret edilme sıklığı ilişkisi**

Parka ulaşım türü ve parkın ziyaret edilme sıklığı verileri çaprazlandığında; ulaşım türlerinden olan toplu taşıma, özel oto, taksi, bisiklet ve motosiklet seçenekleri $p>0,05$ olduğundan, bu seçeneklerle parkın ziyaret edilme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece yaya ulaşımı ile $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, parkın ziyaret edilme sıklığı ve bu ulaşım türü arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; yaya olarak parka ulaşan kullanıcıların %24,4'ünün parkı haftada bir ziyaret ettiği sonucuna varılmıştır (Tablo 4.64).

Tablo 4.64: Parka ulaşım türü-parkın ziyaret edilme sıklığı verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S4		S11									
		İlk defa	Her gün	Haftada bir	15 günde bir	Ayda bir	3 ayda bir	6 ayda bir	Yılda bir	Diğer	Toplam
	Sayı	8	7	22	64	98	67	37	2	54	359
	%S4	2,2%	1,9%	6,1%	17,8%	27,3%	18,7%	10,3%	0,6%	15,0%	100,0%
	%S11	88,9%	70,0%	68,8%	87,7%	91,6%	98,5%	92,5%	66,7%	93,1%	89,8%
Yaya	Sayı	1	3	10	9	9	1	3	1	4	41
	%S4	2,4%	7,3%	24,4%	22,0%	22,0%	2,4%	7,3%	2,4%	9,8%	100,0%
	%S11	11,1%	30,0%	31,3%	12,3%	8,4%	1,5%	7,5%	33,3%	6,9%	10,3%
Toplam	Sayı	9	10	32	73	107	68	40	3	58	400
	%S4	2,3%	2,5%	8,0%	18,3%	26,8%	17,0%	10,0%	0,8%	14,5%	100,0%
	%S11	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

4.3.3.4. Parka Geliş Sıklığı ile İlgili Analizler

- **Parka geliş sıklığı-Parkın ziyaret edilme günleri ilişkisi**

Parka geliş sıklığı ve parkın ziyaret edildiği günler çaprazlandığında, $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde, parkı ilk defa kullanan ziyaretçilerin %55,6'sı hafta sonu, parkı her gün kullanan ziyaretçilerin %50'si her zaman, parkı haftada bir kullanan ziyaretçilerin %65,6'sı parkı her zaman, parkı 15 günde bir kullanan ziyaretçilerin %47,9'u hafta sonu, parkı ayda bir kullanan ziyaretçilerin %48,6'sı ve parkı 3 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %47,1'i hafta sonu, parkı 6 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %50'si değişken günlerde, parkı yılda bir kullanan ziyaretçilerin %33,3'ü parkı değişken günlerde ve hafta sonu ve parkı diğer sıklıklarda kullanan ziyaretçilerin %77,7'si parkı değişken zamanlarda kullanmaktadırlar.

- **Parka geliş sıklığı-Parkı ziyaret süresi ilişkisi**

Parka geliş sıklığı ve parkta ziyaret süresi çaprazlandığında, $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde, parkı ilk defa kullanan ziyaretçilerin %66,7'si , parkı her gün kullanan ziyaretçilerin %60'ı, parkı haftada bir kullanan ziyaretçilerin %62,5'i, parkı 15 günde bir kullanan ziyaretçilerin %49,3'ü, parkı ayda bir kullanan ziyaretçilerin %55,1'i, parkı 3 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %60,3'ü, parkı 6 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %65'i'i, parkı yılda bir kullanan ziyaretçilerin %100'ü ve parkı diğer sıklıklarda kullanan ziyaretçilerin %65,5'i parkı 1-3 saat boyunca kullanmaktadırlar. Bu bakımdan, parka geliş sıklığı değiştikçe parkta ziyaret süresi değişmemektedir.

- **Parka geliş sıklığı-Parkın kullanıldığı zaman dilimi ilişkisi**

Parka geliş sıklığı ve parkın kullanıldığı zaman dilimi çaprazlandığında, $p=0,022$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde, parkı ilk defa kullanan ziyaretçilerin %44,4'ü öğle arası ve %44,4'ü öğleden sonra , parkı her gün kullanan ziyaretçilerin %40'ı parkı sabah -öğle saatlerinde, parkı haftada bir kullanan ziyaretçilerin %59,4'ü, parkı 15 günde bir kullanan ziyaretçilerin %78,1'i, parkı ayda bir kullanan ziyaretçilerin %72'si, parkı 3 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %70,6'sı, parkı 6 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %75'i, parkı yılda bir kullanan ziyaretçilerin %66,7'si ve parkı diğer sıklıklarda kullanan ziyaretçilerin %58,6'sı parkı öğleden sonra kullanmaktadırlar.

- **Parka geliş sıklığı-Çocuk oyun alanı kullanımı ilişkisi**

Parka geliş sıklığı ile "Oynamaları için çocuklarınızı parka getiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında, $p=0,014$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; çocukları olan ve parkı ilk defa kullanan ziyaretçilerin %100'ü, parkı her gün kullanan ziyaretçilerin %87,5'i, parkı haftada bir kullanan ziyaretçilerin %77,7'si, parkı 15 günde bir kullanan ziyaretçilerin %93,3'ü, parkı ayda bir kullanan ziyaretçilerin %81,3'ü, parkı 3 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %84,6'sı, parkı 6 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %53,8'i, parkı yılda bir kullanan ziyaretçilerin %0'ı ve parkı diğer sıklıklarda kullanan ziyaretçilerin %70'i oynamaları için çocuklarını parka getirmektedirler. Bu sonuca bakıldığında, çocuk oyun alanını en çok kullananlar, parka 15 günde bir gelen kullanıcılarıdır.

- **Parka geliş sıklığı-Parkın güvenilirliği ilişkisi**

Parka geliş sıklığı ile "Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında, $p=0,407$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (Tablo 4.65).

Tablo 4.65: Parka geliş sıklığı- parkın güvenilirliği verilerinin ki kare testi sonucu.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	24,978 ^a	24	,407
Likelihood Ratio	25,226	24	,394
N of Valid Cases	400		

- **Parka geliş sıklığı-Parka aidiyet ilişkisi**

Parka geliş sıklığı ile "Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında, $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde, parkı ilk defa kullanan ziyaretçilerin %66,7'si, parkı her gün kullanan ziyaretçilerin %80'i, parkı haftada bir kullanan ziyaretçilerin %78,1'i, parkı 15 günde bir kullanan ziyaretçilerin %80,8'i, parkı ayda bir kullanan ziyaretçilerin %81,3'ü, parkı 3 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %75'i kendilerini parkın bir parçası olarak hissetmekte, parkı 6 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %55'i, parkı yılda bir kullanan ziyaretçilerin %66,7'si ve parkı diğer sıklıklarda kullanan ziyaretçilerin %65,5'i kendilerini parkın bir parçası olarak hissetmemektedirler. Bu sonuca göre parkı kullanım sıklığının artmasının, parka ait olma duygusunu artırdığı veya parkın bir parçası gibi hissedilmesi sonucunda, kullanıcıların parka geliş sıklığının arttığı söylenebilir.

- **Parka geliş sıklığı-Parkta yapılan aktiviteler ilişkisi**

Parka geliş sıklığı ile parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; yürümek, manzara seyretmek, koşmak, piknik yapmak, kitap okumak, yüzmek, köpeğimi gezdirmek ve diğer seçenekleri $p>0,05$ olduğundan, bu seçeneklerle parka geliş sıklığı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece çocuk oyun alanını kullanmak, dinlenmek ve spor yapmak aktiviteleri $p\leq 0,05$ değeri sağlandığından, parka geliş sıklığı ve bu aktiviteler arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parkı ilk defa kullanan ziyaretçilerin %33,3'ü, parkı her gün kullanan ziyaretçilerin %40'ı, parkı haftada bir kullanan ziyaretçilerin %65,6'sı,

parkı 15 günde bir kullanan ziyaretçilerin %72,6'sı, parkı ayda bir kullanan ziyaretçilerin %65,4'ü, parkı 3 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %57,4'ü, parkı 6 ayda bir kullanan ziyaretçilerin %40'ı, parkı yılda bir kullanan ziyaretçilerin %33,3'üne parkı diğer sıklıklarda kullanan ziyaretçilerin %46,6'sı parka dinlenmek için gelmektedirler. Bu sonuca göre parkı sıklıkla ya da nadir kullanan ziyaretçilerin park içerisinde en çok yaptığı aktivitenin "dinlenmek" aktivitesi olduğu sonucuna varılmıştır (Tablo 4.66).

Tablo 4.66: Parka geliş sıklığı-parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S11		S15		
		Çocuk oyun alanını kullanmak	Dinlenmek	Spor yapmak
İlk defa	Sayı	0	3	0
	%S11	0,0%	33,3%	0,0%
	%S15	0,0%	1,3%	0,0%
Her gün	Sayı	1	4	0
	%S11	10,0%	40,0%	0,0%
	%S15	1,2%	1,7%	0,0%
Haftada bir	Sayı	6	21	5
	%S11	18,8%	65,6%	15,6%
	%S15	7,2%	9,0%	27,8%
15 günde bir	Sayı	24	53	3
	%S11	32,9%	72,6%	4,1%
	%S15	28,9%	22,6%	16,7%
Ayda bir	Sayı	27	70	3
	%S11	25,2%	65,4%	2,8%
	%S15	32,5%	29,9%	16,7%
3 ayda bir	Sayı	15	39	3
	%S11	22,1%	57,4%	4,4%
	%S15	18,1%	16,7%	16,7%
6 ayda bir	Sayı	7	16	2
	%S11	17,5%	40,0%	5,0%
	%S15	8,4%	6,8%	11,1%
Yılda bir	Sayı	0	1	1
	%S11	0,0%	33,3%	33,3%
	%S15	0,0%	0,4%	5,6%
Diğer	Sayı	3	27	1
	%S11	5,2%	46,6%	1,7%
	%S15	3,6%	11,5%	5,6%

4.3.3.5. Parkı Ziyaret Süresi ile İlgili Analizler

- **Parkı ziyaret süresi-Parkta yapılan aktiviteler ilişkisi**

Parkı ziyaret süresi ve parkta yapılan aktiviteler verileri çaprazlandığında; spor yapmak, piknik yapmak, dinlenmek, yürümek, koşmak, yüzmek, köpeğimi gezdirmek, manzara seyretmek ve diğer seçenekleri $p > 0,05$ olduğundan, bu seçeneklerle parkta geçirilen süre arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; sadece çocuk oyun alanını kullanmak ve kitap okumak aktiviteleri $p \leq 0,05$ değeri sağlandığından, parkta geçirilen süre ve bu aktiviteler

arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; parkı 1 saatten az ziyaret eden kullanıcıların %4,9'unun, 1-3 saat arası ziyaret eden kullanıcıların %14,9'unun yürümek için, 3-5 saat arası ziyaret eden kullanıcıların %38,8'inin çocuk oyun alanını kullanmak için, 5 saatten fazla süre ile ziyaret eden kullanıcıların %16,7'sinin çocuk oyun alanını kullanmak, %16,7'sinin ise kitap okumak aktivitesi için parkı ziyaret ettiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca çocuk oyun alanını kullanan ziyaretçilerin %42,2'sinin alanı 1-3 saat boyunca, %54,2'sinin ise 3-5 saat boyunca alanı kullandıkları sonucuna ulaşılmaktadır (Tablo 4.67).

Tablo 4.67: Parkı ziyaret süresi ve parkta yapılan aktiviteler verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S13		S15	
		Çocuk oyun alanını kullanmak	Kitap okumak
1 saatten az	Sayı	2	1
	%S13	4,9%	2,4%
	%S15	2,4%	3,0%
1-3 saat	Sayı	35	14
	%S13	14,9%	6,0%
	%S15	42,2%	42,4%
3-5 saat	Sayı	45	16
	%S13	38,8%	13,8%
	%S15	54,2%	48,5%
5 saatten fazla	Sayı	1	1
	%S13	16,7%	16,7%
	%S15	1,2%	3,0%

- **Parkı ziyaret süresi-Parkın güvenilirliği ilişkisi**

Parkta geçirilen süre ve "Parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında, $p=0,654$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Tablo 4.68).

Tablo 4.68: Parkta geçirilen süre-parkın güvenilirliği verilerinin ki kare testi sonucu.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,569 ^a	12	,654
Likelihood Ratio	10,825	12	,544
N of Valid Cases	400		

4.3.3.6. Aktiviteler ve Konfor ve Kimlik ile İlgili Analizler

- Çocuk oyun alanı kullanımı-Çocuk oyun alanının çekiciliği ilişkisi

"Oynamaları için çocuklarınızı parka getiriyor musunuz" ile "Park içerisinde bulunan çocuk oyun alanlarını ilgi çekici buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında, $p=0,00$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; oynamaları için parka çocuklarını getiren kullanıcıların %93,9'unun çocuk oyun alanlarını ilgi çekici buldukları ve oynamaları için çocuklarını parka getirmeyen kullanıcıların %65,4'ünün çocuk oyun alanlarını ilgi çekici bulmadıkları sonucuna varılmıştır (Tablo 4.69).

Tablo 4.69: Çocuk oyun alanı kullanımı-çocuk oyun alanının çekiciliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S18		S17			
		Cevapsız	Evet	Hayır	Toplam
Cevapsız	Sayı	2	2	0	4
	%S18	50,0%	50,0%	0,0%	100,0%
	%S17	50,0%	0,7%	0,0%	1,0%
Evet	Sayı	1	107	6	114
	%S18	0,9%	93,9%	5,3%	100,0%
	%S17	25,0%	36,6%	5,8%	28,5%
Hayır	Sayı	0	9	17	26
	%S18	0,0%	34,6%	65,4%	100,0%
	%S17	0,0%	3,1%	16,3%	6,5%
Çocuğum yok	Sayı	1	174	81	256
	%S18	0,4%	68,0%	31,6%	100,0%
	%S17	25,0%	59,6%	77,9%	64,0%
Toplam	Sayı	4	292	104	400
	%S18	1,0%	73,0%	26,0%	100,0%
	%S17	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

- Aydınlatma yeterliliği-Parkın güvenilirliği ilişkisi

"Park içerisindeki aydınlatmayı yeterli buluyor musunuz?" ile "Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar çaprazlandığında, $p=0,017$ değeri sağlandığından, bu iki veri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Bulgular değerlendirildiğinde; park içerisindeki aydınlatmayı yeterli bulan kullanıcıların %65,7'si parkta kendini güvenli hissetmekte, aydınlatmayı yeterli bulmayan kullanıcıların %53,5'i kendini orta derecede güvenli hissetmektedir (Tablo 4.70).

Tablo 4.70: Aydınlatma yeterliliği-parkin güvenilirliği verilerinin çaprazlamasından elde edilen değerler.

S26		S30				
		Cevapsız	Güvensiz	Orta	Güvenli	Toplam
Cevapsız	Sayı	0	0	1	1	2
	%S26	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%	100,0%
	%S30	0,0%	0,0%	0,7%	0,4%	0,5%
Evet	Sayı	1	8	98	205	312
	%S26	0,3%	2,6%	31,4%	65,7%	100,0%
	%S30	100,0%	72,7%	67,6%	84,4%	78,0%
Hayır	Sayı	0	3	46	37	86
	%S26	0,0%	3,5%	53,5%	43,0%	100,0%
	%S30	0,0%	27,3%	31,7%	15,2%	21,5%
Toplam	Sayı	1	11	145	243	400
	%S26	0,3%	2,8%	36,3%	60,8%	100,0%
	%S30	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışma alanları olarak belirlenmiş olan Kentpark ve Sazova Park'ın mekansal kalitelerini ölçmek amacıyla yapılmış bu çalışmada; söz konusu parkların, mekansal kalite kriterleri bakımından değerlendirilmesiyle ortaya çıkan bulgular, bu bölümde tartışılacak ve mekansal öneriler getirilecektir.

- **Eskişehir İlinin Yeşil Alan Durumunun Değerlendirilmesi**

Eskişehir ili yeşil alan durumuna bakıldığında, yapılan son belirleme sonucu kişi başına 13 m² kent içi aktif yeşil alan düştüğü tespit edilmiştir. Türkiye'de yeşil alanlar için "İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik" te, kişi başına 10 m² kent içi aktif yeşil alan standardı getirilmiştir. Eskişehir ilinin kişi başına düşen 13 m² yeşil alan miktarı ile; belirlenmiş olan bu standardı, FAO'nun belirlediği kişi başına 9 m² yeşil alan standardını ve Dünya Sağlık Örgütü'nün belirlediği kişi başına 9 m² yeşil alan standardını da sağladığı görülmektedir. Fakat bu miktar, kişi başına düşmesi gereken yeşil alan miktarı için Avrupa Birliği'nin belirlediği standartların (kişi başına 26 m² yeşil alan) ve Birleşmiş Milletler standartlarının (kişi başına 26 m² yeşil alan) altında kalmaktadır. Bazı gelişmiş ülkelerde yer alan büyük kentlere bakıldığında (kişi başına Londra 27 m², Amsterdam 45.5 m², Viyana 120 m² yeşil alan) Eskişehir'in kişi başına düşen yeşil alan miktarının az olduğu görülmektedir. Ayrıca, Eskişehir ilinde hızlı bir nüfus artışı söz konusudur ve ilerleyen yıllarda mevcut yeşil alan miktarı, nüfusun hızlı bir şekilde artmasıyla 10 m²'nin altına düşebilir. Bu noktada, Eskişehir ilinin nüfusu oranında yeterli büyüklük ve kalitede yeşil alana sahip olabilmesi, diğer dünya kentlerini yakalayabilmesi ve Avrupa Birliği standartlarına ulaşabilmesi için, Eskişehir Büyükşehir Belediye'sinin nicel anlamda büyük ve nitel anlamda kaliteli açık ve yeşil alanları kent sistemi içerisine dahil etmesi gerekmektedir.

- **Kentpark ve Sazova Park'ın Alansal Büyüklüğünün Değerlendirilmesi**

MIRA-S 2000 Çevre Raporu'nda ve Londra Açık Alanlar Stratejisi'nde kent düzeyinde yeşil alanlar için yüzey alanı standardı minimum 600.000 m² olarak belirlenmiştir. Ayrıca araştırmaları sonucunda; Tümer (1976), Yıldızcı (1982) ve Ergin (1989) kent parklarının

minimum 400.000 m² bir alana sahip olması gerektiğini önermiştir. Kentpark'ın yüzölçümü yaklaşık 257.552 m², Sazova Park'ın yüzölçümü ise 404.133 m²'dir. Kent parkları için önerilen alan büyüklükleri göz önüne alındığında, Kentpark'ın yeterli yüzey alanına sahip olmadığı, Sazova Park'ın ise kısmen de olsa önerilen alansal büyüklüğü yakaladığı anlaşılmaktadır.

- **Kentpark ve Sazova Park Kullanıcılarının Sosyo-Ekonomik Açidan Değerlendirilmesi**

Kentpark ve Sazova Park'ın kullanımında cinsiyet dağılımına bakılırsa, erkeklerin çoğunlukta olduğu görülmektedir.

Kentpark çoğunlukla 26-40 yaş aralığında bulunan kullanıcı grubu tarafından, Sazova Park ise daha çok 17-25 yaş aralığında bulunan kullanıcı grubu tarafından kullanılmaktadır. Kentpark'ın ve Sazova Park'ın daha çok genç kitleye hitap ettiği anlaşılmaktadır. Diğer yaş aralıklarında olan kullanıcı gruplarının da alana dahil edilebilmesi için alanda yer alan donatı, fonksiyon alanları ve mekanların bu yaş gruplarına uygun revize edilmesi veya bu bağlamda uygun mekanların alana kazandırılması önerilir.

Eğitim seviyesi konusunda iki park karşılaştırıldığında, Sazova Park'a gelen kitlenin eğitim düzeyinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Kentpark yoğunluklu olarak işçi ve öğrenciler tarafından, Sazova park ise çoğunlukla öğrenciler tarafından kullanılmaktadır. Parkların kullanımını artırmak adına, bu grupta yer alan insanların ihtiyaçlarına cevap verecek alanlar parka dahil edilebilir.

Kentpark ve Sazova Park düşük ve orta gelirli grup tarafından tercih edilmektedir.

Kentpak'ı ziyaret eden kullanıcıların çoğunluğunu 20 yıldan fazla süredir, Sazova Park'ı ziyaret edenlerin çoğunluğunu 0-5 yıl arasında Eskişehir'de ikamet etmekte olan kullanıcı grubunun oluşturduğu anlaşılmıştır. Kentpark'ı daha çok yerli halk tercih etmektedir.

Kentpark ve Sazova Park kullanıcılarının çoğunluğunun apartman dairesinde oturdukları tespit edilmiştir.

- **Kentpark ve Sazova Park için Ulaşım Kriterinin Değerlendirilmesi**

Bir mekana her türlü ulaşımın rahat, güvenilir olması, mekanın girişlerinin okunabilirliğinin kolay olması ve mekanın insanların sürekli vakit geçirdikleri alanlara(ev, işyeri , okul vb.) yakınlığı, o mekanın kaliteli olmasını ve insanlar tarafından daha çok tercih edilmesini sağlar.

Kaliteli bir kent parkının; kullanıcılara mekan hakkında bilgi veren ve düşündüren, onları cezbedecek biçimde tasarlanmış, rahat algılanabilen, dikkat çekici girişlere sahip olması gerekmektedir. Bu noktada; bir mekanın davetkar olması çekici ve cezbedici girişlere sahip olduğunun göstergesidir. Kentpark ve Sazova Park'ta, estetik bitkilendirme tasarımıyla desteklenmiş, özel tasarım çekici girişler bulunmaktadır. Girişlerin estetik ve cezbedici olması konusunda, dolayısıyla davetkar mekanlar olmaları konusunda Kentpark ve Sazova Park başarılı kent parkı örnekleridir.

Kaliteli parklarda; herhangi bir ulaşım sistemiyle parka ulaşım esnasında, parkın girişlerinin kolay bir şekilde görülebilmesi, algılanabilmesi, yer yer tabelalar veya yönlendirme levhalarıyla ziyaretçinin girişlere yönlendirilmesi sağlanmak zorundadır. Parkların girişlerinin belirginliğiyle ilgili olan anket verileri incelendiğinde; Kentpark ve Sazova Park'ın girişlerini kullanıcılar belirgin bulmaktadırlar. Yapılan ki kare analizi sonucunda ise, Kentpark'a özel oto ile ve yaya olarak ulaşan kullanıcıların parkın girişini belirgin bulduğu, Sazova Park'a toplu taşıma ile ulaşım sağlayan kullanıcıların parkın girişini belirgin bulduğu, özel oto ile ulaşım sağlayan kullanıcıların ise parkın girişini bulmakta zorlandıkları tespit edilmiştir. Alanda yapılan gözlemler, anket verileri ve ki kare analizi verileri birlikte değerlendirildiğinde, Kentpark'a tramvay ile ulaşım sağlayan ziyaretçilerin parkın girişini kolay algılayabilmeleri amacıyla, durak ve park arasında yer alan uygun konumlara yönlendirme tabelaları getirilmesi, parkın isminin yazılı olduğu tabelaların parkın girişlerine yerleştirilmesi; Sazova Park'a özel araç ile parka ulaşım sağlayan ziyaretçilerin, parkın girişini kolay algılayabilmeleri amacıyla, parkın çevresinde uygun konumlara yönlendirme tabelaları getirilmesi önerilebilir.

Bir mekanın kullanıcının sürekli vakit geçirdiği alanlara (ev, okul, işyeri vb.) kısa mesafede yer alması, mekana ulaşım süresinin az olması, kullanıcı tarafından mekanın tercih edilebilirliğini artırır. Parklara ulaşım süreleri konusunda elde edilen anket verilerine bakıldığında; Kentpark kullanıcılarının ve Sazova Park kullanıcılarının çoğunluğunun 30

dakikanın altında parklara ulaşım sağladıkları sonucuna varılmıştır. Ayrıca yapılan ki kare analizleri sonucunda; parklara ulaşım süresinin fazla olmasının, parkların kullanım sıklığını düşürdüğü sonucuna varılmıştır. Bu açıdan bakıldığında; parkın kullanım sıklığının artırılması için, kullanıcıların parka ulaşım süresinin minimum düzeyde olması gerektiği ve bunun için de parkın lokasyonuna dikkat edilmesi gerektiği söylenebilir.

Sazova park ve Kentpark kullanıcılarının, parka hangi mahallelerden ulaşım sağladıklarına bakılacak olursa; Kentpark'ı ziyaret eden kullanıcıların büyük çoğunluğunun parka yakın konumda bulunan Gökmeşdan mahallesinden ve Şeker mahallelerinden; Sazova Park'ı ziyaret eden kullanıcıların büyük çoğunluğunun da parka yakın konumlarda bulunan Büyükdere ve Sazova mahallesinden ulaşım sağladıkları anlaşılır. Bu verinin değerlendirilmesi sonucunda, parkın kullanıcılara olan mesafesi ve parkın kullanımı arasında doğru orantı olduğu sonucuna ulaşılabılır.

Mekana ulaşım noktasında; anketin analiz edilmesiyle ortaya çıkan verilere incelendiğinde, Kentpark'ta kullanıcıların %43,8'inin ve Sazova Park'ta ise kullanıcıların %51'inin toplu taşıma (otobüs, tramvay, dolmuş vb.) ile alana ulaştıkları tespit edilmiştir. Alan Fiziksel Değerlendirme Formu verilerine bakıldığında da, Kentpark'a ve Sazova Park'a yakın konumlarda duraklar olduğu bilgisine ulaşılmaktadır. Bu parklara yakın konumlarda toplu taşıma sistemlerine ait durakların olması, o alana rahat ve güvenli bir şekilde ulaşım sağlandığının bir göstergesidir. Bu bakımdan her iki parkın başarılı olduğu söylenebilir.

Bir mekanın tercih edilme sebeplerinden biri de, mekanın insanların sürekli vakit geçirdiği (ev, okul, işyeri vb.) alanlara yakın olması durumunda, o mekana yaya olarak olarak rahat ve güvenli bir şekilde ulaşım sağlanabilmesidir. Bununla ilgili anket sorusunun ki kare analizi sonucunda; Kentpark'ı ve Sazova Parkı en sık kullanan ziyaretçilerin yaya olarak parka ulaşım sağladığı görülmektedir. Alan Fiziksel Değerlendirme Formu'nda yer alan veriler incelendiğinde; Kentpark ve Sazova Park'ın girişleri veya girişlerine yakın noktalarda yaya geçitleri ve trafik ışıklarının olmadığı görülmüştür. Bu yönden her iki parkta da yaya ulaşımının rahat ve güvenilir olmadığı söylenebilir. Parklara yaya ulaşımında, güvenliğin sağlanması konusunda parkların girişlerine veya girişlere yakın noktalara trafik ışıkları ve yaya geçitleri getirilebilir.

Otomobil ile ulaşımda otopark girişlerinin görülebilir olması otomobili kullanan kişi açısından önem arz eder. Otopark girişlerinin okunabilirliğinin yüksek olması, trafiğin aksamaması, ve otomobilin alana girişte sıkıntı yaşamasını engeller. Bununla ilgili yapılan alan değerlendirmeleri, frekans ve ki kare analizi sonuçları değerlendirildiğinde; her iki parkın otopark girişlerinin görülebilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Otomobil ile ulaşım konforludur fakat, mekana ulaşıldıktan sonra, otopark sorunu yaşanabilmektedir. Bu yüzden; mekanların otoparklarının olması ve bu otoparkların da yeterli kapasitede olması gerekmektedir. Ayrıca Rodriguez ve diğ. (2013) yaptıkları çalışmada, otopark yetersizliğinin, bir parkın kullanımı açısından temel ve büyük bir sorun olduğunu ve kullanıcı memnuniyetini olumsuz yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Bu başlıkta yapılan tüm analiz ve değerlendirmeler sonucunda, Kentpark'a otomobil ile ulaşım sağlayan kullanıcıların otopark kapasitelerini yeterli bulmadığı, Sazova Park kullanıcılarının ise otopark kapasitelerini yeterli buldukları tespit edilmiştir. Bu sonuca göre Kentpark'ta, otopark sayısının ve otopark kapasitelerinin artırılması gerekmektedir.

Parklarla ilgili yapılan analizler sonucunda; her iki parka bisikletle ulaşan kullanıcılar olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle; parklara bisikletle ulaşımın rahat ve güvenilir olması için, parkların çevresine ve parklara yakın olan mahallere bisiklet yolları yapılmalıdır.

- **Kentpark ve Sazova Park'ın Alan İçi Sirkülasyon Sisteminin Değerlendirilmesi**

Alan içerisinde kullanıcılarının rahat hareket edebilmesi; parkın sirkülasyon sisteminin yeterli ve okunaklı olması, fonksiyon alanlarına ulaşımın kolay bir şekilde sağlanabilmesiyle mümkündür.

Park içerisinde bulunan yolların yeterliliği konusunda anket verileri incelendiğinde; Kentpark ve Sazova Park kullanıcıları için, parkta yer alan yolların yeterli olduğu sonucuna varılmaktadır. Alan içerisinde bulunan yolların yeterliliği konusunda, Kentpark ve Sazova Park başarılı parklardır.

Park içerisinde yer alan yolların okunaklılığı konusunda anket verileri incelendiğinde; her iki parkın kullanıcılarının çoğunluğu alan içerisinde bulunan yolların okunaklı bulmaktadır. Ancak, arazi çalışmaları sonucunda Sazova Park'ta Masal Şatosu ve Şato etrafında bulunan fonksiyon alanlarına varılmasını sağlayan sirkülasyon sisteminde, bir ana aksın olmaması,

yolların aynı genişlikte ve uzunluklarda olması, birden çok yol bulunması ve yol sisteminin okunabilirliğinin, etrafında yer alan yanlış bitkilendirme ile engellenmesi sonucu, bu alanda sirkülasyon sisteminin okunabilirliğinin ciddi manada düştüğü gözlemlenmiştir. Bu sorun, bu alana ana aks getirilerek ve tali yolların bu aksın etrafında, fonksiyon alanlarına ulaşabilecek şekilde uygun yerlere konumlandırılmasıyla çözülebilir. Kentpark ise bu konuda kaliteli bir park örneği olarak gösterilebilir.

CABE (2006)'in Yeşil Alan Stratejileri rehberinde, kentsel yeşil alanların sirkülasyon sisteminin değerlendirilmesi konusunda yönlendirici levhaların önem arz ettiği belirtilmekte ve bir ölçüt olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu bağlamda; yönlendirici levha ve işaretler bir mekanın kalitesini belirleme konusunda önemli bir kriterdir. Bu noktada yapılan tüm analiz ve değerlendirmeler incelendiğinde; her iki park içerisinde de, dolaşımı kolaylaştıran ve fonksiyon alanlarına rahat ulaşımı sağlayan harita ve yönlendirme işaretlerinin yeterli olduğu sonucuna varılmıştır.

Park içerisinde yer alan fonksiyon alanlarına ulaşımın kolaylığı konusunda yapılan tüm analiz ve değerlendirmeler incelendiğinde; Kentpark ve Sazova Park'ta bulunan yolların, fonksiyon alanlarına ulaşımı kolay bir şekilde sağlayacak biçimde tasarlandığı görülmektedir. Bu bağlamda, Kentpark ve Sazova Park kaliteli park örnekleri olarak gösterilebilir.

- **Kentpark ve Sazova Park için Aktiviteler Kriterinin Değerlendirilmesi**

Bir mekanın kullanıcılar tarafından kullanılma sıklığının fazla olması, o mekanın ve içerisinde bulunan fonksiyon alanlarının kullanıcı tarafından sıklıkla tercih edildiğinin göstergesidir. Bu bağlamda kullanıcıların, parkları kullanım sıklığı ile ilgili frekans ve ki kare analizi sonuçları yorumlandığında; Kentpark'ın ve içinde yer alan fonksiyon alanlarının, Sazova Park'tan daha fazla kullanıldığı ve genç kitleye hitap ettiği bilgisine ulaşılmaktadır. Kentpark'ın balık tutma, yüzme vb. gibi sürekli yapılan aktiviteleri destekleyecek fonksiyon alanlarına sahip olması ve parka yaya olarak ulaşımın daha kolay olması; buna karşın Sazova Park'ta bulunan fonksiyon alanlarının ücretli olması ve mekanı sürekli kullanıma teşvik etmemesi de bu farkın nedenlerinden olabilir. Demir ve diğ. (2010), yaptıkları çalışmada; parkın ziyaret sıklığının artmasının, kullanıcıların mekanın onlara sunduğu fırsatları farketmelerini ve bu fırsatlardan yararlanmalarını sağladığını belirtmişlerdir. Bu anlamda, parklara olan ziyaret sıklığının fazla olması kullanıcı açısından fayda sağlamaktadır. Bu noktada; Sazova Park'ın kullanım

sıklığının artırılması için insanların günlük aktivitelerine uygun fonksiyon alanlarının parka getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca parklar; farklılıklar gözetmeksizin herkesin ortak kullanımına açık ve her gruptan insanın sık olarak tercih ettiği alanlar olmalıdır. Bu konuda Sazova park ve Kentpark'ta, yüksek gelir seviyesine sahip insanların kullanım sıklığının artırılması adına, bu gelir grubuna hitap edecek mekan ve aktivitelerin alana getirilmesi önerilebilir.

Kullanıcıların, Kentpark ve Sazova Park'ı haftanın hangi günlerinde, hangi zaman diliminde kullandıkları ve parkta ne kadar süre kaldıkları ile ilgili frekans analizi verileri incelendiğinde; Kentpark ve Sazova Park kullanıcılarının çoğunluğunun, parkı değişken günlerde, öğleden sonra kullandıkları ve 1-3 saat zaman geçirdikleri tespit edilmiştir.

Kullanıcıların parkları hangi aktiviteler için kullandıkları ile frekans ve ki kare analizi sonucunda ortaya çıkan veriler incelendiğinde; Kentpark ve Sazova Park'ta yapılacak bir çok aktivite bulunma olduğu, ancak kullanıcıların çoğunluğunun, tüm kullanım sıklıklarında bu parkları sadece yürümek ve dinlenmek için kullanmakta oldukları anlaşılmıştır. Parkın ziyaret edildiği süre baz alındığında; Kentpark'ta yürümek ve dinlenmek aktivitesinin, Sazova Park'ta ise çocuk oyun alanı kullanma ve kitap okumak aktivitesinin parkta geçirilen süreyi artırdığı görülmektedir. Eğitim seviyesi ve parkta yapılan aktiviteler arasında bir farklılığa rastlanmamıştır.

Kentpark ve Sazova Park'ta çok sayıda çeşitli aktivite bulunmaktadır. Bu konuyla ilgili frekans ve ki kare analizi sonuçları yorumlandığında; Sazova Park'ta yer alan aktivitelerin kullanıcılar tarafından yeterli bulunduğu, Kentpark'ta yer alan aktivitelerin genç kitleye yeterli oranda hitap etmemekte olduğu görülmüştür. Kentpark'ta genç yaş grubunda bulunan kullanıcıların aktivite sayısından memnuniyetinin artırılması konusunda, bu yaş grubuna hitap edebilecek aktivitelerin parka kazandırılması önerilebilir.

Parklarda yer alan çocuk oyun alanları ile ilgili frekans ve ki kare analizi sonuçları yorumlandığında; Sazova park'ta bulunan çocuk oyun alanlarının Kentpark'ta bulunan çocuk oyun alanından daha çok tercih edildiği, daha kaliteli ve ilgi çekici bulunduğu sonucuna varılmaktadır. Fanuscu (1994) "Bir toplumun geleceği olan çocukların hem fiziksel hem de psikolojik olarak sağlıklı yetişmesi, sağlıklı toplumlara ulaşmada önemli etkenlerden biri olduğu bilinen bir gerçektir" demektedir. Bu açıdan; çocuk oyun alanlarının iyi tasarlanmış,

çocuğun ruhsal ve fiziksel gelişimini destekleyecek ve onun sağlıklı bir birey olarak topluma kazanmasını sağlayacak mekanlar olması gerekmektedir. Ayrıca Yücel (2005) yaptığı bir çalışmada; yapılan iyi bir çocuk oyun alanı tasarımının yanında; alanın güvenliğinin, sürdürülebilirliğinin sağlanması ve bakımının düzenli aralıklarla yapılmasının kullanımı teşvik edeceğini söylemektedir. Bu noktada; Kentpark'ta bulunan çocuk oyun alanlarının daha çok tercih edilmesini sağlamak ve her iki parkta da kullanım sıklığını artırmak için; bu alanların doğru tasarım, malzeme kullanımı ve kadın kullanıcıların ihtiyacına yönelik donatıların mekana getirilerek revize edilmesi; mekan içinde ve dışında güvenlik önlemlerinin alınması ve düzenli olarak bakımının yapılması önerilebilir.

Kentpark' ve Sazova Park'ta kullanıcıların çoğunluğu arkadaşlarıyla beraber vakit geçirebilecekleri alanların olduğunu belirtmişlerdir. Bu noktada, Kentpark ve Sazova Park'ın kullanıcıların sosyalleşmelerine aracı olan ve katkı sağlayan başarılı mekanlar olduğu söylenebilir.

Burt'un,(1978) tanımına göre kalite, ihtiyaçların karşılanmasına imkân veren toplam özelliklerdir. Bu açıdan bakıldığında, insan ihtiyaçlarının mekan tarafından karşılanması durumunda, o mekanın kaliteli olacağı söylenebilir. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi'nde beşinci sırada 'estetik' olgusu yer almaktadır. Buna göre; bir mekan, insanların estetik ihtiyacını karşılaması noktasında kalitelidir denebilir. Kentpark ve Sazova Park kullanıcılarının büyük çoğunluğu, alan içerisinde bulunan su öğelerinin, heykellerin ve parkların bitkilendirmesinin ilgi çekici olduğunu belirtmişlerdir. Bu durumda Kentpark ve Sazova Park kullanıcıların estetik ihtiyacını karşılamakta ve bu nedenle kaliteli mekanlar olarak algılanmaktadırlar. Ancak, parklarda yapılan incelemeler esnasında, alan içerisinde bulunan bazı bitkilerin konumlarının ve budanma şekillerinin yanlış olduğu, estetik olmadığı gözlemlenmiştir. Bu bağlamda; alanda bakımdan sorumlu görevlilere doğru budama eğitimleri verilmesi ve konumları yanlış olan bitkilerin doğru konumlara yerleştirilmesi gerekmektedir.

Alan Fiziksel Değerlendirme Formu'na göre, Kentpark ve Sazova Park'ta yer alan fonksiyon alanlarının; işe yarayışlı, alana özel, eğlenceli ve sürdürülebilir olduğu sonucuna varılmıştır. Ancak, söz konusu parklarda yer alan fonksiyon alanları yerel bir özellik göstermemektedir. Yerel özellik gösteren fonksiyon alanlarının söz konusu parklara dahil edilmesiyle, kullanıcıların parklara ilgilerinin artırılması sağlanabilir.

- **Kentpark ve Sazova Park için Konfor ve Kimlik Kriterinin Değerlendirilmesi**

Her iki parkta da yönetim varlığı mevcuttur ve alana iyi hizmet vermektedir. Bu bağlamda, kullanıcılar alanı konforlu bir şekilde kullanabilmektedirler.

Kentpark ve Sazova Park kullanıcıların büyük çoğunluğu, parklarda yer alan donatıları ve aydınlatma elemanlarını yeterli bulmuştur.

Sazova Park ve Kentpark kullanıcıların çoğunluğu, parklarda bulunan tesislerin iyi durumda olduklarını belirtmişlerdir.

Yücel (2007) yaptığı bir çalışmada; parkların bakımlı olmasının kullanıcı memnuniyetini artırdığı yönünde bir sonuca varmıştır. Kullanıcı memnuniyetinin yüksek olması o parkın kaliteli olduğunun göstergesidir. Bu noktada; parkların bakımlılığı ile ilgili yapılan analiz ve değerlendirmeler incelendiğinde, bakım konusunda Kentpark ve Sazova Park'ın başarılı parklar olduğu söylenebilir. Parkları bakımlı bulmayan az sayıdaki kullanıcının şikayet ettikleri konu ise, parkı ziyaret eden insanların parkı kötü kullanmaları ve pis bırakmaları, su öğelerinin temiz tutulmaması ve kış mevsiminde buzlanan yolların bakımının yapılmamasıdır. Bu sorunların çözümü için, alanlara uyarı panoları getirilmesi, alanlarda gezen güvenlik görevlilerinin sayısının artırılması, görevlilerin alanlar içerisinde yaptıkları gezilerin sıklaştırılması ve bu geziler esnasında kurallara uymayan insanların uyarılması, görevliler tarafından insanlara müdahale edilmesi, su öğelerine ve yollara daha sık temizleme çalışması yapılması önerilebilir.

Güvenlik, bir mekanın kullanımını açısından önemli bir olgudur. Bir mekanın güvenli olması ve kullanımı arasında doğrudan bir ilişki vardır. İnsanlar kendilerini güvenli hissettikleri, kendilerine karşı bir tehlikenin olmadığı mekanları kullanırlar ve tercih ederler. Rodriguez ve diğ. (2013) yaptıkları bir çalışmada, bir parkın güvenliğinin düşük olmasının parkın temel sorunlarından biri olduğunu; parkın kullanımı noktasında, kullanıcılar tarafından dikkat edilen en önemli unsurlardan biri olduğunu tespit etmişlerdir. Bu anlamda temelde bir parkın güvenliğinin sağlanmış olması, parkın kullanılabilirliği açısından önemli bir olgudur. Bu konuyla ilgili yapılan tüm analiz ve değerlendirmeler incelendiğinde; Sazova Park ve Kentpark'ın güvenli ve güvenlik anlamında iyi hizmet sunan başarılı ve kullanılabilirliği yüksek parklar olduğu anlaşılmaktadır.

Parkta kullanıcıların kendilerini güvenli hissetmeleri ve aydınlatma elemanları arasında bir ilişki olup olmadığını anlamak amacıyla yapılan ki kare analizi sonucuna göre; aydınlatma elemanlarının yeterliliği ve kullanıcıların kendini güvenli hissetmesi arasında doğru orantı bulunmaktadır.

Kentpark ve Sazova Park, kullanıcı konforu açısından Alan Fiziksel Değerlendirme Formu'nda yer alan bilgilere göre değerlendirildiğinde; her iki parkın da farklı su kullanımları ve bitkisel tasarımlarla duylara hitap ettiği, bu sayede kullanıcıya algısal bir konfor sunduğu; alanlarda yer alan yapısal elemanların uygun malzemelerle tasarlanmış olması, kullanışlı kent mobilyalarının alanların içinde yer alması sayesinde, kullanıcıya kullanım açısından bir konfor sunduğu ve yapılan bitkisel tasarımlarla farklı kullanıcı gruplarına da (yaşlılar, çocuklar vb.) konfor sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

- **Kentpark ve Sazova Park için Sosyalleşme Olanakları Kriterinin Değerlendirilmesi**

Açık ve yeşil alanların, kentte yaşayan insanlara sağladığı faydalardan biri, insanlar için sosyalleşme fırsatını yaratmasıdır. Parklar içerisinde yer alan toplanma mekanları; bu eyleme uygun, insanları bir araya getiren aktiviteler; insanların gruplar şeklinde kullanabileceği oturma donatıları ve bu amaca alanlar insanların sosyalleşmesini destekleyen mekanlardır. Söz konusu mekanların parklar içerisinde yer almaları, parkların kalitesini artıran en önemli etmenlerdendir.

Kentpark kullanıcılarının %43,5'inin aileleri, %43,5'inin arkadaşları ile, Sazova Park kullanıcılarının %49,3'ünün arkadaşlarıyla parkı kullandığı görülmektedir. Bu bakımdan, Kentpark ve Sazova Park insanların tanıdıklarıyla beraber vakit geçirmelerini sağlayan cazip mekanlardır.

Parkların insanlar için sosyalleşme fırsatını yaratıp yaratmadığı ile ilgili anket verileri incelendiğinde; Kentpark kullanıcılarının ve Sazova Park kullanıcılarının çoğunluğu parkların insanların toplanması için iyi bir mekan olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır.

İnsanlar kendilerini bir yere ait hissettiklerinde, o yerin bir parçası gibi davranmaktadırlar. Bu davranış, mekan ve insan arasındaki ilişkiyi kuvvetlendirmektedir. "Kullanıcıların park alanlarıyla ilgili sahiplenme hisleri, park alanlarının kullanıcılar tarafından sosyal mekanlar

olarak algılanmasında önemli bir etkidir" (Yücel, 2005). Bu noktada; Kentpark kullanıcılarının ve Sazova Park kullanıcılarının çoğunluğu kendilerini parkın bir parçası gibi hissetmektedirler. Kentpark ve Sazova Park mekan ve insan arasındaki ilişkinin kuvvetli olduğu kaliteli mekanlardır.

Kullanıcıların park içerisinde tanıdıkları insanlarla karşılaşp karşılaşmadıkları ile ilgili anket verileri incelendiğinde; Kentpark kullanıcılarının %72,5 oranında tanıdıkları insanlarla karşılaştığı ve Sazova Park kullanıcılarının %58,8 oranında tanıdıkları insanlarla karşılaşmadığı tespit edilmiştir. Ki kare analizinden elde edilen sonuca göre; Kentpark kullanıcılarının ikamet süresi ile parkta tanıdıkları insanlarla karşılaşmaları arasında bir doğru orantı vardır. Sazova Park'ta ise bu iki değişken arasında bir orantıya rastlanmamıştır. Kentpark, merkeze daha yakın, mahalleler içerisinde yer alan, günlük kullanımlara imkan verebilen bir park olduğundan; Sazova Park ise merkeze daha uzak, mahallelerden ulaşımın (Kentpark'a göre) çok kolay olmadığı, günlük kullanımlara fazla izin vermeyen bir mekan olduğundan bu sonuç ortaya çıkmaktadır. Bu sonucun değişmesi için, Sazova Park'a ulaşımın kolaylaştırılması ve park içerisindeki aktivitelerin günlük kullanımı destekleyecek şekilde revize edilmesi önerilebilir.

Kentpark kullanıcılarının %50,7'si diğer insanlarla iletişim kurmak istediklerini, Sazova Park kullanıcılarının ise %55,5 oranında parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istemediklerini belirtmişlerdir.

Sosyalleşme kriteri ile ilgili tüm analiz ve değerlendirmeler incelendiğinde; Kentpark ve Sazova Park'ın, insanların sosyalleşmesine, onların bir araya gelmesine, birbirleri ile iletişim kurmalarına imkan tanıyan aktivite ve fonksiyon alanlarına sahip olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu noktada Kentpark ve Sazova Park başarılı parklardır.

Kentpark ve Sazova Park, farklı zaman dilimlerinde ortak kullanıma açıktır ve farklı kullanıcı gruplarına da (yaşlı, çocuk vb.) hizmet vermektedir. Tüm kullanıcı gruplarının farklı zaman dilimlerinde, alan içerisinde eşit haklara sahip olması, alanda bulunan fonksiyon alanlarından eşit derecede faydalanabilmesi kaliteli mekanlara özgü niteliklerdir ve Kentpark ve Sazova Park bu anlamda başarılı park örnekleridir.

Wooley (2003), açık ve yeşil alanların kentliye sunduğu fayda ve fırsatlardan birinin toplumsal bir odak yaratarak insanların biraraya gelmelerini, sosyalleşmelerini sağlamak

olduğunu belirtmektedir. Konak (1979), açık ve yeşil alanları, insanları bir araya getiren; Gül ve Küçük (2001), bu mekanların insanların sosyalleşme eğilimlerini ortaya koyduğu mekanlar olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlamalardan yola çıkılarak; kentsel açık ve yeşil mekanlar organizasyonu içerisinde yer alan kent parklarının, önemli işlevlerinden biri olan, insanların sosyalleşmelerini sağlamak fonksiyonu yerine getirdiği ölçüde kaliteli olduğu söylenebilir. Bu çıkarım ve elde edilen veriler ışığında Kentpark ve Sazova Park sosyalleşme olanakları bakımından kaliteli parklardır.

Tüm bu belirleme ve değerlendirmeler sonrasında, belirtilmesi gereken unsurlarda şöylece sıralanabilir:

- Ülkemizde pek çok kentin kişi başına düşen kent içi aktif yeşil alan miktarı 1 m²'nin altında olmasına karşın, Eskişehir ili 13 m²'lik değerle ülkemizdeki yasal yeşil alan standardının üzerinde bir değere sahiptir.
- Gerek araştırma alanı olarak seçilen parklar, gerekse Eskişehir ilinin geneli değerlendirildiğinde, kentsel yeşil alan nitelik ve niceliği yönünden tatminkar değerlerle karşılaşılmaktadır.

KAYNAKLAR

- Gül, A. ve Küçük, V., 2001, Kentsel açık yeşil alanlar ve Isparta kenti örneğinde irdelenmesi, *Süleyman demirel üniversitesi orman fakültesi dergisi*, A (2), 27-48.
- Şahin, E. ve Dostoğlu, N., 2007, Kentsel mekan tasarımında doğal verilerin kullanımı, *Uludağ üniversitesi mühendislik- mimarlık fakültesi dergisi*, 12 (1), 29-40.
- Woolley, H., 2003, *Urban open spaces*, Spon Press, USA, ISBN 0-419-25690-3
- Derkzen, M., 2012, *Experiencing the urban green space*, Yüksek Lisans Tezi, İnovasyon ve çevre bilimleri enstitüsü.
- Baycan-Levent, T. ve diğ., 2010, A multi-criteria evaluation of green spaces in european cities, *European urban and regional studies*, 16 (2), 193-213.
- Maas, J., 2008, *Vitamin g: green environments – healthy environments*. Nivel, Netherlands.
- Schipperijn, J., U. K. Stigsdotter, T. B. Randrup & J. Troelsen (2010) Influences on the use of urban green space - A case study in Odense, Denmark. *Urban Forestry & Urban Greening* 9: 25- 32
- Jacobs, J., 1969, *The economy of cities*, Random house, New York.
- Leeuwen, E., Nijkamp P. ve Vaz T., 2010, The multifunctional use of urban greenspace, *International journal of agricultural sustainability*, 8 (1-2), 20-25.
- Konuk G., 1979, *Kentsel tasarımda boyutlandırma ölçütleri ve ülkemiz için geniş ,kapsamlı bir model önerisi*, Doçentlik Tezi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi.
- Öztürk, B., 2004, *Kentsel açık ve yeşil alan sistemi oluşturulması: kayseri kent bütünü örneği*, Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.
- Swanwick, C. ve diğ., 2003, Nature, role and value of green space in towns and cities: an overview, *Built environment*, 29 (2), 94-106.
- Öztürk, S. ve Özdemir, Z., 2013, Kentsel açık ve yeşil alanların yaşam kalitesine etkisi ‘kastamonu örneği’, *Kastamonu üniversitesi orman fakültesi dergisi*, 13(1), 109-116.
- Çelik, G., 2013, *Manavgat merkez ilçesi yeşil alanların irdelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bahçeşehir Üniversitesi.
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2017, 30113 sayılı Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği, Ankara.
- Aydemir, S., 2004, *Kentsel açık ve yeşil alanlar “rekreasyon”*, Kentsel Alanların Planlanması ve Tasarımı, KTÜ Yayını.

- Emür, S. ve Onsekiz, D., 2007, Kentsel yaşam kalitesi bileşenleri arasında açık ve yeşil alanların önemi- kayseri kocasinan ilçesi park alanları analizi, *Sosyal bilimler enstitüsü dergisi*, 22(1), 367-396.
- Şener, H., Yıldız D., 1999, *Kentsel mimari ve kentsel mekana katkı*, Kentsel tasarım: bir tasarımlar bütünü, İstanbul.
- Çetiner, A., 1972, *Şehircilik çalışmalarında donatım ilkeleri*, İTÜ Matbaası, İstanbul.
- Karaoğlu, D., 2007, *Kent mezarlıklarının yeşil doku içindeki önemi ve ziyaretçi memnuniyetinin belirlenmesi- karacaahmet mezarlığı örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Önder, S., Polat, A.T., Kentsel açık-yeşil alanların kent yaşamındaki yeri ve önemi, https://www.researchgate.net/publication/277310689_Kentsel_Acik-Yesil_Alanlarin_Kent_Yasamindaki_Yeri_ve_Onemi, (Ziyaret tarihi: 10 Ağustos 2018).
- Şahin, Ş. ve Barış, M., 1998, Kentsel doku içerisinde yeşil alan standartlarını belirleyen etmenler, *Peyzaj mimarlığı dergisi*.
- Aksoy, Y., 2014, Türkiye’de yeşil alanlarla ilgili yasal düzenlemeler, *İstanbul ticaret üniversitesi fen bilimleri dergisi*, 13(26), 1-20.
- Eskişehir İli 2016 Yılı Çevre Durum Raporu, 2017, *Çed ve Çevre İzinleri Şube Müdürlüğü*, Eskişehir.
- Veal, A. J. (2013). Open space planning standards in Australia: In search of origins. *Australian Planner*, 50(3), 224–232.
- Khalil, R., (2014), Quantitative evaluation of distribution and accessibility of urban green spaces (case study: city of Jeddah), *International journal of geometics and geosciences*, 526-535.
- Herzele, V. ve Wiedeman, T., 2003, A monitoring tool for the provision for accessible and attractive green spaces, *Elsevier sciences: Landscape and urban planning*, 63(2), 109-126.
- Haq, S.A., 2011, Urban green spaces and an integrative approach to sustainable environment, *Journal of environmental protection*, 2(5), 601-608.
- Anonim, 2016, Urban green spaces and health, *WHO Regional Office for Europe*, Copenhagen.
- Wang, X.-J. 2009. Analysis of problems in urban green space system planning in China, *Journal of Forestry Research*, 20(1), 79-82.
- Singh, V. S. ve diğ., 2010, *Urban forests and open green spaces: lessons for jaipur, rajasthan, india*, RSPCB Occasional Paper, India.

- Aldous, D. E., 2010, Greening south east asian capital cities, *22nd IFPRA World Congress*, 15-18 Kasım, City Hall, Hong Kong.
- Khan, A. M., 2012, Planning Standards for Recreational Facilities and Open Space in the Context of Urban Areas of Bangladesh, Equality in the City, *Making Cities Socially Cohesive*.
- Khan, A. M. (2014). Revisiting Planning Standards for Recreational Facilities in Urban Areas. *Equality in the City: Making Cities Socially Cohesive. World Town Planning Day*.
- Altunkasa, M.F., 2004, Adana'nın kentsel gelişim süreci ve yeşil alanlar, Adana Kent Konseyi Çevre Çalışma Grubu Bireysel Raporu, s:17,Adana.
- Altunkasa, M. F., 1999, Adana Kuzeybatı Üst Kentsel Gelişme Alanında (Yeni Adana) Yeşil Alan Donatılarının Konut Fiyatları Üzerindeki Etkisinin Araştırılması, Ç. Ü. Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü Araştırma Projesi, Adana, 66 s.
- Gold, S. M., 1980, Recreation Planning and Design. McGraw-Hill Book Comp., New York, 322 s.
- Ersoy, M., 1994, Kent Planlamasında Yeni Normlar, O.D.T.Ü., Mimarlık Fakültesi, Ankara, 301 s.
- Yücel, M., M. F. Altunkasa, 1999, Çevre. Milli Eğitim Bakanlığı Kız Meslek Liseleri Ders Kitabı, Yayın No. 3295/571, Ankara (143 S.).
- The City of London Corporation, 2015, The city of london open space strategy, *City of London*.
- The Telegraph, 2018, How green is Paris?, <https://www.telegraph.co.uk/news/earth/paris-climate-change-conference/12021337/How-green-is-Paris.html>, [Ziyaret Tarihi: 5 Eylül 2018].
- Bagherian, B., 2017, Liveable cities: How much green space does your city have?, <https://www.baharash.com/liveable-cities-how-much-green-space-does-your-city-have/>, [Ziyaret Tarihi: 5 Eylül 2018].
- Kabisch, N ve diğ., 2017, Internal Project report on inventory of urban green space demand fort he two scale levels, ulls and european urban atlas cities, *Report milestone*, Berlin.
- Anonim, 2011, How much green space does your city have?, <https://plusnetwork.wordpress.com/2011/07/13/how-many-metres-of-green-space-does-your-city-have/>, [Ziyaret tarihi: 8 Ağustos 2018].
- İBB Park ve Bahçeler Müdürlüğü, 2010, İstanbul yeşil alanları ile ilgili rapor.
- Gedikli, R., 1998, *Kentlerde kişi başına düşmesi gereken açık yeşil alan büyüklüğünün değerlendirilmesinde kullanılabilir matematiksel bir model önerisi: trabzon örneği*, Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

Çelik, N., 1994, *Eskişehir yakın çevresinin vejetasyonu ve odunsu bitkileri*, Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi.

Uz, Ö., 2005, *Eskişehir kent merkezi yeşil alanlarının uzaktan algılama ve coğrafi bilgi sistemleri yardımı ile değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Anadolu Üniversitesi.

Odabaş, A., 1990, *Ankara kenti gecekondu yerleşim bölgelerinde açık yeşil alan ilişkileri bu yönden karşılaşılan sorunlar ve keçioören örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.

Aksoy, Y., 2001, *İstanbul kenti yeşil alan durumunun irdelenmesi*, Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi.

Duyguluer, F., 1989, *İmar ve şehir planlama mevzuatının cumhuriyet dönemi türk mimarlığına ve şehir planlamasına etkileri*, TBMM kültür sanat ve yayın kurulu yayınları, Ankara.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2014, Türkiye habitat III ulusal raporu, *Üçüncü Birleşmiş Milletler Konut ve Sürdürülebilir Yerleşmeler Konferansı*.

Aksoylu, S., ve diğ., 2005, Coğrafi bilgi sistemleri ve uzaktan algılama yardımıyla yeşil alanların yeterliliğinin saptanması üzerine bir araştırma: Eskişehir örneği, *TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası 10. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı*. Ankara.

İnceoğlu, M. ve Aytuğ, A., 2009, Kentsel mekanda kalite kavramı, *Megaron*, 4(3), 141-146.

Burt, M. E., 1978, A survey of quality and value in building, *Building Research Establishment*, Watford, UK.

Ayaşlıgil, T., 1995, Yerleşim hiyerarşisine göre açık yeşil alan gereksiniminin saptanması, *İstanbul üniversitesi orman fakültesi dergisi*, 45(3-4), 111-125.

Tümer, S., 1976, Rekreasyon alan ölçütleri, T.T.B. Planlama Dairesi Başkanlığı, Ankara.

Lynch, K., 1984, Good city form, Cambridge, Mass: MIT Press.

Greene, S., 1992, Cityshape: Communicating and evaluating community design, *American Planning Association. Journal of the American Planning Association*, 58(2), 177-189.

Lansing, J. B. ve Marans, R. W., 1969, Evaluation of neighborhood quality, *Journal of the American Institute of Planners*, 35(3), 195-199.

Adams, M., 2014, Quality of urban spaces and wellbeing, *Wellbeing and the Environment: Wellbeing: A Complete Reference Guide, Volume II*. John Wiley & Sons, Inc.

Maslow, A. H., 1970, *Motivation and personality*, Harper and Row Publishers Inc., New York.

Dietrich, U. ve Kengyel N., 2016, What makes a public open space liveable?, *WIT Transactions on Ecology and The Environment*, 204, 685-696.

- Svarre, B., 2015, Senses scale and 12 quality criteria, *Gehl Architects University of Washington*, Seattle.
- CABE, 2016, *Green space strategies: a good practice guide*, ODPM, London.
- Virtanen, K., 2017, *Standard for green areas*, Yüksek Lisans Tezi, Çevre Teknolojisi Master Programı.
- Bahar, B., 2007, *Kamusal mekan kalitesinin yükseltilmesinde yöntemler ve kamusal sanatın rolü*, Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Rapor, 2011, *Recreational open space review*, Local development framework.
- Elicott, K., 2016, *Raising the standard: green flag award guideline manual*, Green Flag Award, UK.
- Gökçen, F., 2005, *Kent parkları ile ilgili kalite kriterlerinin oluşturulması*, Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Ergin, Ş., 1989, *Kentsel açık-yeşil alan donanımının niceliksel değerlendirilmesine yönelik matematiksel bir model önerisi*, *D.E.Ü. M.M.F*, ŞBP-89YN: 187.
- TÜİK, 2017, *Eskişehir ilinin yıllara ve cinsiyete göre nüfus verisi*, <http://www.tuik.gov.tr/Start.do>, [Ziyaret tarihi: 19.09.2018].
- TÜİK, 2017, *Eskişehir ilinin ilçelerine ve cinsiyete göre nüfus verisi*, <http://www.tuik.gov.tr/Start.do>, [Ziyaret: 19.09.2018].
- Değerliyurt, M., 2009, *Acil durum yönetiminde coğrafyanın rolü: eskişehir örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Kemeç, S. ve Düzgün, Ş., 2002, *Sosyo-demografik yapıdaki mekansal değişimlerin, mekansal regresyon teknikleri ile analizi: eskişehir 2002 genel seçim örneği*, *Ulusal Uzaktan Algılama-CBS Çalıştay ve Paneli*.
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü, *İllere ait mevsim normalleri*, <https://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?m=ESKISEHIR>, [Ziyaret: 20.09.2018].
- Yücel, G. F., 2005, *Çocuk oyun alanları tasarımı*, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 55(2), 99-110.
- Fanuscu, E. M., 1994, *Çocuk oyun alanları*, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 44(2), 145-153.
- Rodriguez, F. M. ve diğ., 2013, *Perceived use of green urban parks: User's assessment of five case-studies*.
- Demir, Z. ve diğ., 2010, *Determination of user satisfaction for management practices on recreational areas*, *African Journal of Agricultural Research*, 5(8), 692-699.

Yücel, G. F., 2007, *Park alanlarında kullanıcı memnuniyeti açısından bakımın önemi*, Megaron, 2(3), 176-187.

EKLER**EK 1. Alan Fiziksel Değerlendirme Formu**

..... ALANI FİZİKSEL DEĞERLENDİRME FORMU		
Gözlemci:	Tarih:	
<u>KRİTERLER</u>		
1.ALANSAL BÜYÜKLÜK		
315.000 m²	<u>Evet</u>	<u>Hayır</u>
2.ALANA ULAŞILABİLİRLİK		
-Alana yakın konumlarda toplu taşıma araçları için duraklar mevcut mudur?		
-Alana yakın konumlarda trafik ışıkları ve yaya geçitleri mevcut mudur?		
-Alan içinde ve/veya alana yakın konumlarda otopark mevcut mudur?		
-Alan içinde ve/veya alana yakın konumlarda otopark mevcut ise kapasitesi yeterli midir?		
-Alana bisikletle ulaşım sağlanmakta mıdır?		
-Alanda bisiklet parkı mevcut mudur?		
3.ALAN İÇİ SİRKÜLASYON SİSTEMİNİN UYGUNLUĞU		
-Alana giriş ve çıkış noktaları kolaylıkla görülebilmekte midir?		
-Satış birimleri, danışma gibi elemanlarla desteklenmiş çekici bir giriş oluşturulmuştur?		
-Alan içerisindeki mevcut işaretleme sistemi yeterli midir?		
-Alan içerisindeki sirkülasyon sistemi kolay anlaşılır nitelikte midir?		
4.FONKSİYON ALANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ		
-Alan içerisinde bulunan fonksiyon alanları yeterli midir?		
-Alan içerisinde bulunan fonksiyon alanları işe yarayışlı mıdır?		
-Alan içerisinde bulunan fonksiyon alanları yerel midir?		
-Alan içerisinde bulunan fonksiyon alanları eğlenceli midir?		
-Alan içerisinde bulunan fonksiyon alanları özel midir?		
-Alan içerisinde bulunan fonksiyon alanları sürdürülebilir midir?		

5.KONFOR VE KİMLİK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ		
-Alanda güvenlik personeli bulunmakta mıdır?		
-Alan içerisinde yeterli miktarda yeşil alan bulunmakta mıdır?		
-Alan tarihi midir?		
-Alan temiz ve bakımlı mıdır?		
-Alan gece kullanılıyor mudur?		
-Alan duylara hitap eder nitelikte midir?		
-Alanda bulunan yapısal elemanlarda uygun malzeme kullanılmış mıdır?		
-Alana kullanışlı kent mobilyaları (oturma birimleri, telefon kulübeleri, çöp kutuları, vb.) yerleştirilmiş midir?		
-Alan içerisinde su elemanının farklı şekilde kullanımları mevcut mudur?		
-Yapılmış olan bitkisel tasarımlarda farklı kullanıcı grupları (yaşlılar, çocuklar, engelliler, vb.) göz önünde tutulmuş mudur?		
-Alanda doğal bitki türleri kullanılmış mıdır?		
6.SOSYALLEŞME OLANAKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ		
-Alanda bir yönetim varlığı mevcut mudur?		
-Alanda bir yönetim varlığı mevcutsa, alan iyi yönetiliyor izlenimi veriyor mu?		
-Alan ortak kullanıma açık mıdır?		
-Alanda farklı kullanıcı grupları bulunuyor mu?		
-Alan günün farklı zamanlarında kullanıma açık mıdır?		
-Alan kullanıcı için davetkar mıdır?		
-Çeşitli aktiviteleri destekleyen ve insanların toplanmasını sağlayan odak noktaları oluşturulmuş mudur?		
-Grupça oturulabilecek alanlar ve hareket edebilir oturma birimlerine yer verilmiş midir?		

EK 2. Anket Formu

İ.Ü. FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PEYZAJ MİMARLIĞI PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ANKET FORMU Tarih:

KENTSEL AÇIK ALANLARIN GELİŞTİRİLMESİ VE KALİTE KRİTERLERİ
ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR:
ESKİŞEHİR ÖRNEĞİ

Park:.....

Anket No:

BÖLÜM I. ULAŞIM**a. Alana Ulaşılabilirlik**

1.Parkın girişi belirgin midir?

a.Evet b.Hayır

2.Parka ne kadar sürede ulaşıyorsunuz?

a.15 dakikadan az b.15-29 dakika c.30-59 dakika d.60 dakikadan fazla

3.Parka hangi semtten geliyorsunuz?

.....

4.Parka nasıl ulaşım sağlıyorsunuz? (birden fazla seçenek seçilebilir)

a.Toplu taşıma ile b.Özel Oto c.Yaya d.Taksi e.Bisiklet
f.Motosiklet

5.Otoparkın girişini kolaylıkla bulabiliyor musunuz?

a.Evet b.Hayır

6.Otopark büyüklüğünü yeterli buluyor musunuz?

a.Evet b.Hayır

b. Alan İçi Sirkülasyon Sisteminin Uygunluğu

7.Park içerisinde bulunan yolları yeterli buluyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

8.Park içerisinde bulunan yolları okunaklı buluyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

9.Park içerisinde bulunan harita ve yönlendirme işaretlerini yeterli buluyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

10.Fonksiyon alanlarına kolay ulaşabiliyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

BÖLÜM II. AKTİVİTELER

11.Bu parka geliş sıklığınız nedir?

- a.İlk defa b.Her gün c.Haftada bir d.15 günde bir e.Ayda bir f.3 ayda bir
g.6 ayda bir h.Yılda bir i.Diğer

12.Bu parkı haftanın hangi günlerinde kullanıyorsunuz?

- a.Hafta içi b.Hafta sonu c.Değişken d.Her zaman

13.Parkta ne kadar süre kalıyorsunuz?

- a.1 saatten az b.1-3 saat c.3-5 saat d.5 saatten fazla

14.Bu parkı hangi zaman diliminde kullanıyorsunuz?

- a.Sabah-Öğle b.Öğle arası c.Öğleden sonra d. Akşam

15.Bu parkı hangi aktivite için kullanıyorsunuz? (birden fazla seçenek seçilebilir)

- a.Yürümek b.Koşmak c.Çocuk oyun alanını kullanmak d.Dinlenmek
e.Manzara seyretmek f.Spor yapmak g. Piknik yapmak h.Kitap okumak
i. Yüzmek j. Köpeğimi gezdirmek k.Diğer

16.Park içerisinde yer alan aktiviteleri yeterli buluyor musunuz?

- a.Yetersiz b.Orta c.Yeterli

17.Park içerisinde bulunan çocuk oyun alan/alanlarını ilgi çekici buluyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

18.Oynamaları için çocuklarınızı parka getiriyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır c.Çocuğum yok

19.Parkta arkadaşlarınızla beraber vakit geçirebileceğiniz alanlar bulunmakta mı?

- a.Evet b.Hayır

20.Park içerisinde dinlenme alanları mevcut mu?

- a.Evet b.Hayır

21.Park içerisinde bulunan su öğelerini ilgi çekici buluyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

22.Park içerisinde bulunan heykelleri ilgi çekici buluyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

23.Parkın bitkilendirmesini ilgi çekici buluyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

BÖLÜM III. KONFOR VE KİMLİK

24.Parkta bulunan donatıları yeterli buluyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

25.Park içerisindeki aydınlatmayı yeterli buluyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

26.Parkı bakımlı buluyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

27.Parkı bakımlı bulmuyorsanız sizce neden bakımlı değil?

.....

28.Alanda bulunan tesisler sizce iyi durumda mıdır?

- a.Evet b.Hayır

29.Bu parkta kendinizi güvenli hissediyor musunuz?

- a.Güvensiz b.Orta c.Güvenli

BÖLÜM IV. SOSYALLEŞME OLANAKLARI

30.Parka kimlerle geliyorsunuz? (birden fazla seçenek seçilebilir)

- a.Yalnız b.Ailemle c.Kız veya erkek arkadaşımla d.Arkadaşlarla e.Çocuğumla
f.Köpeğimle

31.Parklar insanların toplanması için iyi bir mekan mıdır?

- a.Evet b.Hayır

32.Kendinizi parkın bir parçası olarak değerlendiriyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

33.Parka geldiğinizde tanıdığımız insanlarla karşılaşıyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

34.Parkta diğer insanlarla iletişim kurmak istiyor musunuz?

- a.Evet b.Hayır

35.Park içerisinde bulunan fonksiyonlar sosyal aktivitelerin gelişmesine imkan tanıyor mu?

- a.Evet b.Hayır

BÖLÜM V. KİŞİSEL BİLGİLER

36.Cinsiyetiniz?

a.Kadın b.Erkek

37.Kaç yaşındasınız?

a.12-16 b.17-25 c.26-40 d.41-60 e.60 ve üzeri

38.Eğitim durumunuz?

a.Okur-yazar değil b.İlköğretim mezunu c.Ortaöğretim mezunu d.Üniversite mezunu
e.Master/Doktora

39.Mesleğiniz?

a.İşçi b.Memur c.Emekli d.Serbest meslek e.Ev hanımı f.Öğrenci g.İşsiz
h.Diğer

40.Aylık ortalama geliriniz?

a.0-1500 tl b.1501-3000 tl c.3001-5000 tl d.5001-10000 tl e.10000 tl ve üzeri

41.Kaç yıldır Eskişehir’de yaşıyorsunuz?

a.0-5 yıl b.6-10 yıl c.11-15 yıl d.16-20 yıl e.20 yıldan fazla

42.Konut tipiniz nedir?

a.Apartman dairesi b.Toplu konut c.Müstakil ev d.Gecekondur e.Diğer

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Nehar BÜYÜKBAYRAKTAR
Doğum Yeri	Amasya
Doğum Tarihi	09.07.1990
Uyruğu	X T.C. ☐ Diğer:
Telefon	05544384844
E-Posta Adresi	Nhr-07@hotmail.com
Web Adresi	-

Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Fakülte	Orman Fakültesi
Bölümü	Peyzaj Mimarlığı
Mezuniyet Yılı	16.06.2014

Yüksek Lisans	
Üniversite	İstanbul Üniversitesi
Enstitü Adı	Fen Bilimleri Enstitüsü
Anabilim Dalı	Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı
Programı	Peyzaj Mimarlığı Programı

Makale ve Bildiriler	
Büyükbayraktar N., 2017, Türkiye'deki milli parkların ülke içerisindeki dağılımları ve rekreasyonel açıdan karşılaştırılması, <i>XIII. Uluslararası Katılımlı Ekoloji ve Çevre Kongresi</i> , 12-15 Eylül 2017 Edirne, Edirne, 1-10.	
Büyükbayraktar N. ve Altınçekiç H., 2018, Avrupa ve türk üniversitelerinin peyzaj mimarlığı yüksek lisans eğitimi açısından karşılaştırılması, <i>II. Peyzaj Mimarlığı Eğitim Öğretim Çalıştayı</i> , 4-7 Temmuz 2018 Düzce, Düzce, 1-1.	